

Protokół Nr 202/05
z posiedzenia Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
odbytego w dniu 5 października 2005 roku

Posiedzenie otworzył i obradom przewodniczył P.Józef Kwiecień, Wice-marszałek Województwa.

W posiedzeniu Zarządu uczestniczyli członkowie Zarządu Województwa /nieobecni: P.Fr.Wołodźko, Marszałek Województwa oraz P.M.Gos, członek Zarządu – nieobecność usprawiedliwiona/, Skarbnik Województwa oraz osoby zaproszone, zgodnie z załączoną listą obecności /Zał. Nr 1/.

Przewodniczący obrad stwierdził, że Zarząd jest prawomocny do podejmowania uchwał.

Przyjęto następujący porządek obrad:

- 1. przyjęcie projektu uchwały Sejmiku w sprawie wyrażenia zgody na przejęcie przez Województwo Świętokrzyskie, w drodze darowizny, od Powiatu Sandomierskiego zabudowanej nieruchomości, oznaczonej jako działka nr 1510/2 o pow. 0,5053 ha /KW 73324/, położonej w Sandomierzu,**
- 2. podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr 445/05 z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego ,**
- 3. podjęcie postanowienia w sprawie uzgodnienia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica,**
- 4. przyjęcie informacji o wynikach kontroli realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” przeprowadzonej w dniu 14 września 2005 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze,**
- 5. rozpatrzenie wniosku o przyznanie środków finansowych w wysokości 130.000 zł. dla Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze na dofinansowanie zadania realizowanego w ramach „Programu pomocy publicznej i restrukturyzacji w Ochronie Zdrowia w roku 2005”,**
- 6. rozpatrzenie wniosku o przyznanie środków finansowych w wysokości 150.000 zł. dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze na dofinansowanie projektu p.n. „Modernizacja laboratorium wraz z zakupem osprzętu dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze” realizowanego przez Szpital w ramach działania 1.3 „Regionalna Infrastruktura Społeczna” ZPORR na lata 2004-2006,**
- 7. rozpatrzenie wniosku o przekazanie środków finansowych w wysokości 60.000 zł., z nadwyżki budżetowej, dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Neuropsychiatrycznej w Kielcach z przeznaczeniem na wykonanie parociągu,**

8. dokonanie zmian w planie finansowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach na rok 2005 w kwocie 71.915,00 PLN - dział 853, rozdział 85332,
9. podjęcie uchwały w sprawie podziału środków PFRON na realizację zadań samorządu Województwa Świętokrzyskiego wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
10. przyjęcie informacji w sprawie obniżenia wartości dofinansowania projektu pn. "Roboty budowlano-montażowe oraz zakup sprzętu medycznego i komputerowego dla WSZON w Kielcach" – uwzględnienie zmian w planie finansowym na 2006 r.
11. przyjęcie sprawozdania z realizacji "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego",
12. podjęcie uchwały w sprawie zaopiniowanie projektu "Plan gospodarki odpadami dla gminy Ożarów",
13. o przyjęcie raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” ,
14. podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr 1089/05 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie udzielenia Panu Wojciechowi Płazie – Dyrektorowi Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach pełnomocnictwa do realizacji zadań w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR),
15. przyjęcie informacji pt. „Samoocena Kontroli Finansowej” wykonanej na bazie przeprowadzonych kontroli finansowych,
16. podjęcie /2/ uchwał w sprawie zmian w planie wydatków budżetu województwa na 2005 rok,
17. podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie województwa na 2005 rok,
18. przyjęcie projektu uchwały Sejmiku w sprawie zmian w budżecie województwa na 2005 rok,
19. przyjęcia drugiej formy zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy na rok 2004/2005 projektów pn. „Stypendia dla uczniów ponadgimnazjalnych w woj. świętokrzyskim „ oraz pn. „Stypendia dla studentów woj. świętokrzyskiego”,
20. przyjęcia protokołu Nr 7/05 z dnia 19 sierpnia 2005 r. z posiedzenia Komisji Oceny Projektów w ramach Działania 2.6 Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego /ZPORR/.

Zarząd jednogłośnie przyjął porządek obrad.

Ad.1

W tej części posiedzenia Zarządu uczestniczył P.R.Dziedzic, Dyrektor Departamentu ROW, MiG.

Projekt uchwały Sejmiku w sprawie wyrażenia zgody na przejęcie przez Województwo Świętokrzyskie, w drodze darowizny, od Powiatu Sandomierskiego zabudowanej nieruchomości, oznaczonej jako działka nr 1510/2 o pow. 0,5053 ha /KW 73324/, położonej w Sandomierzu członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 2/.

Zarząd przyjął jednogłośnie projekt w/w uchwały Sejmiku oraz włączenie do tematyki najbliższej sesji Sejmiku.

Ad.2

W tej części posiedzenia Zarządu uczestniczyli: P.I.Sochacka, Z-ca Dyrektora departamentu RRIWzZ /pkt. 2-3/ oraz P. K.Domagała, Dyrektora ŚBRR.

Projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr 445/05 z dnia 21 kwietnia 2004r.w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 3/.

Zarząd zaakceptował zaproponowane przez Departament RRIWzZ zmiany do cyt. wyżej uchwały oraz jednogłośnie podjął uchwałę Nr 1190/05 w tej sprawie.

Ad.3

Projekt postanowienia w sprawie uzgodnienia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 4/.

Zarząd jednogłośnie odmówił uzgodnienia projektu w/w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wnioskiem Departamentu RRIWzZ oraz podjął postanowienie Nr 5237/05 w tej sprawie

Ad.4

W tej części posiedzenia Zarządu / pkt. 4 – 10/ uczestniczył P.W.Żelezik, Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej.

Informację o wynikach kontroli realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” przeprowadzonej w dniu 14 września 2005 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 5/.

Zarząd przyjął do wiadomości w/w informację bez zaleceń pokontrolnych.

Ad.5

Wniosek o przyznanie środków finansowych w wysokości 130.000 zł. dla Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze na dofinansowanie zadania realizowanego w ramach „Programu pomocy publicznej i restrukturyzacji w Ochronie Zdrowia w roku 2005” członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 6/.

Po dyskusji – Zarząd wyraził zgodę na przekazanie w/w środków finansowych z nadwyżki budżetowej / wolne środki z lat ubiegłych/, zgodnie z propozycją Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej.

Ad.6

Wniosek o przyznanie środków finansowych w wysokości 150.000 zł. dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze na dofinansowanie projektu p.n.

„Modernizacja laboratorium wraz z zakupem osprzętu dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze” realizowanego przez Szpital w ramach działania 1.3 „Regionalna Infrastruktura Społeczna” ZPORR na lata 2004-2006 członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 7/.

Po dyskusji – Zarząd wyraził zgodę na przekazanie w/w środków finansowych z rezerwy ogólnej budżetu województwa, zgodnie z propozycją Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej.

Ad.7

Wniosek o przekazanie środków finansowych w wysokości 60.000 zł., z nadwyżki budżetowej, dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Neuropsychiatrycznej w Kielcach z przeznaczeniem na wykonanie parociągu członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 8/.

Po dyskusji – Zarząd wyraził zgodę na przekazanie w/w środków finansowych z nadwyżki budżetowej województwa /wolne środki z lat ubiegłych/, zgodnie z propozycją Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej.

Ad.8

W tej części posiedzenia Zarządu uczestniczył P.A.Lato, Dyrektor WUP.

Wniosek o dokonanie zmian w planie finansowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach na rok 2005 w kwocie 71.915,00 PLN - dział 853, rozdział 85332 członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 9/.

Zarząd jednogłośnie zaakceptował zmiany w planie finansowym WUP na 2005r., zgodnie z propozycją Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Ad.9

Projekt uchwały w sprawie podziału środków PFRON na realizację zadań samorządu Województwa Świętokrzyskiego wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 10/.

Zarząd jednogłośnie zaakceptował podział środków PFRON, zgodnie z propozycją Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych oraz podjął uchwałę Nr 1191/05 w tej sprawie.

Ad.10

Informację w sprawie obniżenia wartości dofinansowania projektu pn. "Roboty budowlano-montażowe oraz zakup sprzętu medycznego i komputerowego dla WSZON w Kielcach" – uwzględnienie zmian w planie finansowym na 2006 r. członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 11/.

Po dyskusji – Zarząd zaakceptował propozycję obniżenia wartości w/w projektu realizowanego w ramach ZPORR oraz uwzględnienie tych zmian w planie finansowym na 2005r.

Ad.11

W tej części posiedzenia Zarządu / pkt. 11 -13/ uczestniczył P.J.Lis, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska.

Sprawozdanie z realizacji "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 12/.

Zarząd jednogłośnie zatwierdził w/w sprawozdanie oraz podjął uchwałę Nr 1192/05 w tej sprawie.

Ad.12

Projekt uchwały w sprawie zaopiniowanie projektu "Plan gospodarki odpadami dla gminy Ożarów" członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 13/.

Zarząd zaopiniował pozytywnie w/w „Plan” oraz jednogłośnie podjął uchwałę Nr 1193/05 w tej sprawie.

Ad.13

Wniosek o przyjęcie raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 14/.

Zarząd jednogłośnie zatwierdził raport z realizacji w/w programu oraz podjął uchwałę Nr 1194/05 w tej sprawie.

Ad.14

W tej części posiedzenia Zarządu uczestniczył P.W.Młynarczyk, Dyrektor Departamentu Infrastruktury.

Projekt uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr 1089/05 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie udzielenia Panu Wojciechowi Płazie – Dyrektorowi Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach pełnomocnictwa do realizacji zadań w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 15/.

Zarząd jednogłośnie podjął uchwałę Nr 1195/05 w tej sprawie.

Ad.15

Informację pt. „Samoocena Kontroli Finansowej” wykonanej na bazie przeprowadzonych kontroli finansowych członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 16/.

W wyniku dyskusji – Zarząd przyjął do wiadomości w/w informację.

Jednocześnie Zarząd podjął decyzję o konieczności poświęcenia kolejnego posiedzenia Zarządu omówieniu spraw realizacji kontroli i ich efektów przez poszczególne departamenty UM oraz Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów, po przedłożeniu sprawozdania /raportu/ przez Audytora Wewnętrznego Urzędu w zakresie m.in. kontroli wykorzystania środków pomocowych i prowadzonych kontroli merytorycznych.

Ad.16

Projekty /2/ uchwał w sprawie zmian w planie wydatków budżetu województwa na 2005 rok członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 17/.

Zmiany w planie wydatków budżetu województwa wynikają z:

- przeniesień między paragrafami w ramach działu 750 – Administracja publiczna, rozdz. 75017 na kwotę 7.500 zł z przeznaczeniem na zakup oprogramowania do komputerów dla członków prezydium Sejmiku,

- przeniesień między paragrafami w ramach działu 750 – Administracja publiczna, rozdz. 75018 na kwotę 66.000 zł z przeznaczeniem na zakup materiałów eksploatacyjnych i wyposażenia.

Zarząd jednogłośnie zaakceptował w/w zmiany w planie wydatków budżetu województwa oraz podjął odpowiednio uchwały Nr 1196 – 1197/05 w tych sprawach.

Ad.17

Projekt uchwały w sprawie zmian w budżecie województwa na 2005 rok członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 18/.

Zmiana w budżecie województwa wynika ze :

- zwiększenia planu dochodów i wydatków budżetu województwa o kwotę 16.127 zł w dziale 853 – Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej , pochodzącą z dotacji celowej z budżetu państwa, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów realizacji programu :Phare Spójność Społeczna i Gospodarcza 2001 Rozwój Zasobów Ludzkich Projekt PLO.06.09.01-02-13 „Promocja Zatrudnienia i Rozwój zasobów Ludzkich” dla jednostki realizującej – WUP.

Zarząd jednogłośnie zaakceptował w/w zmianę w budżecie województwa oraz podjął uchwałę Nr 1198/05 w tej sprawie.

Ad.18

Projekt uchwały Sejmiku w sprawie zmian w budżecie województwa na 2005 rok członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 19/

Zmiana w budżecie województwa wynika ze :

- zwiększenia planu dochodów i wydatków budżetu województwa o kwotę 1.387 zł / zwrot nadmiernie pobranych dotacji i odsetek od tych dotacji przez WSZOZGiChP/ w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdz. 85157.

Zarząd jednogłośnie zaakceptował w/w zmianę w budżecie województwa oraz przyjął projekt uchwały Sejmiku w tej sprawie i włączenie do tematyki najbliższej sesji Sejmiku.

Ad.19

W tej części posiedzenia Zarządu / pkt. 19-20/ uczestniczyła P.E. Kapel-Śniowska, Z-ca Dyrektora Departamentu RRIWzZ.

Wniosek o przyjęcia drugiej formy zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy na rok 2004/2005 projektów pn. „Stypendia dla uczniów ponadgimnazjalnych w woj. świętokrzyskim „ oraz pn. „Stypendia dla studentów woj. świętokrzyskiego” członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 20/.

Po dyskusji – Zarząd zaakceptował propozycje przyjęcia drugiej formy zabezpieczenia realizacji umowy i w/w projektów, zgodnie z wnioskiem Departamentu RRIWzZ.

Ad.20

Wniosek o przyjęcia protokołu Nr 7/05 z dnia 19 sierpnia 2005 r. z posiedzenia Komisji Oceny Projektów w ramach Działania 2.6 Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego /ZPORR/ członkowie Zarządu otrzymali na piśmie /Zał. Nr 21/.

Po dyskusji – Zarząd zaakceptował protokół Nr 7/05 z posiedzenia KOP, zgodnie z propozycją Departamentu RRIWzZ

Na tym zakończono posiedzenie Zarządu.

Protokołowała :

Adela Sołtowska-Such

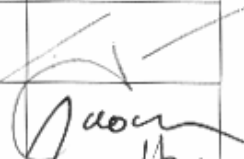

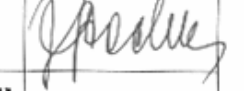

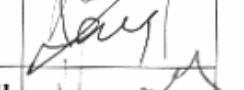

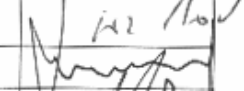

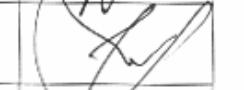

Przewodniczący obrad:

Józef Kwiecień

Członkowie Zarządu:

1. Tadeusz Jóźwik - .....
2. Jacek Kowalczyk - .....

**LISTA OBECNOŚCI
CZŁONKÓW ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
oraz osób zaproszonych
uczestniczących w posiedzeniu Zarządu w dniu 5 października 2005 r.**

Lp.	Imię i Nazwisko	Funkcja	Podpis
1.	Franciszek Wołodźko	Marszałek Województwa	
2.	Józef Kwiecień	Wicemarszałek	
3.	Marek Gos	Członek Zarządu	
4.	Tadeusz Józwik	Członek Zarządu	
5.	Jacek Kowalczyk	Członek Zarządu	
6.	Zdzisław Wojciechowski	Skarbnik Województwa	
7.	Krzysztof Adameczyk	Dyrektor Biura Zarządu, Informatyki i Informacji	
8.	Jolanta Grochal	Rzecznik prasowy	
9.	Maria Fidzińska - Dziurzyńska	Z-ca Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów	
10.	Wiesław Młynarczyk	Dyrektor Departamentu Infrastruktury	
11.	Wojciech Żelezik	Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej	
12.	Ewa Kapel - Śniowska	Z-ca Dyrektora Departamentu RRIWzZ	
13.	Roman Dziedzic	Dyrektor Dep. ROW, MiG	
14.	Jerzy Strzelec	Dyrektor Dep. RRIWzZ	
15.	Krzysztof Domagała	Dyrektor SBRR	
16.	Andrzej Lato	Dyrektor WUP	
17.	Jerzy Chojnacki	Dyrektor ŚCR	
18.	Jan Lis	Dyrektor Dep. Ochrony Środ.	
19.			
20.			

**Uchwała Nr ...../05
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia .....2005 roku**

w sprawie: wyrażenia zgody na przejęcie przez Województwo Świętokrzyskie, w drodze darowizny, od Powiatu Sandomierskiego zabudowanej nieruchomości, oznaczonej jako działka nr 1510/2 o pow. 0,5053 ha (KW 73324), położonej w Sandomierzu.

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. „a” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590; zm. z 2002 r. Dz. U. Nr 23, poz. 220; Nr 62, poz. 558; Nr 153, poz. 1271; Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055; Nr 116, poz. 1206), w związku z art. 13 ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603; zm. Dz.U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782), Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Wyraża się zgodę na przejęcie przez Województwo Świętokrzyskie, w drodze darowizny, od Powiatu Sandomierskiego zabudowanej nieruchomości, oznaczonej w ewidencji gruntów Obr. Sandomierz Lewobrzeżny jako działka nr 1510/2 o pow. 0,5053 ha (KW 73324), położonej w Sandomierzu, z przeznaczeniem na cele oświatowe.

§ 2

Wyraża się zgodę na obciążenie nieruchomości, opisanej w § 1, służebnością przejazdu, wzdłuż północno – wschodniej jej granicy, na rzecz Powiatu Sandomierskiego.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego**

**Stefan Józef Pastuszka
UZASADNIENIE**

Starosta Sandomierski pismem z dnia 11 października 2004 r. zaproponował Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego przejęcie od Powiatu Sandomierskiego części zabudowanej nieruchomości oznaczonej jako działka nr 1510 o pow. 3,3047 ha, położonej w Obrębie Sandomierz Lewobrzeżny, z przeznaczeniem na potrzeby Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu. Ta część nieruchomości, po dokonaniu geodezyjnego podziału, obejmuje działkę gruntu oznaczoną nr 1510/2 o pow. 0,5053 ha wraz z budynkiem 4 kondygnacyjnym byłego internatu Zespołu Szkół Budownictwa im. prof. Z. Strzeleckiego łącznie z 2 kondygnacyjnym segmentem, w którym mieszczą się 4 zasiedlone lokale mieszkalne, 1 kondygnacyjnym łącznikiem i 1 kondygnacyjnym budynkiem byłej stołówki.

Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych jest wojewódzką jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, która boryka się z trudnościami lokalowymi. Jednostka ta obecnie ma swoją siedzibę w budynku przy ul. Mariackiej 1, który wraz z gruntem oznaczonym jako działka nr 1160 o pow. 0,0720 ha stanowi własność obcokrajowca i na obecnym etapie brak jest możliwości prawnych uregulowania stanu prawnego przez Skarb Państwa, a przez to i Województwo Świętokrzyskie.

Budynki znajdujące się na proponowanej do przejęcia nieruchomości, po dokonaniu ich adaptacji, mogłyby stanowić nie tylko siedzibę wyżej wymienionej jednostki ale również filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach, która aktualnie na swoje potrzeby wykorzystuje pomieszczenia wynajmowane od różnych osób.

Rada Powiatu Sandomierskiego w dniu 21 września 2005 r. podjęła Uchwałę Nr XXVI/247/2005 w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości oznaczonej jako działka nr 1510/2 o pow. 0,5350 ha, położonej w Sandomierzu, stanowiącej własność Powiatu Sandomierskiego na rzecz Województwa Świętokrzyskiego, z przeznaczeniem na cele oświatowe.

Stosownie do treści art. 13 ust. 2 i ust. 2a cytowanej ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, nieruchomość może być przedmiotem darowizny dokonanej między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego, a także pomiędzy tymi jednostkami. Darowizny jak i przyjęcia darowizny nieruchomości stanowiącej własność samorządu terytorialnego dokonują organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego – za zgodą swojej rady lub sejmiku. W umowie darowizny określa się cel, na który nieruchomość jest darowana.

W przypadku nie wykorzystania nieruchomości na ten cel darowizna podlega odwołaniu.

Ponadto uwzględniając przepisy art.18 pkt 19 lit. „a” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity z 2001 r. Dz. U. Nr 142, poz. 1590 – ze zmianami), przyjęcie darowizny przez Województwo Świętokrzyskie jak również obciążenie nieruchomości służebnością przejazdu może nastąpić po uprzednim wyrażeniu zgody przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego.

Ustanowienie służebności wzdłuż północno – wschodniej granicy działki nr 1510/2 ma na celu zabezpieczenie Powiatowi Sandomierskiemu dogodnej łączności, istniejącymi ciągami komunikacyjnymi, pomiędzy budynkami zlokalizowanymi na sąsiedniej działce nr 1015/1.

Załącznik Nr 3

WNIOSEK

DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

SPRAWA: zmiana uchwały nr 445/04 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego.

I. OPIS STANU FAKTYCZNEGO:

Uchwałą nr 445/04 z dnia 21 kwietnia 2004 r. Zarząd Województwa powołał Regionalny Komitet Sterujący ds. Rozwoju Regionalnego, działający w formule dwóch podkomitetów: Podkomitet ds. PAOW, SAPARD i SOP, oraz Podkomitet ds. Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego.

W zakres zadań RKS – Podkomitet ds. PAOW, SAPARD i SOP wchodziły sprawy z zakresu: Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Programu SAPARD i Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i Modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”. W związku z zakończeniem Programu PAOW, oraz wygaśnięciem zadań RKS wynikających z Programu SAPARD istnieje potrzeba dostosowania treści uchwały (zmiana zakresu zadań oraz modyfikacja składu) do aktualnego stanu faktycznego. Jednocze-

śnie w związku ze zgłoszonymi zmianami przedstawicieli Ministerstw, przedstawiciela FRDL, oraz przedstawiciela Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego istnieje konieczność modyfikacji załącznika nr 2 i zatwierdzenia przez Zarząd Województwa zgłoszonych kandydatur.

W tym celu konieczna jest zmiana uchwały nr 445/04 z dnia 21 kwietnia 2004 r.

II. PODSTAWA PRAWNA ROZSTRZYGNIĘCIA:

art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 4 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1590 z późniejszymi zmianami), na podstawie art. 23 ust. 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. nr 116, poz. 1206 z późn. zm), oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 września 2004 r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” (Dz. U. nr 197, poz. 2032).

III. PROPOZYCJA ZAŁATWIENIA:

Podjęcie uchwały o zmianie uchwały nr 445/04 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego.

Sporządził:

Akceptuje:

- 1) Dyrektor Departamentu
- 2) Członek Zarządu Województwa
- 3) Radca Prawny

Projekt

Uchwała nr /05 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 październik 2005r.

w sprawie zmiany uchwały nr 445/04 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego

Na podst. art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 4 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1590 z późniejszymi zmianami), na podstawie art. 23 ust. 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. nr 116, poz. 1206 z późn. zm), oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 września 2004 r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” (Dz. U. nr 197, poz. 2032) uchwała się, co następuje:

§1

W uchwale nr 445/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego, zmienionej uchwałami nr: 839/04, 859/05, 971/05 i 1039/05 Zarządu Województwa wprowadza się następujące zmiany:

1/. § 2 lit. a/ otrzymuje brzmienie:

„§2 a) RKS – Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”.”

2/. § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3 1. RKS - Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” funkcjonuje w oparciu o regulamin, stanowiący zał. Nr 1a do uchwały nr 859/05 Zarządu Województwa z dnia 19 stycznia 2005 r.

2. Obsługę organizacyjną i techniczną RKS – Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój Obszarów wiejskich” zapewnia Wojewódzkie Biuro Wdrażania Programów, będące komórką organizacyjną w zakładzie budżetowym pn. Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego.”

3/. w § 5:

a/. Uchyla się w całości treść ust. 3;

b/. ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„ 4. Podstawowy skład RKS – Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” tworzą:

1) Marszałek Województwa	- Przewodniczący Podkomitetu
2) Wojewoda lub jego przedstawiciel	- z-ca Przewodniczącego Podkomitetu
3) Przedstawiciel Instytucji Zarządzającej	- 1 osoba
4) Przedstawiciele ministerstw właściwych ze względu na rodzaj działalności objętej Programem	- 2 osoby
5) Przedstawiciele gmin i powiatów	- 5 osób
6) Przedstawiciele organizacji społeczno – gospodarczych	- 5 osób”

c/. ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„ 5. Imienna lista członków RKS - Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” stanowi załącznik nr 2b do uchwały nr 859/05 Zarządu Województwa z dnia 19 stycznia 2005 r..”

4/. W załączniku nr 2b do uchwały nr 859/05 Zarządu Województwa z dnia 19 stycznia 2005r.:

a/. nazwa załącznika otrzymuje brzmienie: „Imienna lista członków RKS Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”

5/. W załączniku nr 1a do Uchwały 859/05 zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 19 stycznia 2005 r. :

a/. Nazwa załącznika otrzymuje brzmienie:” Regulamin Regionalnego Komitetu Sterującego – Podkomitet ds. SPO – „Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich”.”

b/. Występujące w treści załącznika wyrazy: ”RKS – Podkomitet ds. PAOW, SAPARD i SOP” zastępuje się wszędzie wyrazami: „RKS – Podkomitet ds. SPO – „Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich”.”

§2

Wprowadza się zmiany w załącznikach 2 i 2b do Uchwały 445/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego.

§3

Załączniki o których mowa w §2 uwzględniające wprowadzone zmiany stanowią załącznik do Uchwały 445/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia

21 kwietnia 2004 r. w sprawie powołania Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Rozwoju Regionalnego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wicemarszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Józef Kwiecień

Załącznik nr 2
Do Uchwały Nr 445/04
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 21 kwietnia 2004 r.

Skład RKS – Podkomitet ds. Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja/Pelniona Funkcja
1	Franciszek Wołodźko	Przewodniczący Komitetu
2	Joanna Grzela	Wiceprzewodniczący Komitetu
3	Paweł Ejmocki	Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego
4	Justyna Zembrzycka	
5	Jacek Kowalczyk	Ministerstwo Kultury/Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
6	Joanna Koć	Ministerstwo Środowiska
7	Stanisław Kamiński	Ministerstwo Infrastruktury
8	Dominik Kimla	Ministerstwo Edukacji Narodowej
9	Anna Stańczak	Ministerstwo Zdrowia
10	Przemysław Szymański	Ministerstwo Nauki i Informatyzacji
11	Marcin Zieliński	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
12	Jerzy Borowski	Burmistrz Miasta Sandomierz
13	Michał Markiewicz	Burmistrz MiG Skalbmierz
14	Wacław Szarek	Burmistrz MiG Sędziszów
15	Andrzej Pałys	Wójt Gminy Solec-Zdrój
16	Artur Sobolewski	Dyrektor Wydziału Projektów Strukturalnych i Strategii Miasta Kielce
17	Jarosław Wilczyński	Wiceprezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
18	Jerzy Kolarz	Starosta Powiatu Buskiego
19	Zbigniew Krzysiek	Starosta Powiatu Włoszczowskiego
20	Kazimierz Kotowski	Starosta Powiatu Opatowskiego
21	Krzysztof Obratański	Burmistrz Miasta i Gminy Końskie
22	Anna Grajko	Wójt Gminy Łubnice
23	Ryszard Ciżła	Prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej
24	Ryszard Zbróg	Prezydent Staropolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej
25	Adam Szymański	Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
26	Aleksander Kabziński	Konfederacja Pracodawców Polskich
27	Ryszard Piskulak	Wiceprzewodniczący Rady OPZZ
28	Katarzyna Wronka	Związki zawodowe „Solidarność”
29	Prof. dr hab. Andrzej Neimitz	Prezes Fundacji im. S. Staszica
30	Prof. dr hab. Krzysztof Grysa	Politechnika Świętokrzyska
31	Agnieszka Migoń Barczyk	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

32	Ks. Stanisław Słowik	Caritas Diecezji Kieleckiej
33	Jolanta Daniel	Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionu S.A.

Załącznik 2b
do Uchwały 445/04
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Imienna lista członków RKS–Podkomitet ds. SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”:

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego	Franciszek Wołodźko - Przewodniczący
Wojewoda lub delegowany przez niego przedstawiciel	Joanna Grzela - Wiceprzewodniczący Komitetu
Przedstawiciel Instytucji Zarządzającej Programem	Marcin Zieliński - Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW
Przedstawiciel Ministra właściwego ze względu na rodzaj działań objętych Programem	Joanna Koć – Ministerstwo Środowiska Jacek Kowalczyk – Ministerstwo Kultury/Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego	Jerzy Borowski – Burmistrz Miasta Sandomierz
	Michał Markiewicz - Burmistrz MiG Skalbmierz
	Artur Sobolewski – Dyrektor Wydziału Projektów Strukturalnych i Strategii Miasta Kielce
	Jerzy Kolarz – Starosta Powiatu Buskiego
	Zbigniew Krzysiek – Starosta Powiatu Włoszczowskiego
Przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych	Ryszard Ciżła - Prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej
	Ryszard Zbróg - Prezydent Staropolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej
	Jolanta Daniel – Prezes Świętokrzyskiej Agencji Rozwoju Regionu
	Agnieszka Migoń Barczyk – Świętokrzyskie Centrum Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej
	Jarosław Mostowski – Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego

RRZ VI –0725/82/05

Załącznik Nr 4
Kielce, dn. 4.09.2005r.

Wniosek
do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

SPRAWA:

uzgodnienie przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, w drodze postanowienia.

OPIS STANU FAKTYCZNEGO:

Wójt Gminy Morawica pismem z dnia. 13.09.2005 znak: ITB-7322/05/05 wystąpił o uzgodnienie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica. Do wniosku dołączono projekt części tekstowej planu i opracowanie graficzne.

Obowiązek uzgadniania z Zarządem Województwa projektów planów miejscowych w zakresie zadań samorządu województwa wynika z art.24 ust. 1 (w związku z art. 17 ust.7 pkt a ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 z póź. zm.)

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz.717 z póź. zm.) art. 24 ust.1 w związku z art.17 ust.7 pkt a) oraz art. 106 kpa w związku z art. 46 ust. 2a ustawy o samorządzie województwa.

PROPOZYCJA ZAŁATWIENIA:

Odmówić uzgodnienia (w formie postanowienia) projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, ponieważ ustalenia planu spowodują znaczące ograniczenie lub wręcz wykluczenie realizacji zadań samorządu wojewódzkiego, zawartych w uchwalonym przez Sejmik Województwa planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego , o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 w/w ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa uchwałą Nr XXIX/399/02 z dnia 26 kwietnia 2002r.

Akceptuję:

Członek Zarządu Województwa

Dyrektor Departamentu

Radca prawny

RRZVI-7323/P/17/1/03/1/05

Kielce, dn. ....09.2005r.

POSTANOWIENIE Nr .....

Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia października 2005 roku

Na podstawie art. 24 ust. 1 w nawiązaniu do art. 17 ust. 7 pkt a ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 z póź. zm.) oraz art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2000r. Nr 98 poz.1071 z póź. zm.) Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach w składzie:

1. Marszałek Województwa	-Franciszek Wołodźko
2. Wicemarszałek Województwa	-Józef Kwiecień
3. Członek Zarządu	-Jacek Kowalczyk
4. Członek Zarządu	-Marek Gos
5. Członek Zarządu	-Tadeusz Jóźwik

Po rozpatrzeniu

wniosku Wójta Gminy Morawica znak: ITB-7322/05/05 z dnia 13.09.2005r. o uzgodnienie **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica**, opracowanego zgodnie z uchwałą Rady Gminy Morawica Nr V/67/03 z dnia 5 września 2003r. o przystąpieniu do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica,

Odmawia uzgodnienia

wyżej wymienionego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Morawica

Uzasadnienie

Z art. 17 ust. 7 pkt a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że Zarząd Województwa jest właściwy do uzgadniania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie zadań samorządu województwa. Zgodnie z art. 24 ust. 1 wymienionej ustawy uzgodnień dokonuje się w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Według ustaleń uchwalonych przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego dokumentów:

- „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” zatwierdzonego uchwałą Nr XXIX/399/02 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 kwietnia 2002 r.

- „Kompleksowego programu rozwoju sieci drogowej województwa świętokrzyskiego” zatwierdzonego uchwałą Nr XXXII/435/02 z dnia 30 sierpnia 2000r.,

na terenie gminy Morawica zaplanowano realizację nowych odcinków dróg w ciągu dróg wojewódzkich nr 763 i 766. Generalnie dla dróg wojewódzkich Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego przewiduje cyt.: „Drogi wojewódzkie wymagają modernizacji i przebudowy dla uzyskania jednorodnych ciągów na parametrach „G”, a w następnym etapie wykonania obwodnic miejscowości lub przeprowadzenia tras dróg nowymi odcinkami”. Plan województwa ze względu na skalę opracowań graficznych, nie precyzuje przebiegu dróg w terenie. W planie województwa zastrzeżono również, że „Z uwagi na odległe terminy budowy obwodnic wymagane jest zachowanie rezerw terenów w planach miejscowych oraz ich pozyskiwanie ze scaleń gruntów”. W roku 2002, kiedy Plan województwa świętokrzyskiego był uchwalany, obowiązujący w tym czasie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica przewidywał przełożenie drogi nr 763 w rejonie miejscowości Brzeziny i drogi nr 766 w rejonie miejscowości Morawica i Brzeziny. Przełożenie tych dróg na terenie gminy Morawica zostało zasygnalizowane w części graficznej Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego (plansza „Kierunki polityki przestrzennej”). Przełożenie dróg nr 763 i 766 w rejonie Morawicy i Brzeziny zaznaczono też schematycznie w części graficznej Kompleksowego programu rozwoju sieci drogowej w województwie świętokrzyskim (opracowania graficzne – „Nadrzędna sieć drogowa województwa świętokrzyskiego” oraz „Uzupełniająca sieć drogowa województwa świętokrzyskiego”).

Utrata na mocy ustawy ważności m.p.z.p. gminy Morawica z dniem 31.12.2003 roku, nie może być utożsamiana z zaniechaniem potrzeby przebudowy dróg wojewódzkich nr 763 i 766 w gminie Morawica, przewidzianych ustaleniami dokumentów wojewódzkich o których wyżej.

Sporządzony projekt m.p.z.p. gminy Morawica w odniesieniu do dróg wojewódzkich nr 763 i 766 ustala:

- w § 33 cyt. : „Zasadniczymi elementami układu komunikacyjnego obszaru objętego planem jest droga nr 73 relacji Tarnów-Kielce (KDGP) oraz drogi wojewódzkie nr 763 relacji Morawica-

- Chęciny (KDg) i nr 766 relacji Morawica- Kije-Pińczów (KDg)”

- w § 33 ust.1 pkt 3 cyt. : „ **1 KDg** – teren **istniejącego** pasa drogowego drogi publicznej – droga wojewódzka **nr 763 i 766** poza terenem zabudowanym szerokość w liniach rozgraniczających min. 25m. Przy lokalizacji obiektów, związanych z obsługą komunikacyjną wzdłuż drogi **nr 763**, należy przewidzieć miejsca i urządzenia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dla transportu materiałów niebezpiecznych.”

- w §33 ust.1 pkt 4 cyt. : „ **2 KDg** –teren **istniejącego** pasa drogowego drogi publicznej – droga wojewódzka **nr 763 i 766**, - droga główna **G**, jednojezdniowa, szerokość w liniach rozgraniczających **zmienna, dostosowana do istniejącej zabudowy**. Wyklucza się obsługę komunikacyjną obszarów przylegających bezpośrednio do drogi wojewódzkiej **nr 763 i nr 766** bezpośrednio z tej drogi. Obsługę zapewnić poprzez istniejący i projektowany układ skrzyżowań i węzłów drogowych oraz sieć dróg lokalnych i dojazdowych. Przy lokalizacji obiektów związanych z obsługą komunikacyjną wzdłuż drogi **nr 763**, należy przewidzieć

miejsca i urządzenia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dla transportu materiałów niebezpiecznych.”

Z cytowanych zapisów tekstowych projektu planu jednoznacznie wynika, że odnoszą się one wyłącznie do **istniejącego** przebiegu wymienionych dróg wojewódzkich, przy czym ustalenia planu wykluczają osiągnięcie dla tych dróg parametrów technicznych wymaganych dla drogi klasy „G”.

Symbole literowo-cyfrowe dróg wojewódzkich na rysunkach projektu planu odnoszą się również wyłącznie do **istniejącego** przebiegu dróg nr 763 i 766.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdza się, że projekt planu nie zawiera żadnych wytycznych przełożenia odcinków dróg w rejonie miejscowości Morawica i Brzeziny na obszarze gminy Morawica i nie zapewnia tym samym docelowego podniesienia parametrów technicznych tych dróg do klasy „GP” - co jest sprzeczne z ustaleniami dokumentów wojewódzkich, a treść ustaleń planu narusza przepisy szczególne.

Ustalenia projektu planu dla dróg wojewódzkich nr 763 i 766, zamieszczone w §33 ust.1 pkt 3 i pkt 4 oraz §33 ust.2 i ust.3, rozdziału VIII „Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji” zawierają daleko idące uproszczenia i uogólnienia - więc nie stwarzają możliwości polepszenia parametrów technicznych dróg do wymaganej klasy. Tym samym uznać należy, że ustalenia te nie spełniają wymogów art. 15 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ustalenia dotyczące dróg wojewódzkich nie spełniają również, między innymi, wymogów §4 pkt 1 i pkt 9 lit. a, b oraz §8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. Nr 164, poz. 1587), w szczególności – wymogów zgodności ustaleń tekstu planu z rysunkiem planu, dotyczące szerokości pasów drogowych, odległości między skrzyżowaniami dróg wyższych klas, ewentualne wytyczne przełożenia dróg.

Zaproponowane ustalenia projektu planu dla dróg wojewódzkich zostały sporządzone z lekceważeniem przepisów o drogach publicznych. Rysunek projektu i teksty ustaleń dla dróg wojewódzkich naruszają między innymi przepisy §9 ust. 1 pkt 4 i §7 ust.1 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 z dnia 14 maja 1999r , poz. 430, z późniejszymi zmianami).

W związku z tym, że ustalenia przedmiotowego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego naruszają przepisy obowiązującego prawa i nie honorują ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego, przez co spowodują znaczne ograniczenie lub wykluczenie realizacji zadań samorządu województwa - orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy zażalenie do samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach , za moim pośrednictwem w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia / art. 106 § 5, art. 141 § 2 oraz art. 144 w związku z art. 129 kpa /.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Morawica
2. a/a

Załącznik Nr 5

WNIOSEK DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

I. SPRAWA : Przyjęcia informacji o wynikach kontroli realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” przeprowadzonej w dniu 14 września 2005 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

II. OPIS STANU FAKTYCZNEGO : Projekt pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” został ujęty w Programie zadań inwestycyjnych na lata 2004-2006 przyjętym uchwałą nr XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. w sprawie Programu zadań inwestycyjnych Samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006. Środki finansowe na jego realizację, stanowiące udział własny budżetu województwa są ujęte w budżecie województwa na rok 2005, przyjętym uchwałą nr XXIII/219/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia budżetu województwa na 2005 rok ze zmianami w uchwale nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 r. Zadanie to jest finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i z budżetu województwa (zgodnie z umową nr 10/2005 z dnia 28.01.2005 r.) w ramach działania nr 1.3 – Regionalna infrastruktura społeczna Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z planem kontroli na 2005 r. Departament Zdrowia i Polityki Społecznej przeprowadził kontrolę realizacji projektu. Wyniki kontroli przedstawiono w protokóle kontroli, który załącza się do wniosku.

III. PODSTAWA PRAWNA ROZSTRZYGNIECIA : Art. 67 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91 , poz. 408 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i nad jednostkami transportu sanitarnego (Dz. U. nr 94, poz.1097), rozdział 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 września 2004 r. w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju, trybu kontroli realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz trybu rozliczeń (Dz. U. nr 216, poz. 2206), uchwała nr 566/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie ustalenia „Zasad wykonywania kontroli zewnętrznej w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych”.

IV. PROPOZYCJA ZAŁATWIENIA : Przyjęcie informacji o wynikach kontroli realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” przeprowadzonej w dniu 14 września 2005 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

Sporządziła: Elżbieta Kowalczyk

AKCEPTUJE :

- 1/ Dyrektor Departamentu -
- 2/ Członek Zarządu Województwa -
- 3/ Radca Prawny -
- 4/ Skarbnik Województwa -

Kielce, dn. 23.09.2005 r.

INFORMACJA
DLA ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

o kontroli problemowej przeprowadzonej w zakładzie opieki zdrowotnej podległym samorządowi województwa.

Zgodnie z upoważnieniami nr 66/05 i 67/05 wystawionymi przez Pana Wojciecha Żelezika – Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach w dniu 14 września 2005 r. została przeprowadzona kontrola w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Kielcach w zakresie realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze”.

Celem kontroli była ocena realizacji projektu wg stanu na dzień 14 września 2005r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przygotowanie projektu do realizacji.
2. Koszty realizacji projektu.
3. Zakres rzeczowy wykonanych robót i zrealizowanych dostaw.
4. Wartość robót i dostaw zafakturowanych.
5. Wykorzystanie przekazanych na realizację projektu środków finansowych.
6. Stan zobowiązań z tytułu realizacji projektu.
7. Przestrzeganie ustawy - Prawo zamówień publicznych.
8. Stan realizacji założonych wskaźników osiągnięcia celów projektu.
9. Promocja projektu.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że zadanie objęte projektem zostało prawidłowo przygotowane do realizacji. Jego realizacja i finansowanie odbywa się bez zakłóceń. Zakres rzeczowy wynikający z projektu został zrealizowany. Środki finansowe są przekazywane sukcesywnie. Termin przekazywania środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ulegnie przesunięciu z 30.09.2005 r. na 30.11.2005 r.

Wnioski z kontroli są następujące:

1. Zadanie zostało prawidłowo przygotowane do realizacji.
2. Zrealizowano wszystkie roboty i dostawy przewidziane projektem.
3. Do dnia kontroli zostały przekazane środki finansowe z budżetu województwa w wysokości 75.000 zł, tj. 100 % kwoty wynikającej z umowy oraz 24,90 % kwoty z EFRR.
4. Zobowiązań z tytułu realizacji projektu nie stwierdzono.
5. Przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych przy realizacji projektu są przestrzegane.
6. Założone wskaźniki na tym etapie realizacji projektu zostały osiągnięte.
7. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące realizowanego projektu są właściwe.

Protokół kontroli podpisano dnia 22 września 2005 r. W kontrolowanej jednostce nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nie przewiduje się wystąpienia pokontrolnego.

Sporządziła: Elżbieta Kowalczyk

Kielce, dn. 23.09.2005 r.

PROTOKÓŁ KONTROLI PROBLEMOWEJ

Nazwa jednostki: Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze

Organ sprawujący nadzór: Samorząd Województwa Świętokrzyskiego

Data kontroli: 14 września 2005 r.

Osoba kontrolujące: Elżbieta Kowalczyk – inspektor w Oddziale Polityki Zdrowotnej i Społecznej Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach – nr upoważnienia 66/05 i Bożena Szymczyk - inspektor w Oddziale Polityki Zdrowotnej i Społecznej Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach – nr upoważnienia 67/05.

Upoważnienia nr 66/05 i nr 67/05 zostały wystawione przez Pana Wojciecha Żelezika – Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

I. Cel kontroli:

Celem kontroli była ocena realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze” wg stanu na dzień 14 września 2005 roku.

II. Zakres kontroli:

1. Przygotowanie projektu do realizacji.
2. Koszty realizacji projektu.
3. Zakres rzeczowy wykonanych robót i zrealizowanych dostaw.
4. Wartość zafakturowanych robót i dostaw.
5. Wykorzystanie przekazanych na realizację projektu środków finansowych.
6. Stan zobowiązań z tytułu realizacji projektu.
7. Przestrzeganie ustawy - Prawo zamówień publicznych.
8. Stan realizacji założonych wskaźników osiągnięcia celów projektu.
9. Promocja projektu.

Dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze -

Pan Jerzy Chojnacki

Funkcję dyrektora pełni od 7 listopada 2003 roku.

W czasie kontroli wyjaśnień udzielali:

1. Pan Jerzy Chojnacki – Dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze
2. Pan Paweł Kusztal – Specjalista ds. Ochrony Środowiska w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze

Ustalenia:

Projekt pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze” został ujęty w Programie zadań inwestycyjnych na lata 2004-2006 przyjętym uchwałą nr XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. w sprawie Programu zadań inwestycyjnych Samo-

ządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006. Środki finansowe na jego realizację, stanowiące udział własny budżetu województwa są ujęte w budżecie województwa na rok 2005, przyjętym uchwałą nr XXIII/219/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia budżetu województwa na 2005 rok ze zmianami w uchwale nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 roku. Zadanie to jest dofinansowywane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Zadanie obejmuje: demontaż starej oraz zakup i montaż nowej stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły.

Projekt ten zgodnie z zapisami zawartymi we wniosku aplikacyjnym nr Z/2.26/I/1.3.2/178/04 jest projektem o neutralnym wpływie na politykę ochrony środowiska, neutralnym wpływie na politykę równych szans i neutralnym wpływie na politykę społeczeństwa informacyjnego.

Ad. 1 Przygotowanie projektu do realizacji.

1. Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji posiada zabezpieczone środki finansowe na realizację projektu.

Umowa nr 10/2005 o dofinansowanie z budżetu województwa projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze” realizowanego w ramach działania nr 1.3 – Regionalna infrastruktura społeczna Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego została zawarta 28.01.2005 r. pomiędzy Samorządem Województwa Świętokrzyskiego i Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

W dniu 12.04.2005 r. zawarta została umowa nr Z/2.26/I/1.3.2/178/04/U/53/05 o dofinansowanie tego projektu w ramach priorytetu 1 – rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów pomiędzy „Instytucją pośredniczącą” – Wojewodą Świętokrzyskim a Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze. Pismem znak: DT/1310/09/2005 z dn. 7.09.2005 r. ŚCR w Czarnieckiej Górze wystąpiło o przedłużenie terminu zakończenia realizacji projektu z 30.09.2005 r. na 30.11.2005 r. (kopia pisma - załącznik nr 1).

2. Na realizowane zadanie jednostka posiada pełną i aktualną dokumentację techniczną opracowaną w 2004 r., tj.:

- projekt budowlany zawierający wyszczególnienie wszystkich potrzebnych typów stolarki okiennej wraz z określeniem wymogów dotyczących nowej stolarki

- kosztorys inwestorski

- przedmiar robót

przekazaną protokołem z dnia 27.08.2004 r.

3. Roboty objęte projektem zostały zgłoszone przez ŚCR w Czarnieckiej Górze do Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Końskich pismem z dnia 24.08. 2004 r. podpisanym przez Jerzego Chojnackiego - Dyrektora ŚCR, które zostało przekazane adresatowi dnia 31.08.2004 r. Realizację robót uzgodniono z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Kielcach, co potwierdza pismo znak: In-404/1987/04 z dnia 27.08.2004 r. podpisane przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Janusza Cedro.

Z przedstawionych danych wynika, że projekt został prawidłowo przygotowany do realizacji.

Ad. 2 Koszty realizacji projektu

Projekt pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” finansowany jest w 25 % przez Urząd Marszałkowski w Kielcach (jako udział własny beneficjenta) a w 75 % przez pozyskane pieniądze z Unii Europejskiej , poprzez Instytucję Pośredniczącą tzn. Wojewodę Świętokrzyskiego.

Całkowity koszt projektu, określony we wniosku aplikacyjnym wynosi **301 218 złotych**.

Kwota dofinansowania przyznana z budżetu województwa wynosi: 75 000 złotych.

Ad. 3 Zakres rzeczowy wykonanych robót i zrealizowanych dostaw.

Dokonano wizytacji budynków, w których wymieniano stolarkę okienną. Wizytowano pomieszczenia w budynkach szpitala łącznika i szkoły. Roboty zakończono. Dokonano wymiany stolarki okiennej we wszystkich wizytowanych budynkach.

Postęp robót był dokumentowany poprzez wpisy w dzienniku budowy i sporządzanie protokółów. Dziennik budowy nr 1/2005 z dnia 2.06.2005 r. był wypełniany do użytku wewnętrznego. Odnotowano w nim nazwiska i uprawnienia kierownika budowy oraz projektanta sprawującego nadzór autorski. Pierwszego wpisu dokonano w dniu 22.06.2005 r. Dotyczy on dostawy pierwszej partii okien i przekazania pomieszczenia magazynowego. Na tę okoliczność został spisany protokół z przekazania (kopia protokołu – załącznik nr 2). Wymianę okien rozpoczęto dn. 27.06.2005 r. a zakończono 31.08.2005 r. Postęp robót był odnotowywany w dzienniku budowy na bieżąco. Ostatniego wpisu dokonano dnia 5.09.2005 r. W dzienniku budowy są także oświadczenia kierownika budowy i projektanta potwierdzające wykonanie robót zgodnie z przepisami prawa budowlanego i sztuką budowlaną.

Odbioru końcowego dokonano w dniu 13.09.2005 r. Protokół odbioru końcowego – załącznik nr 3.

Wykonawca przekazał także kopie wymaganych przepisami atestów potwierdzonymi za zgodność z oryginałem ważne od 12.12.2004 r. do 31.01.2006 r. i atest Państwowego Zakładu Higieny z Warszawy ważny do 17.08.2006 r.

Ad. 4 Wartość robót i dostaw zafakturowanych

Kontrolującym przedstawiono fakturę nr 13/2005 z dnia 29.04.2005 r. na kwotę 5002 zł. Faktura powyższa została wystawiona przez B&B ARCH STUDIO Autorską Pracownię Architektury w Kielcach a obejmowała opracowanie dokumentacji technicznej do zgłoszenia wykonania robót remontowych pt. ” Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły w Czarnieckiej Górze” oraz opracowanie kosztorysów inwestorskich i przedmiaru robót do wymiany stolarki okiennej.

Faktura nr 73/2005 z dnia 22.06.2005 r. wystawiona przez Przedsiębiorstwo Budowlano – Usługowe ZEMET w Kielcach na dostawę stolarki okiennej, na kwotę 70 000 zł, stanowiła podstawę do przekazania z budżetu Województwa ostatniej transzy finansowej na udział własny beneficjenta.

Ponadto przedstawiono 3 wnioski o płatność skierowane do Biura Zarządzania Funduszami Europejskimi Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

1) W dniu 13.05.2005 r. złożono wniosek (znak: DT 753/05/2005) - do Biura Zarządzania Funduszami Europejskimi Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, na pierwszą transzę finansową w wysokości 3 751,50 zł. Podstawą złożenia wniosku była zapłacona faktura nr 13/2005 z dnia 29.04.2005 roku.

2) W dniu 14.07.2005 r. wystąpiono o kolejną transzę finansową do BZFE ŚUW w wysokości 52 500 zł. Podstawę stanowiła zapłacona faktura nr 73/2005 z dnia 22.06.2005 r.

3) Trzeci wniosek o płatność do BZFE ŚUW złożono na kwotę 51 750 zł. w dniu 9.09.2005 r. Do dnia 14.09.2005 r. wystawiono dokumenty o płatność na kwotę łączną 183.001,50 zł. (w tym: 75.000 zł. z budżetu województwa). Faktury wystawiono na kwotę 144.000 zł.

Ad. 5 Wykorzystanie przekazanych środków.

Na podstawie umowy nr 10/2005 zawartej w dniu 28.01.2005 r. pomiędzy Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego a Dyrektorem Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze, wartość przyznanego dofinansowania wynosi 75 000 zł.

Na podstawie wniosku ŚCR z dnia 11.05.2005 r. oraz faktury nr 13/2005 z dnia 29.04.2005 r. przekazano z budżetu województwa kwotę 5002 zł. Faktura powyższa została wystawiona przez B&B ARCH STUDIO Autorską Pracownię Architektury w Kielcach a obejmowała opracowanie dokumentacji technicznej do zgłoszenia wykonania robót remontowych pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły w Czarnieckiej Górze” oraz opracowanie kosztorysów inwestorskich i przedmiaru robót na wymianę stolarki okiennej.

Zgodnie z wnioskiem z dnia 24.06.2005 r. z budżetu Województwa przekazano pozostałą kwotę 69 998 zł. na podstawie faktury nr 73/2005 z dnia 22.06.2005 r. wystawionej przez Przedsiębiorstwo Budowlano – Usługowe ZEMET w Kielcach na dostawę stolarki okiennej. Środki przekazane z budżetu województwa zostały wykorzystane w 100% i zgodnie z przeznaczeniem.

Umowę z Wojewodą Świętokrzyskim o dofinansowanie projektu „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły” zawarto w dniu 12.04.2005 r. Jednocześnie pismem z dnia 19.05.2005 r. znak: DT/778/05/05 przesłano do BZFE ŚUW , notarialne oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji stanowiące zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy.

Do dnia kontroli złożono 3 wnioski do Biura Zarządzania Funduszami Europejskimi Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego na kwotę 108 001,50 złotych. Zgodnie z wyżej cytowaną umową, całkowita kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 225 913,50 zł., co stanowi 75% wydatków kwalifikowanych w ramach projektu.

Wg stanu na dzień 14.09.2005 r. ze środków EFRR przekazano i wykorzystano kwotę ogółem – 56 251,50 zł. Do wykorzystania pozostało 169 662 zł., czyli ok. 75 % całości finansowania przyznanego przez Instytucję pośredniczącą.

W najbliższym czasie mają być przekazane środki w wysokości 51 750 zł. na pokrycie kosztów realizacji projektu wynikających z trzeciego złożonego w BZFE ŚUW w Kielcach wniosku o płatność.

Ogółem na pokrycie kosztów realizacji projektu przekazano z budżetu województwa i EFRR kwotę 131 251,50 zł.

Przekazane środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

Ad. 6 Stan zobowiązań z tytułu realizacji projektu

Zobowiązania z tytułu realizacji projektu nie występują .

Ad. 7 Przestrzeganie ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Dokonano wrywkowego sprawdzenia dokumentacji postępowania przetargowego na realizację robót i dostaw wynikających z dokumentacji technicznej dotyczącej realizowanego projektu. Poniżej przedstawia się ustalenia w tej sprawie:

Postępowanie przeprowadzone zostało w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z art. 39-46 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Otwarcie ofert nastąpiło dnia 9.05.2005 r.

W dokumentacji przetargowej znajdują się:

1. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia z dn. 4.03.2005 r. zatwierdzona przez Jerzego Chojnackiego – Dyrektora ŚCR w Czarnieckiej Górze wraz z załącznikami;
2. Zarządzenie nr 10/2005 z dnia 12.04.2005 r. o powołaniu komisji przetargowej w składzie pięcioosobowym z przewodniczącym – Pawłem Kusztalem;

3. Ogłoszenie o przetargu zostało dnia 14.04.2005 r. wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki i umieszczone na stronie internetowej www.rehabilitacja-dzieci.pl oraz zamieszczone w BIP na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Ogłoszenie zdjęte dnia 9.05.2005 r. po godz. 12³⁰ ;
4. SIWZ pobrało i oferty złożyło 2 oferentów:
  - Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe ZEMET Jędrzejowscy spółka jawna z siedzibą w Kielcach ul. Wybraniecka 28b z ceną brutto 295.150,64 zł;
  - Zakład Usług Budowlano-Handlowe NOWBUD z siedzibą w Kielcach ul. Górna 20 z ceną brutto 296.184,72 zł.
5. Wypełnione druki:
  - ZP-2 Protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości o wartości poniżej 60 000 euro,
  - ZP-11 Oświadczenia wszystkich członków komisji przetargowej (5 szt.),
  - ZP-12 Zbiorcze zestawienie ofert,
  - ZP-14 Informacja o spełnieniu przez wykonawców warunków udziału w przetargu,
  - ZP-15 – lista wykonawców wykluczonych z postępowania –nie dotyczy,
  - ZP-16 Informacja o ofertach odrzuconych – odrzucono ofertę Zakładu Usług Budowlano-Handlowe NOWBUD z siedzibą w Kielcach ul. Górna 20, gdyż nie spełniała SIWZ w zakresie pkt VIII specyfikacji – brak wymaganych dokumentów,
  - ZP-18 Streszczenie oceny i porównania złożonych ofert (wybrana oferta uzyskała 100 pkt),
  - ZP-19 Informacja o wniesionych protestach i odwołaniach – nie wniesiono.
6. Wybrano ofertę firmy - Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe ZEMET Jędrzejowscy spółka jawna z siedzibą w Kielcach ul. Wybraniecka 28b z ceną brutto 295.150,64 zł.
7. Ogłoszenie o wyniku postępowania znak: DT/725/05/2005 z dnia 10.05.2005 r. było wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki od 10.05.2005 r. do 15.06.2005 r. (kopia ogłoszenia – załącznik nr 4).
8. Zainteresowane firmy zostały powiadomione pismami z dnia 10.05.2005 r. o wyniku przetargu pismami o znakach: DT/724/05/2005, DT/725/05/2005, DT/726/05/2005. O wyniku postępowania powiadomiono także Biuro Zarządzania Funduszami Europejskimi Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach pismem znak: DT/728/05/2005 z dn. 10.05.2005r.
9. Z wybraną firmą Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe ZEMET Jędrzejowscy spółka jawna z siedzibą w Kielcach ul. Wybraniecka 28b zawarta została umowa Nr 8/2005 20.05.2005 r. Termin realizacji określono na 31.08.2005 r. , a termin płatności na 35 dni od daty otrzymania dokumentów rozliczeniowych. Umowa zabezpiecza interesy zamawiającego.

Powyższe ustalenia potwierdzają przestrzeganie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych przy realizacji projektu.

Ad 8. Stan realizacji założonych wskaźników osiągnięcia celów projektu.

Przedmiotowy projekt przewidywał demontaż istniejących uszkodzonych okien w budynku szpitala, łącznika i szkoły. Następnie montaż nowych okien wykonanych z selekcjonowanego drewna sosnowego I gatunku. Nowe okna mają konstrukcję zespoloną, posiadają funkcję rozwierną i rozwierno-uchyłną. Przewidywana inwestycja nie naruszyła istniejących elementów architektonicznych obiektu.

Zrealizowanie projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów :

- wyeliminowanie ponadnormatywnych strat energii cieplnej w obiektach służby zdrowia
- polepszenie komfortu ciepłno-zdrowotnego w poszczególnych budynkach poprzez właściwe i kontrolowane ich przewietrzenie.

- uzyskanie wymaganej przepisami BHP funkcjonalności technicznej i użytkowej pomieszczeń
- uzyskanie walorów estetycznych sal chorych, gabinetów lekarskich i zabiegowych, pomieszczeń rekreacyjnych i edukacyjnych
- zabezpieczenie budynków przed degradacją funkcji użytkowej i architektonicznej, zewnętrznych elementów elewacji budynków
- ograniczenie zużycia paliwa gazowego lub alternatywnie olejowego przy znacznej redukcji kosztów ogrzewania o ok. 20%
- poprawa funkcji użytkowej powierzchni lokalowej 2257 m², w zmodernizowanych obiektach.

Z wymienionych wyżej założonych wskaźników osiągnięcia celów w dniu kontroli nie osiągnięto wskaźnika ograniczenia zużycia paliwa gazowego lub alternatywnie olejowego przy znacznej redukcji kosztów ogrzewania o ok. 20%.

Niemożliwe było sprawdzenie wskaźnika: wyeliminowanie ponadnormatywnych strat energii cieplnej w obiektach służby zdrowia, gdyż wymianę okien zakończono 13.09.2005 r.

Ad. 9 Promocja projektu

Promocja projektu prowadzona jest prawidłowo. Na tablicy informacyjnej umieszczonej na froncie budynku, wywieszono komunikaty dot. źródeł finansowania, zawierają logo ZPORR oraz UE. Ponadto, w trakcie przygotowywania są tablice pamiątkowe (3 szt.) związane z utrwaleniem informacji dotyczącej finansowania realizowanej inwestycji. (pismo z dnia 9.09.2005 r. znak: DT/540/04/04 – załącznik nr 5)

Na wszystkich dokumentach związanych z realizacją projektu umieszczone są powyższe symbole.

Wnioski z kontroli:

1. Zadanie zostało prawidłowo przygotowane do realizacji.
2. Zrealizowano wszystkie roboty i dostawy przewidziane projektem.
3. Do dnia kontroli zostały przekazane środki finansowe z budżetu województwa w wysokości 75.000 zł, tj. 100 % kwoty wynikającej z umowy oraz 24,90 % kwoty z EFRR.
4. Zobowiązań z tytułu realizacji projektu nie stwierdzono.
5. Przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych przy realizacji projektu są przestrzegane.
6. Założone wskaźniki na tym etapie realizacji projektu zostały osiągnięte.
7. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące realizowanego projektu są właściwe.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że projekt został prawidłowo przygotowany do realizacji. Stan zaawansowania realizacji w ujęciu rzeczowym wynosi 100 %, a w ujęciu finansowym 43,57 %.

Dyrektorowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia pisemnych wyjaśnień, co do zawartych w protokole ustaleń w ciągu 7 dni od daty podpisania protokołu.

Ewentualne zalecenia pokontrolne zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i nad jednostkami transportu sanitarnego (Dz. U. nr 94, poz. 1097) zostaną przesłane w terminie późniejszym po ich akceptacji przez Zarząd Województwa.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje jednostka kontrolowana.

Do protokołu dołączono 5 załączników, które są wymienione w spisie załączonym do protokołu i stanowią jego integralną część składową.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

KONTROLOWANY

Dyrektor ŚCR
w Czarnieckiej Górze

Główny Księgowy ŚCR
w Czarnieckiej Górze

Data podpisania protokołu ..... 2005 r.

KONTROLUJĄCY

Elżbieta Kowalczyk

Bożena Szymczyk

Spis załączników do protokołu kontroli przeprowadzonej w dniu 14 września 2005 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze w zakresie realizacji projektu pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku szpitala, łącznika i szkoły Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze”

1. Pismo Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze do Biura Zarządzania Funduszami Europejskimi Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach znak: DT/1310/09/2005 z dnia 7.09.2005 r. – załącznik nr 1
2. Protokół z przekazania pomieszczenia magazynowego na stolarkę okienną z dnia 22.06.2005 r. – załącznik nr 2
3. Protokół odbioru końcowego z dnia 13.09.2005 r. – załącznik nr 3
4. Ogłoszenie o wyniku postępowania przetargowego znak: DT/725/05/2005 z dnia 10.05.2005 r. – załącznik nr 4
5. Pismo ŚCR w Czarnieckiej Górze DT/540/04/04 z dnia 9.09.2005 r. – załącznik nr 5

Załącznik Nr 6

WNIOSEK DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Z DNIA: 12 sierpnia 2005 r.

SPRAWA: Przyznanie środków finansowych w wysokości 130.000 zł. dla Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze na dofinansowanie zadania realizowanego w ramach „Programu pomocy publicznej i restrukturyzacji w Ochronie Zdrowia w roku 2005.”

OPIS STANU FAKTYCZNEGO: Dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze zwrócił się z prośbą o przyznanie kwoty 130 tys. w związku z zakwalifikowaniem tej jednostki do dofinansowania z rezerwy celowej na realizację zadań w ramach pomocy publicznej i restrukturyzacji w ochronie zdrowia.

Ministerstwo Zdrowia zakwalifikowało do dotacji projekt, którego całkowity koszt wyniesie 520 tys. zł. Przyznana wysokość dotacji z Programu Pomocy Publicznej i Restrukturyzacji w Ochronie Zdrowia na rok 2005 wyniosła 390 tys. zł. co stanowi 75% ogólnej kwoty. 25% tj. 130 tys. należy sfinansować ze środków własnych.

Przyznane środki pozwolą na rozbudowę i modernizację ujęcia i stacji uzdatniania wody, co spowoduje przystosowanie jednostki do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2005 r. w zakresie dotyczącym posiadania przez zakład opieki zdrowotnej rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę.

Dyrektor ŚCR w Czarnieckiej Górze, w związku z tym, że w obecnej sytuacji nie jest w stanie wyasygnować powyższej kwoty ze budżetu jednostki, zwrócił się do organu założycielskiego z prośbą o przyznanie środków finansowych, ponieważ w przypadku negatywnej decyzji nie będzie miał możliwości wykorzystania przyznanej dotacji.

PODSTAWA PRAWNA ROZSTRZYGNIECIA: art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. , Nr 142, poz. 1590 z póź. zm.), art. 55 ust.1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1991 r., Nr 91, poz.408 z póź. zm.).

PROPOZYCJE ZAŁATWIENIA: Departament Zdrowia i Polityki Społecznej wnioskuję o przyznanie środków finansowych w wysokości 130.000 zł. dla Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze na dofinansowania zadań w ramach pomocy publicznej i restrukturyzacji w ochronie zdrowia.

Sporządziła:

Ewa Gonciarz

AKCEPTUJE:

1. Dyrektor Departamentu	-
2. Członek Zarządu Województwa	-
3. Radca Prawny	-
4. Skarbnik Województwa	-

Załącznik Nr 7

**WNIOSEK DO
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

Z DNIA: 29 września 2005 r.

SPRAWA: Przyznanie środków finansowych w wysokości 150.000 zł. dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze na dofinansowanie projektu p.n. „Modernizacja laboratorium wraz z zakupem osprzętu dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze” realizowanego przez Szpital w ramach działania 1.3 „Regionalna Infrastruktura Społeczna” ZPORR na lata 2004-2006.

OPIS STANU FAKTYCZNEGO: Dyrektor Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach zwrócił się z prośbą o dofinansowanie ww. Projektu kwotą 300 000 zł.

Na roboty budowlane wynikające z projektu zaplanowano kwotę 463 000 zł. W wyniku uzgodnień ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną jednostka została zobowiązana do zaprojektowania i wykonania wentylacji mechanicznej, co znacznie podniosło koszt inwestycji, który obecnie szacowany jest na kwotę 702 055,40 zł.

Ponadto planowane wydatki w zakresie zakupu sprzętu medycznego wzrosły o wartość dwóch autoklawów, tj. 80 000 zł.

Szpital nie może skorzystać ze środków ZPORR, ponieważ Wojewoda Świętokrzyski wstrzymał podpisywanie umów uniemożliwiając tym samym skorzystanie z pożyczki BGK.

Na dzień 27.09. br. łączna kwota zobowiązań wymagalnych wynosi 350 000 zł.

Wykonawca robót budowlanych firma „INS-BUD”, wobec której jednostka ma zobowiązania w kwocie 310 000 zł. wstrzymała swoje prace. Straty, które mogą powstać w wyniku niedokończenia inwestycji przed zimą będą bardzo wysokie.

PODSTAWA PRAWNA ROZSTRZYGNIECIA: art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 z póź. zm.), art. 55 ust.1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1991 r., Nr 91, poz.408 z póź. zm.).

PROPOZYCJE ZAŁATWIENIA: Departament Zdrowia i Polityki Społecznej wnioskuje o przyznanie środków finansowych w wysokości 150.000 zł. dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze na dofinansowanie projektu p.n. „Modernizacja laboratorium wraz z zakupem osprzętu dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Kielcach z siedzibą w Czerwonej Górze”, z rezerwy budżetowej.

Sporządziła:

Ewa Gonciarz

AKCEPTUJE:

1.Dyrektor Departamentu	-
2.Członek Zarządu Województwa	-
3.Radca Prawny	-
4.Skarbnik Województwa	-

Załącznik Nr 8

**WNIOSEK DO
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

Z DNIA: 29 września 2005 r.

SPRAWA: Przekazanie środków finansowych w wysokości 60.000 zł., z nadwyżki budżetowej, dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Neuropsychiatrycznej w Kielcach z przeznaczeniem na wykonanie parociągu.

OPIS STANU FAKTYCZNEGO: Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Opieki Neuropsychiatrycznej w Kielcach zwrócił się z prośbą o dofinansowanie w wysokości 84 000 zł. na wykonanie parociągu.

W kwietniu br. nastąpiła awaria przyłącza parowego ułożonego na terenie szpitala. Rurociąg parowy wykonany był w 2001 r. w technologii rur preizolowanych, która zapewniała bezawaryjną pracę przez okres 20 lat. Wiosną tego roku, z niewiadomych przyczyn, uległ zniszczeniu płaszcz izolacji termicznej. Powoduje to duże straty energii cieplnej przy przesyłaniu pary, co praktycznie uniemożliwia dalszą eksploatację rurociągu. Zobowiązania gwarancyjne wykonawcy parociągu wygasły w 2003 r.

Aktualna sytuacja finansowa szpitala nie pozwala na wygospodarowanie środków własnych na pokrycie kosztów związanych z wykonaniem parociągu.

PODSTAWA PRAWNA ROZSTRZYGNIECIA: art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 z póź. zm.), art. 55 ust.1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1991 r., Nr 91, poz. 408 z póź. zm.).

PROPOZYCJE ZAŁATWIENIA: Departament Zdrowia i Polityki Społecznej wnioskuje o przekazanie środków finansowych w wysokości 60.000 zł., z nadwyżki budżetowej, dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Opieki Neuropsychiatrycznej w Kielcach z przeznaczeniem na wykonanie parociągu.

Sporządziła:

Ewa Murzec

AKCEPTUJE:

1. Dyrektor Departamentu	-
2. Członek Zarządu Województwa	-
3. Radca Prawny	-
4. Skarbnik Województwa	-

Załącznik Nr 9

**Wniosek do
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego**

sprawa:

Dokonanie zmian w planie finansowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach na rok 2005 w kwocie **71.915,00 PLN** - dział 853, rozdział 85332.

I. Opis stanu faktycznego:

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w dniu 9 lutego 2005 r. podjął uchwałę nr 895/05, na mocy której dokonano zwiększenia planu finansowego WUP o kwotę **193.522,00 PLN**, z przeznaczeniem na realizację projektów z Pomocy Technicznej Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich, w tym audyt zewnętrzny (pierwotnie planowana kwota 93.531,00 PLN)

W związku ze zmianą wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków z PT SPO RZL oraz faktem wyboru przez WUP w drodze przetargu na przeprowadzenie audytu zewnętrznego najkorzystniejszej, a zarazem najtańszej oferty, dokonano ponownie oszacowania potrzeb finansowych. Nadwyżkę środków finansowych określa WUP na kwotę 71.915,00 PLN.

Wojewódzki Urząd Pracy przedstawia projekt dokonania zmian w planie finansowym z prośbą o uwzględnienie:

- zmniejszenia planu finansowego WUP w zakresie Pomocy Technicznej Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich o kwotę 71.915,00 PLN zaoszczędzonej w wyniku procedury przetargowej na przeprowadzenie audytu zewnętrznego (załącznik nr 2),
- zwiększenia planu finansowego WUP w zakresie działalności bieżącej o kwotę 71.915,00 PLN. (załącznik nr 2).

II. Podstawa prawna rozstrzygnięcia:

- art. 18 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. nr 15, poz. 148 z późn. zm.),
- art. 41 ust 1 ustawy z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1590 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 lutego 2005 r zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich (Dz. U. Nr 40, poz. 382)

III. Propozycja załatwienia:

Przyjęcie projektu dokonania zmian w planie finansowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach na rok 2005 kwoty **71.915,00 PLN** - dział 853, rozdział 85332.

Sporządziła:

Iwona Masłowska

Kielce, dnia 30.09.2005 r.

AKCEPTUJĘ:
Dyrektor WUP:
Dyrektor Departamentu:
Członek Zarządu:

Radca Prawny WUP:

Skarbnik:

Załącznik nr 2

**Projekt dokonania zmian w planie finansowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Kielcach na rok 2005 w kwocie 71.915,00 PLN**

dział: 853

rozdział: 85332

L.p.	§	Wyszczególnienie	Zmniejszenia(-)	Zwiększenia(+)
1	4218	Zakup materiałów i wyposażenia	- 325,00	
2	4219	Zakup materiałów i wyposażenia	- 110,00	
3	4308	Zakup usług pozostałych	- 53.610,00	
4	4309	Zakup usług pozostałych	- 17.870,00	
5	4210	Zakup materiałów i wyposażenia		+ 39.415,00
6	4300	Zakup usług pozostałych		+ 30.000,00
7	4430	Różne opłaty i składki		+ 2.500,00
RAZEM			- 71.915,00	+ 71.915,00

Uzasadnienie:

Zmiana kwot we wnioskach aplikacyjnych oraz dokonanie przez WUP wyboru najkorzystniejszej i najtańszej oferty, w drodze przetargu na przeprowadzenie audytu zewnętrznego skutkują powstaniem nadwyżki środków finansowych w dwóch rodzajach paragrafów:

- 421. tj. „Zakup materiałów i wyposażenia”
- 430. tj. „Zakup usług pozostałych”

Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach prosi o zmniejszenie planu finansowego w zakresie wydatków dotyczących PT SPO RZL i zwiększenie planu finansowego w zakresie działalności bieżącej WUP o zaoszczędzoną kwotę ogółem: 71.915,00 PLN.

Załącznik Nr 10

W n i o s e k

do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

sprawa: przyjęcie projektu uchwały w sprawie podziału środków PFRON na realizację zadań samorządu Województwa Świętokrzyskiego, wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

I. Opis stanu faktycznego:

Na podstawie Uchwały nr XXXI/347/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 września 2005 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXV/256/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, które mogą być dofinansowane w 2005 r. ze środków PFRON, środki Funduszu w kwocie: **4 006 491 zł** przeznaczono na realizację następujących zadań:

1. udzielanie pomocy zakładom pracy chronionej: **1 180 892 zł**
2. dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych: **2 007 050 zł**
3. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej: **818 549 zł.**

W dniu 03 października 2005 r. odbyło się posiedzenie zespołu opiniującego wnioski w w/w sprawach. Podczas posiedzenia dokonano wyboru podmiotów i podziału środków na realizację zadań w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych oraz dofinansowania kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej. Propozycję podziału środków przedstawia załączniki nr 1 i 2 do uchwały.

II. Podstawa prawna rozstrzygnięcia:

1. art. 35 ust.1 pkt 4,5,6 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 123, poz. 776 z późn. zm.);
2. art. 14 ust. 1 pkt 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 187, poz. 1940);

III. Propozycja załatwienia:

Przyjęcie projektu uchwały.

Sporządziła:

Anna Kądziela

AKCEPTUJĘ:

1. Dyrektor Departamentu:

3. Radca Prawny:

2. Członek Zarządu:

4. Skarbnik:

projekt

Uchwała Nr ... /05
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia.....2005 r.

w sprawie podziału środków PFRON w 2005 r. na realizację zadań samorządu Województwa Świętokrzyskiego, wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.), art. 14 ust. 1 pkt 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001r. nr 142, poz. 1590 z późn. zm.), § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. nr 187, poz. 1940) - uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się wykaz podmiotów i podział środków na zadanie p.n. dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały.

§ 2

Przyjmuje się wykaz podmiotów i podział środków na zadanie p.n. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, stanowiący załącznik nr 2 do Uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

Załącznik nr 1
do projektu uchwały
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dn.....

**PROPOZYCJA PODZIAŁU ŚRODKÓW PFRON W 2005 R.,
W ZAKRESIE DOFINANSOWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH DOT. OBIEKTÓW
SŁUŻĄCYCH REHABILITACJI,**

W ZWIĄZKU Z POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Lp.	Nazwa podmiotu	Cel dofinansowania	Całkowity koszt realizacji zadania	Wysokość wnioskowanego dofinansowania	Deklarowany udział własny	Proponowana kwota dofinansowania
1.	Gmina Obrazów Obrazów 84 27-641 Obrazów	Adaptacja pomieszczeń na utworzenie Dziennego Centrum Aktywności w Kleczanowie – realizacja I etapu zadania, tj.: adaptacja suteryn na sale rehabilitacyjne	63 676 zł	30 000 zł	50%	30 000 zł
2.	Dom Pomocy Społecznej ul. Sobieskiego 30 25 -124 Kielce	Malowanie pokoi mieszkalnych, korytarzy, łazienek, wymiana okien na stolówce, montaż odbojnic na korytarzach i klatkach schodowych, modernizacja schodów w budynku i schodów głównych	170 661 zł	85 331 zł	50%	85 331 zł
3.	Szummar Sp. Jawna Marek Szumielewicz i Rafał Szumielewicz ul. Staszica 2a, Parszów 27-215 Wąchock	Roboty bud. w obiektach zakładu pracy chronionej Szummar , tj.: w hali produkcyjnej z malarnią i punktem sanitarnym oraz w budynku czyszczalni, znajdujących się na terenie Zakładów Metalowych „Mesko” w Skarżysku Kam., mające na celu przystosowanie zakładu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz	639 247 zł	191 774 zł	30%	191 774 zł

Lp.	Nazwa podmiotu	Cel dofinansowania	Całkowity koszt realizacji zadania	Wysokość wnioskowanego dofinansowania	Deklarowany udział własny	Proponowana kwota dofinansowania
		ogólną poprawę warunków pracy.				
Razem				307 105 zł		307 105 zł

Załącznik nr 2
do projektu uchwały
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dn.....

**PROPOZYCJA PODZIAŁU ŚRODKÓW PFRON W 2005 R.,
W ZAKRESIE DOFINANSOWANIA KOSZTÓW TWORZENIA I
DZIAŁANIA ZAKŁADÓW AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ.**

Nazwa podmiotu	Cel dofinansowania	Kwota wnioskowana	Proponowana kwota dofinansowania
Starostwo Powiatowe w Starachowicach ul. Mrozowskiego 9 27-200 Starachowice	Dofinansowanie kosztów działania Powiatowego Zakładu Aktywności Zawodowej w Stykowie	147 669 zł	147 669 zł
RAZEM			147 669 zł

Załącznik Nr 11

**WNIOSEK
DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 27.09.2005 r.**

SPRAWA : Przyjęcie informacji w sprawie obniżenia wartości dofinansowania projektu p.n. „Roboty budowlano-montażowe oraz zakup sprzętu medycznego i komputerowego dla WSZON w Kielcach”. Uwzględnienie zmian w planie finansowym na rok 2006.

OPIS STANU FAKTYCZNEGO :

Zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/275/05. Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dot. Programu zadań inwestycyjnych samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006, przyznano dla Wojewódzkiego Zespołu Opieki

Neuropsychiatrycznej w Kielcach, na realizację projektu p.n. "Roboty budowlano montażowe oraz zakup sprzętu medycznego i komputerowego dla WSZON w Kielcach" , kwotę 436 657zł. , z rozbiciem na lata 2005 – 2006. W roku 2004 była to kwota 150 000 zł., w roku 2005 – 255 716 zł a w roku 2006 - 30 941 zł..

Obecnie, wartość projektu uległa zmniejszeniu i zgodnie z § 14 pkt 2 umowy nr 2/2005 z dnia 3 stycznia 2005 r. pomiędzy Województwem Świętokrzyskim a WSZON w Kielcach, o dofinansowanie w/w projektu „jeżeli wartość Projektu ulegnie zmniejszeniu w wyniku przeprowadzenia procedury przetargowej w stosunku do całkowitej wartości projektu, wysokość dofinansowania ulega odpowiedniemu zmniejszeniu z zachowaniem udziału procentowego dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych.”

Aktualna wartość projektu wynosi: 1 451 702,81 zł a należna kwota dofinansowania wynosi : 362 925, 71 zł.(zgodnie z Aneks nr.01/05/Z/2.26/I/132/234/04/U/60/05 do umowy o dofinansowanie projektu zawartej z Wojewodą Świętokrzyskim)

W związku z powyższym nie jest konieczne planowanie, w budżecie na rok 2006, w Dziale 851 Ochrona Zdrowia , Rozdziale 85111 szpitale ogólne, kwoty 30 941 zł. Proponuje się więc wykreślenie z planu budżetu na rok 2006, kwoty 30 941 zł dla WSZON w Kielcach.

PODSTAWA PRAWNA ROZSTRZYGNĘCIA: art.41, ust 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. nr 142 poz.1590 z późn. zm.) oraz Uchwała nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dot. Programu zadań inwestycyjnych samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006.

PROPOZYCJE ZAŁATWIENIA: Departament Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach wnosi o wykreślenie z planu budżetu na rok 2006, kwoty 30 941 zł dla WSZON w Kielcach, planowanej na dofinansowanie projektu p.n. „Roboty budowlano montażowe oraz zakup sprzętu medycznego i komputerowego dla WSZON w Kielcach” w Dziale 851 Ochrona Zdrowia , Rozdziale 85111 szpitale ogólne.

Sporządziła: mgr Bożena Szymczyk

Akceptuje:

1. Dyrektor Departamentu
2. Członek Zarządu
3. Skarbnik Województwa
4. Radca Prawny

Załącznik Nr 12

OŚ. III. -0725/24/05

Kielce, dn. 19-09-2005 r.

WNIOSEK

DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Dotyczy:

Przyjęcia sprawozdania z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”.

I. OPIS STANU FAKTYCZNEGO

Zgodnie z art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami) minister właściwy do spraw środowiska, organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy składają, co 2 lata, odpowiednio Radzie Ministrów, sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy, sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami. W związku z powyższym

przygotowano sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” obejmujące okres dwóch lat tj. roku 2003 i 2004.

II. PODSTAWA PRAWNA

Art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

II. PROPOZYCJE I FORMA ZAŁĄTWIENIA

1. Przyjęcie przedmiotowego sprawozdania.
2. Podjęcie stosownej uchwały.
3. Skierowanie sprawozdania na Komisję Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.
4. Przedłożenie sprawozdania Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego

W załączeniu sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”.

Sporządziła: Małgorzata Walczak – Departament Ochrony Środowiska

AKCEPTUJĘ:

- 1) Dyrektor Departamentu -
- 2) Radca Prawny -
- 3) Członek Zarządu -

Projekt

**Uchwała Nr ....
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia ... października 2005 roku**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”

Na podstawie art. 14 ust.13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”, stanowiące załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2

Przedkłada się sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego oraz Sejmikowi województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI " PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO "

Kielce 2005

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”

Kielce 2005

Sprawozdanie przygotowano pod nadzorem Członka Zarządu Województwa Tadeusza Jóźwika oraz Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach dr inż. J. J. Lisa.

Zespół opracowujący sprawozdanie:

Wioletta Czarnecka

Ewa Jachimkowska

Małgorzata Walczak

Monika Żak

Spis treści:

1. WSTĘP	40
2. OCENA REALIZACJI WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI.....	42
2.1. Odpady wytworzone w sektorze komunalnym.....	42
2.1.1. Składowanie odpadów	42
2.1.2. Zbieranie odpadów komunalnych	50
2.1.2.1. Zorganizowane zbieranie odpadów komunalnych.....	50
2.1.2.2. Selektywne zbieranie odpadów	51
2.1.3. Odpady opakowaniowe	52
2.1.4. Odpady wielkogabarytowe	60
2.1.5. Odpady budowlane	61
2.1.6. Odpady ulegające biodegradacji	61
2.1.7. Komunalne osady ściekowe	62
2.1.8. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym	66
2.2. Odpady wytworzone w sektorze gospodarczym.....	67
2.3. Odpady niebezpieczne.....	70
2.3.1. Odpady zawierające PCB	70
2.3.2. Oleje odpadowe	72
2.3.3. Baterie i akumulatory	77
2.3.4. Odpady zawierające azbest	78
2.3.5. Środki ochrony roślin (pestycydy)	83
2.3.6. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	83
2.3.7. Wycofane z eksploatacji pojazdy	85
2.3.8. Odpady medyczne i weterynaryjne	86
2.3.9. Odpady z powierzchniowej obróbki metali	87
2.3.10. Inne odpady niebezpieczne	88
3. REALIZACJA ZADAŃ PRIORYTETOWYCH.....	89
4. WNIOSKI Z ANALIZ SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	90
5. PODSUMOWANIE REALIZACJI PLANU	91
6. SPIS RYSUNKÓW I TABEL	91
7. LITERATURA	93
ZAŁĄCZNIK NR 1. OPIS WDRAŻANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI W POSZCZEGÓLNYCH SEKTORACH	95

1. Wstęp

W ostatnich latach gospodarka odpadami stała się priorytetem w ramach działań na rzecz ochrony środowiska. Działania te wymagają znacznych nakładów finansowych i organizacyjnych, bowiem Polska jest producentem dużej ilości odpadów, w tym komunalnych i znajduje się na początku drogi zmierzającej do uporządkowania spraw związanych z ich zagospodarowaniem. Jednak zwrócić należy uwagę, iż powstawanie odpadów i narastająca ich ilość jest jedną z oznak rozwoju społeczno - gospodarczego. Natomiast wdrażanie procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów jest podstawowym działaniem związanym z prawidłowym zagospodarowaniem odpadów i ochroną środowiska przyrodniczego. Ma to również na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb społeczności lokalnych zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Do zasad tych nawiązuje także Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Celem generalnym Strategii jest „wzrost atrakcyjności województwa dla rozwoju społecznego i gospodarczego”, a wśród zadań zapisanych zapisano „tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych”. Właściwa gospodarka odpadami jest jednym z istotniejszych działań, które sprzyjają realizacji generalnego celu Strategii.

Cele i sposób ich osiągania w powyższym zakresie przedstawione zostały w uchwalonym w lipcu 2003 r. przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego „Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”.

Do głównych założeń wojewódzkiego planu gospodarki odpadami należy:

1. Uporządkowanie gospodarki odpadami w województwie świętokrzyskim.
2. Osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu odpadów.
3. Minimalizacja odpadów składowanych na składowiskach odpadów.
4. Minimalizacja i eliminacja zagrożeń wynikających z gospodarowania odpadami.
5. Stworzenie w województwie świętokrzyskim wystarczającej ilości instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Zapewnienie zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Wziąwszy po uwagę powyższe, Departament Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach podjął szereg działań koordynujących procesy związane z dostosowywaniem gospodarki odpadami do wymagań unijnych i krajowych przepisów prawnych. Na przestrzeni dwóch lat zorganizowano kilkanaście specjalistycznych szkoleń i konferencji dla przedstawicieli administracji samorządowej oraz dla zarządzających składowiskami. Dodatkowo pisemnie informowano wszystkie urzędy gmin, starostwa powiatowe oraz zarządzających składowiskami o wszelkich zmianach przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami, a także o możliwościach finansowania działań związanych z gospodarowaniem (zbieraniem, transportem, odzyskiem, unieszkodliwianiem) odpadami. Informacje tego rodzaju przekazywane były także przedsiębiorcom oraz innym jednostkom organizacyjnym, np.: spółdzielniom i wspólnotom mieszkaniowym. W akcję informacyjno - edukacyjną włączono także lokalne media - pracownik Departamentu wziął udział w debacie radiowej na temat usuwania azbestu. Mając na uwadze powszechny przekaz informacji, Departament Ochrony Środowiska zorganizował także specjalistyczną konferencję dla mediów, która dotyczyła selektywnego zbierania odpadów. Pracownicy Departamentu uczestniczyli także w licznych spotkaniach o charakterze roboczym z przedstawicielami samorządów lokalnych oraz przedsiębiorcami z terenu województwa, na których poruszane były najistotniejsze zagadnienia z zakresu gospodarki odpadami.

Jak wynika z opracowania województwo świętokrzyskie zostało podzielone na cztery umowne rejony gospodarki odpadami (RZGO), w ramach których preferuje się tworzenie rejonowych zakładów gospodarki odpadami (1 lub 2 w każdym rejonie). W skład takich zakładów powinny wejść: sortownia, kompostownia oraz składowisko. Obecnie ukończona zo-

stała budowa pierwszego RZGO pod nazwą „Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych” w Janczycach gm. Baćkowice, który jest zlokalizowany na terenie powiatu opatowskiego. Jego uruchomienie planuje się w III kwartale 2005 r. Ponadto, w trakcie realizacji są trzy kolejne przedsięwzięcia: „Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów” w Pomniku k/Kielc, w Skarżysku-Kamiennej oraz w Rzędowie. Wspomniane RZGO mają za zadanie przyczynić się do usprawnienia gospodarki odpadami w województwie, w tym zwiększenia poziomu odzysku wytwarzanych odpadów, a tym samym zmniejszenia ilości deponowanych odpadów na składowiskach. Winny one także obsługiwać od 100 tys. mieszkańców. Bardzo istotnym elementem, możliwym do wykorzystania w gospodarce odpadami w naszym województwie, są tereny zdegradowane po górnictwie siarkowym w rejonie Grzybowa. Tereny te, z racji swojej budowy geologicznej, są szczególnie predysponowane do wdrożenia procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów, co dodatkowo wiąże się z odtworzeniem miejsc pracy w tym rejonie i rozwojem nowoczesnych technologii proekologicznych. Tym samym zdegradowane tereny posiarkowe, mogą być zrewitalizowane i ponownie służyć społeczności i gospodarce województwa. W ramach realizacji planu „na terenach posiarkowych” wybudowano i oddano do użytkowania (sierpień 2004 r.) rejonowe składowisko odpadów niebezpiecznych - przeznaczone do składowania wyrobów zawierających azbest. W trakcie realizacji jest także budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów. Trwają również prace związane z wspomnianą wyżej budową nowoczesnego rejonowego zakładu gospodarki odpadami komunalnymi. Równoległe z budową nowych rejonowych zakładów gospodarki odpadami przebiega proces dostosowywania funkcjonowania składowisk do przepisów o odpadach lub ich zamykania. Zarządzający istniejącymi składowiskami odpadów mają w terminie nie późniejszym niż do dnia 31 grudnia 2005 r. wyposażyć składowiska w odpowiedni sprzęt, konieczny do ich prawidłowego funkcjonowania. Dodatkowo w terminie nie późniejszym niż do dnia 31 grudnia 2009 r. zarządzający istniejącymi składowiskami odpadów będą musieli przebudować składowiska odpadów. Jeżeli po tym terminie składowisko odpadów będzie eksploatowane niezgodnie z wymaganiami określonymi w pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części lub w pozwoleniu na budowę, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wyda decyzję o wstrzymaniu korzystania ze składowiska odpadów. Dodać przy tym należy, iż zgodnie z wymogami przepisów krajowych i unijnych, w najbliższych latach, nie będą mogły być już składowane odpady nieprzetworzone oraz ograniczeniu ma ulec składowanie odpadów ulegających biodegradacji, takich jak: odpady żywności, i odpady ogrodnicze oraz papier i karton. Roczne koszty związane z gospodarowaniem odpadami w województwie świętokrzyskim, w latach 2003 - 2011, szacuje się na poziomie od 75 do 108 mln/rok. Pragnę podkreślić, że województwo świętokrzyskie, z racji swojego potencjału przemysłowego i korzystnej budowy geologicznej w niektórych regionach, jest w wyjątkowo dobrej sytuacji dla rozwoju gospodarki odpadami, zarówno w zakresie własnych potrzeb, jak i rozwiązań ponadwojewódzkich. Należy tu wymienić znaczący potencjał cementowni, które mogą w swych procesach produkcyjnych poddać odzyskowi ok. 40% palnych frakcji odpadów komunalnych lub pochodzenia przemysłowego, przetworzonych na paliwa alternatywne. Obecnie wszystkie trzy cementownie, w różnym stopniu poddają odzyskowi (lub prowadzą próby z tym związane) paliwa alternatywne sporządzone na bazie odpadów.

Mając na względzie poprawę stanu środowiska, zaostrzający się system prawny w tym zakresie, można stwierdzić, iż rysuje się szansa rozwoju działalności gospodarczej w województwie świętokrzyskim związanej z odpadami, szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw.

2. Ocena realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

2.1. Odpady wytworzone w sektorze komunalnym

2.1.1. Składowanie odpadów

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych w województwie świętokrzyskim, jak i w Polsce jest ich składowanie na składowiskach odpadów komunalnych.

Wszystkie składowiska, niezależnie od rodzaju składowanych odpadów, są obiektami uciążliwymi dla środowiska, a składowiska nieposiadające żadnych lub dostatecznych zabezpieczeń stanowią potencjalne źródło zanieczyszczenia środowiska. Prawidłowa lokalizacja, budowa i eksploatacja składowiska zapewnia bezpieczne dla zdrowia ludzi i dla środowiska składowanie odpadów, a w szczególności zapobiega zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, gleby i ziemi oraz powietrza.

W województwie świętokrzyskim zlokalizowanych jest 45 składowisk odpadów komunalnych, 11 z nich zostało wyłączonych z użytkowania. Obecnie funkcjonują 34 składowiska odpadów komunalnych.

Lokalizacja składowisk odpadów komunalnych - stan na dzień 30 czerwca 2005 r.

Rysunek 2.1. Lokalizacja składowisk odpadów komunalnych – stan na dzień 15 marca 2005 r.

Spośród 34 funkcjonujących składowisk odpadów, jedynie trzy z nich: składowisko odpadów w Końskich, w Promniku, gm. Strawczyn i w Przededworzu, gm. Chmielnik spełniają wymogi przepisów o odpadach. Pozostałe:

- 15 składowisk zostało w drodze decyzji administracyjnych przeznaczonych do zamknięcia – w latach 2005-2009 - (bowiem jest możliwości dostosowania ich funkcjonowania do wymogów przepisów o odpadach), tj.:

1. Psia Górka - ZGK Wiślica (2005 r.)

2. Bejsce- ZGKiM Bejsce (2005 r.)
3. Chwalibogowice- UG Opatowiec (2005 r.)
4. Skrzypiów-PGKiM Pinczów (2009 r.) - dostosowanie do końca 2005 r.
5. Opatów- PGKiM Opatów (2005 r.)
6. Wólka Tarłowska-ZGKiM Tarłów (2005 r.)
7. Piaseczno- PGK w Tarnobrzegu (2005 r.)
8. Podlesie- UG Bogoria (2005 r.)
9. Stąporków- ZGKiM Stąporków (2005 r.)
10. Fałków- UG Fałków (2006 r.) – dostosowanie do końca 2005 r.
11. Łyżwy- MUK Skarżysko (2005 r.)
12. Grocholice- UG Sadowie (2006 r.)
13. Wyszyna Machorowska – ZGK Ruda Maleniecka (2009 r.) – dostosowanie do końca 2005 r.
14. Radoszyce – KZG Radoszyce (2009 r.) – dostosowanie do końca 2005 r.
15. Julianów – ZGKiM Ożarów (2005 r.)

- 16 składowisk zostało w drodze decyzji administracyjnych zobowiązane do dostosowania ich funkcjonowania do wymogów przepisów o odpadach do końca 2005 r. (w szczególności do niezbędnego wyposażenia składowiska w sprzęt konieczny do prawidłowego funkcjonowania składowiska tj. np.: waga, brodzik dezynfekcyjny itp.).

1. Dobrowoda- MGZK Busko- Zdrój
2. Klępie Dolne- ZGK Stopnica
3. Raczyce- ZGK Gnojno
4. Potok Mały- Wysypisko Jędrzejów
5. Borszowice- ZUK Sędziszów
6. Sielec Biskupi- UMiG Skalbmierz
7. Wola Jastrzębska- UG Iwaniska
8. Słupcza- ZGK Dwikozy
9. Bugaj- UG Wilczyce
10. Szymanowice Dolne- ZGKiM Klimontów
11. Grabowiec- ZGK Osiek
12. Wyszyna Machorowska- ZGK Ruda Maleniecka
13. Radoszyce- KZG Radoszyce
14. Janik- ZUO „Janik” w Kunowie
15. Skrzypiów-PGKiM Pinczów
16. Fałków- UG Fałków

- a 4 składowiska zostały w drodze decyzji administracyjnej zobowiązane do dostosowania ich funkcjonowania do wymogów przepisów o odpadach do końca 2009 r. (przebudowania składowiska tj. wykonania uszczelnienia, drenażu lub budowy skarp czy drenażu zewnętrznego),

1. Kępny Ług- PGKiM Włoszczowa
2. Staszów- PGKiM Staszów
3. Luszyca- PGK Połaniec
4. Marcinków- UM Starachowice

Wydane decyzje administracyjne mają za zadanie przyczynić się do sprawniejszego i efektywniejszego funkcjonowania oraz eksploatacji składowisk odpadów, przedłużyć ich żywotność, jak również zminimalizować ich niekorzystny wpływ na środowisko.

W zależności od rodzaju wydanej decyzji, zarządzający istniejącym składowiskiem odpadów obowiązany jest do dostosowania jego funkcjonowania do końca 2005 lub 2009 roku. Jeśli jednak mimo wykonania obowiązków wynikających z decyzji w sprawie dostosowania składowiska (wyposażenia) odpadów nadal będzie ono negatywnie oddziaływało na środowisko, organ ochrony środowiska, wydaje decyzje o zamknięciu tego składowiska, określając termin jego zamknięcia nie później niż 31 grudnia 2009 r. Jeżeli zaś, po dniu 31 grudnia 2009 r. składowisko odpadów będzie eksploatowane niezgodnie z wymaganiami określonymi w pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub w pozwoleniu na budowę, WIOŚ wyda decyzje o wstrzymaniu korzystania ze składowiska odpadów.

Zgodnie z założeniami wojewódzkiego i krajowego planu gospodarki odpadami, do celowo do 2014 r., w poszczególnych województwach powinno dążyć się do zredukowania ilości małych i nieefektywnych składowisk lokalnych i zapewnienia funkcjonowania składowisk ponadgminnych w ilości od 5 do 15 (max.) obiektów w skali województwa. Zadanie to w województwie świętokrzyskim jest sukcesywnie realizowane, co obrazuje rysunek 2.2.

Składowiska odpadów komunalnych - stan na dzień 15 lipca 2005 r.

Rysunek 2.2. Składowiska odpadów komunalnych – stan na dzień 15 lipca 2005 r.

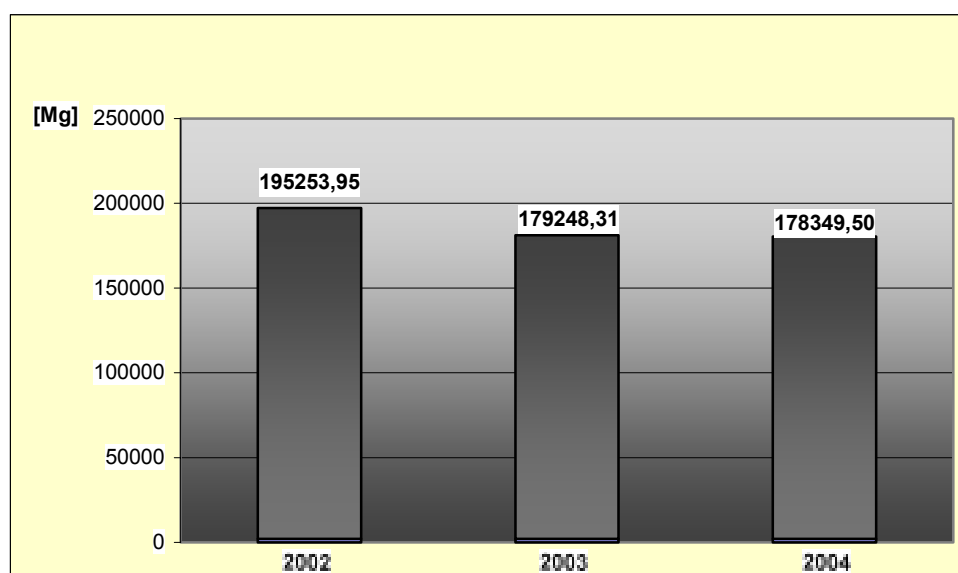
W województwie świętokrzyskim na 34 funkcjonujące składowiska odpadów aż 10 składowisk odpadów komunalnych nie posiada decyzji zatwierdzających instrukcję eksploatacji składowiska. Są to składowiska zlokalizowane w miejscowościach: Wiślica, Bejce, Chwalibogowice, Wyszyna Machorowska, Falków, Radoszyce, Wólka Tarłowska, Wola Jastrzębska, Słupca, Bugaj. Z przedłożonych przeglądów ekologicznych wynika, iż składowiska te nie spełniają podstawowych wymagań przepisów prawa, a właściwe organy odmówiły

zatwierdzenie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, bądź też sami zainteresowani nie opracowali takich dokumentów i nie złożyli do zatwierdzenia. Są również przypadki wygaśnięcia decyzji zatwierdzających instrukcję. Omówione przypadki skutkują ponoszeniem opłat podwyższonych z tytułu składowania odpadów.

Według danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego (UMWŚ) w Kielcach oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Kielcach, rocznie masa odpadów komunalnych deponowana na składowiskach odpadów komunalnych na terenie województwa wynosi średnio 180 tys. Mg odpadów., co przedstawia tabela 2.1. oraz rysunek 2.3.

Tabela 2.1. Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004

Lp.	Rodzaj odpadu	Rok		
		2002 [Mg]	2003 [Mg]	2004 [Mg]
1.	Niesegregowane odpady komunalne	180 557,13	168 001,91	172 439,50
2.	Skratki	1 595,89	997,89	1 319,05
3.	Zawartość piaskowników	1 721,85	1 688,79	987,82
4.	Komunalne osady ściekowe	9 676,87	1 583,68	734,68
5.	Pozostałe odpady	1 702,21	6 976,04	2 868,25
RAZEM		195 253,95	179 248,31	178 349,50

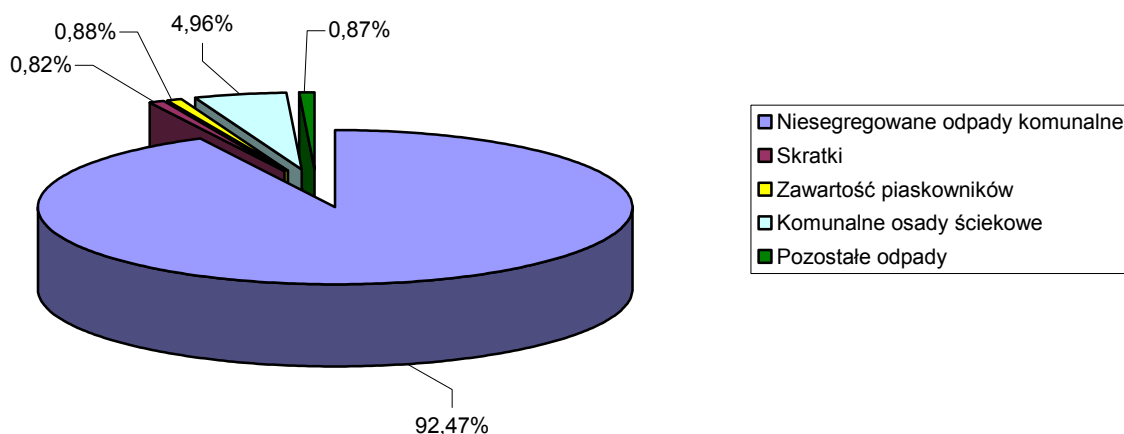

Rysunek 2.3. Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004

Ilość odpadów składowanych na składowiskach w ciągu badanych trzech lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Obserwuje się tylko niewielki spadek ilości odpadów składowanych. Odnotowany spadek nie jest związany z ilością wytworzonych odpadów. Głównymi przyczynami spadku może być:

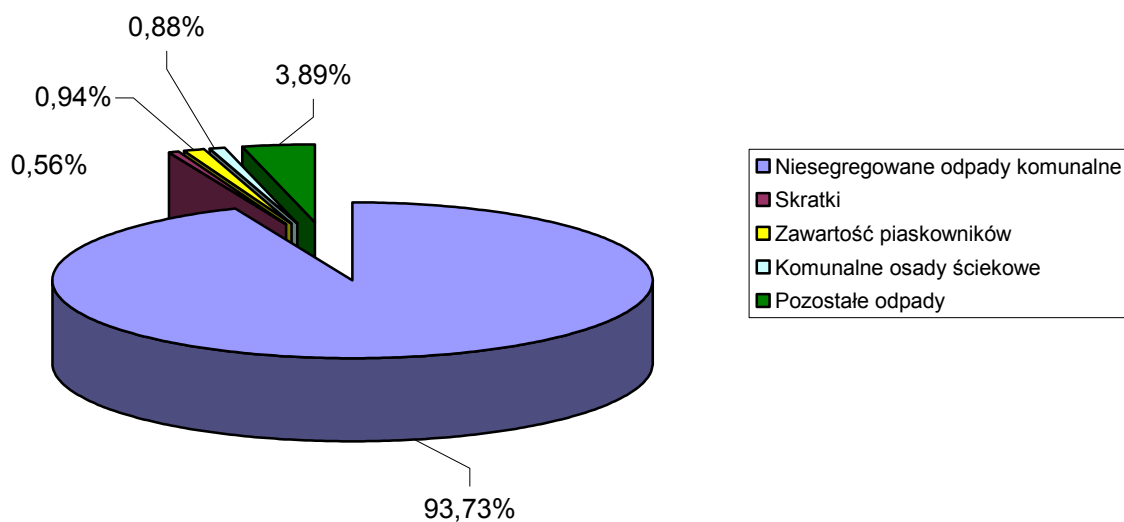
- zubożenie społeczeństwa (nie zawieranie umów z firmami odbierającymi odpady),
- zagospodarowywanie odpadów w sposób niewłaściwy (spalanie odpadów w piecach domowych, porzucanie w rowach i lasach),
- niepełna obsługa w zakresie zbierania odpadów,
- stopniowy wzrost segregacji odpadów,
- stopniowy wzrost wykorzystania odpadów.

Spośród wszystkich odpadów składowanych na składowiskach największą grupę stanowią niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (ok. 95%). Pozostałe odpady to głównie: skratki, zawartość piaskowników oraz komunalne osady ściekowe. Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004 przedstawiono na rysunku 2.4., 2.5. i 2.6.

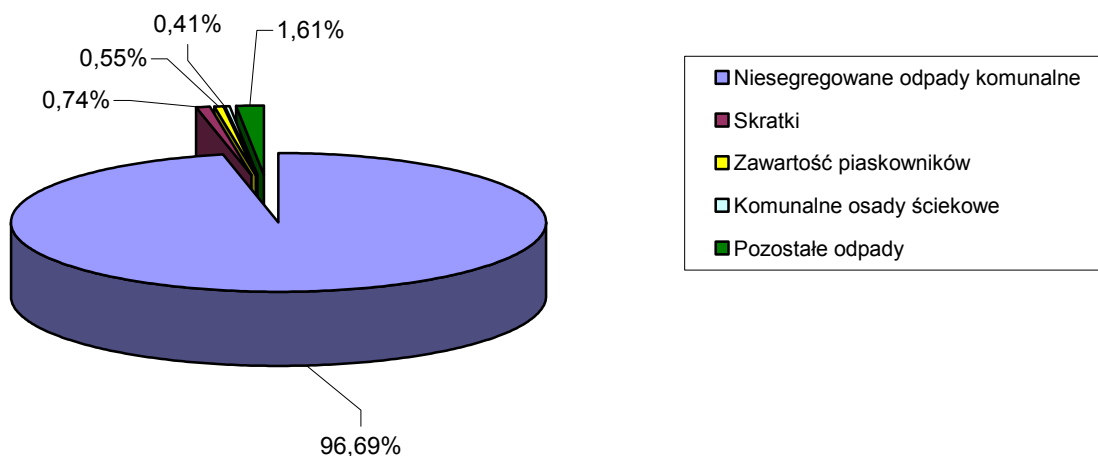

Rysunek 2.4. Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2002 (wagowo)

Rysunek 2.5. Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2003 (wagowo)

Rysunek 2.6. Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2004 (wagowo)

WNIOSKI:

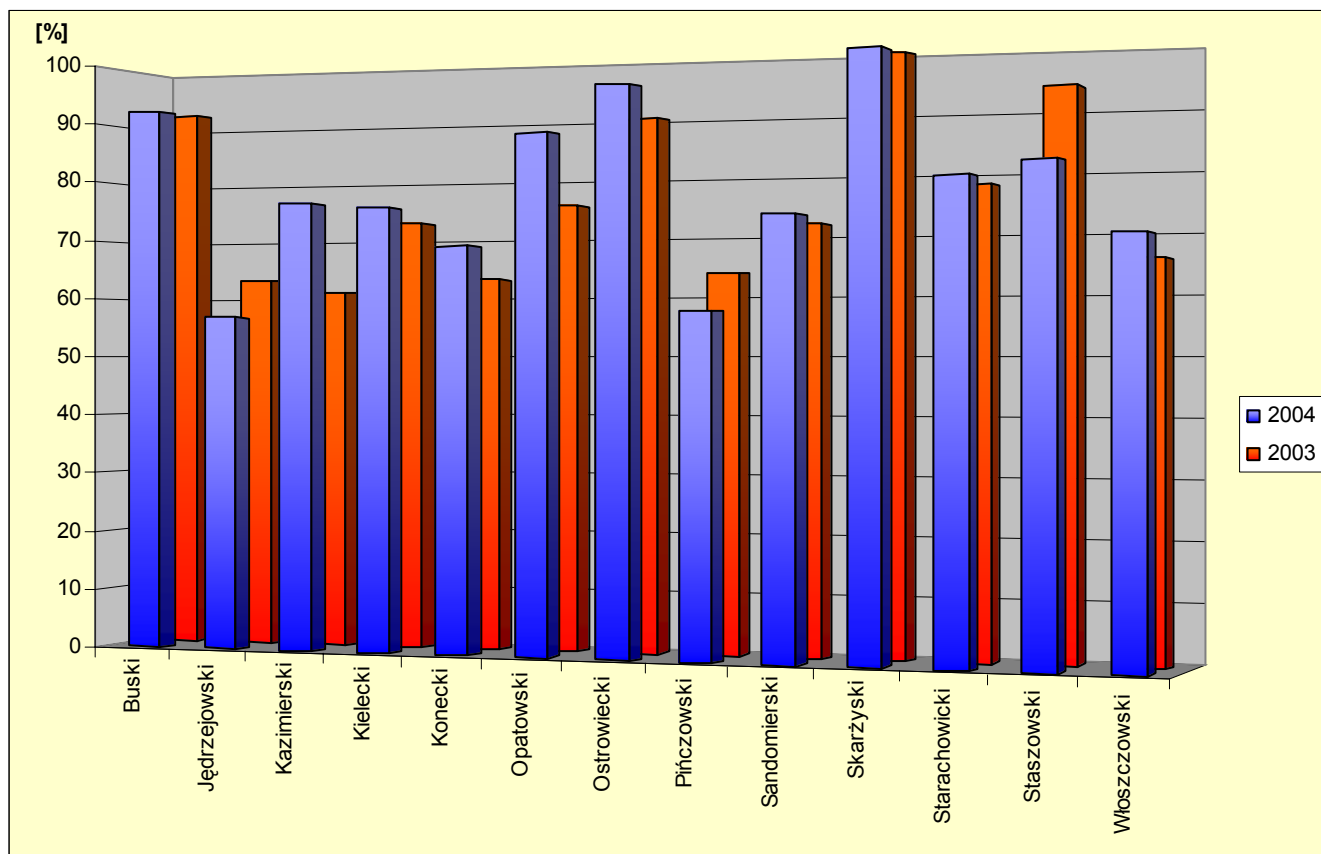
Składowiska odpadów komunalnych w województwie świętokrzyskim w większości przypadków nie spełniają wymogów przepisów o odpadach. Jedynie 3 z 34 funkcjonujących posiadają stosowne zabezpieczenia, tzn.: zapewniają bezpieczne dla zdrowia ludzi i środowiska składowanie odpadów, a w szczególności zapobiegają zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, gleby i ziemi oraz powietrza. Pozostałe składowiska przeznaczone zostały do zamknięcia, bądź do dostosowania, gdyż ich stan techniczny nie pozwala na spełnienie minimalnych wymogów określonych w przepisach o ochronie środowiska. Pomimo licznych inicjatyw Departamentu Ochrony Środowiska oraz możliwości finansowych obserwuje się, zbyt małe zainteresowanie zarządzających składowiskami odpadów z terenu województwa działaniami na rzecz poprawy warunków w zakresie składowania odpadów. Nie spełnienie określonych wymagań w okresie do końca 2005 lub 2009 roku wiąże się z zamknięciem składowisk. Istnieje niebezpieczeństwo, iż „z dnia na dzień” mieszkańcy obsługiwani przez dane składowisko nie będą posiadali miejsca do zeskładowania wytworzonych przez siebie odpadów.

2.1.2. Zbieranie odpadów komunalnych

2.1.2.1. Zorganizowane zbieranie odpadów komunalnych

Zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych objętych jest około 83 % mieszkańców województwa w 95 gminach, w tym;

- 40 % gmin wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych,
- 30 % gmin wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych,
- na terenie 11 gmin funkcjonuje ok. 20 Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON),
- 15 % gmin wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów budowlanych,
- 90 % mieszkańców gmin wiejskich objętych jest systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych i odpadów organicznych z gospodarstw domowych.

odpadów komunalnych w latach 2003-2004. Taka sytuacja mogła być spowodowana zmianą systemów zbierania tych odpadów.

- **Przyczyną spadku** udziału mieszkańców w zorganizowanym zbieraniu odpadów może być np. zmiana systemu zbierania odpadów z „kontenerowego- KP7” w każdej wsi – system bezpłatny dla mieszkańców, na pojemnik w każdym gospodarstwie domowym- system odpłatny, konieczne zawarcie umowy z odbiorcą odpadów. W takich sytuacjach gminy często spotykają się z niechęcią mieszkańców w kwestii zawierania umów i uiszczania opłat z tytułu odbioru odpadów.
- **Przyczyną wzrostu** udziału mieszkańców w zorganizowanym zbieraniu odpadów komunalnych może być np. wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców i przyjmowanie postaw ekologicznych, szczególnie w tych gminach, które kształtowały te postawy przy pomocy pogadank, ulotek, konferencji, artykułów prasowych. W takich gminach mieszkańcy podejmowali szerszą współpracę z gminami i zawierali stosowne umowy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady oraz uiszczali opłaty za odbiór odpadów.

Generalnie, można stwierdzić, iż w badanym okresie nie nastąpiły znaczące zmiany w zakresie zorganizowanego zbierania odpadów komunalnych.

2.1.2.2. Selektywne zbieranie odpadów

Obowiązek selektywnego zbierania odpadów wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm). W przeciwieństwie do systemu zbierania odpadów niesegregowanych – jest to system oddzielnego zbierania dwóch lub więcej grup odpadów z podziałem jasno określonych rodzajów. Zbieranie selektywne może być realizowane wg różnych systemów zbierania, najczęściej uzależnionych od rodzaju zabudowy (zwarta, rozproszona) i będącego w dyspozycji sprzętu do zbierania i transportu. Zorganizowanie selektywnego zbierania odpadów komunalnych należy do obowiązkowych zadań własnych gminy.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż selektywnym zbieraniem odpadów zajmowało się: w 2003 r. – 38 gmin, zaś w 2004 r. – 40 gmin. Od kilku lat w województwie obserwuje się tendencję wzrostową w tym zakresie. Spowodowane jest to kilkoma czynnikami, np.

- obniżeniem kosztów jakie ponoszą gminy lub mieszkańcy w związku ze składowaniem odpadów,
- obowiązkami ustawowymi,
- wzrostem świadomości ekologicznej

Fotografia 2.1. Zbieranie selektywne odpadów (źródło: strona internetowa)

Na terenie województwa świętokrzyskiego selektywne zbieranie odpadów odbywa się przy pomocy rozstawionych i oznakowanych pojemników typu „Igloo” lub do worków. Najczęściej prowadzi się selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych: ze szkła, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.

Z danych uzyskanych z przeprowadzonej wśród gmin ankiety wynika, iż sukcesywnie zwiększa się poziom selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych. Można przypuszczać, że gminy poświęcają coraz więcej uwagi na edukację ekologiczną oraz organizują systemy selektywnego zbierania odpadów.

2.1.3. Odpady opakowaniowe

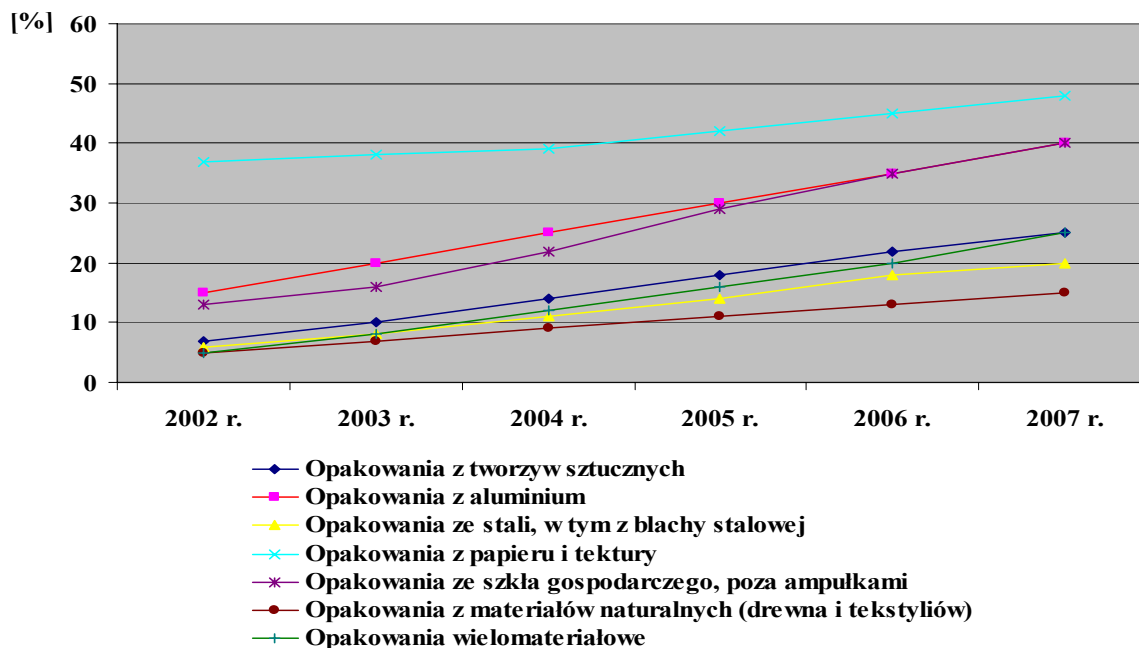
Regulacje dotyczące opakowań i odpadów opakowaniowych pojawiły się już w połowie lat 90-tych XX wieku. Pojawiła się wówczas całkiem nowa koncepcja rozwiązywania problemów w zakresie gospodarki odpadami. Sformułowana ona została w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Unii Europejskiej pod nazwą „rozszerzonej odpowiedzialności producenta”. Na jej podstawie już blisko 10 lat temu kraje Unii Europejskiej rozpoczęły tworzenie systemów gospodarki odpadami. Systemy te oparto na odpowiedzialności producenta względem wprowadzanego na rynek krajowy, danego produktu w całym cyklu jego „życia”. Tak więc, producenta obarczono również odpowiedzialnością za odpad po tym produkcie, wprowadzając obowiązek zapewnienia odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów opakowaniowych. Obowiązek ten polega na konieczności osiągnięcia określonego poziomu recyklingu, ustalonego jako procent masy odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi oraz masy wprowadzonych na rynek krajowy opakowań w określonym czasie. Został on skonkretyzowany w przepisach prawnych w formie docelowego poziomu odzysku i recyklingu, który musi być osiągnięty do końca 2007 r. Wg WPGO system gospodarki odpadami opakowaniowymi w skali kraju powinien zapewnić osiągnięcie do końca 2007 r. minimalnego poziomu odzysku 50% i minimalnego poziomu recyklingu 25%. Dodatkowo określone zostały roczne poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych, co związane jest m.in. z koniecznością stopniowego tworzenia krajowego systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz koniecznością realizacji zobowiązań międzynarodowych (w tym zwłaszcza Dyrektywy Parlamentu i Rady Europejskiej Nr 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z późn. zm.).

W dniu 1 stycznia 2002 roku weszły w życie dwie ustawy, które zapewniły przeniesienie do prawa polskiego postanowień w/w Dyrektywy, a mianowicie:

- ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej,
- ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych,

obie z dnia 11 maja 2001 r.

Roczne poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych przedstawia rysunek 2.8.

Rysunek 2.8. Roczne poziomy recyklingu dla odpadów opakowaniowych [%]

Źródło: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 104, poz. 982).

Planowany na 2007 r. poziom recyklingu odpadów opakowaniowych, w województwie świętokrzyskim osiągnięto już właściwie w 2002 r. i przekroczone w 2004 r., co przedstawia tabela 2.2. oraz rysunki 2.9., 2.10., 2.11. i 2.12.

Tabela 2.2. Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w latach 2002 – 2004 [%]

ROK 2002					
Lp.	Produkt, z którego powstał odpad	Poziom odzysku (w %)		Poziom recyklingu (w %)	
		wymagany*	uzyskany	wymagany*	uzyskany
1	opakowania z tworzyw sztucznych	-	-	7	28,22
2	opakowania z aluminium o pojemności mniejszej niż 300 l.	-	-	15	37,86
3	opakowania z blachy białej i lekkiej innej niż aluminiowa	-	-	6	37,61
4	opakowania z papieru i tektury	-	-	37	64,85
5	opakowania ze szkła gospodarczego poza ampulkami	-	-	13	1,13

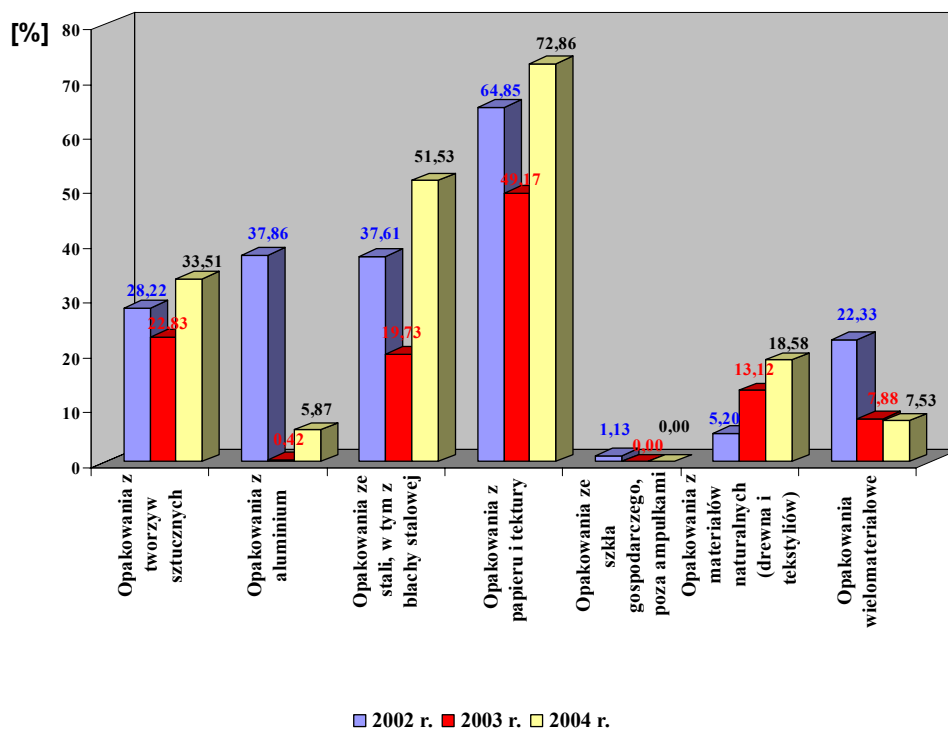
6	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	5	5,20
7	opakowania wielomaterialowe	-	-	5	22,33
Opakowania razem		-	-	-	28,17
ROK 2003					
1	opakowania z tworzyw sztucznych	-	-	10	22,83
2	opakowania z aluminium o pojemności mniejszej niż 300 l.	-	-	20	0,42
3	opakowania z blachy białej i lekkiej innej niż aluminiowa	-	-	8	19,73
4	opakowania z papieru i tektury	-	-	38	49,17
5	opakowania ze szkła gospodarczego poza ampułkami	-	-	16	0,00
6	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	7	13,12
7	opakowania wielomaterialowe	-	-	8	7,88
Opakowania razem		-	-	-	16,16
ROK 2004					
1	opakowania z tworzyw sztucznych	-	-	14	33,51
2	opakowania z aluminium	-	-	25	5,87
3	opakowania ze stali, w tym z blachy stalowej	-	-	11	51,53
4	opakowania z papieru i tektury	-	-	39	72,86
5	opakowania ze szkła gospodarczego poza ampułkami	-	-	22	0,00
6	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	9	18,58
7	opakowania wielomaterialowe	-	-	12	7,53
Opakowania razem		-	-	-	27,13

* według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 104, poz. 982). Źródło: dane UMWS

Z danych przedstawionych w tabeli 2.2 wynika, że w analizowanym okresie 2002-2004 osiągnięto i często przekroczono wymagane poziomy odzysku (recyklingu) poszczególnych odpadów opakowaniowych. Taki wynik otrzymano głównie dzięki recyklingowi opakowań zbiorczych, a nie opakowań jednostkowych wytwarzanych w gospodarstwach domowych.

W latach 2002 – 2004 w czterech z siedmiu przypadkach uzyskano wyższy, od wymaganego poziom recyklingu odpadów opakowaniowych. Dotyczy to opakowań z: papieru i tektury, tworzyw sztucznych, ze stali oraz materiałów naturalnych (drewna

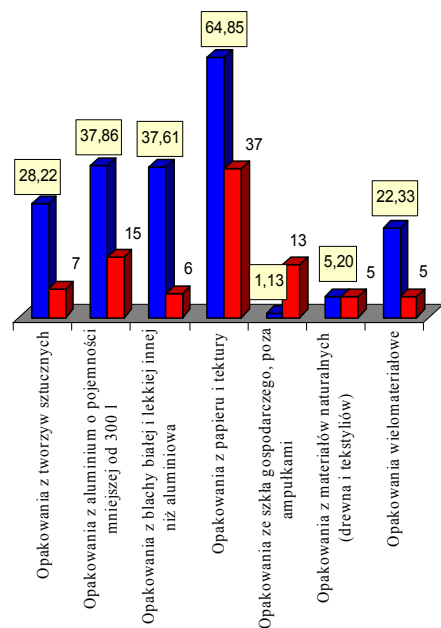
i tekstyliów). W odniesieniu do opakowań z papieru i tektury oraz tworzyw sztucznych wymagany poziom recyklingu został wyraźnie przekroczony.

Rysunek 2.9. Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w latach 2002-2004 [%]

Reasumując, należy stwierdzić, iż stworzony w województwie świętokrzyskim system gospodarowania odpadami opakowaniowymi jest skuteczny. W odniesieniu do sześciu z siedmiu rodzajów opakowań osiągnięto już w 2002 r. poziom recyklingu wyższy niż wymagany. W czterech na siedem przypadków przekroczono wymagany poziom recyklingu w 2003 r. i 2004 r. Na szczególne wyróżnienie zasługuje uzyskany poziom recyklingu opakowań ze stali, w tym z blachy stalowej, gdyż przewyższa on ponad czterokrotnie poziom wymagany. Również wysoki poziom recyklingu nastąpił w odniesieniu do opakowań z papieru i tektury (np. w 2004 r. wymagany poziom został przekroczony o 33,86%) oraz tworzyw sztucznych (o 19,51% w 2004 r.). W analizowanym, 3-letnim okresie, najniższy poziom uzyskanego recyklingu dotyczył opakowań ze szkła (0% zarówno w 2003 r. jak i 2004 r.) oraz z aluminium (w 2003 r. i 2004 r. uzyskany poziom recyklingu był ponad czterokrotnie niższy od wymaganego). Stopniowo zmniejszał się również poziom recyklingu opakowań wielomateriałowych, co spowodowane było niejednorodnością tego typu opakowań, utrudniającą prowadzenie ich selektywnego zbierania i następnie recyklingu. Od 1 kwietnia 2005 r. nastąpiło włączenie opakowań wielomateriałowych do grup opakowań właściwych ze względu na dominujący materiał w ich masie, także obecnie nie funkcjonuje obowiązek uzyskania ustawowego poziomu recyklingu opakowań wielomateriałowych.

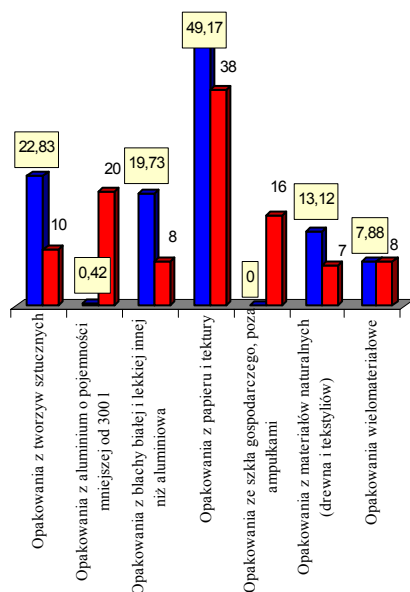
System monitoringu opakowań i odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim prowadzony jest w oparciu o utworzoną we własnym zakresie bazę danych.

■ Ustawowe poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w 2002 r. [%]

■ Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w 2002 r. [%]

Rysunek 2.10. Porównanie ustawowych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych z uzyskanymi poziomami recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w 2002 r. [%]

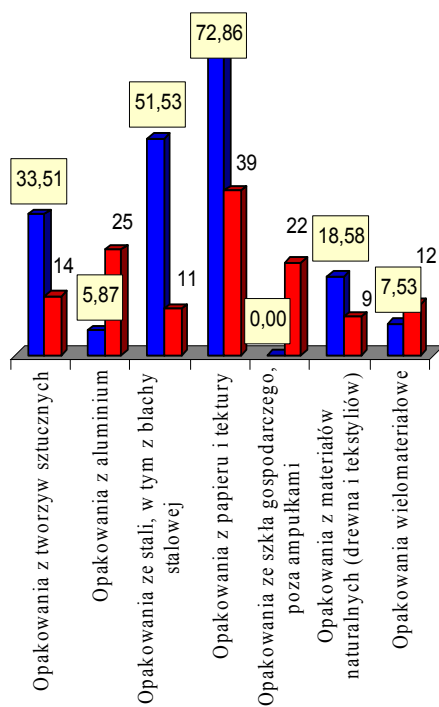

■ Ustawowe poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w 2003 r. [%]

■ Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w 2003 r. [%]

Rysunek 2.11. Porównanie ustawowych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych z uzyskanymi poziomami recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w 2003 r. [%]

■ Ustawowe poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w 2004 r. [%]
■ Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w 2004 r. [%]

Rysunek 2.12. Porównanie ustawowych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych z uzyskanymi poziomami recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w 2004 r. [%]

Wielkość opakowań wprowadzonych przez przedsiębiorców zgłoszonych do zapewnienia poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych na rynek w województwie świętokrzyskim i podlegających obowiązkowi recyklingu w latach 2002-2004 przedstawia tabela 2.3.

Tabela 2.3. Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek w województwie świętokrzyskim i podlegających obowiązkowi recyklingu w latach 2002-2004

Lp.	Rodzaj opakowania	Jednostka miary	Wielkość wprowadzonych na rynek opakowań, podlegających obowiązkowi recyklingu		
			Lata		
			2002	2003	2004
1	Opakowania z tworzyw sztucznych	kg	879 517	652 651	1 093 829
2	Opakowania z aluminium	kg	1 537	726	2 096
3	Opakowania ze stali, w tym z blachy stalowej	kg	4 898	9 572	111 174
4	Opakowania z papieru i tektury	kg	2 440 353	2 040 272	1 952 029

5	Opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampulkami	kg	21 811	116 259	73 154
6	Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	kg	2 251 068	2 812 640	1 485 903
7	Opakowania wielomateriałowe	kg	54 156	28 132	22 700
	Razem	kg	5 653 340	5 660 252	4 740 885

Źródło: dane UMWS

Łączna masa opakowań wprowadzonych przez przedsiębiorców na teren województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004 wyniosła 16 054 Mg. W latach 2002-2003 ilość wprowadzonych opakowań kształtowała się na podobnym poziomie, natomiast w 2004 r. nastąpił spadek ilości wprowadzonych opakowań.

Masa opakowań wykazanych w rocznych sprawozdaniach OŚ-OP2 przesyłanych do Ministra Środowiska oraz NFOŚiGW w Warszawie, za 2002 r., 2003 r. i 2004 r. jest znacznie mniejsza niż wynika z danych szacunkowych zawartych w „Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”, gdzie masę opakowań wprowadzonych na rynek określono na ok. 55 786,6 Mg w 2002 r., 56 225,6 Mg w 2003 r. i 56 664,4 Mg w 2004 r. W porównaniu z 2002 r. nastąpił przyrost zgłoszonej masy wprowadzanych na rynek opakowań ze szkła gospodarczego oraz ze stali, w tym z blachy stalowej. W przypadku pozostałych rodzajów opakowań nastąpił spadek zgłoszonej masy podlegającej obowiązkowi recyklingu, głównie w odniesieniu do opakowań z papieru i tektury oraz opakowań wielomateriałowych. Wpływ na to miał rozwijający się w naszym województwie system gospodarowania odpadami opakowaniowymi, polegający głównie na ograniczeniu ilości wprowadzanych opakowań oraz stosowanie opakowań wielokrotnego użytku.

Każdy z wytworzonych rodzajów opakowań powinien być poddawany procesom odzysku lub recyklingu. W tworzeniu spójnego systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi dużą rolę odgrywa gmina. Zgodnie z art. 35 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, wójt (burmistrz, prezydent miasta, zarząd związku gmin) jest obowiązany do sporządzenia rocznego sprawozdania, zawierającego informacje o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę lub podmiot działający w jej imieniu, oraz o przekazaniu ich do odzysku i recyklingu, a także o wydatkach poniesionych na w/w działania. Następnie sprawozdanie to, przekazywane jest Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego i wojewódzkiemu funduszowi (WFOŚiGW w Kielcach).

Według danych będących w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, 40 % gmin prowadzi selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych, w szczególności ze szkła, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.

Z uwagi na fakt, iż 60 % gmin w województwie świętokrzyskim nie zajmuje się selektywnym zbieraniem odpadów opakowaniowych brak jest możliwości, dla tych gmin, pozyskania środków z opłat produktowych. Gminy, które prowadzą selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych mogą uzyskać środki finansowe pochodzące z opłat produktowych, przekazywanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, proporcjonalnie do ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu. Środki te przeznacza się na finansowanie działań w zakresie: odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz edukacji ekologicznej dotyczącej selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów opakowaniowych. Selektywne zbieranie

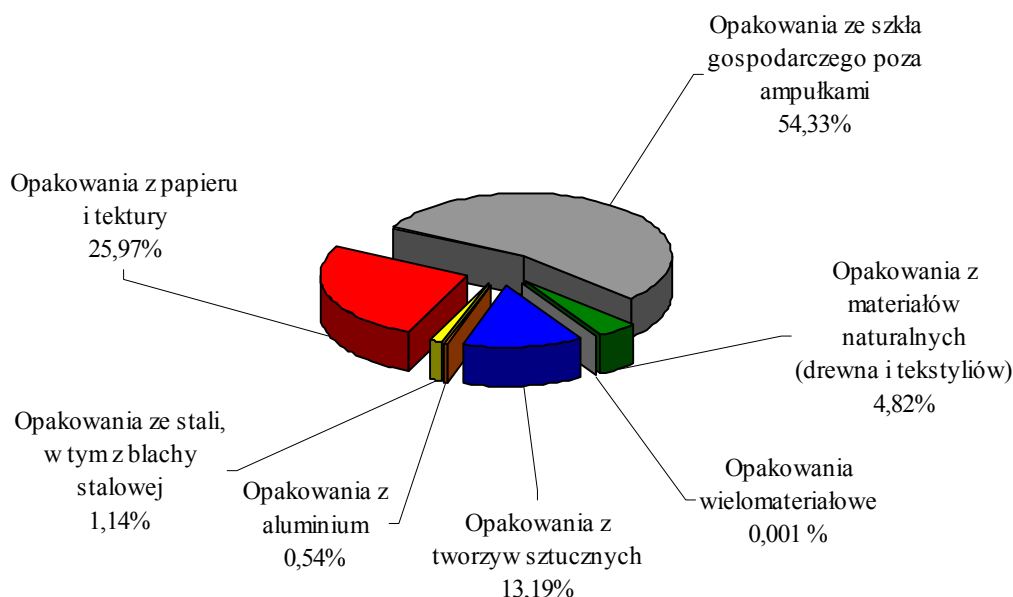
odpadów opakowaniowych przez gminy z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004 przedstawia tabela 2.4.

Tabela 2.4. Selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych przez gminy z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004

Rok	Ilość odpadów opakowaniowych zebranych przez gminy [kg]	Ilość odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu [kg]	Wydatki poniesione na zebranie i przekazanie odpadów opakowaniowych do odzysku i recyklingu [zł]
2002	1 879 465,90	1 666 400,90	462 261,20
2003	3 189 366,00	2 037 093,00	528 319,16
2004	2 934 605,82	2 679 734,82	801 527,32
Razem	8 003 437,72	6 383 228,72	1 792 107,68

Źródło: dane WFOŚiGW w Kielcach

Gminy, które prowadziły selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych w latach 2002-2004 łącznie zebrały 8 003 437,72 kg odpadów opakowaniowych, z czego przekazały do odzysku i recyklingu 6 383 228,72 kg, co stanowi 79,76 % całości zebranych odpadów opakowaniowych. Najwięcej, czyli 3 468 269,10 kg, tj. 54,33 % przekazano do odzysku i recyklingu odpadów z opakowań szklanych. W dalszej kolejności znalazły się odpady opakowaniowe z papieru i tektury oraz tworzyw sztucznych (rysunek 2.13.).

Rysunek 2.13. Wyrażone w % (wagowo) wielkości poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu przez gminy w województwie świętokrzyskim w latach 2002-2004

Przedstawiona powyżej sytuacja w zakresie zbierania przez gminy odpadów opakowaniowych świadczy o stopniowym rozwoju selektywnego zbierania i recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim. Wzrastające w kolejnych latach poziomy recyklingu są silnym bodźcem do dalszego rozwoju gospodarki odpadami opakowaniowymi.

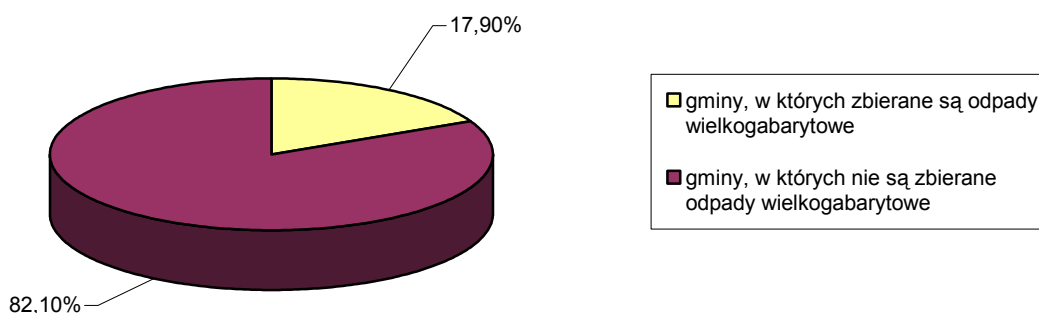
Stopniowy rozwój systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi związany jest:

- ze wzrostem zainteresowania gmin i przedsiębiorców selektywnym zbieraniem, odzyskiem i recyklingiem odpadów opakowaniowych,
- z uzyskiwaniem wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych
- z ograniczaniem masy odpadów opakowaniowych deponowanych na składowiskach odpadów,
- z włączeniem przedsiębiorców w odpowiedzialność za wprowadzanie na rynek krajowy opakowań,
- z działaniami informacyjno – edukacyjnymi samorządów gmin, powiatów i województwa w zakresie selektywnego zbierania odpadów.

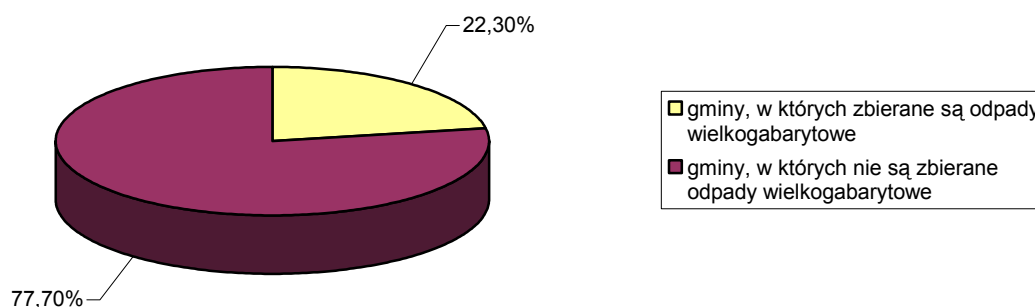
2.1.4. Odpady wielkogabarytowe

Zgodnie z założeniami WPGO odpady wielkogabarytowe należy selektywnie zbierać w taki sposób aby osiągnąć:

- w 2006 r. – 20% wytworzonych w 2006 r.
- w 2010 r. – 50% wytworzonych w 2010 r.

Rysunek 2.14. Procentowy udział gmin objętych systemem zbierania odpadów wielkogabarytowych w roku 2003

Rysunek 2.15. Procentowy udział gmin objętych systemem zbierania odpadów wielkogabarytowych w roku 2004

Według informacji otrzymanych z gmin sukcesywnie zwiększa się poziom odpadów wielkogabarytowych zbieranych selektywnie. W województwie świętokrzyskim ok. 30 % gmin wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych. Sytuacja odnosząca się do odpadów wielkogabarytowych w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zdecydowanie się poprawi w chwili, gdy zacznie obowiązywać ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (wejdzie w życie w najbliższym czasie).

2.1.5. Odpady budowlane

Powoli, ale sukcesywnie postępuje rozwój selektywnego zbierania odpadów z remontów, który powinien zapewnić zbiórkę tych odpadów wytworzonych w roku 2006 na poziomie 15 %. Zazwyczaj w miastach odpady z remontów zbierane są w wyniku zgłoszeń telefonicznych dokonywanych przez mieszkańców i przekazywane na składowiska odpadów, gdzie są wykorzystywane jako przesyłka technologiczna. Na obszarach wiejskich odpady budowlane zbierane są sporadycznie. W większości przypadków odpady te są wykorzystywane przez mieszkańców we własnym zakresie, np. do utwardzania dróg. W województwie świętokrzyskim 15 gmin wykazało w ankietach, że selektywnie zbiera odpady z remontów.

2.1.6. Odpady ulegające biodegradacji

W zakresie odpadów ulegających biodegradacji cele dla krajów członkowskich UE określa Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów. Artykuł 5 tej dyrektywy ustanawia strategię krajową dotyczącą zmniejszania ilości odpadów ulegających biodegradacji, które trafiają na składowiska. Zapisy te znalazły odzwierciedlenie w KPGO oraz WPGO.

Zgodnie z w/w dokumentami oraz znowelizowaną ustawą o odpadach ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w kolejnych latach powinny wynosić:

- w 2010 r. – 75 % wag. całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r.
- w 2013 r. – 50 % wag. całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r.
- w 2020 r. – 35 % wag. całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r.

W sektorze komunalnym odpady ulegające biodegradacji to przede wszystkim: odpady kuchenne, odpady zielone, papier i tektura oraz częściowo tekstylia. Na obszarze woje-

wództwa świętokrzyskiego główny strumień odpadów ulegających biodegradacji stanowią odpady kuchenne i odpady z terenów zieleni. W 2003 r. żadna z gmin nie wykazała selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji, a w 2004 r. tylko gmina Końskie poinformowała o zbieraniu tych odpadów. Większość odpadów ulegających biodegradacji wytwarzanych w miejskich gospodarstwach domowych, deponowanych jest na składowiskach odpadów. Wyjątkiem są odpady pochodzące z domów jednorodzinnych i gospodarstw rolnych (w szczególności odpady kuchenne), które są kompostowane we własnym zakresie i wykorzystywane w gospodarstwach i przydomowych ogrodach. Do selektywnego zbierania oraz kompostowania odpadów ulegających biodegradacji można więc zaliczyć odpady z budownictwa wielorodzinnego oraz odpady selektywnie zebrane od pozostałych mieszkańców.

Ze względu na typowo rolniczy charakter województwa świętokrzyskiego większość odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowywanych jest we własnym zakresie, z czego wynika że na składowiska trafiają niewielkie ilości tych odpadów. Wyjątkiem są składowiska, na których deponowane są odpady z terenów miejskich.

2.1.7. Komunalne osady ściekowe

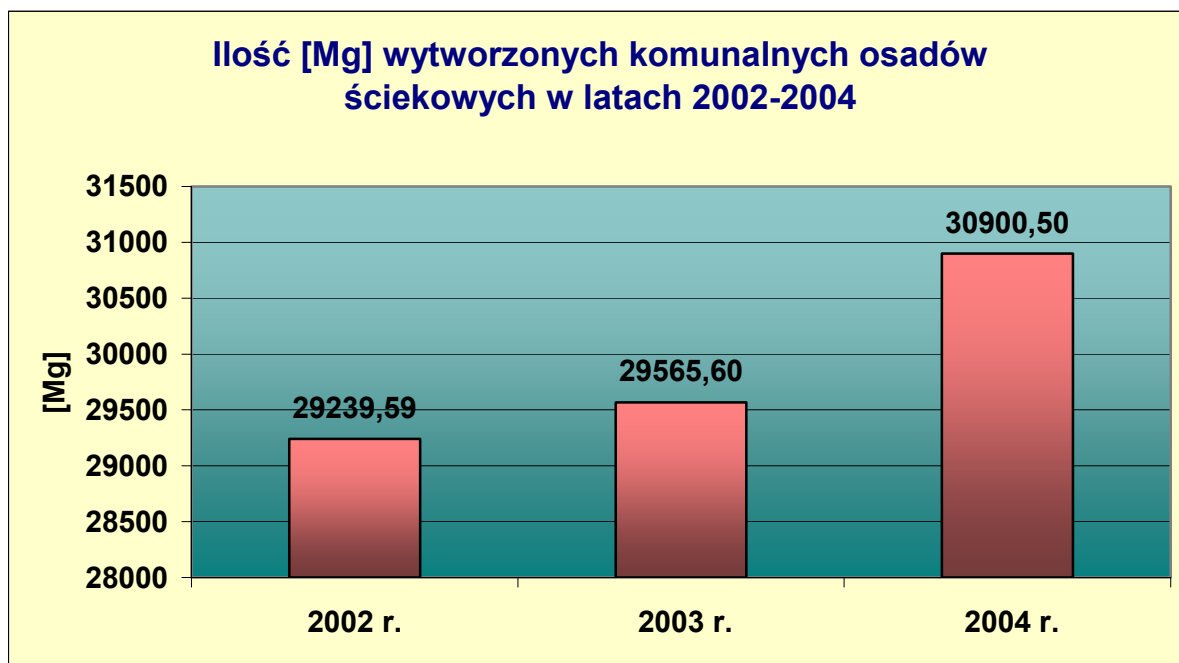
Podstawowe cele do osiągnięcia w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi dotyczą:

- zwiększenia stopnia kontroli obrotu komunalnymi osadami ściekowymi celem zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa zdrowotnego i środowiskowego,
- zwiększenia stopnia przetworzenia komunalnych osadów ściekowych,
- maksymalizacji stopnia wykorzystywania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.

W zakresie stosowania komunalnych osadów ściekowych cele dla krajów członkowskich UE określa Dyrektywa Rady 86/278/EWG z 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie. Nakłada ona na te kraje obowiązek wprowadzenia przepisów regulujących wykorzystywanie osadu ściekowego w rolnictwie, w taki sposób, by zapobiec jego szkodliwemu oddziaływaniu na glebę, roślinność, zwierzęta i ludzi, zachęcając jednocześnie do prawidłowego wykorzystania osadu. Na gruncie prawodawstwa polskiego zasady stosowania komunalnych osadów ściekowych reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. Nr 134, poz. 1140). Istotny jest fakt, iż planowane są zmiany w przepisach unijnych w zakresie zaostrzenia zapisów w/w dyrektywy, mające na celu w szczególności ochronę gleby w wyniku stosowania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie. Postępowanie z komunalnymi osadami ściekowymi określa także dyrektywa tzw. „składowiskowa” (1999/31/EC), która przewiduje ograniczenia w składowaniu odpadów ulegających biodegradacji, w tym komunalnych osadów ściekowych.

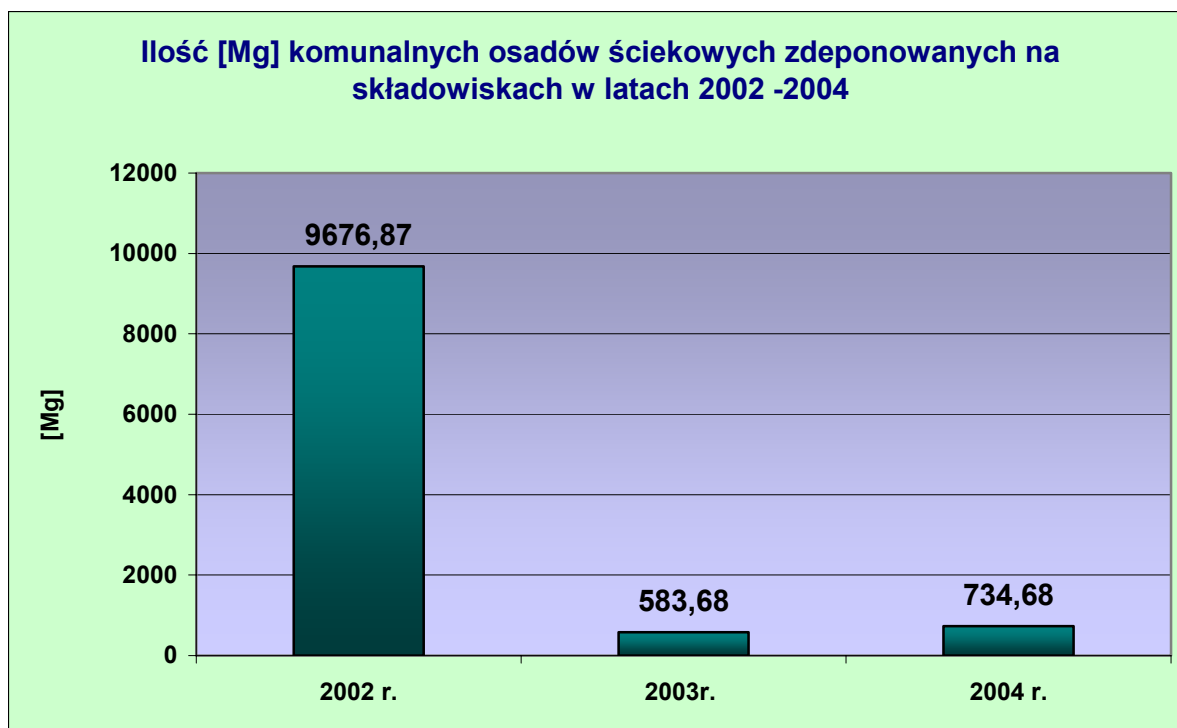
Aktualnie w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych dominują w Polsce dwa kierunki - składowanie oraz wykorzystanie przyrodnicze i rolnicze. Do pozostałych metod zalicza się kompostowanie, preferowane zarówno w wojewódzkim jak i krajowym planie gospodarki odpadami, oraz termiczne przekształcanie. Składowanie na składowiskach odpadów nie jest kierunkiem właściwym w postępowaniu z komunalnymi osadami ściekowymi w myśl zasady, iż odpady powinny być w pierwszej kolejności poddane odzyskowi. W przypadku stosowania komunalnych osadów ściekowych przyrodniczo i w rolnictwie warunki, jakie muszą być spełnione przy ich wykorzystaniu określa w/w rozporządzenie.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w badanym przedziale czasowym: lata 2002-2004 obserwuje się wzrost ilości wytwarzanych komunalnych osadów ściekowych. Niewątpliwie wiąże się to z rozbudową sieci kanalizacyjnych i uruchomionymi w tym czasie oczyszczalniami ścieków komunalnych, w których wytwarzane są komunalne osady ściekowe. Tendencje ciągłego wzrostu ilości wytwarzanych osadów obserwuje się również w skali krajowej, jak wynika ze sprawozdania z realizacji „Krajowego planu gospodarki odpadami”.

Rysunek 2.16. Ilość wytworzonych komunalnych osadów ściekowych w latach 2002-2004 [Mg]

W przypadku zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych na terenie województwa świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2002-2004 widoczny jest spadek ilości komunalnych osadów ściekowych deponowanych na składowiskach, co również odpowiada spadkowej tendencji w skali krajowej.

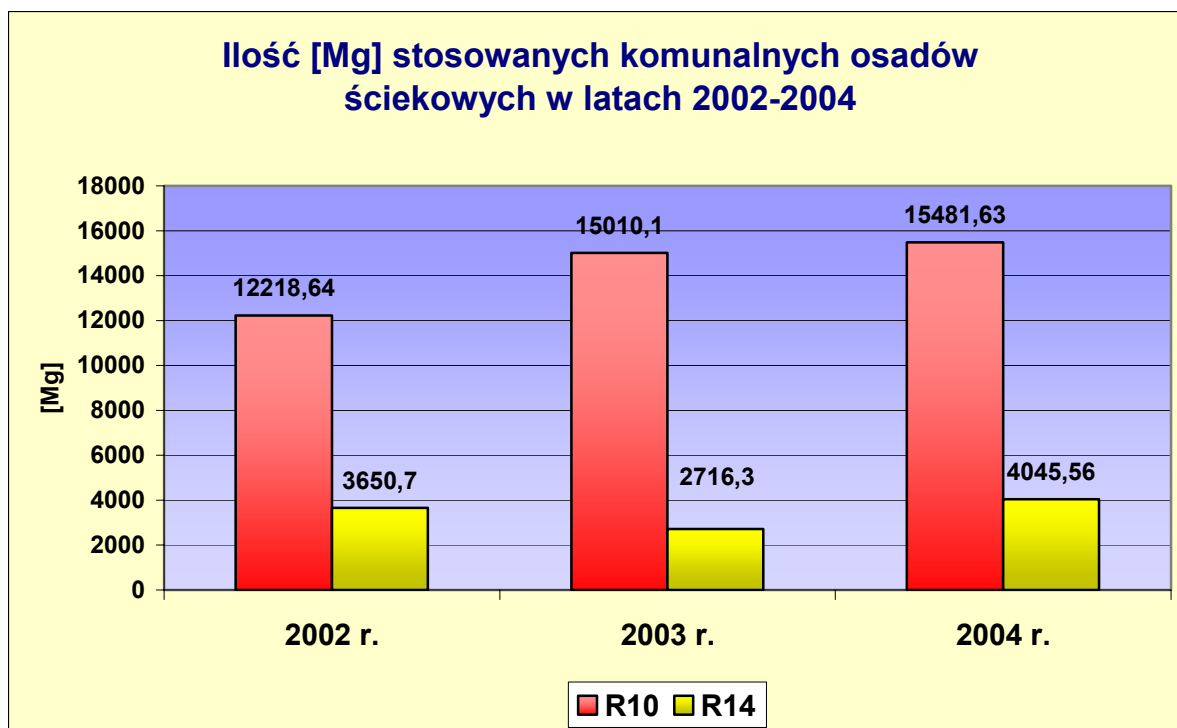
Rysunek 2.17. Ilość komunalnych osadów ściekowych zdeponowanych na składowiskach [Mg]

Na terenie województwa obserwuje się wzrost w zakresie wykorzystania komunalnych osadów ściekowych na cele określone w art. 43 ustawy o odpadach:

- w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczane do produkcji pasz,
- do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne, do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych w powyższych celach, nastąpiło w procesach odzysku: R10- poprzez rozprowadzanie na powierzchni ziemi, w celu nawożenia lub ulepszenia gleby lub rekultywacji gleby i ziemi oraz w innych działaniach prowadzących do wykorzystania odpadów w całości lub części – R14.

Rysunek 2.18. Ilość stosowanych komunalnych osadów [Mg]

Warunkiem stosowania osadów do wymienionych celów jest ich stabilizacja oraz przygotowanie poprzez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej, termicznej lub innemu procesowi, który obniża podatność komunalnego osadu ściekowego na zagniewanie oraz eliminuje zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Przed stosowaniem komunalne osady ściekowe oraz grunty, na których mają one być stosowane, powinny być poddane badaniom przez wytwórcę tych osadów ściekowych. Jest on zobowiązany do przekazywania właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomością, na której komunalne osady ściekowe mają być stosowane, wyników badań oraz informacji o dawkach tego osadu, który można stosować na poszczególnych gruntach.

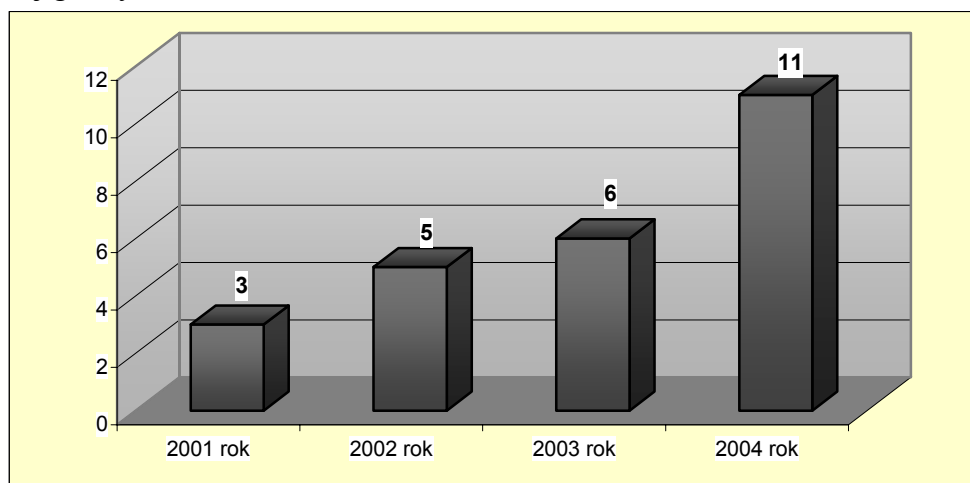
W przypadku stosowania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie do uprawy wszystkich płodów rolnych, w tym przy produkcji pasz, do uprawy roślin przeznaczonych na kompost, do uprawy roślin na cele inne niż spożycie, władający nieruchomością, na której osady będą wykorzystywane, jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów lub rejestracji tej działalności, a także z obowiązku prowadzenia ewidencji. Natomiast stosowanie komunalnych osadów ściekowych do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne a także w celu dostosowania gruntów do określonych potrzeb, wynikających z odpowiednich planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji, wymaga posiadania, przez władającego nieruchomością, zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów lub dopełnienia obowiązku zgłoszenia do rejestru prowadzonego przez właściwego starostę. Ustawa o odpadach wymienia szczegółowo zakazy dotyczące stosowania komunalnych osadów ściekowych.

Termiczne przekształcanie komunalnych osadów ściekowych nie ma większego zastosowania na terenie województwa. Pojedyncze przypadki termicznego wykorzystania w badanym przedziale czasowym (lata 2002-2004) zaistniały w cementowniach. Przeszkodą w zastosowaniu tego typu procesów w przypadku osadów stanowią technologie obróbki komunalnych osadów ściekowych, które nie przystosowują odpadów do termicznego wykorzystania. Wyjątkowym rozwiązaniem o charakterze badawczym realizowanym na terenie

oczyszczalni ścieków w Skarżysku – Kamiennej jest suszenie komunalnych osadów ściekowych w specjalnym tunelu wykonanym z tworzywa sztucznego. Zastosowanie w tym przypadku nowatorskiej technologii z wykorzystaniem energii słonecznej i biogazu jest przykładem, który pokazuje realne możliwości wykorzystania metod termicznych w gospodarce osadami zgodnie z zaleceniami UE.

2.1.8. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym

Odpady niebezpieczne, mimo iż stanowią tylko 1,2 % ogólnej liczby odpadów wytwarzanych w Polsce, są nadal nie do końca rozwiązany problemem. Odpady niebezpieczne wytwarzane są zarówno w sektorze gospodarczym jak i komunalnym. Istotne zagrożenie dla środowiska stanowią odpady niebezpieczne wytwarzane w gospodarstwach domowych, często trafiające wraz ze strumieniem odpadów komunalnych na składowiska. Odpady te powinny być zebrane selektywnie „u źródła”, czyli przez mieszkańców, a następnie przekazane do we właściwe miejsca. Takimi miejscami są Gminne Punkty Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON), do których dostęp winni mieć wszyscy mieszkańcy danej gminy.

Rysunek 2.19. Ilość gmin zbierających odpady niebezpieczne w ramach GPZON w latach 2001-2004

Jedną z podstawowych cech nowoczesnej gospodarki odpadami jest oddzielenie odpadów niebezpiecznych od reszty strumienia odpadów komunalnych. Z doświadczeń państw UE wynika, że dobrze się przyjęły stałe punkty zbierania odpadów niebezpiecznych. Wytwórca odpadów sam je dostarcza do wyznaczonego punktu zbierania. Forma i rozmiary punktu mogą się różnić w zależności od lokalizacji. Punkty mają duże znaczenie w selektywnym zbieraniu odpadów niebezpiecznych takich jak: zużyte oleje, baterie, przeterminowane leki, lampy fluorescencyjne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

W województwie świętokrzyskim selektywne zbieranie odpadów przedstawia się następująco:

Tabela 2.5. Zbieranie odpadów niebezpiecznych z sektora komunalnego

Lp.	Rodzaj odpadu	Miejsce zbierania
1.	Zużyte oleje	Gminne Punkty Zbierania Odpadów Niebezpiecznych
2.	Baterie małowabarytowe	Szkoły (podstawowe, gimnazja)
3.	Przeterminowane leki	Apteki
4.	Lampy fluorescencyjne	Gminne Punkty Zbierania Odpadów Niebezpiecznych

5.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Zbierany sporadycznie w ramach punktów skupu złomu
6.	Opakowania ośrodkach niebezpiecznych	Jednostki handlu detalicznego

W województwie świętokrzyskim w ciągu dwóch ostatnich lat utworzono około 20 GPZON w 11 gminach (Kazimierza Wielka, Końskie, Wojciechowie, Ostrowiec św., Kunów, Brody, Masłów, Opatów, Daleszyce, Sędziszów, Skarżysko - Kościelne). W ramach GPZON zbierane są przeterminowane leki, oleje odpadowe, baterie i akumulatory, lampy fluorescencyjne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opakowania po środkach ochrony roślin - po zmianie przepisów, tj. od 2003 r., zbierają placówki handlowe.

Pomimo tendencji wzrostowej (w roku 2001-3 %, w 2005 – 11 % gmin) w zakresie selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych, jako niezadowolające należy ocenić działania gmin na rzecz selektywnego zbierania tych odpadów. Trudno, zatem będzie osiągnąć do roku 2006 wymagany poziom zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym – 15 %.

2.2. Odpady wytworzone w sektorze gospodarczym

Odpady powstające w sektorze gospodarczym stanowią największy strumień odpadów wytwarzanych w Polsce. Za sektor gospodarczy uważa się poszczególne branże przemysłu, rolnictwo, rzemiosło i niektóre usługi. Według danych krajowych większość odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym, na terenie Polski jak i województwa świętokrzyskiego, jest w 80 % odzyskiwanych, natomiast w ok. 16 % unieszkodliwianych poprzez składowanie na składowiskach odpadów. Pozostałe odpady są unieszkodliwiane poza składowaniem bądź magazynowane. Według danych WIOŚ największy udział (62%) w ogólnej ilości odpadów z przemysłu mają odpady nieorganiczne z procesów termicznych- grupa 10, w dalszej kolejności odpady z rolnictwa i przetwórstwa żywności – grupa 02, a przede wszystkim odpady z przemysłu cukrowniczego (10%).

Do odpadów z sektora gospodarczego przeznaczonych do składowania zalicza się w większości odpady inne niż niebezpieczne, które składowane są przede wszystkim na składowiskach będących własnością wytwórców odpadów. Na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych jest 10 składowisk przemysłowych, spośród których 7 jest eksploatowanych, tj.:

1. Skowronno – (odpadowa masa roślinna); POiW „Gomar” w Pińczowie (do zamknięcia w 2009 r.)
2. Leszcze – (szlamy z innego niż biologiczne oczyszczania ścieków przemysłowych); ZPG „Dolina Nidy” w Pińczowie
3. Gruchawka – (mieszanki popiołowo-żużłowe, szlamy z innego niż biologiczne oczyszczania ścieków przemysłowych) „Elektrociepłownia Kielce” w Kielcach
4. Pióry – (mieszanki popiołowo – żużłowe); „Elpoeko” Sp. z o. o. w Połańcu
5. Tursko – (stałe odpady z wapniowych metod odsiarczania spalin - gips syntetyczny); „Elpoeko” Sp. z o. o. w Połańcu
6. Mikołajów (zużyta płuczka wiertnicza); KiZCH Siarki „Siarkopol” w Grzybowie
7. Dobrów – (odpady niebezpieczne zawierające azbest); „Chempol” Sp. z o.o. w Dobrowie

Trzy składowiska nie są eksploatowane, tj.:

1. Skarżysko – Kamienna (popioły i żużle paleniskowe); Energetyka Ciepła Miasta Skarżyska – Kamiennej (nie składują od III kw. 2002 r.).
2. Krzemionki - (pyły stalownicze); „Huta Ostrowiec” S. A. w upadłości w Ostrowcu Św. (zamknięcie – 31.07.2004 r.).

3. Skarżysko Kam. – (odpady pogałwaniczne niebezpieczne); Zakłady Metalowe „Mesko” S. A. w Skarżysku Kam. (zamknięcie- 30.09.2005).

Składowisko odpadów niebezpiecznych zlokalizowanych w msc. Dobrów w gminie Tuczępy funkcjonuje od sierpnia 2004 r. i przeznaczone jest do składowania wyrobów zawierających azbest.

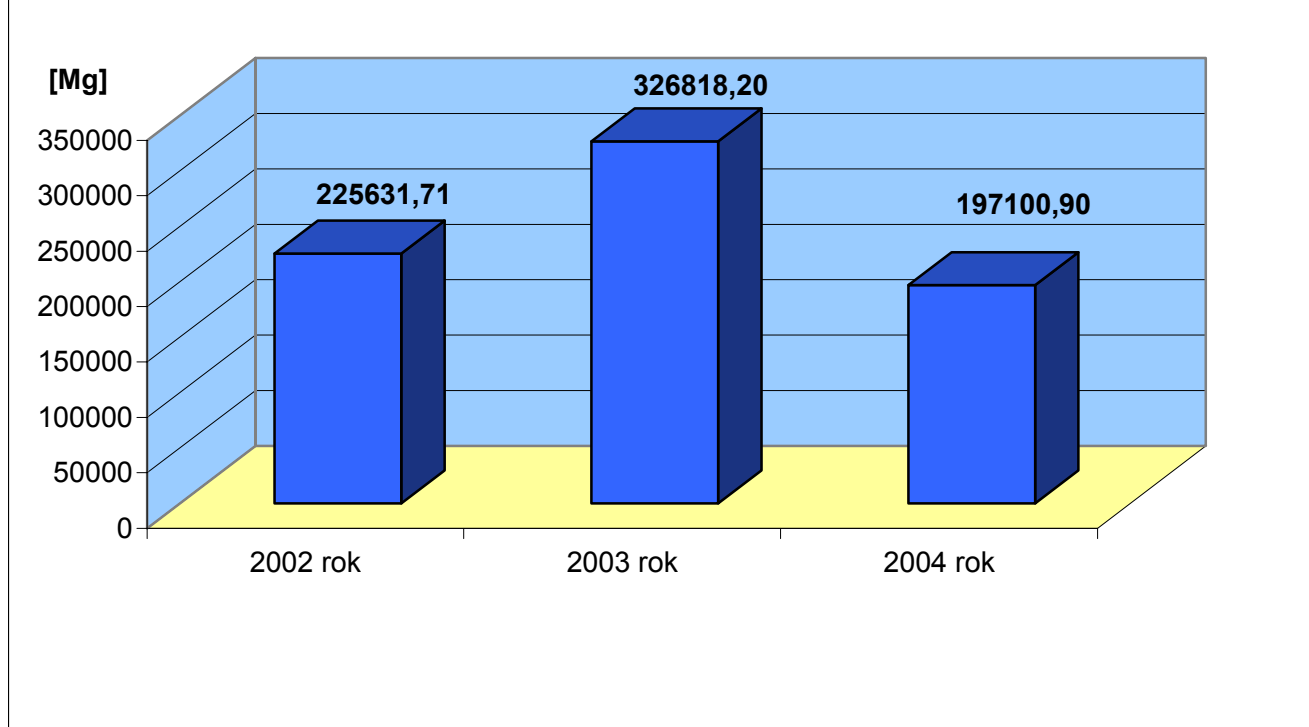
Największy udział, zarówno w ogólnej ilości wytwarzanych rocznie odpadów w sektorze gospodarczym, jak również składowanych na składowiskach odpadów przemysłowych, mają odpady nieorganiczne z procesów termicznych (mieszanki popiołowo-żużłowe oraz odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych) pochodzące głównie z elektrowni, hutnictwa żelaza i stali.

Tabela 2.6. Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów przemysłowych w latach 2002-2004

Lp.	Rodzaj odpadu	2002 rok	2003 rok	2004 rok
		[Mg]		
1.	Zużyta płuczka wiertnicza	321,50	365,00	258,50
2.	Mieszanki popiołowo-żużłowe	206952,61	312046,37	196521,84
3.	Szlamy z innego niż biologiczne oczyszczania ścieków przemysłowych	63,90	54,24	48,36
4.	Odpadowa masa roślinna	109,10	43,06	26,84
5.	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	0,00	0,00	113,35
6.	Wytłoki owocowe	0,00	18,10	0,00
7.	Odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych	10358,00	10700,00	0,00
8.	Inne odpady z hutnictwa żelaza i stali	3987,32	3309,90	0,00
9.	Odpady ze wstępnej filtracji wody	3,00	0,00	0,00
10.	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	448,2	0,00	0,00
11.	Okładziny piecowe i materiały ogniotrwale z procesów metalurgicznych	3182,88	0,00	0,00
12.	Pozostałe	205,20	281,53	132,01
SUMA		225631,71	326818,20	197100,90

W roku 2004 zauważono znaczny spadek ilości odpadów składowanych na składowiskach odpadów z sektora gospodarczego. Główną przyczyną spadku ilości składowanych odpadów jest ich zagospodarowywanie, np. odpady w postaci mieszanek popiołowo-żużłowych wykorzystywane są przy budowie dróg.

Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004

Rysunek 2.20. Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004

W sektorze tym obserwowany jest wyraźny postęp, bowiem zgodnie z obowiązującymi przepisami o odpadach coraz więcej przedsiębiorców posiada wymagane dokumenty w zakresie gospodarki odpadami, tym samym szerszy krąg przedsiębiorców objęty jest nadzorem administracyjnym. Już sam fakt zwiększającej się liczby przedsiębiorców posiadających zezwolenia lub inne dokumenty wyrażające zgodę organu na sposób gospodarowania odpadami świadczy o wzrastającej świadomości ekologicznej.

- Sukcesywnie wprowadzana jest przez przedsiębiorców zasada „Czystszej Produkcji”. Czysta Produkcja (CP) oznacza ciągle stosowanie kompleksowej prewencyjnej strategii ochrony środowiska ograniczającej ryzyko, jakie niesie produkcja i jej wytwory, ludziom i ich otoczeniu. Dla procesów produkcyjnych CP oznacza oszczędność materiałów, energii, eliminację toksycznych surowców i redukcję ilości i toksyczności wszystkich zanieczyszczeń. Dla produktu strategia CP koncentruje się na ograniczeniu jego oddziaływania na środowisko w całym cyklu życia poczynając od pozyskiwania surowca a kończąc na składowaniu zużytego produktu.
- W trakcie realizacji jest przedsięwzięcie, pn. „Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów” w msc. Dobrów, gmina Tuczępy, pow. buski. Planuje się jej uruchomienie w III kw. 2006 r.
- Nie została zrealizowana planowana budowa dwóch instalacji do odzysku odpadów z sektora gospodarczego: 1) instalacja związana z wykorzystaniem odpadów energetycznych zalegających na składowiskach odpadów (z uzyskanych informacji wynika, iż odpady nie są już przeznaczone do składowania a przedsiębiorcy na bieżąco prze-

kazują je do wykorzystania) oraz 2) instalacja pneumatyczna do wdmuchiwania pyłów stalowniczych w Hucie Ostrowiec (obecnie, ze względu na przekazywanie do odzysku „odpadów energetycznych i pyłów stalowniczych” nie zachodzi potrzeba budowy wspomnianych instalacji).

- Większość przedstawicieli gmin i powiatów rozpoznała sytuację dotyczącą gospodarki odpadami w małych i średnich przedsiębiorstwach.
- Zaktualizowano listę składowisk odpadów przeznaczonych do likwidacji (zamknięcie)
- Prowadzony jest monitoring gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym.

2.3. Odpady niebezpieczne

2.3.1. Odpady zawierające PCB

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) PCB to substancja stwarzająca szczególne zagrożenie dla środowiska, która była stosowana w:

- 1) kondensatorach, w których mogły być wykorzystywane PCB,
- 2) transformatorach, w których mogły być wykorzystywane PCB,
- 3) innych urządzeniach elektroenergetycznych, w których mogły być wykorzystywane PCB, do urządzeń tych zalicza się:
  - a) wyłączniki olejowe,
  - b) rozruszniki oporowe,
  - c) wyłączniki o pojemności powyżej 5 litrów oleju.

„PCB” oznacza:

- 1) polichlorowane bifenyle,
- 2) polichlorowane trifenyle,
- 3) monometylotetrachlorodifenylometan, monometylodichlorodifenylometan, monometylodibromodifenylometan,
- 4) dowolną mieszaninę zawierającą którąkolwiek z wyżej wymienionych substancji w całości powyżej 0,005% wagowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wykorzystywanie PCB dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach lub instalacjach do 30 czerwca 2010 r. Do tego czasu powinno nastąpić sukcesywne oczyszczanie lub eliminowanie instalacji oraz urządzeń, w których były lub są wykorzystywane PCB. Urządzenia i instalacje poddane są szczególnym wymaganiom technicznym dotyczącym ich wykorzystywania i oczyszczania. Niedopuszczalne jest dopełnianie urządzeń lub instalacji zawierających lub mogących zawierać PCB, zarówno urządzenia te jak również wycofane z użytkowania mają podlegać dekontaminacji lub unieszkodliwianiu. Proces ten obejmuje wszelkie operacje polegające na usunięciu z urządzeń i instalacji PCB w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi lub środowiska, a także zastąpienie cieczy zawierającej PCB cieczą niezawierającą PCB. Dekontaminację urządzeń lub instalacji pozostających w użytkowaniu uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w wyniku analizy zawartości PCB, po 6 miesiącach od napełnienia ich cieczą pozbawioną PCB, nie stwierdzi się obecności tej substancji w ilościach powyżej 0,005% wagowych. Zaznaczyć należy, iż ciecze zawierające PCB usunięte z urządzeń lub instalacji stanowią odpady, które podlegają unieszkodliwieniu zgodnie z przepisami ustawy o odpadach.

Urządzenia lub instalacje, zawierające lub mogące zawierać PCB, poddawane są przeglądom w celu stwierdzenia obecności PCB, oznaczenia ich zawartości oraz oznakowania. Urządzenia, które poddane zostały dekontaminacji dopuszczone są do dalszego wykorzystywania po ich oznakowaniu.

Oznakowaniu podlegają:

- 1) urządzenia i instalacje zawierające PCB w ilości większej niż 5 dm³,

- 2) zbiorniki, w których znajdują się usunięte ciecze zawierające PCB,
- 3) zbiorniki, w których znajdują się elementy urządzeń i instalacji zanieczyszczone PCB,
- 4) obszary magazynowania w/w urządzeń i zbiorników.

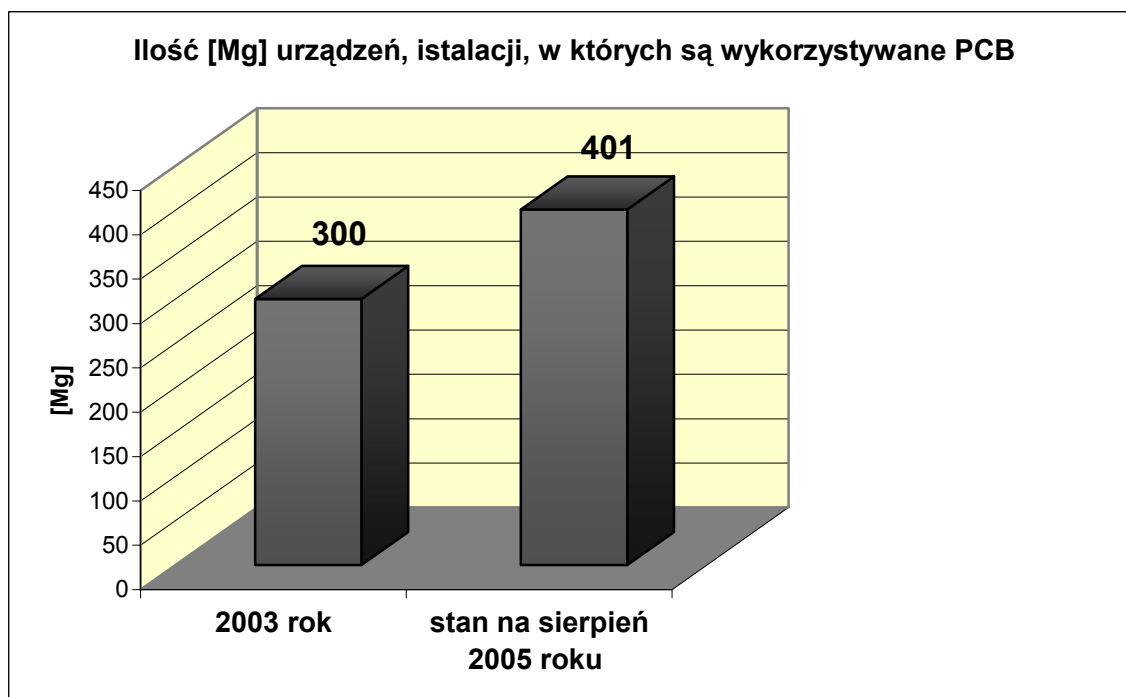
Podkreślić należy, iż urządzenia lub instalacje, w których były lub są wykorzystywane PCB, należy inwentaryzować poprzez sporządzenie dokumentacji, która ma być na bieżąco aktualizowana. Wykorzystujący PCB mają w terminie miesiąca po przeprowadzonej inwentaryzacji przedłożyć wojewodzie informacje o:

- 1) ilości i miejscach występowania wykorzystywanych PCB,
- 2) instalacjach i urządzeniach, w których PCB były lub są wykorzystywane,
- 3) czasie i sposobie usuwania PCB,
- 4) czasie i sposobie zastąpienia PCB innymi substancjami mniej szkodliwymi dla środowiska.

Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają w/w informację, odpowiednio wójtowi, burmistrzowi, lub prezydentowi miasta.

Szczegółowe zasady postępowania z PCB zgodnie z celami wytyczonymi w Dyrektywie Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) określa ustawa o odpadach i Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska. PCB zaliczane są do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, stąd też zabronione jest wprowadzanie ich do obrotu oraz poddawanie procesom odzysku.

Na terenie województwa świętokrzyskiego do roku 2003 roku zinwentaryzowano ok. 300 Mg urządzeń zanieczyszczonych PCB oraz około 104 000 dm³ olejów zawierających PCB (wg danych z rejestru Wojewody Świętokrzyskiego). Informacje o urządzeniach, instalacjach, w których były lub są wykorzystywane PCB, złożyło wówczas 47 przedsiębiorców. Do sierpnia 2005 roku zarejestrowano 62 podmioty wykorzystujące PCB. Wobec nieprecyzyjnych danych o wykorzystywanych PCB przedkładanych przez zobowiązane podmioty zaistniała trudność w dokładnym określeniu objętości olejów zawierających PCB czy wagi urządzeń zanieczyszczonych tymi substancjami. Na chwilę obecną (tj. sierpień 2005 r.) zarejestrowanych jest ponad 401 Mg urządzeń, instalacji zawierających PCB oraz 104 000 dm³ olejów zawierających PCB (na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego). Szacuje się jednak, iż waga urządzeń, w których są wykorzystywane PCB jest większa. Od 2002 roku oddano do unieszkodliwienia około 24 Mg urządzeń, instalacji, w których były wykorzystywane PCB, natomiast 8 podmiotów wskazało termin usunięcia PCB przed 2010 rokiem.

Rysunek 2.21. Ilość zarejestrowanych urządzeń, instalacji, w których są wykorzystywane PCB, na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego [Mg]

Począwszy od 2004 roku zadanie związane z dekontaminacją lub unieszkodliwianiem urządzeń i odpadów zawierających PCB ujęte jest na liście przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Kielcach. Dotychczas, jak wynika z informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Funduszu, żaden z podmiotów nie skorzystał z pomocy finansowej w tym zakresie. Pomimo tego faktu, PCB jest poddawane unieszkodliwianiu przez obowiązane podmioty, z wykorzystaniem własnych środków finansowych.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących odpadów zawierających PCB podjęto następujące działania:

- przygotowano i przesłano (Marszałek Województwa) przedsiębiorcom z terenu województwa informację o konieczności usuwania PCB i możliwościach sfinansowania tego przedsięwzięcia,
- uruchomiono (Wojewoda) i rozbudowano bazę o ilości i miejscach występowania PCB,
- wprowadzano (WFOŚiGW) corocznie na listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Kielcach zadania związane z dekontaminacją lub unieszkodliwianiem urządzeń i odpadów zawierających PCB,
- przekazywano (przedsiębiorcy) urządzenia i odpady zawierające PCB do unieszkodliwienia.

2.3.2. Oleje odpadowe

Według art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.), oleje odpadowe – to wszelkie oleje smarowe lub przemysłowe, które nie nadają się już do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone, są to w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne.

Największe ilości olejów odpadowych pochodzą głównie z takich źródeł jak:

- 1) stacje obsługi pojazdów,

- 2) bazy transportowe i remontowe,
- 3) maszyny i urządzenia pracujące w przemyśle.

Oleje odpadowe/przepracowane należą do odpadów niebezpiecznych wytwarzanych na dużą skalę, stanowiących poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi i stanu środowiska w przypadku ich niekontrolowanego zbierania i zagospodarowywania. Oleje odpadowe zawierają wiele substancji szkodliwych takich jak: produkty termicznego rozkładu węglowodorów, różne metale ciężkie oraz substancje rakotwórcze np. WWA (Wielopierścieniowe Węglowodory Aromatyczne), polichlorowane bifenyle (PCB).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego postępowania z olejami odpadowymi (Dz. U. Nr 192, poz. 1968), oleje odpadowe ze względu na ich dużą szkodliwość, powinny być najpierw zabierane, magazynowane, a następnie klasyfikowane do właściwego procesu odzysku albo unieszkodliwiania. Klasyfikacja olejów przepracowanych do właściwego procesu odzysku albo unieszkodliwiania odbywa się w oparciu o:

- 1) kryteria dopuszczenia do procesu regeneracji w celu uzyskania olejów bazowych, określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
- 2) cechy klasyfikujące olej odpadowy do unieszkodliwiania, określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Oleje odpadowe powinny być zbierane i magazynowane selektywnie według wymagań wynikających ze sposobu ich przemysłowego wykorzystania lub unieszkodliwiania. Podczas zbierania i magazynowania olejów odpadowych niedopuszczalne jest ich mieszanie z innymi odpadami i substancjami niebezpiecznymi, w tym zawierającymi PCB, jeżeli poziom określonych substancji przekracza dopuszczalne wartości. Dopuszcza się jedynie mieszanie różnych olejów odpadowych, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na proces ich odzysku lub unieszkodliwiania. Zbieranie i magazynowanie olejów odpadowych powinno odbywać się w odpowiednich, szczelnych zbiornikach, wykonanych z materiałów trudno palnych, odpornych na działanie olejów oraz zabezpieczających je przed zmieszczeniem z innego rodzaju odpadami, oraz niekontrolowanym ich wyciekami. Jeżeli olej podczas użytkowania miał lub mógł mieć styczność z substancją niebezpieczną, w jej postaci własnej lub jako składnik preparatu, na pojemniku umieszcza się informację o zanieczyszczeniu lub możliwości zanieczyszczenia oleju odpadowego tą substancją. Pojemniki do zbierania olejów odpadowych mogą być stosowane w rotacji pomiędzy wytwórcą odpadu, a ich kolejnym posiadaczem, miejscem odzysku albo unieszkodliwiania.

Oleje odpadowe magazynuje się w miejscach utwardzonych, zabezpieczonych przed zanieczyszczeniami gruntu i opadami atmosferycznymi, wyposażonych w urządzenia lub środki do zbierania wycieków tych odpadów.

Sposób postępowania z olejami odpadowymi w Unii Europejskiej określony jest w Dyrektywach:

- Dyrektywa Rady nr 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie usuwania olejów odpadowych,
- Dyrektywa Rady nr 87/101/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (nowelizacja w/wym. Dyrektywy).

W w/w dyrektywach zwrócono uwagę na konieczność regeneracji olejów odpadowych i uznano ten proces jako priorytet służący do dalszego wykorzystania tego rodzaju odpadów. Zalecenia określone w dyrektywie nr 87/101/EWG mają także odzwierciedlenie w polskim prawodawstwie.

Według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.), oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi poprzez regenerację, gdyż daje ona możliwość otrzymania olejów bazowych, które można ponownie użyć do produkcji olejów smarowych. Regeneracja olejów odpadowych jest procesem,

w którym oleje bazowe mogą być produkowane przez rafinowanie olejów odpadowych, a w szczególności przez usunięcie zanieczyszczeń, produktów utleniania i dodatków zawartych w olejach. Proces regeneracji jest bardzo korzystny ze strony ekonomiczno-środowiskowej, gdyż pozwala na zachowanie naturalnych surowców. Oszczędzana jest w ten sposób ropa naftowa wykorzystywana do produkcji olejów smarowych. Jeżeli regeneracja olejów odpadowych jest niemożliwa ze względu na stopień ich zanieczyszczenia, oleje te powinny być poddawane innym procesom odzysku. W przypadku, gdy inne procesy odzysku olejów odpadowych są niemożliwe, dopuszcza się ich unieszkodliwianie. Według w/w ustawy o odpadach zakazany jest zrzutu olejów odpadowych do wód, gleby lub do ziemi.

W Polsce oleje odpadowe po zebraniu są poddawane procesowi odzysku lub unieszkodliwiania poprzez następujące metody:

- 1) regenerację,
- 2) destylację i rafinację adsorpcyjną produktów celowych,
- 3) kraking termiczny,
- 4) proces spalania z zastosowaniem długich pieców do wypalania klinkieru (przemysł cementowy),
- 5) procesy obróbki polegającej na odwodnieniu i oczyszczaniu zużytych olejów.

Jeżeli posiadacz (wytwórca) olejów odpadowych, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, nie jest w stanie samodzielnie poddać ich procesowi odzysku lub unieszkodliwiania, powinien przekazać te odpady podmiotom, posiadającym stosowe zezwolenie na ich zbieranie, transport, odzysk lub unieszkodliwianie.

W województwie świętokrzyskim oleje odpadowe wytwarzane:

- przez przedsiębiorców (Oleje wytwarzane w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, generalnie odbierane są przez przedsiębiorców posiadających zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami. Większość olejów odpadowych z terenu województwa trafia do Rafinerii Jedlicze w Jedliczu, gdzie są poddawane regeneracji. Działania przedsiębiorców w tym zakresie ocenia się pozytywnie.
- w gospodarstwach domowych (Znaczna ilość olejów odpadowych wytworzonych w gospodarstwach domowych, np. w wyniku eksploatacji urządzeń rolniczych, pozostaje nadal do zebrania. Zbiórka olejów odpadowych jest realizowana na poziomie gmin w Gminnych Punktach Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON). Tylko trzy gminy zbierają oleje odpadowe. Odpady te są odbierane od mieszkańców nieodpłatnie. Zbieranie olejów odpadowych w tych gminach cieszy się dużym zainteresowaniem okolicznych mieszkańców. W tym zakresie sytuacja jest niezadowolająca.

Tabela 2.7. Ilości wytworzonych olejów odpadowych oraz innych odpadów z grupy 13 na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2003 i 2004 przedstawia poniższa tabela

Lp.	Kody odpadów z grupy 13 - Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw	Rodzaje odpadów	Ilość wytworzonych odpadów w 2003 roku [Mg]	Ilość wytworzonych odpadów w 2004 roku [Mg]
1	130105*	Emulsje olejowe niezawierające	4,00	0,00

		związków chlorowcowych		
2	130110*	Mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcowoorganicznych	47,12	19,74
3	130113*	Inne oleje hydrauliczne	23,34	9,15
4	130204*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe zawierające związki chlorowcowoorganiczne	9,18	5,62
5	130205*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcowoorganicznych	197,38	276,65
6	130206*	Syntetyczne oleje silnikowe, przekładowe i smarowe	7,21	5,98
7	130207*	Oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe łatwo ulegające biodegradacji	0,91	0,00
8	130208*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	563,54	312,17
9	130301*	Oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory i nośniki ciepła zawierające PCB	0,00	0,83
10	130307*	Mineralne oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła niezawierające związków chlorowcowoorganicznych	6,40	19,84
11	130308*	Syntetyczne oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła inne niż wymienione w 130301	0,29	0,24
12	130310*	Inne oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła	36,17	21,41
13	130501*	Odpady stałe z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	44,40	1,01
14	130502*	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	65,24	47,79
15	130506*	Olej z odwadniania olejów w separatorach	1,35	0,23
16	130507*	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	1,41	9,20
17	130508*	Mieszanka odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separa-	47,23	40,43

		torach		
18	130701*	Olej opałowy i olej napędowy	0,005	0,00
19	130702*	Benzyna	0,015	0,03
20	130802*	Inne emulsje	0,00	3,86
21	130899*	Inne niewymienione odpady	65,20	9,74

Źródło: dane będące w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego

* oznacza odpad niebezpieczny

Tabela 2.8. Ilości poddanych odzyskowi olejów odpadowych oraz innych odpadów z grupy 13 na terenie województwa świętokrzyskiego

L p.	Kody odpadów z grupy 13 - Oleje odpadowe i odpady cieplnych paliw	Rodzaje odpadów	Odzysk odpadów w procesach: R1, R9 R13, R14	Ilość odpadów poddanych odzyskowi w 2003 roku [Mg]	Ilość odpadów poddanych odzyskowi w 2004 roku [Mg]
1	130105*	Emulsje olejowe niezawierające związków chlorowcowych	R1	3,73	38,08
2	130113*	Inne oleje hydrauliczne	R1	0,00	0,80
3	130205*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcwoorganicznych	R1	0,00	1,80
4	130208*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	R1	0,00	18,54
5	130308*	Syntetyczne oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła inne niż wymienione w 13 03 01	R1	0,00	0,09
6	130899*	Inne niewymienione odpady	R1	1,50	0,00
7	130110*	Mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcwoorganicznych	R9	0,62	0,00
8	130113*	Inne oleje hydrauliczne	R9	1,87	0,00
9	130204*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe zawierające związki chlorowcwoorganiczne	R9	0,10	0,00
10	130205*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków	R9	0,30	0,36

		chlorowcwoorganicznych			
1 1	130208*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	R9	26,94	16,90
1 2	130205*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcwoorganicznych	R13	0,76	0,00
1 3	130205*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcwoorganicznych	R14	0,16	0,00
1 4	130206*	Syntetyczne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	R14	0,00	0,58
1 5	130208*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	R14	2,62	0,00
1 6	130502*	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	R14	0,95	0,40
1 7	130899*	Inne niewymienione odpady	R14	0,00	0,30

Źródło: dane będące w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego
* oznacza odpad niebezpieczny

Procesy odzysku:

R1- wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii

R9 - powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju

R13- magazynowanie odpadów, które maja być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od

R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

R14 – inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów

substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, nie wymienione w punktach od R1 do R13

2.3.3. Baterie i akumulatory

Baterie i akumulatory wykorzystywane są głównie jako przenośne źródła prądu. Wyróżnia się wielkogabarytowe akumulatory (kwasowo-ołowiowe, niklowo-kadmowe) i małogabarytowe baterie i akumulatory.

Wśród małogabarytowych baterii wyróżnia się baterie:

- alkaliczne,
- manganowe,
- litowe,
- srebrowe.

Natomiast wśród małogabarytowych akumulatorów wyróżnione zostały:

- akumulatory niklowo-kadmowe,
- akumulatory wodorkowe,
- akumulatory litowe.

Artykuł 41 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) nakazuje unieszkodliwianie baterii lub akumulatorów oddzielnie od innych rodzajów odpadów oraz zobowiązuje posiadaczy odpadów w postaci baterii lub akumulatorów do selektywnego ich zbierania umożliwiającego późniejszy ich odzysk lub unieszkodliwianie. Posiadacze odpadów w postaci baterii lub akumulatorów niebędący przedsiębiorcami, powinni zwracać te odpady do punktów ich zbiórki lub wrzucać do pojemników przeznaczonych na te odpady.

Zgodnie z art.20 ustawy z dnia 11 maja 2001 o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej sprzedawca detaliczny akumulatora kwasowo-ołowiowego jest zobowiązany przy jego sprzedaży do przyjęcia zużytego akumulatora, lub do pobrania opłaty depozytowej, jeżeli przy sprzedaży kupujący nie przekazał mu zużytego akumulatora. Sprzedawca przy sprzedaży akumulatora powinien potwierdzić na fakturze VAT lub paragonie fiskalnym wysokość pobranej opłaty depozytowej, oraz jest zobowiązany w terminie 30 dni od daty sprzedaży przyjmując zużyty akumulator i zwrócić opłatę depozytową. Sposób magazynowania zużytych akumulatorów przez sprzedawcę detalicznego nie może naruszać przepisów szczególnych o zasadach odzysku, unieszkodliwiania, zbierania i transportu odpadów niebezpiecznych. W/w ustawa zobowiązuje przedsiębiorcę wytwarzającego, importującego lub dokonującego wewnątrzspółnotowego nabycia akumulatorów kwasowo-ołowiowych do dołączania do produktu informacji o warunkach i trybie zwrotu zużytego akumulatora oraz o własnych punktach systemu zbiórki tego odpadu. Przedsiębiorca jest również obowiązany do odebrania na własny koszt od sprzedawcy detalicznego, zużytych akumulatorów i przekazania ich do recyklingu. W/w ustawa narzuca na przedsiębiorców, importerów baterii lub akumulatorów niklowo- kadmowych obowiązek osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu. W razie nie osiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu producenci lub importerzy zobowiązani są do wniesienia opłaty produktowej.

Z informacji będących w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego (decyzje administracyjne zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami) wynika, iż w sposób prawidłowy następuje realizacja zadań w zakresie:

- odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów,
- zbierania tych odpadów przez jednostki handlu detalicznego

2.3.4. Odpady zawierające azbest

Zgodnie z art. 160 ustawy Prawo ochrony środowiska azbest należy do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, dlatego też powinien podlegać sukcesywnej eliminacji.

Wyroby zawierające azbest klasyfikuje się na dwie klasy. Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w

trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej rozpowszechnione w Polsce są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo-cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypy.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 października 2002 r. (Dz. U. Nr 175, poz. 1439) w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest zobowiązany do przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (azbest, PCB) do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

Według rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876), właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, powinien dokonywać inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest. Wyniki inwentaryzacji, właściciel, zarządca lub użytkownik składa w formie pisemnej wojewodzie na załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia. Natomiast osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informacje odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Informacje te podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku.

Gminy i Powiaty, które mają precyzyjnie określone w swoich planach gospodarki odpadami zadania dotyczące usunięcia wyrobów zawierających azbest, mogą starać się o pozyskanie środków finansowych na ten cel z krajowych lub zagranicznych funduszy ekologicznych.

W myśl ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. Nr 3 z 2004 r., poz. 20 z późn. zm.), zakazuje się:

- 1) wprowadzanie na terytorium Polski:
  - a) wyrobów zawierających azbest,
  - b) azbestu,
- 2) produkcji wyrobów zawierających azbest,
- 3) obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

Nieobjęte zakazem produkcji, obrotu i importu, są jedynie te wyroby zawierające azbest, w których nie istnieje, z powodów technologicznych, możliwość stosowania wyrobów bezazbestowych. Wykaz tych wyrobów, dopuszczonych do produkcji lub do wprowadzania na polski obszar celny jest corocznie określany przez Ministra Gospodarki w załączniku nr 1 do w/w ustawy w drodze rozporządzenia.

Według rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest, dopuszczone jest wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. Przy wykorzystywaniu azbestu lub wyrobów zawierających azbest, należy uwzględnić okres upływu gwarancji producenta wyrobów oraz wyniki przeprowadzonych kontroli i oceny stanu wyrobów.

Do przeprowadzenia kontroli stanu wyrobów zawierających azbest, zobowiązany jest właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego lub innego miejsca zawierającego azbest na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz.649). Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania jest załącznikiem do powyższego rozporządzenia. Podmioty dokonujące oceny przechowują jeden egzemplarz wraz z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, zaś drugi egzemplarz oceny przekazują w terminie do 30 dni od daty sporządzenia oceny do właściwego organu nadzoru budowlanego. Pierwsze kontrole należało dokonać w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia tj. od dnia 16 kwietnia 2004 r.

Zgodnie z w/w rozporządzeniem możliwe jest bezpieczne użytkowanie wyrobów zawierających azbest o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1000 kg/m^3 , jeżeli nie ma widocznych uszkodzeń mogących stwarzać warunki dla emisji azbestu do środowiska. Podkreślić należy, iż niedopuszczalne jest wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w sposób umożliwiający emisję azbestu do środowiska.

Wyroby zawierające azbest zakwalifikowane zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia lub uszkodzenia powinny być usunięte oraz zastąpione produktami niezawierającymi tego surowca, przez właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcę nieruchomości. Natomiast w przypadku, gdy wyroby zawierające azbest nie zostały zakwalifikowane w ocenie do wymiany, w celu bezpiecznego użytkowania, należy wyroby takie zabezpieczyć przez:

- 1) zabudowę (zamknięcie) przestrzeni, w której znajdują się wyroby zawierające azbest, szczelną przegrodą bez naruszenia samego wyrobu lub,
- 2) pokrywanie wyrobów, powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką z głęboko penetrujących środków wiążących azbest, posiadających odpowiednią aprobatę techniczną.

Podczas wykonywania prac zabezpieczających wyroby zawierające azbest należy wyeliminować jakąkolwiek obróbkę mechaniczną.

Odpady zawierające azbest z uwagi na zakaz stosowania azbestu nie mogą być poddawane odzyskowi (wykorzystaniu) i muszą być w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi oraz środowiska unieszkodliwiane przez składowanie. Zasady składowania tych odpadów regulowane są ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

W ramach realizacji zadań dotyczących usuwania azbestu w województwie świętokrzyskim, gminy podjęły działania na rzecz inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, a jej wyniki przedstawili wojewodzie (informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest). Na podstawie zebranych informacji wojewoda sporządził zbiorczy rejestr dotyczący ilości wyrobów zawierających azbest w województwie świętokrzyskim, których łączna powierzchnia wynosi $28\,202\,448,3 \text{ m}^2$, co odpowiada $310\,573,3 \text{ Mg}$. W 2005 r. do usunięcia zakwalifikowano $228\,175,2 \text{ m}^2$ zinwentaryzowanych wyrobów o całkowitej masie $2\,510,9 \text{ Mg}$. Szacuje się, że w latach następnych będą poddane likwidacji wyroby zawierające azbest o powierzchni równej $15\,878\,586,6 \text{ m}^2$ i masie $176\,166,2 \text{ Mg}$.

Przedstawione powyżej informacje są wartościami szacunkowymi i nie odpowiadają faktycznym danym liczbowym, ze względu na brak informacji z niektórych gmin o ilości wyrobów zawierających azbest kwalifikujących się do usunięcia.

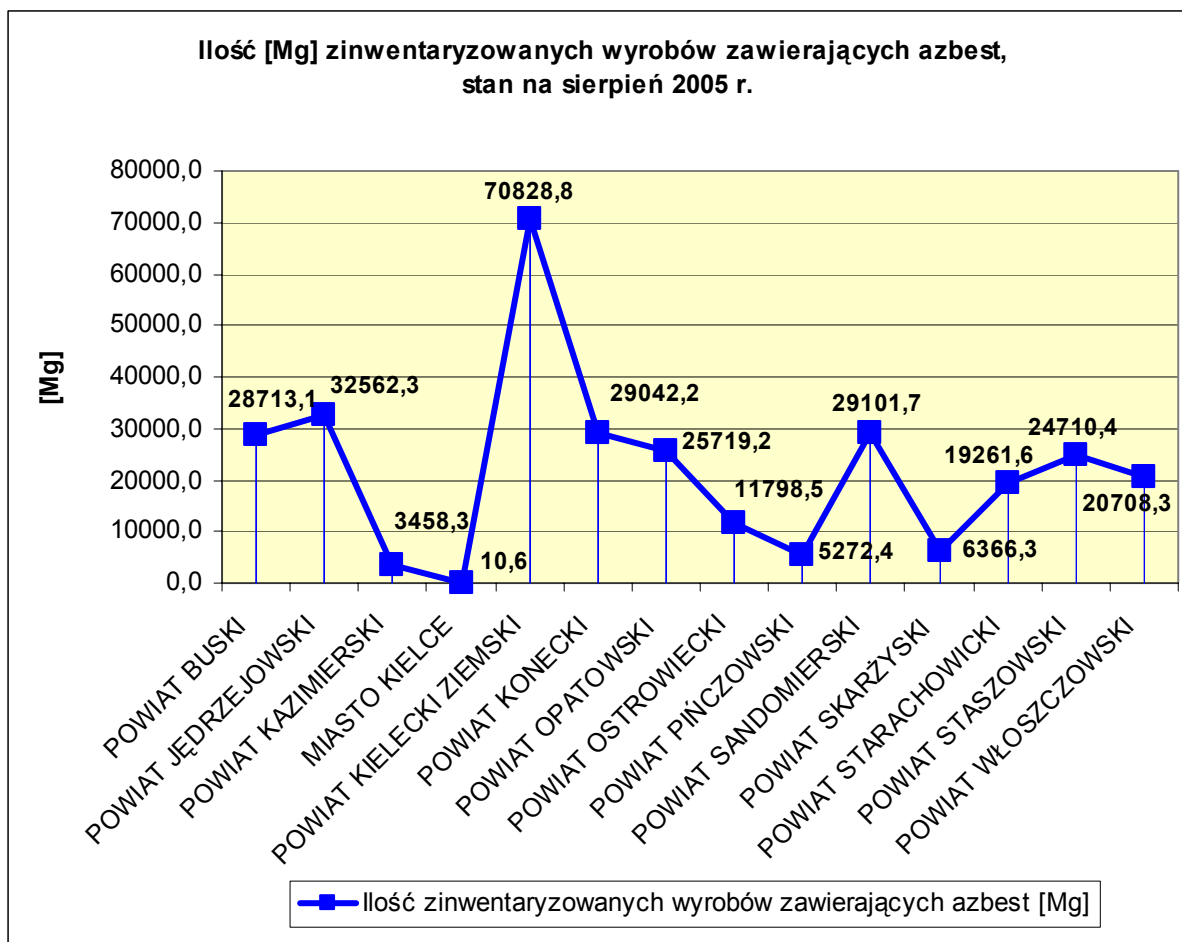
Rozmieszczenie wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest, na podstawie informacji zebranych przez Wojewodę Świętokrzyskiego, z podziałem na poszczególne powiaty przedstawia tabela 2.9. oraz rysunek 2.22.

Tabela 2.9. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest [Mg], na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego, stan na sierpień 2005 r.

Województwo świętokrzyskie w podziale na powiaty	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg]	Ilość wyrobów zawierających azbest do usunięcia w kolejnych latach [Mg]	Ilość wyrobów zawierających azbest do usunięcia w kolejnych latach [Mg]
POWIAT BUSKI	28713,1	87,6	14566,1
POWIAT JĘDRZEJOWSKI	32562,3	75,0	24736,6
POWIAT KAZIMIERSKI	3458,3	12,4	1798,6
MIASTO KIELCE	10,6	-	665,0
POWIAT KIELECKI ZIEMSKI	70828,8	1232,1	42943,7
POWIAT KONECKI	29042,2	593,0	9026,7
POWIAT OPATOWSKI	25719,2	26,3	12458
POWIAT OSTROWIECKI	11798,5	64,7	3507,5
POWIAT PIŃCZOWSKI	5272,4	109,0	2647,7
POWIAT SANDOMIERSKI	29101,7	70,1	13965,8
POWIAT SKARŻYSKI	6366,3	37,2	3801,2
POWIAT STARACHOWICKI	19261,6	93,5	19166,9
POWIAT STASZOWSKI	24710,4	-	11083,3
POWIAT WŁOSZCZOWSKI	20708,3	110,0	15799,1

„-” brak danych

Rysunek 2.22. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest [Mg], na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego, stan sierpień 2005 r.

Z powyższych danych wynika, iż największe skupienie użytkowanych wyrobów zawierających azbest, przede wszystkich płyt falistych azbestowo-cementowych występuje na terenie powiatu kieleckiego. W przypadku miasta Kielce kompleksowa inwentaryzacja jest w trakcie realizacji tak, więc przedstawione dane nie odzwierciedlają w pełni stanu faktycznego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wyroby nieuszkodzone i w dobrym stanie technicznym mogą być jeszcze wykorzystywane do 2032 r. Wobec tego, istotne jest sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest według stopnia pilności określonego na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Opracowane w ramach gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami programy usuwania azbestu powinny pomagać w realizacji tego długoterminowego zadania. Obecnie istnieją możliwości uzyskania pomocy finansowej z Wojewódzkiego Funduszu na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. O dotację na realizację programów usuwania materiałów zawierających azbest od roku 2004 r. mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego. Działania związane z usuwaniem azbestu są corocznie wprowadzane na listę przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Kielcach (lata 2004 – 2006). Środki finansowe przewidziano na usuwanie (demontaż i transport) i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w postaci materiałów zawierających azbest z obiektów budowlanych użyteczności publicznej oraz z obiektów budowlanych spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych. Na tej liście widnieje również zadanie związa-

ne z realizacją programów usuwania wyrobów zawierających azbest przez jednostki samorządu terytorialnego. Z informacji uzyskanych w Wojewódzkim Funduszu wynika, iż w 2004 z pomocy finansowej w zakresie dofinansowania przedsięwzięć związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest oraz programów usuwania azbestu nie skorzystał żaden podmiot jak również jednostka samorządu terytorialnego. W bieżącym roku pomoc finansową z WFOŚiGW na realizację programu usuwania azbestu uzyska Miasto Starachowice. Należy przypuszczać, iż w kolejnych latach wzrośnie ilość podmiotów korzystających z pomocy finansowej Wojewódzkiego Funduszu na realizację przedmiotowego zadania.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących azbestu podjęto następujące działania:

- Urząd Marszałkowski przeprowadził dwa szkolenia dla gmin na temat bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest,
- wybudowano (przedsiębiorca) i oddano do użytkowania składowisko odpadów niebezpiecznych przeznaczone do składowania wyrobów zawierających azbest,
- utworzono (Wojewoda) wojewódzką bazę danych o wyrobach zawierających azbest,
- opracowano programy usuwania wyrobów zawierających azbest (20 gmin),
- podjęto realizację programów usuwania wyrobów zawierających azbest (2 gminy).

2.3.5. Środki ochrony roślin (pestycydy)

Pestycydy należą do grupy związków chemicznych pochodzenia naturalnego (roślinnego) i syntetycznego stosowanych do niszczenia pasożytów i zwalczania chorób roślin. Problematykę środków ochrony roślin należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy z nich dotyczy składowania przeterminowanych środków ochrony roślin w tzw. mogilnikach, drugi natomiast wynika z produkcji, dystrybucji i stosowania środków ochrony roślin w rolnictwie.

Według informacji uzyskanych od Wojewody Świętokrzyskiego wszystkie mogilniki w województwie świętokrzyskim, w których składowane były przeterminowane środki ochrony roślin zostały zlikwidowane. Natomiast w chwili obecnej problemem wynikającym z produkcji, dystrybucji i stosowania środków ochrony roślin są odpady opakowaniowe po tego rodzaju środkach. Kwestie związaną z gospodarką odpadami opakowaniowymi reguluje ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638), która wprowadza obowiązek odbierania, za pośrednictwem sprzedawców, przez importerów i producentów na własny koszt opakowań wielokrotnego użytku i odpadów opakowaniowych po tych substancjach. Powyższa ustawa powinna przyczynić się do zlikwidowania występującej w ubiegłych latach sytuacji, kiedy na składowiska odpadów komunalnych trafiały odpady opakowaniowe po środkach ochrony roślin.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących środków ochrony roślin podjęto następujące działania:

- zlikwidowano (Wojewoda Świętokrzyski) wszystkie mogilniki,
- zbierane są (przedsiębiorcy) w placówkach handlowych opakowania po środkach ochrony roślin

2.3.6. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE), zmieniona dyrektywą 2003/108/WE z dnia 8 grudnia 2003 r., nakłada na kraje członkowskie obowiązek ustanowie-

nia systemów zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Ponadto Państwa Członkowskie muszą zapewnić ponowne użycie, odzysk i recykling tego sprzętu, a także bezpieczne usuwanie jego pozostałości. Na gruncie prawodawstwa polskiego założenia w/w dyrektyw wdraża ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495). Transpozycji do prawa polskiego wymaga jeszcze Dyrektywa 2002/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w odniesieniu do Dyrektywy WEEE i dyrektywy jej zmieniającej. Wymieniona wyżej ustawa wprowadza podział sprzętu elektrycznego i elektronicznego na 10 grup:

- 1) wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego,
- 2) małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego,
- 3) sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny,
- 4) sprzęt audiowizualny,
- 5) sprzęt oświetleniowy,
- 6) narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych,
- 7) zabawki, sprzęt rekreacyjny,
- 8) przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów,
- 9) przyrządy do nadzoru i kontroli,
- 10) automaty do wydawania

Obowiązki w zakresie zbierania, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ciążą zarówno na wprowadzających produkty jak i na użytkownikach tych urządzeń. Ustawa nakłada także obowiązek opłaty produktowej na podmioty wprowadzające przedmiotowy sprzęt, w przypadku nie osiągnięcia określonych poziomów zbierania, odzysku, w tym recyklingu. Użytkownikom sprzętu elektronicznego i elektrycznego zabroniono umieszczanie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych razem z innymi odpadami komunalnymi. Stąd też niezbędne jest ustanowienie systemów umożliwiających posiadaczom końcowym zwrot takich odpadów i to zadanie w głównej mierze należeć będzie do producentów WEEE. W systemie zbierania powinny również uczestniczyć gminne jednostki organizacyjne. Zakłada się zbieranie odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na poziomie 4 kg na mieszkańca w roku 2006. Polska uzyskała okres przejściowy i ostatecznie termin realizacji obowiązku zebrania co najmniej 4 kg na mieszkańca został przesunięty na rok 2008. Ponadto wprowadzono istotny dla użytkowników sprzętu zapis mówiący, iż karze grzywny podlega ten, kto umieszcza zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny łącznie z innymi odpadami komunalnymi bądź nie oddaje tegoż sprzętu do sprzedawcy detalicznego czy prowadzącego punkt zbierania.

W związku z nowymi obowiązkami z zakresu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznymi istnieje pilna potrzeba organizacji systemów zbierania z udziałem przedsiębiorców i jednostek samorządów terytorialnych. Z pewnością w ramach organizacji takich systemów zbierania konieczne będzie przeprowadzenie akcji informacyjnych wśród użytkowników sprzętu, których należy zachęcać do zwrotu zużytych urządzeń. Tylko prawidłowe postępowanie ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym (WEEE) może bowiem przyczynić się do pomyślnej realizacji w zakresie osiągnięcia wymaganych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu tych odpadów.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podjęto następujące działania:

- Organizację systemu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wykonała gmina Daleszyce. Jednak po wejściu w życie w/w ustawy sytuacja winna

się znacząco poprawić, bowiem reguluje ona szczegółowe zasady zbierania tych odpadów oraz wskazuje jednostki odpowiedzialne za wdrażanie systemu .

2.3.7. Wycofane z eksploatacji pojazdy

Pojazdy, które zostały wycofane z eksploatacji są zagrożeniem dla środowiska ze względu na zawarte w nich różnego rodzaju szkodliwe substancje takie jak: oleje, płyny chłodnicze, akumulatory, zużyte opony, tworzywa sztuczne itp. Znaczna większość elementów znajdujących się w wycofanych z eksploatacji pojazdach ma wartość surowcową i nadaje się do ponownego wykorzystania. Dlatego też niezbędne jest poddanie recyklingowi wydzielonych elementów z tych pojazdów. Pojazd wycofany z eksploatacji jest odpadem kwalifikowanym w katalogu odpadów jako odpad niebezpieczny o kodzie 16 01 04 *.

Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202), transponuje do polskiego prawa wymagania zawarte w dyrektywie 2000/53/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji. Dzięki tej ustawie powoli znikną złomowiska pojazdów, a zaczną funkcjonować: stacje demontażu samochodów, punkty zbierania pojazdów oraz strzeżniarki. Przedsiębiorcy, którzy zamierzają rozpocząć działalność na prowadzenie punktu zbierania pojazdów muszą uzyskać zezwolenie od starosty, natomiast w przypadku stacji demontażu lub strzeżniarki – pozwolenie od wojewody. Ustawa reguluje szereg zadań mających na celu zbieranie wszystkich pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz osiągnięcie określonych poziomów odzysku i recyklingu, a także zbieranie i przetwarzanie odpadów, jakimi są te pojazdy. W tym celu ustawa nakłada szereg obowiązków na:

- 1) wprowadzających pojazdy,
- 2) właścicieli pojazdów,
- 3) przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu,
- 4) przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów,
- 5) przedsiębiorców prowadzących strzeżniarki.

Zgodnie z art. 61 w/w ustawy, przedsiębiorcy, którzy prowadzili składnice złomu oraz działalność w zakresie zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji na zasadach określonych przed wejściem w życie przedmiotowej ustawy, mogli prowadzić taką działalność do 30 czerwca 2005 r. Z dniem 30 czerwca 2005 straciły moc wszystkie pozwolenia dotyczące gospodarki odpadami w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji wydane przed 14 marca 2005 r., bez względu na okres ich obowiązywania (wydane były 22 decyzje). W chwili obecnej gdy przedsiębiorcy, chcą kontynuować lub rozpocząć działalność w zakresie gospodarowania odpadami w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji muszą prowadzić stację demontażu lub punkt zbierania tych pojazdów. Zgodnie z art. 40 w/w ustawy przedsiębiorcy, którzy podejmują się prowadzenia stacji demontażu starych samochodów, powinni uzyskać pozwolenie lub inną decyzję od właściwego miejscowo wojewody na prowadzenie takiej działalności. Zanim je otrzymają, powinni okazać pozwolenie na użytkowanie obiektu budowlanego.

W związku z zaistniałą sytuacją Wojewoda Świętokrzyski wydał do sierpnia 2005 r. w trybie w/w ustawy 9 decyzji zezwalających na prowadzenie stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, natomiast na wydanie decyzji oczekują jeszcze 2 złożone wnioski. Pojazd, który jest wycofany z eksploatacji, właściciel może przekazać wyłącznie przedsiębiorcy, który prowadzi stację demontażu, albo punkt zbierania pojazdów. W/w ustawa oraz dyrektywa mają na celu zapewnić przekazywanie w całości do stacji demontażu wycofanych z eksploatacji pojazdów oraz wykorzystanie zawartych w nich materiałów. Prowadzący stację przyjmując pojazd, który jest kompletny zobowiązany jest do unieważnienia dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu, tablic rejestracyjnych oraz wydania zaświadczenia o demontażu. Za-

świadczenie to może wydawać także prowadzący punkt zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji, ale tylko w imieniu przedsiębiorcy prowadzącego stację. Demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji może być prowadzony wyłącznie w stacjach demontażu gdzie odzyskowi poddawane są zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy. W procesie demontażu w stacjach powstają odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, które mogą być ponownie użyte, a jeśli nie nadają się do ponownego użycia powinny być przekazane do recyklingu i innego odzysku. Wobec powyższego prowadzący stacje demontażu pojazdów zostali zobowiązani do osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, które będą wykazywać w rocznych sprawozdaniach z prowadzonej działalności. Ponadto, w celu zminimalizowania szkodliwego wpływu pojazdów wycofanych z eksploatacji na środowisko przedsiębiorca będący producentem pojazdów jest obowiązany do ograniczania substancji niebezpiecznych oraz projektowania pojazdów z uwzględnieniem późniejszego ich demontażu, ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części pojazdów oraz recyklingu i odzysku.

Ustawa o recyklingu pojazdów wyznacza również obowiązki dla wprowadzających pojazdy. Wprowadzający powyżej 1000 pojazdów zobowiązany jest do zapewnienia sieci zbierania pojazdów. W przypadku wprowadzających pojazdy w ilości poniżej 1000 sztuk oraz podmiotów niebędących przedsiębiorcą, którzy dokonali importu lub wewnątrz wspólnotowego nabycia istnieje obowiązek dokonania wpłaty w wysokości 500 zł od każdego pojazdu wprowadzonego na terytorium kraju pojazdu. Przepisy w zakresie obowiązków wprowadzających pojazdy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2006 roku.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących pojazdów wycofanych z eksploatacji podjęto następujące działania:

- prowadzona jest (Wojewoda Świętokrzyski) ewidencja stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- prowadzony jest (przedsiębiorcy) odzysk odpadów pochodzących ze zużytych pojazdów.

2.3.8. Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne to substancje stałe, ciekłe i gazowe powstające w procesach diagnozowania, leczenia, profilaktyki medycznej i weterynaryjnej, prowadzonych w obiektach lecznictwa otwartego i zamkniętego. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) odpady medyczne to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206), odpady medyczne i weterynaryjne zostały zakwalifikowane do odpadów niebezpiecznych i sklasyfikowane w grupie 18. Należy również dodać, że odpady te, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, dzieli się na 4 grupy:

- 1) odpady bytowo-gospodarcze niestanowiące zagrożenia (z pomieszczeń biurowych, administracyjnych, zaplecza warsztatowego i służb technicznych, odpady bytowe z oddziałów niezabiegowych, odpady z kuchni i resztki posiłków z oddziałów niezakaźnych),
- 2) odpady specyficzne przeznaczone do unieszkodliwiania, które ze względu na swój charakter zanieczyszczenia drobnoustrojami stanowią zagrożenie dla ludzi i środowiska. Zaliczane są tu: zużyte materiały opatrunkowe, sprzęt jednorazowego użytku, szczątki pooperacyjne i posekcyjne, materiał biologiczny oraz inne odpady ze szpitali i oddziałów zakaźnych,

- 3) odpady specjalne, do których zaliczane są odpady radioaktywne, przeterminowane środki farmaceutyczne, uszkodzone termometry, zużyte oleje, odpady srebronośne itp.,
- 4) odpady wtórne - pozostałości po przeróbce termicznej odpadów specyficznych (popiół, żużel, pyły i szlamy pochodzące z urządzeń odpylających).

W sektorze weterynaryjnym powstają takie odpady jak:

- odpady zakaźne (padłe zwierzęta),
- zużyte igły, strzykawki,
- materiał biologiczny,
- zwierzęta poddane eutanazji
- przeterminowane lekarstwa.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz. U. Nr 8, poz. 103), odpady medyczne zaliczane do odpadów niebezpiecznych, ze względu na swoje właściwości nie mogą być poddawane odzyskowi. W związku z tym odpady te poddawane są różnym procesom unieszkodliwiania (autoklawowanie, działanie mikrofalami)

W myśl rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 8, poz. 104 z późn. zm.), odpady medyczne i weterynaryjne mogą być unieszkodliwiane w jeden z następujących sposobów określonych w załączniku do w/w rozporządzenia:

- 1) termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie,
- 2) przez autoklawowanie,
- 3) dezynfekcją termiczną,
- 4) działaniem mikrofalami,
- 5) obróbka fizyczno-chemiczna inna niż wymieniona w pkt. 2 – 4.

Odpady medyczne i weterynaryjne, zaliczane do grupy 18, według danych WIOŚ w Kielcach, stanowiły największy udział (29,0%) spośród wszystkich odpadów niebezpiecznych wytworzonych w 2003 r. Podobnie kształtuje się sytuacja w 2004 r.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących odpadów medycznych i weterynaryjnych rozpoczęto działania, polegające na wyłączeniu z funkcjonowania instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych niespełniających wymagań ochrony środowiska

W województwie świętokrzyskim spalanie odpadów medycznych odbywa się w 4 spalarniach zlokalizowanych w:

1. Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Sandomierzu,
2. Expol-Bis w Skarżysku-Kamiennej,
3. Zespole Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju,
4. Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie.

Natomiast unieszkodliwianie odpadów medycznych metodą autoklawowania przeprowadzane jest w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach.

2.3.9. Odpady z powierzchniowej obróbki metali

W strumieniu odpadów pochodzących z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych występuje wiele odpadów niebezpiecznych. W odpadach tych znajdują się substancje toksyczne takie jak: cyjanki, metale ciężkie, węglowodory aromatyczne oraz substancje żrące, do których zalicza się: kwasy i alkalia. Kwasy i alkalia unieszkodliwiane są w procesach neutralizacji

w oczyszczalniach ścieków, natomiast unieszkodliwianie odpadów pogałwanicznych przebiega w procesie zestalania (cementacji).

Według danych WIOŚ w Kielcach odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych zaliczane do grupy 11, stanowiły 1,4% spośród wszystkich wytworzonych odpadów niebezpiecznych w 2003 r. Odpady te zostały poddane unieszkodliwianiu w 96%. Również w odpadach z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych zaliczanych do grupy 12 znajdują się znaczne ilości odpadów niebezpiecznych. Odpady z grupy 12, według danych WIOŚ w Kielcach stanowiły 12,1% wszystkich wytworzonych odpadów niebezpiecznych w 2003 r. Zaliczane są do nich przede wszystkim odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali nie zawierające chlorowców, które stanowiły 8,2% powstałych odpadów niebezpiecznych oraz odpadowe oleje mineralne z obróbki metali nie zawierające chlorowców nagromadzone w ilości równej 3,9%. Powstałe w 2003 r. odpady należące do grupy 12 zostały wykorzystane w 99%.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących odpadów z powierzchniowej obróbki metali podjęto następujące działania:

- odpady z powierzchniowej obróbki metali są niemal w całości poddawane procesom unieszkodliwiania

2.3.10. Inne odpady niebezpieczne

Do pozostałych odpadów niebezpiecznych nie opisanych w poprzednich punktach należy wymienić odpady zaliczane do grup:

- 06 - odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej. Są to m. in.: tlenki metali zawierające metale ciężkie, zużyty węgiel aktywny itp.
- 07 – odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej. Wyróżnia się tu odpady takie jak: rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemywania i ciecze macierzyste, rozpuszczalniki chlorowcoorganiczne z produkcji i stosowania tworzyw sztucznych, kauczuków, odpady z produkcji, stosowania detergentów itp.
- 08 - odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich, do których zalicza się m.in.: odpady z usuwania farb i lakierów, szlamy z usuwania farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne, odpadowe kleje i szczeliwa itp.,
- 09 - odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych, do których należą: wodne roztwory wywoływaczy i aktywatorów, wodne roztwory wywoływaczy do płyt offsetowych, roztwory wywoływaczy opartych na rozpuszczalnikach, roztwory utrwalaczy, wybielaczy itp.,
- 16 - odpady nieujęte w innych grupach. Zalicza się tu m. in. takie odpady jak: filtry olejowe, nieorganiczne i organiczne odpady zawierające substancje niebezpieczne, chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne), lampy fluorescencyjne, odpady z wypadków i zdarzeń losowych, odpady zawierające ropę naftową i jej produkty itp., (poza: PCB, transformatorami, zużytymi pojazdami, urządzeniami zawierającymi wolny azbest).

Ilość odpadów wytworzonych, unieszkodliwionych oraz poddanych odzyskowi w latach 2003 i 2004 spośród wymienionych powyżej grup przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2.10. Zestawienie w grupach odpadów niebezpiecznych wytworzonych, unieszkodliwionych oraz poddanych odzyskowi w województwie świętokrzyskim (dane za lata: 2003-2004)

Grupa odpadów	Masa odpadów niebezpiecznych wytworzonych w województwie świętokrzyskim [Mg]		Masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi w województwie świętokrzyskim [Mg]		Masa odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych w województwie świętokrzyskim [Mg]	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
06	1,632	1,215	3,093	0,038	1,000	-
07	3,338	204,113	3,855	85,967	-	-
08	38,261	40,040	108,040	99,052	-	-
09	28,987	36,459	-	-	-	-
16	28039,910	27402,480	146,291	3950,336	75,640	1,116

Źródło: wg danych UMWS

Do innych odpadów niebezpiecznych niewymienionych do tej pory zaliczyć również należy odpady z grupy 14, do których należą: freony, HCFC, HFC, inne chlorowcoorganiczne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników, szlasy i odpady stałe zawierające rozpuszczalniki chlorowcoorganiczne i inne. Według danych zgromadzonych w bazie UMWS odpady tej grupy w 2003 r. powstały w ilości 5,39 Mg, natomiast w 2004 rok wartość wytworzonych odpadów wyniosła 1,236 Mg.

W województwie świętokrzyskim w ramach realizacji zadań dotyczących innych odpadów niebezpiecznych podjęto następujące działania:

- w trakcie realizacji jest tworzenie punktów do magazynowania odpadów powstałych z akcji ratowniczych, zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych (rejon centralny)
- nie wybudowano stacji do unieszkodliwiania (z wyjątkiem składowania) odpadów pochodzących z akcji ratowniczo – gaśniczych.

3. Realizacja zadań priorytetowych

1. Wdrażane są rejonowe systemy gospodarki odpadami:

- 1) w sierpniu 2004 r. oddano do użytkowania rejonowe składowisko odpadów niebezpiecznych - zawierających azbest w msc. Dobrów, gmina Tuczępy, pow. buski (tereny po eksploatacji siarki),
- 2) w trakcie realizacji jest przedsięwzięcie, pn. „Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów” w msc. Dobrów, gmina Tuczępy, pow. buski. Planuje się jej uruchomienie w III kw. 2005 r.,
- 3) zakończono budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Janczycach, gmina Baćkowice, pow. opatowski. Planuje się jego uruchomienie 30 czerwca 2005 r.
- 4) w trakcie realizacji jest przedsięwzięcie „Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla miasta Kielce i powiatu kieleckiego w Promniku k/Kielce”,
- 5) w trakcie realizacji jest przedsięwzięcie, pn. „Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów” w Skarżysku- Kamiennej.

2. Utworzono wojewódzką bazę danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz gospodarki opakowaniami i odpadami opakowanio- wymi, która na bieżąco jest aktualizowana i rozbudowywana.
3. Utworzono 20 Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych - GPZON.
4. Zlikwidowano wszystkie mogilniki na terenie województwa świętokrzyskiego.
5. Opracowano listę rankingową składowisk odpadów przeznaczonych do dostosowania lub zamknięcia.
6. Ok. 83 % mieszkańców objętych zostało zorganizowanym systemem zbierania odpa- dów komunalnych.
7. Opracowane zostały programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla poszczególnych powiatów, gmin oraz związków międzygminnych.
8. Opracowano wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania i transportu odpadów na terenie województwa święto- krzyskiego.
9. Rozpoznano stan aktualny gospodarki odpadami w małych i średnich podmiotach go- spodarczych, m. in. na podstawie danych zawartych w wojewódzkiej bazie danych do- tyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielonych ze- zwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.
10. W ramach akcji informacyjno – edukacyjnych, Urząd Marszałkowski zorganizował cykl szkoleń i konferencji:
  - 1) 2 szkolenia dla przedstawicieli gmin i powiatów z terenu województwa świę- tokrzyskiego nt. „Bezpiecznego usuwania azbestu oraz wyrobów zawierają- cych azbest,
  - 2) 3 konferencje dla przedstawicieli administracji samorządów powiat- wych i gminnych nt. „Selektywnego zbierania opakowań szklanych i baterii”,
  - 3) 2 konferencje dla przedstawicieli administracji samorządów powiat- wych i gminnych nt. „Selektywnego zbierania odpadów w postaci olejów przepracowanych”.

4. Wnioski z analiz sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

- W przypadku braku realizacji planu, istnieje ryzyko, iż gospodarowanie odpadami prowadzone będzie w sposób niesystemowy, co może mieć negatywny wpływ na śro- dowisko przyrodnicze.
- Zagrożenie dla środowiska wodnego i glebowego stanowią składowiska odpadów nie- uszczelnione oraz takie, które nie posiadają systemu zbierania i odprowadzania odcie- ków. W szczególności dotyczy to składowisk zlokalizowanych w strefie zasilania głównych i użytkowych zbiorników wód podziemnych.
- Składowiska odpadów komunalnych stanowią zagrożenie dla czystości powietrza. Wydostający się do atmosfery biogaz może być przyczyną wielu zagrożeń, w tym wybuchy i pożary oraz wpływa na rozwój efektu cieplarnianego.
- Prawdłowo zaprojektowana instalacja do termicznego przekształcania odpadów emi- tuje zanieczyszczenia poniżej dopuszczalnych norm i jest obiektem przyjaznym dla środowiska. Powstrzymuje proces zaśmiecania i chroni środowisko przed odpadami.
- Kompostowanie odpadów eliminuje niekorzystne skutki, jakie niesie za sobą uniesz- kodliwianie odpadów na składowiskach: odcieki zanieczyszczające wody gruntowe, gaz składowiskowy, zajmowanie dużych obszarów, niszczenie krajobrazu.
- Składowiska odpadów spełniające odpowiednie wymagania zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi (właściwa lokalizacja, naturalna lub wykonana sztucznie odpo-

wiednia warstwa izolacyjna, prawidłowy system drenażu odcieków, system czynnego odgazowania) nie będą stwarzać zagrożenia dla środowiska wodno-gruntowego oraz powietrza. Uciążliwość takiego składowiska wynika jedynie z zajmowania znacznych obszarów i pogorszenia walorów naturalnego krajobrazu.

- Likwidacja składowisk odpadów oraz „dzikich wysypisk” przyczyni się w znaczącym stopniu do poprawy stanu środowiska. Nastąpi uporządkowanie terenu, przywrócenie naturalnych siedlisk flory i fauny i przede wszystkim zostanie zlikwidowane ognisko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.
- Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska.
- Nowe inwestycje przewidywane do realizacji będą podlegać procedurom ocen oddziaływania na środowisko, co powinno zagwarantować bezpieczne dla środowiska funkcjonowanie tych instalacji.

5. Podsumowanie realizacji planu

Pozytywy:

- sukcesywne podejmowanie działań inwestycyjnych oraz nie inwestycyjnych zmierzających do osiągnięcia założonych celów,
- powstawanie rejonowych zakładów gospodarki odpadami o wyższym standardzie wyposażenia,
- stopniowy rozwój gospodarczy (świadczenie nowoczesnych usług w zakresie gospodarowania odpadami, wykorzystanie nowoczesnych technologii),
- wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- mniejsza uciążliwość oddziaływania na środowisko naturalne,
- racjonalność wykorzystania środków finansowych

Negatywy:

- zbyt powolny proces podejmowania działań,
- brak dostatecznej liczby formalnych międzygminnych struktur organizacyjnych,
- niedostateczna ilość akcji informacyjno – edukacyjnych kierowanych do osób w wieku pozaszkolnym,
- brak przepisów prawnych pozwalających gminom na dysponowanie odpadami komunalnymi.

6. Spis rysunków i tabel

Spis rysunków:

- Rysunek 2.1.** Lokalizacja składowisk odpadów komunalnych- stan na dzień 15 marca 2005 r.
- Rysunek 2.2.** Składowiska odpadów komunalnych – stan na dzień 15 lipca 2005 r.
- Rysunek 2.3.** Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004.
- Rysunek 2.4.** Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2002 [Mg].
- Rysunek 2.5.** Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2003 [Mg].
- Rysunek 2.6.** Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2004 [Mg].
- Rysunek 2.7.** Procentowy udział mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych z podziałem na powiaty

- w latach 2003-2004.
- Rysunek 2.8.** Roczne poziomy recyklingu dla odpadów opakowaniowych [%].
- Rysunek 2.9.** Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w latach 2002-2004 [%].
- Rysunek 2.10.** Porównanie ustawowych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych z uzyskanymi poziomami recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w 2002 r. [%].
- Rysunek 2.11.** Porównanie ustawowych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych z uzyskanymi poziomami recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w 2003 r. [%].
- Rysunek 2.12.** Porównanie ustawowych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych z uzyskanymi poziomami recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w 2004 r. [%].
- Rysunek 2.13.** Wyrażone w % wielkości poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu przez gminy w województwie świętokrzyskim w latach 2002-2004.
- Rysunek 2.14.** Procentowy udział gmin objętych systemem zbierania odpadów wielkogabarytowych w roku 2003.
- Rysunek 2.15.** Procentowy udział gmin objętych systemem zbierania odpadów wielkogabarytowych w roku 2004.
- Rysunek 2.16.** Ilość wytworzonych komunalnych osadów ściekowych w latach 2002-2004 [Mg].
- Rysunek 2.17.** Ilość komunalnych osadów ściekowych zdeponowanych na składowiskach [Mg].
- Rysunek 2.18.** Ilość stosowanych komunalnych osadów [Mg].
- Rysunek 2.19.** Ilość gmin zbierających odpady niebezpieczne w ramach GPZON w latach 2001-2004.
- Rysunek 2.20.** Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004.
- Rysunek 2.21.** Ilość zarejestrowanych urządzeń, instalacji, w których są wykorzystywane PCB, na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego [Mg].
- Rysunek 2.22.** Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest [Mg], na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego, stan sierpień 2005 r.

Spis tabel:

- Tabela 2.1.** Ilość odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004.
- Tabela 2.2.** Uzyskane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w województwie świętokrzyskim w latach 2002 – 2004 [%].
- Tabela 2.3.** Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek w województwie świętokrzyskim i podlegających obowiązkowi recyklingu w latach 2002-2004 .
- Tabela 2.4.** Selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych przez gminy z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2002-2004.
- Tabela 2.5.** Zbieranie odpadów niebezpiecznych z sektora komunalnego.
- Tabela 2.6.** Rodzaje odpadów umieszczonych na składowiskach odpadów przemysłowych w latach 2002-2004.

- Tabela 2.7.** Ilości wytworzonych olejów odpadowych oraz innych odpadów z grupy 13 na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2003 i 2004 przedstawia poniższa tabela.
- Tabela 2.8.** Ilości poddanych odzyskowi olejów odpadowych oraz innych odpadów z grupy 13 na terenie województwa świętokrzyskiego.
- Tabela 2.9.** Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest [Mg], na podstawie danych udostępnionych przez Wojewodę Świętokrzyskiego, stan na sierpień 2005 r.
- Tabela 2.10.** Zestawienie w grupach odpadów niebezpiecznych wytworzonych, unieszkodliwionych oraz poddanych odzyskowi w województwie świętokrzyskim (dane za lata: 2003-2004).

Spis fotografii:

Fotografia 2.1. Zbieranie selektywne odpadów.

7. Literatura

1. Poskrobko B., Piontek W., Sidorczuk E., Stowarzyszenie Polska Koalicja Przemysłowa na rzecz Opakowań Przyjaznych Środowisku EKO – PAK, Raport o gospodarce odpadami opakowaniowymi w Polsce w 2003 r., Warszawa, 2004.
2. Inspekcja Ochrony Środowiska, WIOŚ w Kielcach, Raport - Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2003, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Kielce, 2004.
3. Jędrzak A., Haziak K., Określenie wymagań dla kompostowania i innych metod biologicznego przetwarzania odpadów, Zielona Góra, maj 2005.
4. Krajowy plan gospodarki odpadami M.P. Nr 11/2003, poz. 159.
5. Materiały ankietowe gmin województwa świętokrzyskiego (dane własne, niepublikowane za rok 2003 i 2004).
6. Ministerstwo Środowiska, Sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami za okres od 29 października 2002 r. do 29 października 2004 r., Warszawa, styczeń 2005.
7. Politechnika Częstochowska, Instytut Inżynierii Środowiska, Ocena możliwości zagospodarowania osadów ściekowych i innych odpadów ulegających biodegradacji w Polsce w świetle propozycji zmian prawa Unii Europejskiej, Częstochowa, listopad 2004.
8. Politechnika Częstochowska, Instytut Inżynierii Środowiska, Określenie kryteriów stosowania osadów ściekowych poza rolnictwem, Częstochowa, listopad 2004.
9. Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Oddział Wielkopolski, Gospodarka odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi, Poznań, 2005.
10. Rada Ministrów, Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, Warszawa, maj 2002.
11. Ustawa z 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.).
12. Ustawa z 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z późn. zm.).
13. Ustawa z 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).
14. Ustawa z 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.).
15. Ustawa z 11 maja 2001 roku o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.).

16. Ustawa z 11 maja 2001 roku o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz. 639 z późn. zm.).
17. Ustawa z 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.).
18. Ustawa z 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202).
19. Wyciąg z pracy zrealizowanej w Instytucie Inżynierii Środowiska pod kierunkiem prof. dr hab. Inż. Marty Janosz – Rajczyk, Komunalne osady ściekowe – podział, kierunki zastosowań oraz technologie przetwarzania, odzysku i unieszkodliwiania, Częstochowa, kwiecień 2004.
20. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego, Kielce, 2003.

Załącznik nr 1. Opis wdrażania systemu gospodarki odpadami w poszczególnych sektorach

SEKTOR KOMUNALNY - ZADANIA INWESTYCYJNE

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca	Opis realizacji	Uwagi
1.	Selektywne zbieranie odpadów.	Gminy	W realizacji	40 gmin wykazało w ankietach prowadzenie selektywnego zbierania odpadów.
2.	Scentralizowanie gospodarowania odpadami na terenach zdegradowanych górnictwem siarkowym w rejonie południowo-wschodnim (COGO).	Przedsiębiorcy, związki gmin	Zrealizowano w zakresie odpadów niebezpiecznych W realizacji	Wybudowano i oddano do użytkowania w sierpniu 2004 r. składowisko odpadów niebezpiecznych przeznaczone do składowania odpadów zawierających azbest. W trakcie realizacji jest budowa instancji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne; inwestor uzyskał pozwolenie na budowę i rozpoczął prace budowlane (oddanie do użytkowania planowane jest na koniec II połowy 2006 r.). W trakcie realizacji jest budowa Rejonowego Zakładu Gospodarki Odpadami w Rzędowie (składowisko odpadów, sortownia, kompostowania).
3.	Rozbudowa lub budowa składowisk odpadów komunalnych (1 lub 2 w każdym rejonie).	Gminy	Zrealizowano W realizacji	Jedno wybudowano w ramach RZGO w rejonie południowo-wschodnim – Janczyce, gm. Baćkowice (oddano do użytkowania w sierpniu 2005 r.). Pozostałe będą budowane lub rozbudowywane w ramach RZGO (w Promniku, Skarżysku, Rzędowie).
4.	Budowę 1 modułowej kompostowni (preferowany rejon centralny) i kolejnych 3 (po jednej w rejonie).	Gminy	Zrealizowano W realizacji	Jedną wybudowano w ramach RZGO w rejonie południowo-wschodnim – Janczyce, gm. Baćkowice (oddano do użytkowania w sierpniu 2005 r.). Pozostałe będą budowane lub rozbudowywane w ramach RZGO (w Promniku, Skarżysku, Rzędowie).
5.	Budowa i rozbudowa sortowni odpadów komunalnych.	Gminy	Zrealizowano W realizacji	Jedną wybudowano w ramach RZGO w rejonie południowo-wschodnim – Janczyce, gm. Baćkowice (oddano do użytkowania w sierpniu 2005 r.). Pozostałe będą budowane lub rozbudowywane w ramach RZGO (w Promniku, Skarżysku, Rzędowie).
6.	Budowa Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON)- minimum jeden w każdej gminie.	Gminy	W realizacji	Utworzono około 20 GPZON w 11 gminach (Kazimierza Wielka, Końskie, Wojciechowie, Ostrowiec św., Kunów, Brody, Masłów, Opatów, Daleszyce, Sędziszów, Skarżysko - Kościelne). W ramach GPZON zbierane są przeterminowane leki, baterie i akumulatory, oleje odpadowe.
7.	Budowa stacji przeładunkowych odpadów niebezpiecznych SPON (2 w województwie – rejon centralny i południowo-wschodni).	Przedsiębiorcy, gminy	Brak realizacji	Brak zainteresowania realizacją zadania.
8.	Budowa 1 pilotażowej linii do produkcji paliw alternatywnych (mogą być włączone odpady z sektora gospodarczego).	Przedsiębiorcy	W realizacji	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Kielcach.
9.	Przebudowa składowisk odpadów w celu dostosowania ich funkcjonowania do przepisów o odpadach.	Gminy	W realizacji	Zadanie jest sukcesywnie realizowane przez jednostki zobowiązane stosownymi decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Wojewodę Świętokrzyskiego lub właściwego Starostę.
10.	Zamykanie składowisk odpadów, dla których brak jest możliwości dostosowania ich funkcjonowania do wymogów przepisów o odpadach.	Gminy	W realizacji	Zadanie jest sukcesywnie realizowane przez jednostki zobowiązane stosownymi decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Wojewodę Świętokrzyskiego lub właściwego Starostę.

11.	Rekultywacja składowisk odpadów.	Gminy	W realizacji	Zadanie realizowane stopniowo w miarę posiadanych środków finansowych.
-----	----------------------------------	-------	--------------	--

SEKTOR GOSPODARCZY - ZADANIA INWESTYCYJNE

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca	Opis realizacji	Uwagi
1.	Przystosowanie cementowni i elektrociepłowni do spalania paliw alternatywnych.	1. Cementownia „Małogoszcz” 2. Cementownia Nowiny 3. Cementownia „Ożarów” 4. Elektrociepłownia „Kielce”	1. Zrealizowano 2. Zrealizowano 3. Zrealizowano 4. Brak realizacji	Paliwa alternatywne są wykorzystywane do wytwarzania energii w procesie produkcji klinkieru.
2.	Budowa instalacji do odzysku odpadów energetycznych zalegających na składowiskach (Pióry i Tursko).	ELPO EKO Sp z o o. o. w Połańcu	Brak realizacji	Odpady wybierane są ze składowiska i przekazywane do wykorzystania. Ze względu na to, że spółka znalazła nabywców, instalacja nie będzie budowana.
3.	Budowa instalacji do pneumatycznego wdmuchiwania pyłów stalowniczych w Hucie Ostrowiec.	Celsa Huta Ostrowiec Sp. z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	Brak realizacji	Odpady nie są już kierowane na składowisko w Krzemionkach. Spółka znalazła nabywców i nie zamierza budować instalacji.
4.	Budowa instalacji do odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych.	Skarżysko-Kamienna Starachowice/Ostrowiec	Zrealizowano	Wybudowano zakład przetwórstwa odpadów z tworzyw sztucznych w Skarżysku – Kamiennej; EKONAKS Sp. z o. o.
5.	Przebudowa, zamykanie, rekultywacja składowisk odpadów.	Zarządzający składowiskami	W realizacji	Zadanie jest sukcesywnie realizowane przez jednostki zobowiązane stosownymi decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Wojewodę Świętokrzyskiego lub właściwego Starostę.

ODPADY NIEBEZPIECZNE - ZADANIA INWESTYCYJNE

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca	Opis zadania	Uwagi
1.	Budowa 1 instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne (rejon południowo-wschodni).	Chempol Sp. z o. o. w Dobrowie, gm. Tuczępy	W realizacji	Planowane oddanie do użytkowania IV kw. 2005 r.
2.	Utworzenie punktów magazynowania odpadów powstałych z akcji ratowniczych, zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych przy istniejących zakładach gospodarki odpadami.	Zakłady gospodarki odpadami	W realizacji	Zadanie jest realizowane w rejonie centralnym, przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Kielcach.
3.	Budowa 1 stacji do unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania odpadów pochodzących z akcji ratowniczych, zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych (rejon południowo-wschodni).	Hydrogeotechnika Sp. z o. o. w Kielcach	Brak realizacji	Zadanie nie jest realizowane ze względu na brak porozumienia pomiędzy stronami.

4.	Budowa centralnego składowiska odpadów zawierających azbest.	Chempol Sp. z o. o. w Dobrowie, gm. Tuczępy	Zrealizowane	W sierpniu 2004 r. składowisko odpadów niebezpiecznych zostało oddane do użytkowania.
5.	Dekontaminacja lub unieszkodliwianie urządzeń i odpadów zawierających PCB.	Przedsiębiorcy oraz osoby fizyczne	W realizacji	Zgodnie z przepisami prawnymi, wykorzystywanie PCB dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach lub instalacjach nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2010 r. Do tego czasu powinno nastąpić sukcesywne oczyszczanie lub eliminowanie instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane PCB. Zadanie pod nazwą dekontaminacja lub unieszkodliwianie urządzeń lub instalacji zostało wprowadzone w 2004 i 2005r. na listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Kielcach, a posiadaczy PCB poinformowano pisemnie o tym fakcie. Dotychczas przedsiębiorcy.
6.	Rekultywacja składowisk odpadów niebezpiecznych .	Mesko S.A. w Skarżysku-Kamiennej	W realizacji	Podjęto działania mające na celu rekultywację składowiska odpadów pogałwanicznych, zlokalizowanego w Michałowie, gm. Wąchock. Spółka uzyskała zgodę na zamknięcie od Wojewody Świętokrzyskiego. Obecnie jest na etapie opracowywania dokumentacji związanej z rekultywacją.
7.	Zamykanie instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych.	Zarządzający instalacją	W realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Kielcach. 2. Powiatowy Zespół Opieki Zdrowotnej w Starachowicach. 3. Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Czarnieckiej Górze.

Realizacja zadań związanych z osiągnięciem celów wyznaczonych dla sektora komunalnego

SEKTOR KOMUNALNY - ZADANIA NIEINWESTYCYJNE

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca	Rodzaj odpadów	Opis realizacji	Stan realizacji
1.	Zorganizowanie systemu zbierania odpadów komunalnych (objęcie systemem zbierania odpadów 100% mieszkańców)	Gmina	Odpady komunalne	W realizacji	95 gmin wdrożyło system zorganizowanego zbierania odpadów komunalnych; 83 % mieszkańców w województwie jest objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych.
2.	Zorganizowanie lub rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina	Odpady wielkogabarytowe	W realizacji	30 % gmin (30 gmin) wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych.
			Odpady budowlane	W realizacji	15 % gmin (15 gmin) wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów budowlanych.
			Odpady ulegające biodegradacji	W realizacji	1 gmina Końskie-gmina o charakterze miejsko-wiejskim wdrożyła system selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji. 90 % mieszkańców gmin wiejskich objętych jest systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych i odpadów organicznych z gospodarstw domowych.
			Odpady niebezpieczne	W realizacji	Na terenie 11 gmin utworzonych zostało około 20 GPZON (głównie zbierane są baterie, akumulatory, oleje, przeterminowane leki).
			Odpady komunalne	W realizacji	40 % gmin (40 gmin) wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
3.	Zwiększenie stopnia przetworzenia komunalnych osadów ściekowych	Gmina	Komunalne osady ściekowe	W realizacji	17 % gmin (17 gmin) wykazało zagospodarowanie komunalnych osadów ściekowych poza składowaniem (kompostowanie, stosowanie w rolnictwie itp.).

4.	Organizacja systemu selektywnego zbierania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	Gmina	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	W realizacji	1 gmina - Daleszyce zorganizowała system selektywnego zbierania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.
5.	Odzysk i unieszkodliwianie	Gmina	Odpady komunalne ulegające biodegradacji	W realizacji	W sierpniu br. w ramach RZGO w rejonie południowo – wschodnim, w msc. Janczyce, gm. Baćkowice oddano do użytkowania pierwszą rejonową kompostownię odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Planowana jest jeszcze budowa trzech rejonowych kompostowni. W ramach Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego wyznaczono 4 takie rejony. 16 gmin przeprowadziło akcje informacyjne mające na celu popularyzację kompostowania odpadów organicznych przez mieszkańców we własnym zakresie.
		Gmina	Odpady niebezpieczne	Brak realizacji	Gminy nie prowadzą samodzielnie odzysku (w tym recyklingu) i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.
6.	Organizowanie gospodarki odpadami opakowaniowymi	Gmina	Odpady opakowaniowe	W realizacji	40 gmin wdrożyło system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych; 40 % mieszkańców w województwie jest objętych systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych.
7.	Opracowanie i wdrożenie programu informacyjno- edukacyjnego dla społeczeństwa	Gmina	Sektor odpadów komunalnych (wielkogabarytowych, budowlanych, niebezpiecznych, opakowaniowych, ulegających biodegradacji)	W realizacji	3 gminy: Skarżysko-Kamienna, Morawica i Kazimierza Wielka opracowały i wdrożyły program informacyjno-edukacyjny dot. odpadów z sektora komunalnego.
8.	Opracowanie programów usuwania materiałów zawierających azbest w ramach planów gospodarki odpadami	Gmina	Odpady zawierające azbest	W realizacji	20 gmin wykazało, iż opracowało program usuwania materiałów zawierających azbest w ramach planów gospodarki odpadami.
9.	Realizacja programów usuwania materiałów zawierających azbest	Gmina	Odpady zawierające azbest	W realizacji	2 gminy: Starachowice i Sandomierz realizują programy usuwania materiałów zawierających azbest.

OŚ. III. -0725/23/05

Załącznik Nr 13
Kielce, dn. 19-09-2005 r.

**WNIOSEK
DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

Dotyczy:

Zaopiniowania przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego projektu „Planu gospodarki odpadami dla gminy Ożarów”.

I.OPIS STANU FAKTYCZNEGO

Zgodnie z art. 14 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami) projekty planów gospodarki odpadami podlegają zaopiniowaniu przez właściwe organy administracji (odpowiednio ministra właściwego do spraw środowiska, zarządy województw, powiatów i organy wykonawcze gmin). Opinia winna być udzielona w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu. Nie udzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.

W myśl art. 14 ust. 7 pkt 4 w/w ustawy o odpadach projekt gminnego planu gospodarki odpadami podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa oraz przez zarząd powiatu. Na podstawie niniejszych przepisów Burmistrz Miasta i Gminy Ożarów przedłożył do zaopiniowania Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego projekt „Planu gospodarki odpadami dla gminy Ożarów”.

II. PODSTAWA PRAWNA

Art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

III. PROPOZYCJE I FORMA ZAŁATWIENIA

Podjęcie uchwały.

Przekazanie Burmistrzowi Miasta i Gminy Ożarów stanowiska Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wyrażonego w uchwale.

W załączeniu propozycja opinii.

Sporządziła: Małgorzata Walczak – Departament Ochrony Środowiska

AKCEPTUJĘ:

Dyrektor Departamentu -

Radca Prawny -

Członek Zarządu -

Projekt

UCHWAŁA NR .../05
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia .....

w sprawie przedstawienia opinii do projektu „Planu gospodarki odpadami dla gminy Ożarów”.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. Nr 142 z 2001 r., poz. 1590 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 14 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami) uchwała się, co następuje.

§ 1

Wyraża się pozytywną opinię do projektu „Planu gospodarki odpadami dla gminy Ożarów”.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

Załącznik Nr 14

Kielce, 2005-09-28

OŚ.I.0725/2/14/05

**WNIOSEK
DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

o przyjęcie raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”

I. Opis stanu faktycznego:

Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska nakłada obowiązek na zarząd województwa sporządzania, co 2 lata raportu z realizacji programu ochrony środowiska. Na 2005 rok przypada termin pierwszego raportu.

Raport z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” za II półrocze 2003 r. do I półrocza 2005 r. stanowi załącznik do wniosku.

II. Podstawa prawna:

Art. 18 ust.2, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

III. Propozycja załatwienia:

Przyjęcie raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” w formie uchwały i skierowanie na posiedzenie Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego oraz przedłożenie Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego.

Sporządziła: Magdalena Pokora

AKCEPTUJĘ:

- Dyrektor Departamentu
- Radca Prawny
- Członek Zarządu

Projekt

Uchwała Nr

Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

z dnia października 2005 roku

w sprawie przyjęcia raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”

Na podstawie Art. 18 ust.2, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się raport z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2

Przedkłada się raport z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego oraz Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Raport
z realizacji „Programu Ochrony Środowiska
dla Województwa Świętokrzyskiego”

Kielce, 2005 r.

Raport przygotowano pod nadzorem Członka Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Tadeusza Józwika oraz Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach dr inż. J. J. Lisa.

Zespół opracowujący raport:

Edyta Marcinkowska

Magdalena Pokora

Agnieszka Pożoga

WPROWADZENIE

„Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, którego integralną częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”, został przyjęty Uchwałą nr XI/87/03 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, w dniu 1 lipca 2003 r. Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwałą tą zobowiązał Zarząd Województwa Świętokrzyskiego do sporządzania i przedkładania, co dwa lata raportu z wykonania ww. „Programu...”.

W „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, zostały przyjęte dla poszczególnych obszarów cele krótko- i długoterminowe, które pozwoliły określić odpowiednią strategię działań w naszym województwie w stosunku do samorządów terytorialnych i podmiotów korzystających ze środowiska. Na określenie tej strategii wpłynęła ocena zagrożeń dla wszystkich komponentów środowiska oraz wyodrębnienie listy działań priorytetowych.

Dążąc do upowszechniania powyższych celów, założeń i strategii Departament Ochrony Środowiska zorganizował liczne spotkania, seminaria i szkolenia zarówno dla jednostek samorządów terytorialnych, jak również dla przedsiębiorstw korzystających ze środowiska i dostosowujących swoje technologie do standardów w ochronie środowiska. Aby zintensyfikować działania zmierzające do realizacji „Programu...” Departament zaangażował się w pracę koordynacyjną związaną z generowaniem projektów środowiskowych spójnych z priorytetami zawartymi w tym dokumencie, co w dużej mierze przyczynia się do poprawy stanu dziedzictwa przyrodniczego w naszym województwie.

Ponadto „Program ...” stanowił kanwę do opracowania powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, „Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach na lata 2005-2008” a także programów operacyjnych do pozyskania środków unijnych.

Departament Ochrony Środowiska analizując realizację ww. „Programu...” w okresie dwóch lat od jego uchwalenia, prześledził proces zmian, jaki zaistniał w poszczególnych sektorach środowiska w naszym województwie.

ZAŁOŻENIA

Głównymi założeniami wynikającymi z „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” są:

- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej na terenie całego województwa świętokrzyskiego,
- dalszy rozwój systemu obszarów chronionych,
- oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów oraz zminimalizowanie niekorzystnych skutków eksploatacji,
- poprawa stanu środowiska zmienionego w wyniku działalności gospodarczej,
- ochrona obszarów perspektywicznych występowania surowców mineralnych oraz kontynuacja i rozszerzenie prac poszukiwawczych,
- dalsza poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- ograniczenie uciążliwości hałasu poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu gwarantowanego prawem,
- kontrola i ograniczenie emisji do środowiska promieniowania elektromagnetycznego do poziomów dopuszczalnych,
- uzyskanie i utrzymanie wysokiej jakości wód powierzchniowych poprzez budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- skuteczna ochrona dobrego stanu jakościowego wód podziemnych z jednoczesną racjonalizacją struktury ich zużycia ,

- przejście na całościowe gospodarowanie zasobami wodnymi realizowane w układzie zlewniowym,
- poprawa ochrony przeciwpowodziowej,
- osiągnięcie zamierzeń programu małej retencji,
- racjonalne stosowanie nawozów naturalnych i sztucznych, w celu utrzymania dobrej jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- stworzenie skutecznego systemu zapobiegania awariom przemysłowym oraz zmniejszenie negatywnych skutków dla środowiska w przypadku ich wystąpienia,
- zrównoważenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- podniesienie świadomości ekologicznej wszystkich grup społeczeństwa, polegające na wykształceniu nawyków wdrażania zrównoważonego rozwoju, dbałości o stan środowiska i oszczędnego korzystania z jego zasobów,
- stworzenie powszechnego dostępu do informacji dotyczącej problematyki ochrony środowiska.

REALIZACJA

Departament Ochrony Środowiska koordynując działania na rzecz realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, posiłkował się głównie danymi pozyskanymi w wyniku prowadzonego monitoringu, poprzez ankietyzację wszystkich jednostek zaangażowanych w jego realizację oraz danymi z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział w Kielcach. Podstawę do analiz stanowiły jednak dane statystyczne, *które ze względu na okres sprawozdawczy nie pozwoliły dokładnie na prześledzenie I półrocza 2005 r., gdyż będą one znane dopiero w 2006 r.*

Ochrona przyrody

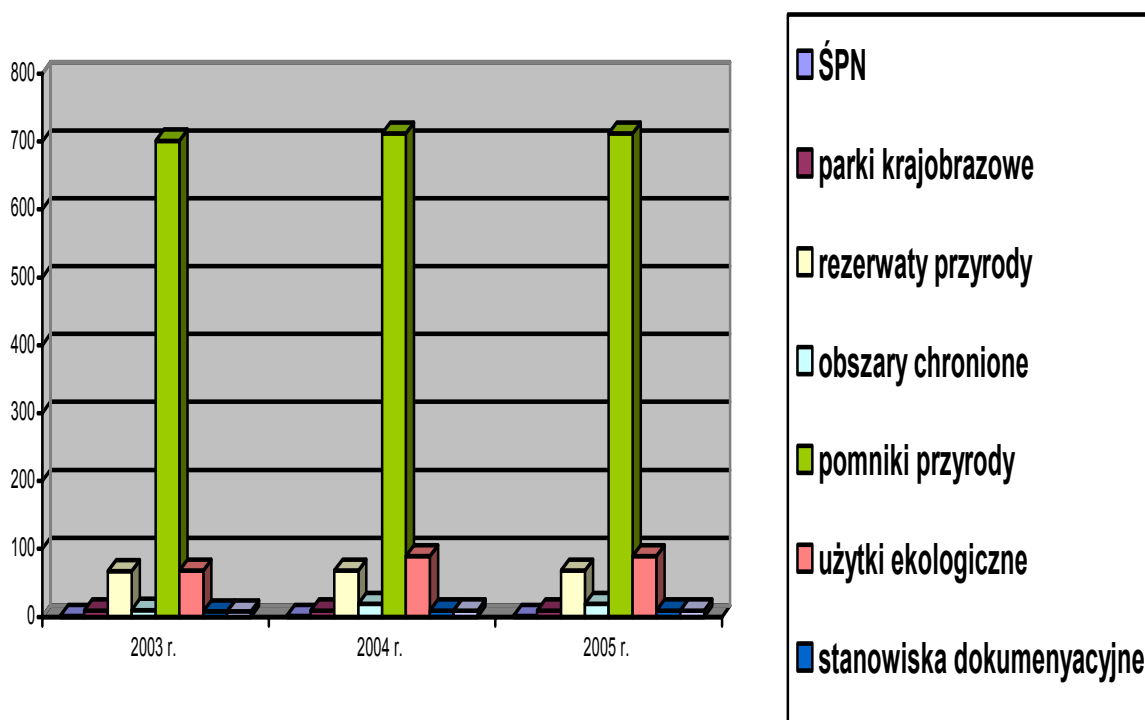
Województwo świętokrzyskie zostało objęte w 66 % jego powierzchni, różnymi formami ochrony przyrody. Obszary chronione nie są rozmieszczone równomiernie, z uwagi na różną budowę geologiczną, warunki klimatyczne oraz bogactwo szaty roślinnej i zwierzęcej. Najniższy stopień odnotowano we wschodniej i południowo-wschodniej części województwa, głównie w powiatach: opatowskim, sandomierskim i kazimierskim. Taka sytuacja spowodowana jest przede wszystkim tym, że w tych powiatach mamy do czynienia z intensywnym użytkowaniem rolniczym terenów.

Analizując ilościowy udział różnego rodzaju form przyrody w naszym województwie w latach II połowa 2003 do I połowa 2005 można stwierdzić na podstawie poniżej przedstawionego wykresu, że nastąpił wzrost w zakresie:

- obszarów chronionego krajobrazu (z 10 do 19 szt.),
- rezerwatów przyrody (z 67 do 68 szt.),
- pomników przyrody (z 701 do 712 szt.),
- użytków ekologicznych (z 67 do 89),
- stanowisk dokumentacyjnych (z 8 do 9 szt.).

Wykres nr 1 – Struktura ochrony przyrody w województwie świętokrzyskim

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym i zagrożonych, składników różnorodności biologicznej.

W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "Ptasiej"
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "Siedliskowej", dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załączniku II do Dyrektywy.

Propozycje dotyczące projektu Natury 2000 na terenie naszego województwa zamieszczone w „Programie..” odnosiły się do 11 obszarów SOO i 2 OSO kwalifikujących się na podstawie przeglądu rozmieszczenia siedlisk i gatunków w Polsce oraz oceny znaczenia ich stanowisk. Prace nad tym projektem oraz liczne konsultacje społeczne spowodowały, zmianę podejścia do tworzenia tych obszarów. Spowodowało to zmniejszenie ilości wszystkich zgłoszonych w całej Polsce terenów objętych Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000 z uwagi na fakt, że wiele zaproponowanych obszarów było już objętych ścisłą ochroną prawną, a dodatkowa ochrona skutkowałaby wysokimi kosztami.

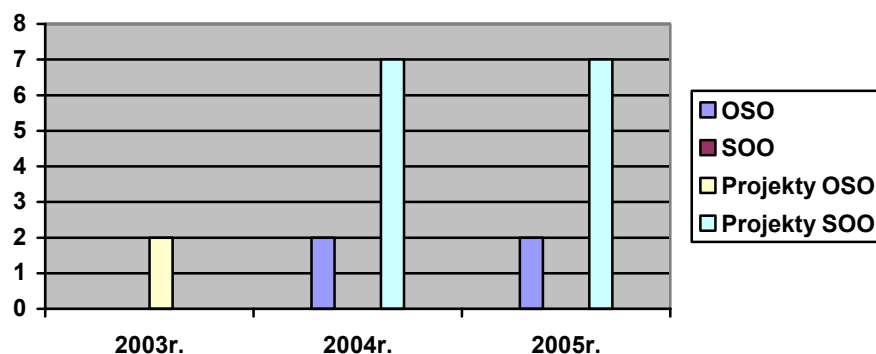
Na chwilę obecną w województwie świętokrzyskim zostały utworzone Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) **2 obszary specjalnej ochrony ptaków:**

- **Małopolski Przełom Wisły** (kod obszaru PLB140006), obejmujący obszar 6.418,9 ha, w tym:

- a) 1.928,7 ha położonych w województwie mazowieckim na terenie gmin: Chotcza (863,5 ha), Przyłęk (77,5 ha) i Solec nad Wisłą (987,7 ha),

- b) 2.645,1 ha położone w województwie lubelskim na terenie gmin: Annapol (541,9 ha), Józefów (579,9 ha), Łaziska (347,8 ha), Wilków (659,3 ha), Kazimierz Dolny (19,7 ha) i Janowiec (496,5 ha),
- c) **1.845,1 ha położone w województwie świętokrzyskim na terenie gmin Ożarów (330,9 ha) i Tarłów (1.514,2 ha);**
- **Dolina Nidy** (kod obszaru PLB260001), obejmująca obszar 15.177,4 ha, na terenie gmin: **Busko-Zdrój (83,0 ha), Nowy Korczyn (1.358,8 ha), Wiślica (5.055,8 ha), Imielno (1.197,1 ha), Opatowiec (16,9 ha), Kije (448,3 ha), Michałów (528,4 ha), Pińczów (4.544,8 ha) i Złota (1.944,3 ha).**

Wykres nr 2 - Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

Nadal jednak trwają prace nad ustalaniem *specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO)*. Projekt rządu zakłada utworzenie na terenie naszego województwa **4 SOO tj:**

- Dolina Krasnej (1732 ha),
- Łysogóry (5592 ha),
- Ostoja Nidziańska (30633,9 ha),
- Ostoja Przedborska (11568,8 ha),

a projekt zgłoszony przez organizacje ekologiczne *jeszcze 3 SOO:*

- Lasy Cisowsko – Orłowińskie (16563,2 ha),
- Lasy Suchedniowskie (19527,9 ha),
- Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie (8208,5 ha).

Pomimo tego, że przybyły nam dodatkowo 2 formy ochrony wynikające z przepisów Unii Europejskiej, analizując powierzchnię wszystkich obszarów chronionych, możemy stwierdzić, że nie uległa ona zmianie. Wynika to z faktu, iż tereny objęte OSO i SOO pokrywają się z terenami, które już wcześniej zostały objęte prawną ochroną.

Podsumowując, należy stwierdzić, że osiągnięto główne założenia przyjęte dla ochrony przyrody w naszym województwie.

Surowce mineralne

Duża i urozmaicona baza surowców mineralnych w naszym województwie, sprzyja rozwojowi przemysłu wydobywczego obejmującego górnictwo odkrywkowe oraz zakłady przerobcze. Podstawowe znaczenie w gospodarce województwa ma wydobywanie skał węglanowych, oraz w mniejszym stopniu eksploatacja: siarki, gipsu, piaskowca, piaskowca kwarcytowego, piasku i ilu. Ponadto wydobywane są także wody mineralne i w niewielkim stopniu ropa naftowa. Ogółem liczba udokumentowanych złóż nie uległa zmianie i wynosi 363, z czego 90 jest eksploatowanych. Niezależnie od udokumentowanych złóż kopalni występuje szereg miejsc mogących stanowić dodatkowe punkty eksploatacji surowców mineralnych dla potrzeb lokalnych oraz obszary ich perspektywicznego występowania. Równocześnie ograniczenia sozologiczne spowodowane wydzieleniem w województwie obszarów chronionych tj.

parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu, sprawiają, że część udokumentowanych złóż może być zagospodarowana i eksploatowana tylko pod warunkiem ograniczeń wynikających z ochrony przyrody.

Z rekultywacją złóż wiąże się również zagadnienie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, zmierzającej do przynajmniej częściowej poprawy stanu środowiska na terenach zdegradowanych przez działalność górnictw. W ostatnich latach wyrobiska są rekultywowane i zagospodarowywane w kierunku leśnym lub przekształcane w zbiorniki wodne. Jednym z problemów do rozwiązania w tym zakresie była rekultywacja wyrobiska „Piaseczno”, które znajduje się w obrębie tych samych formacji geologicznych, co rekultywowane wyrobisko Kopalni Siarki „Machów”. Fakt ten przesądza o potwierdzonej przez ekspertów konieczności realizacji skojarzonej likwidacji obydwu wyrobisk, gdyż w przypadku zakończenia prac rekultywacyjnych i zaprzestania odwadniania wyrobiska w Machowie przed zakończeniem uszczelniania dna wyrobiska „Piaseczno” mogłyby nastąpić nieodwracalne skutki w środowisku naturalnym, grożące katastrofą ekologiczną. Po licznych interwencjach i staraniach samorządu województwa świętokrzyskiego dopiero w dniu 9 grudnia 2003 r. doszło do podpisania porozumienia dotyczącego przekazania wyrobiska „Piaseczno” na rzecz Kopalni Siarki „Machów”, a 25 lutego 2004 r. Minister Skarbu Państwa Decyzją Nr 4 zmienił zarządzenie w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa pod nazwą: Kopalnia Siarki „Machów” w Tarnobrzegu i wyposażył ją z zasobu Skarbu Państwa w nieruchomości wchodzące w skład wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno”. W decyzji tej został wskazany przedmiot działania Kopalni, którym jest rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych, roboty ziemne, a w szczególności likwidacja zakładu górnictwa i zagospodarowanie zbędnego majątku Kopalni Siarki „Machów” oraz likwidacja wyrobiska po Kopalni Siarki „Piaseczno”.

Wszystkie podejmowane działania zarówno na etapie planowania jak i realizacji są wnikliwie analizowane pod względem rzeczywistych możliwości pozyskania kopalin z wykluczeniem tzw. „gospodarki rabunkowej”, co z kolei jest zgodne z przyjętymi w „Programie...” założeniami.

Gleby

Na obszarze województwa występują gleby, które charakteryzują się bardzo dużym zróżnicowaniem typologicznym i rodzajowym. Różnorodność gleb spowodowana jest złożoną budową geologiczną podłoża, urozmaiconą morfologią terenu, jak również specyficznymi warunkami klimatycznymi. Według szacunkowych obliczeń (WIOŚ Kielce) około 25,8% gruntów ornych stanowią gleby najlepsze (kl.I-IIIa), występujące głównie w gminach południowej i wschodniej części województwa. Duży udział gleb najlepszych występuje w powiatach: kazimierskim-74,3%, sandomierskim-69,8% i opatowskim-53,7%. Około 41,3% stanowią gleby średniej jakości (kl.IIIb-IVb), które dominują w środkowej i częściowo północnej części województwa. Gleby słabe i najslabsze (kl.V-VI) stanowią około 32,9%. Gleby te występują głównie w gminach północnej i środkowej części województwa. Największy udział gleb najslabszych występuje w powiatach: koneckim-73,1%, skarżyskim-67,1% i włoszczowskim-58,1%. Pod względem jakości gleb, wyznaczonej na podstawie analizy opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, najwyższy wskaźnik mają gleby w powiatach: kazimierskim (77,1 pkt), sandomierskim (75,0 pkt) i opatowskim (69,1 pkt), natomiast najniższy jest w powiatach: koneckim (32,1 pkt), skarżyskim (34,4 pkt) i kieleckim (39,7 pkt). Średnia dla województwa świętokrzyskiego wynosi 52,2 pkt, a dla kraju 49,5 pkt. Zużycie nawozów wapniowych i mineralnych jest stosunkowo niskie, co ma niekorzystny wpływ na właściwości agrochemiczne gleb, ale za to korzystny wpływ z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego. Oceny jakości gleb i ziemi oraz obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska, natomiast starostowie prowadzą okresowe badania jakości gleby i ziemi oraz rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie

standardów jakościowych. Ocena wyników badań monitoringowych gleb pod kątem metali ciężkich w wybranych 11 gminach województwa świętokrzyskiego nie wykazuje przekroczeń, czyli zawartość metali ciężkich występuje w dolnych granicach ilości uznawanych za naturalne. Pod tym względem najbardziej zagrożone są gleby w pobliżu dużych centr przemysłowych oraz wzdłuż tras intensywnego ruchu kołowego w pasie o szerokości 150 m. Natomiast wyniki badań monitoringowych zawartości azotu mineralnego w glebach ornych Polski klasyfikują województwo świętokrzyskie w 2 grupie o niskiej zawartości azotu.

Działania na rzecz ochrony gleb to przede wszystkim przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza i wód. Stosowanie technologii zmniejszających emisje zanieczyszczeń gazowych oraz instalacja urządzeń redukujących zanieczyszczenia pyłowe ogranicza emisję pyłów i gazów, a w konsekwencji ich kontaminację do gleb. Bardzo ważnym elementem w zakresie ochrony gleb jest likwidacja dzikich wysypisk odpadów przemysłowych i komunalnych, budowa infrastruktury ochrony środowiska, jak również edukacja ekologiczna. Wszystkie działania mające wpływ na ochronę gleb zostały opisane w punkcie dotyczącym realizacji zadań inwestycyjnych.

Ochrona powietrza

Stan powietrza w naszym województwie w okresie ostatnich dwóch lat uległ znacznej poprawie. Wyniki klasyfikacji dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna uzyskana w ocenie rocznej (OR) w 2003 r. ze względu na kryterium ochrony zdrowia wykazały, że SO₂, NO₂, PM₁₀, Pb, C₆H₆, CO, O₃ prawie we wszystkich powiatach mają klasę A, tylko w powiecie staszowskim - B i powiecie kieleckim grodzkim i ziemskim B/C.

Podobnie jest z wynikami klasy ze względu na kryterium ochrony roślin. Potencjalne przekroczenia stężeń SO₂ występuje tylko na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, natomiast na terenie całego województwa dla poszczególnych związków tj: SO₂, NO_x, O₃ mamy klasę ogólną A.

Klasyfikacja na podstawie wstępnej oceny (WO) jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin przedstawia się następująco:

<i>Klasyfikacja na podstawie WO jakości powietrza</i>	<i>NO₂</i>	<i>SO₂</i>	<i>Pył zawieszony PM₁₀</i>	<i>Pb</i>	<i>CO</i>	<i>benzen</i>	<i>O₃</i>	<i>NO_x</i>
Ochrona zdrowia	II i III b	I, II, III b	I	III b	III b	I i III b	I	-
UWAGI	II kl. w m. Kielce oraz w powiecie ostrowieckim i skarżyskim	I kl. w m. Kielce, II kl w powiecie kieleckim				I kl. tylko w m. Kielce		
Ochrona roślin		II					I	IIIb

I klasa – poziom substancji przekracza górny próg oszacowania (SO₂, NO₂, PM10, Pb, CO, benzenu, O₃)

II klasa - poziom substancji nie przekracza górnego progu oszacowania i jest wyższy od dolnego progu oszacowania

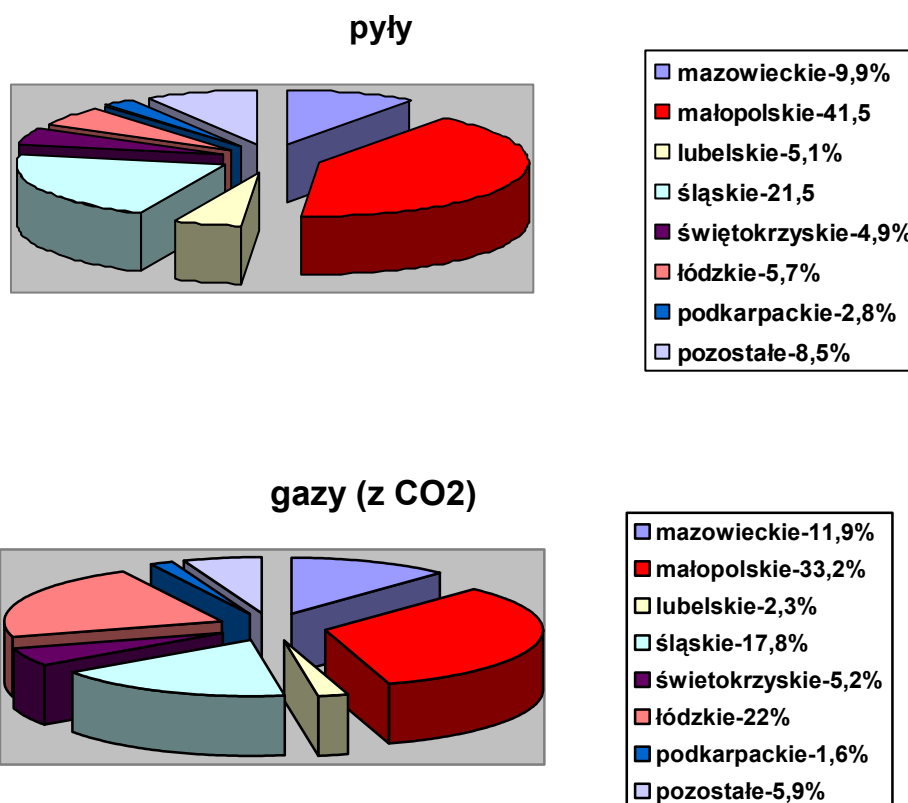
IIIb klasa - poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania

Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń na terenie województwa jest zróżnicowany i związany z rozmieszczeniem dużych zakładów oraz miast i ośrodków o funkcjach przemysłowych.

W emisji zanieczyszczeń takich jak pyły, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla największy udział w 2003 r. miał przemysł energetyczny, w tym energetyka zawodowa oraz ciepłownictwo w gospodarce komunalnej i przemyśle. Z procesów spalania paliw pochodziło prawie 90 % emisji dwutlenku siarki i 58 % emisji pyłów. Na drugim miejscu należy wymienić przemysł cementowo-wapienny i materiałów budowlanych odpowiedzialny za emisje 25 % pyłów ogółem, 30 % tlenków azotu i 78 % tlenku węgla. Z przemysłu maszynowego i metalurgicznego pochodziło ok. 11 %.

Największa koncentracja emisji zanieczyszczeń do powietrza wystąpiła w powiecie staszowskim, z uwagi na funkcjonowanie na tym terenie Elektrowni Połaniec S.A. Grupa Elektrel. Zgrupowanie zakładów mających istotny udział w bilansie emisji wystąpiło także w powiecie kieleckim i ostrowieckim.

Wykres nr 3 - Emisja gazów i pyłów w 2003 r. na tle województw ościennych

Jak wynika z danych za 2004 r. ewidencjonowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, największe w województwie punktowe źródła emisji (w liczbie 99) wprowadziły do powietrza następujące ilości zanieczyszczeń (w tys. Mg): pyły – 5,9; SO₂ – 31,5;

NO₂ – 19,7 i CO – 21,9. Porównując to z danymi za 2003 rok nie stwierdza się istotnych zmian

w emisji pyłów oraz tlenków azotu. Znacząco mniej, o 6,5 tys. Mg, wyemitowano dwutlenku siarki, przy wzroście o 4,0 tys. emisji tlenku węgla.

W emisji zanieczyszczeń takich jak: pyły, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, pochodzących ze źródeł stacjonarnych, największy udział ma przemysł energetyczny, a w tym energetyka zawodowa oraz ciepłownictwo w gospodarce komunalnej i przemyśle. Z procesów spalania paliw pochodzi ponad 87% emisji dwutlenku siarki i ponad 56% emisji pyłów. Na drugim miejscu wymienić należy przemysł cementowo-wapienniczy i materiałów budowlanych, odpowiedzialny za emisję ok. 22% pyłów ogółem, 31% tlenków azotu i 82% tlenku węgla.

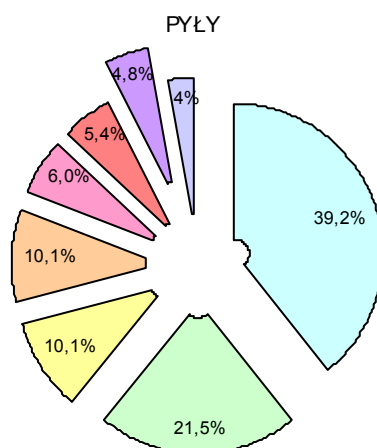
Z przemysłu maszynowego i metalurgicznego pochodzi ok. 13% emisji pyłów. Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń na terenie województwa jest zróżnicowany i związany z rozmieszczeniem dużych zakładów oraz miast i ośrodków o funkcjach przemysłowych. Największa ilość emitowanych zanieczyszczeń pochodzi z powiatu staszowskiego, gdzie emitowanych jest blisko 81% dwutlenku siarki, prawie 58% tlenków azotu i 29% pyłów. Z powiatu kieleckiego pochodzi ponad 38% emisji tlenku węgla i niespełna 10% emisji pyłów. Zakłady powiatu ostrowieckiego emitują ponad 11% pyłów, a opatowskiego 12% tlenków azotu. W powiecie kieleckim najbardziej odpowiedzialnymi za emisję są głównie zakłady związane z przemysłem cementowo-wapienniczym (głównie ZPW Trzuskawica S.A. i Cementownia Nowiny Sp. z o.o.), w powiecie ostrowieckim Miejska Energetyka

Cieplna Sp. z o.o. i CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o., a w powiecie opatowskim Grupa „Ożarów” S.A. w Ożarowie.

Na podstawie danych dotyczących emisji, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny widać, że więcej pyłów emituje 5 spośród 6 otaczających województwo świętokrzyskie regionów. Mniej pyłów wprowadza do atmosfery tylko województwo podkarpackie.

Emisja pyłów w tys. Mg/rok (województwa)	
śląskie	26,5
mazowieckie	12,5
małopolskie	12,4
łódzkie	7,4
lubelskie	6,7
świętokrzyskie	5,9
podkarpackie	3,5

Wykres nr 4 – Emisja pyłów w województwie świętokrzyskim na tle województw ościennych w roku 2004

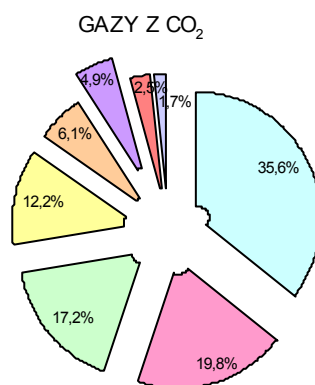
Więcej gazowych emitują 4 natomiast mniej czyszczeń pochodzi województwa lubelskiego i podkarpackiego.

- pozostałe
- śląskie
- mazowieckie
- małopolskie
- łódzkie
- lubelskie
- świętokrzyskie
- podkarpackie

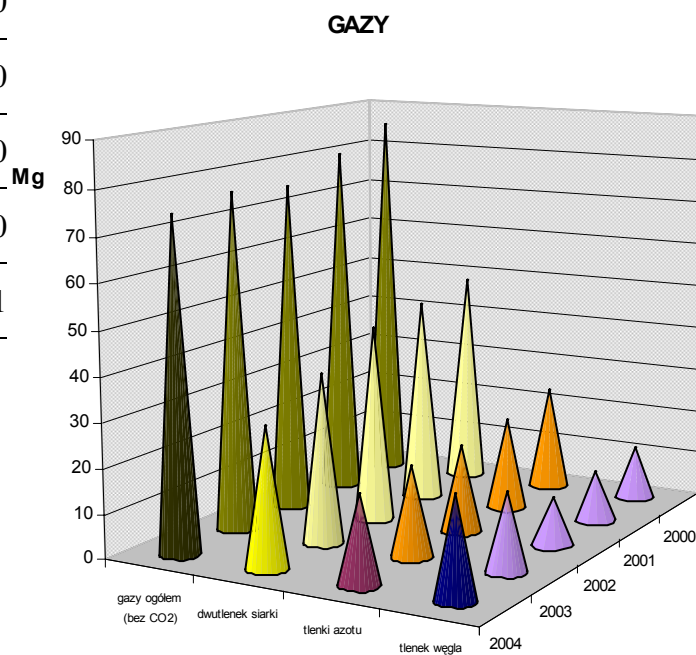
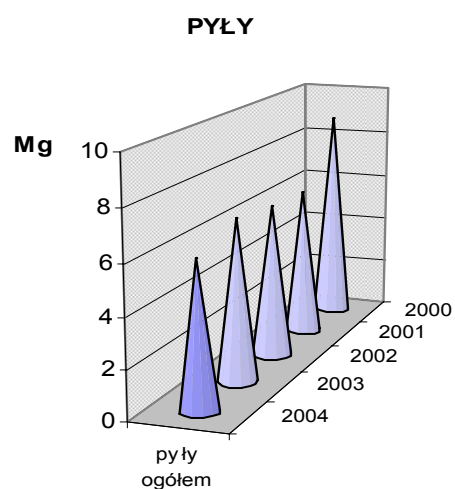
zanieczyszczeń ościennych regionów, tych zanieczyszczeń tylko z

Emisja gazów (z CO ₂) w tys. Mg/rok (województwa)	
śląskie	42 240,9
łódzkie	36 674,1
mazowieckie	26 141,7
małopolskie	13 068,6
świętokrzyskie	10 491,4
lubelskie	5 287,9
podkarpackie	3 637,0

Wykres nr 5 – Emisja gazów w województwie świętokrzyskim na tle województw ościennych w roku 2004

Rok	Polska (tys. Mg)		
	ogółem	paliw	statu
2000	180,5	147,9	32,6
2001	162,2	135,0	27,2
2002	140,3	116,5	23,8
2003	134,7	111,4	19,0
2004	123,2	98,6	24,6
Województwo świętokrzyskie (tys. Mg)			
2000	8,8	6,5	0
2001	6,2	4,4	0
2002	6,3	4,8	0
2003	6,6	5,2	0
2004	5,9	4,6	1

Z

Zrealizowane w 2004 roku przedsięwzięcia i inwestycje na rzecz redukcji zanieczyszczeń (m.in. wdrożenie instalacji do współspalania biomasy oraz gruntowne remonty urządzeń oczyszczających) przyczyniły się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, co świadczy o celowości działań proekologicznych prowadzonych w Elektrowni.

Problemem, który pozostaje nadal aktualnym jest nieodzowna potrzeba dostosowania jakości powietrza wszystkich stref do standardów imisyjnych, wprowadzonych nowymi przepisami dostosowanymi wymaganiami do poziomów UE. Dotyczy to w szczególności pyłu zawieszonego PM10, dla którego ustawodawca przewidział okresy dostosowawcze do poziomów kryterialnych, które określone zostały w przepisach jako terminy, w których obowiązywać będą marginesy tolerancji. W odniesieniu do stężeń pyłu zawieszonego PM10, marginesy tolerancji, o które powiększony był poziom dopuszczalny, stanowiły stopniowo zmniejszający się stopień normy i obowiązywały do końca 2004 r. Innym celem wytyczonym w prawie UE i Polski w zakresie zarządzania jakością powietrza jest utrzymanie jakości powietrza na niezmiennym poziomie, lub dalsza jego poprawa tam, gdzie poziomy kryterialne norm zanieczyszczenia nie są przekraczane, a to stanowi o potrzebie realizacji działań na rzecz ochrony powietrza.

Rok	Emisja gazów					
	ogółem	w tym:				
		SO ₂	NO _x [^]	CO	CO ₂	pozostałe
Polska (tys. Mg)						
2000	203 610,6	1 040,2	370,9	345,3	201 527,4	326,8
2001	208 633,6	999,2	360,9	322,3	206 638,2	313,0
2002	208 948,4	926,4	344,5	324,4	207 033,8	319,3
2003	221 320,8	888,3	350,8	335,4	219 374,1	11,0
2004	213 613,8	867,2	349,3	372,3	211 593,6	431,4
Województwo świętokrzyskie (tys. Mg)						
2000	12 219,7	48,7	23,7	12,1	12 134,2	1,0
2001	11 179,1	46,5	21,0	11,6	11 099,0	1,0
2002	10 895,6	44,2	19,6	10,8	10 820,3	0,7
2003	11 484,4	37,9	20,3	17,6	11 408,2	0,3
2004	10 491,4	31,4	19,6	22,5	10 417,3	0,6

[^] w przeliczeniu na NO₂

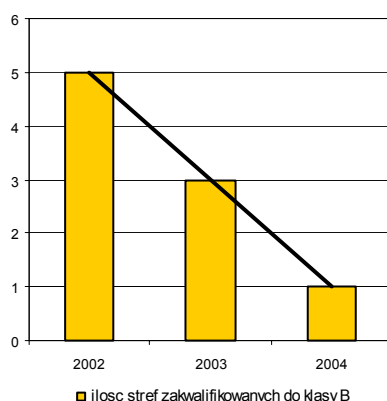
Mapa nr 1 - Stanowiska pomiarowe funkcjonujące w 2004 roku na potrzeby ocen jakości powietrza

W wyniku klasyfikacji ogólnej stref dokonanej za rok 2004, z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi, w klasie A znalazło się 13 stref, jedną strefę (obejmującą miasto Kielce) przyporządkowano do klasy B, natomiast żadna ze stref nie została zakwalifikowana do klasy C, co w efekcie skutkowałoby podjęciem działań i wdrożeniem Programu Ochrony Powietrza.

Uzasadnieniem dokonanej oceny jakości powietrza w zakresie zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10, dla wymienionej strefy zaliczonej do klasy B, są przekroczenia wartości dopuszczalnej obowiązującej dla stężeń 24 godz. ponad dozwoloną ilość (46 wyników z przekroczeniami na 35 dozwolonych na stanowisku pomiarowym obsługiwanym przez WSSE w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej), a zarazem brak przekroczeń poziomu dopuszczalnego ponad margines tolerancji. Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 wynosząc 30,4µg/m³, nie przekraczało dopuszczalnej normy 40µg/m³. Dla strefy obejmującej miasto Kielce i zaliczonej do klasy B wskazano obszary przekroczeń wartości kryterialnych w kierunku zachodnim od centrum miasta.

**Wykres nr 6 -
zakwalifikowanych
2002-2004**

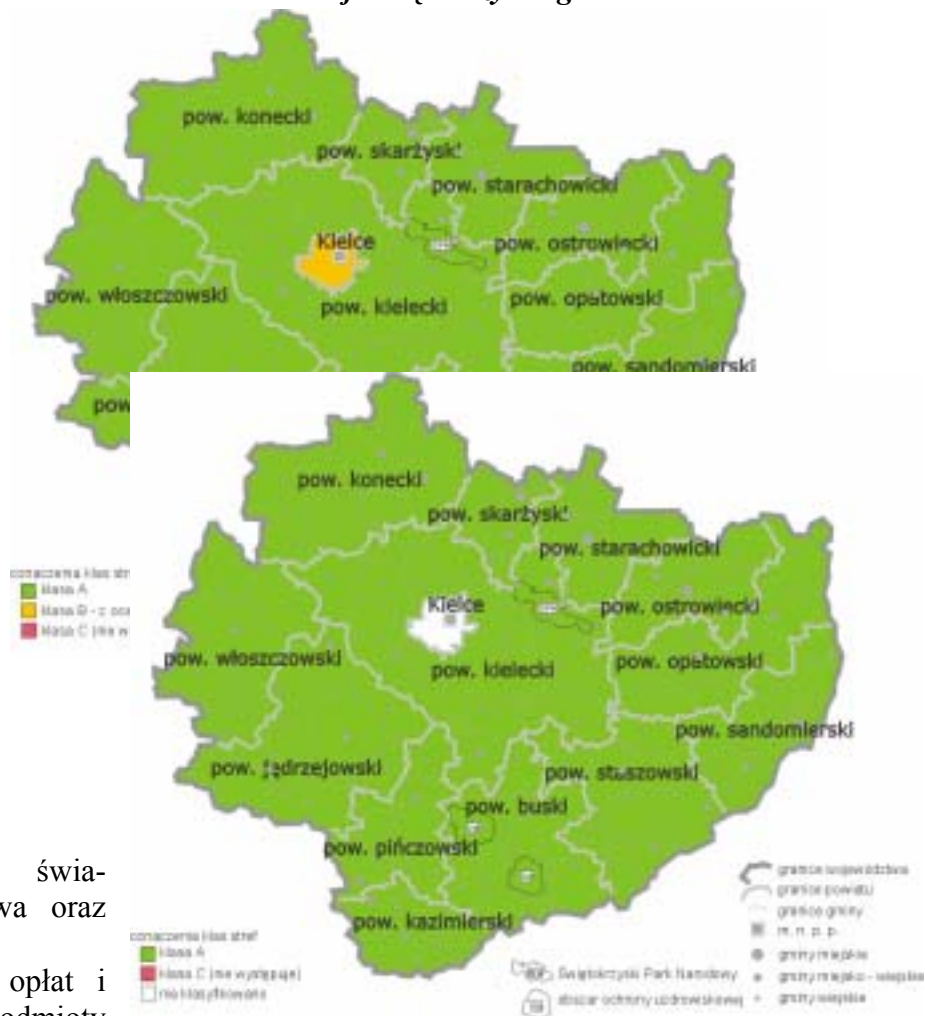

**Trendy zmian w ilościach stref
do klasy B w ocenach rocznych**

Pojawiające się w ocenach klasyfikacji ogólne strefy wykazywały, tak jak w ocenie za rok 2004, obecność stref zakwalifikowanych do klasy B. W roku 2002 wyróżniono 5 takich stref, w roku 2003 były to 3 strefy. Celem działań na rzecz ochrony powietrza jest jednak uzyskanie w ocenach rocznych wyłącznie stref zakwalifikowanych do klasy A, co może okazać się trudne z uwagi na brak marginesu tolerancji dla pyłu zawieszzonego PM10 począwszy od roku 2005.

W ocenie ogólnej stref, według kryterium ochrony roślin, wszystkie strefy sklasyfikowano w klasie A jako nieprzekraczające poziomu dopuszczalnego określonego dla wszystkich trzech normowanych zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu.

Mapa nr 2 - Ogólna klasyfikacja stref według kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin dla woj. świętokrzyskiego 2004 r.

Większa świadomość społeczeństwa oraz konieczność ponoszenia opłat i przez podmioty

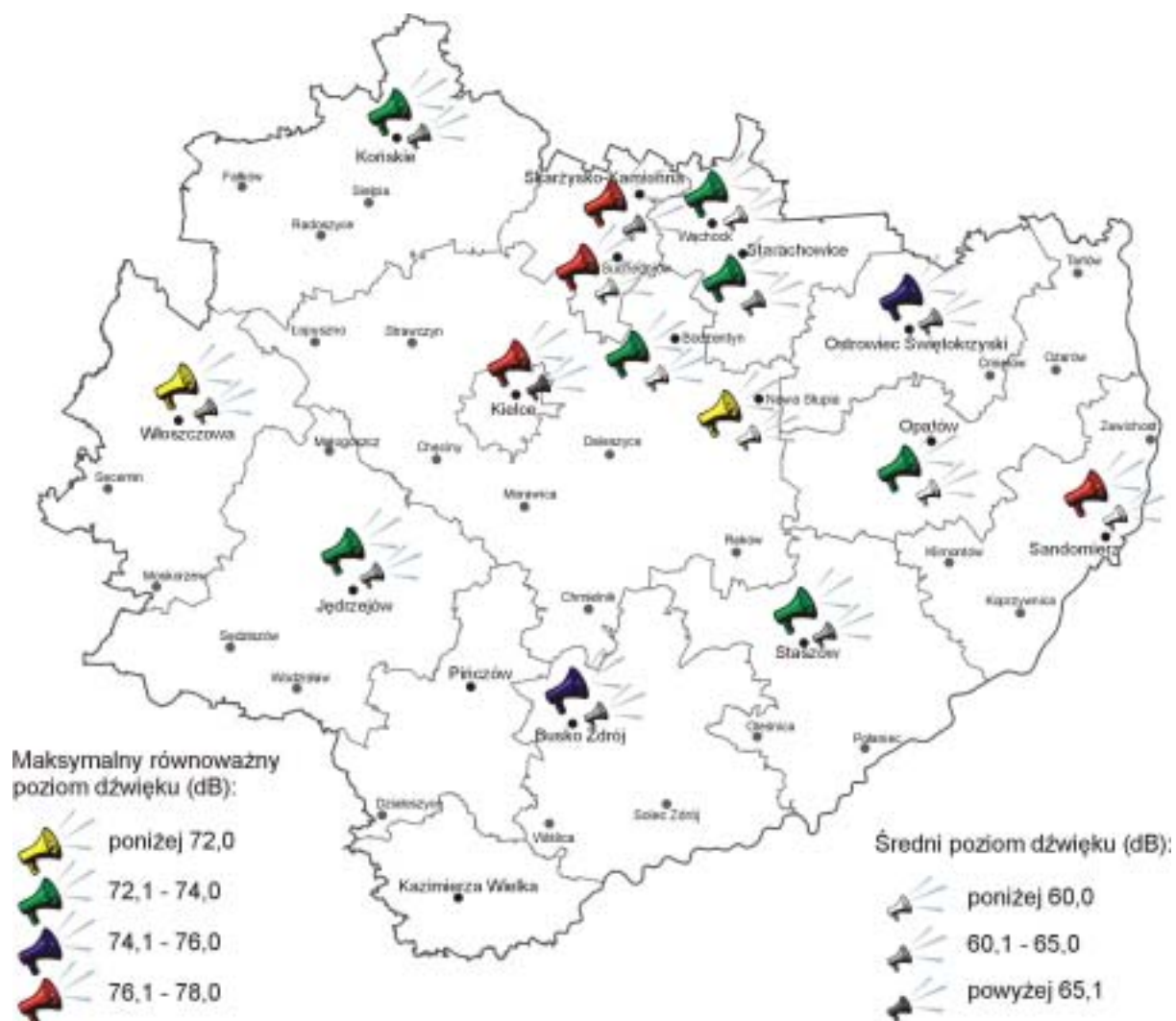
gospodarcze za korzystanie ze środowiska – emisję do powietrza, dynamizują podejmowanie działań na rzecz poprawy stanu powietrza atmosferycznego. Do działań tych należą:

- postępowanie w technologii produkcji i technice urządzeń redukujących zanieczyszczenia,
- instalowanie przez zakłady wysokosprawnych urządzeń z udoskonalonym procesem spalania, które w konsekwencji powodują zmniejszenie zużycia paliwa,
- budowa kolejnych odcinków miejskich sieci ciepłych, a tym samym likwidacja przestarzałych kotłowni lokalnych,
- wprowadzanie na stacjach paliw hermetyzacji procesu obrotu paliw,
- coraz powszechniejsze stosowanie katalizatorów w środkach transportu oraz benzyn bezołowiowych.

Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a realizowana jest przez instrumenty planowania przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska. Pomiarów oraz oceny umożliwiają wyznaczanie obszarów o ponadnormatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze.

Mapa nr 3 - Charakterystyka hałasu w wybranych miastach województwa świętokrzyskiego na podstawie badań WIOŚ w Kielcach

Hałas komunikacyjny

Realizując zadania w zakresie ochrony przed hałasem objęte wojewódzkim programem monitoringu, WIOŚ w Kielcach wykonał w latach 2000-2003 badania hałasu komunikacyjnego na drogach krajowych w punktach pomiarowych leżących w odległości 1m od jezdni oraz na pierwszej linii zabudowy. Punkty te rozmieszczone są na wszystkich drogach wojewódzkich, spośród których dwie zasługują na szczególną uwagę: droga nr 7 i 74.

**Średni poziom hałasu w rejonie drogi krajowej Nr 7 na podstawie pomiarów WIOŚ
z lat 2000 – 2003**

Rok badań	2000		2001		2002		2003	
	I	II	I	II	I	II	I	II
średni równoważny poziom hałasu [dB]	w bezpośrednim sąsiedztwie drogi							
	75,1	75,2	75,3	75,2	75,6	76,1	75,0	77,9
	na pierwszej linii zabudowy							
	69,8	69,8	70,1	70,1	70,4	71,0	69,9	72,8

Objaśnienia:

I – pierwsze półrocze

II – drugie półrocze

Bezpośrednie sąsiedztwo tych dróg charakteryzuje się szczególnie uciążliwym hałasem drogowym. Odcinki tych dróg, przebiegające przez tereny województwa świętokrzyskiego, monitorowane były przez WIOŚ w Kielcach już w latach pięćdziesiątych.

**Średni poziom hałasu w rejonie drogi krajowej Nr 74 na podstawie pomiarów WIOŚ
z lat 2000 – 2003**

Rok badań	2000	2001	2002	2003
średni równoważny poziom hałasu [dB]	w bezpośrednim sąsiedztwie trasy			
	73,8	73,6	72,9	73,0
	na pierwszej linii zabudowy			
	68,4	68,1	67,6	67,6

W roku 2004 WIOŚ w Kielcach wykonał badania hałasu komunikacyjnego na drogach wojewódzkich w punktach pomiarowych leżących w odległości 1m od jezdni. Pomiarów dokonano na 33 drogach województwa. Najdłuższe zmierzone drogi wojewódzkie to:

- droga nr 728 od granicy województwa poprzez Końskie do Jędrzejowa – 87,9km
- droga nr 756 od Michałowa do Stopnicy – 73,5km
- droga nr 764 od Kielc do Połańca – 67,9km

**Średni poziom hałasu w rejonie dróg wojewódzkich Nr 728, 756, 764 na podstawie pomiarów
WIOŚ w 2004r.**

Nr drogi	728	756	764
średni równoważny poziom hałasu [dB]	w bezpośrednim sąsiedztwie drogi		
	68,3	65,4	67,6

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych, jak i instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasu przemysłowego zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory,

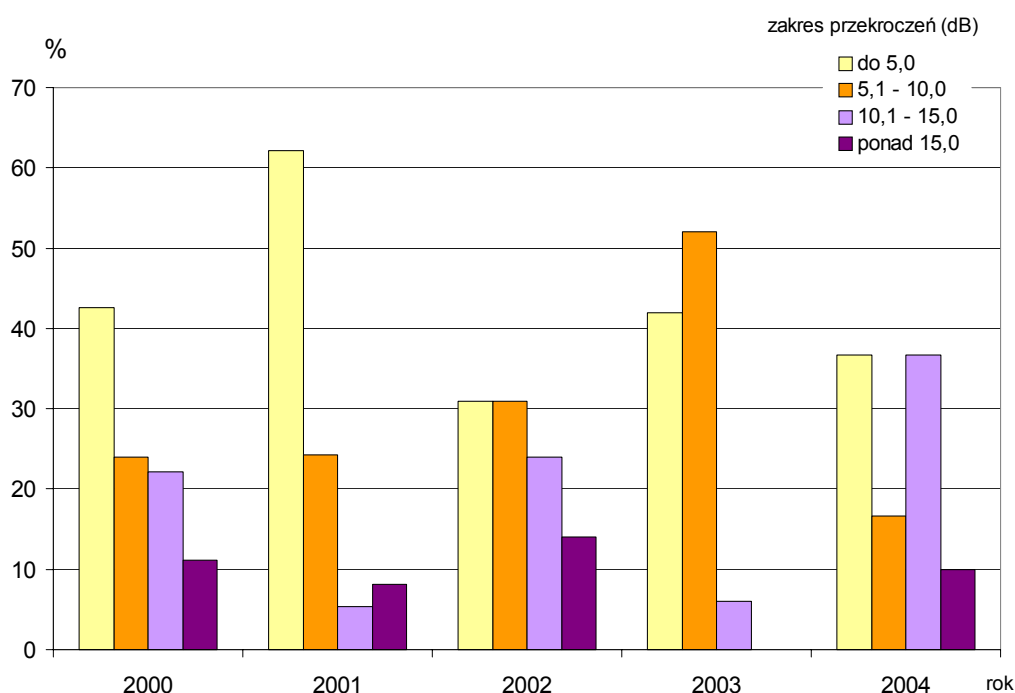
urządzenia klimatyzacyjne itp.), a także – urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych.

Wyniki badań hałasu przemysłowego wykonane przez WIOŚ w Kielcach w latach 2000-2004

Liczba badanych obiektów		Ilość punktów kontrolnych										
		ogółem	z przekroczeniami norm		przekraczających normy o (dB)							
					do 5,0		5,1-10,0		10,1-15,0		15,1-20,0	
ogółem	uciążliwych	dzień	noc	dzień	noc	dzień	noc	dzień	noc	dzień	noc	
rok 2000												
37	24	171	49	54	29	23	16	13	4	12	-	6
rok 2001												
34	19	136	19	37	7	23	9	9	3	2	-	3
rok 2002												
39	20	154	31	29	22	9	6	9	3	7	-	4
rok 2003												
50	28	209	39	31	26	13	11	16	-	2	2	-
rok 2004												
30	15	107	18	30	10	11	7	5	1	11	-	3

Skala zagrożeń hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża i należy podkreślić, że zasięg oddziaływania tego typu hałasu, w przeciwieństwie do hałasu komunikacyjnego na ogół ma charakter lokalny. Jednak w przypadku nawet nieznacznych przekroczeń może być on szczególnie uciążliwy i szkodliwy dla zdrowia ludzi, zwłaszcza gdy występuje w porze nocnej.

Wykres nr 7 - Hałas przemysłowy. Procentowy rozkład przekroczeń norm w punktach pomiarowych, w porze nocnej (dane WIOŚ, 2000-2004)

Pola elektromagnetyczne

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne jest zjawiskiem powszechnym. Źródłami tego promieniowania są przede wszystkim systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, różne urządzenia przemysłowe, a także domowe. Dla ochrony środowiska istotne znaczenia mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości 0,1 – 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz umieszczone w środowisku naturalnym.

Warunki ekspozycji ludzi oceniane są poprzez porównanie wielkości natężenia pola elektrycznego (w voltach na metr [V/m]) i natężenia pola magnetycznego (w amperach na metr [A/m]) lub indukcji magnetycznej (w mikrotleslach [μ T]) z wartościami ustalonymi jako dopuszczalne w środowisku dla pól i promieniowania o danej częstotliwości. Natężenia pól ustala się na podstawie pomiarów w miejscach przebywania ludzi lub na podstawie publikowanych informacji o urządzeniach takiego samego typu (tego samego zastosowania, konstrukcji i parametrów technicznych - głównie częstotliwości pracy i mocy wyjściowej).

W przypadku występowania nadmiernej ekspozycji podejmowane są skuteczne środki prewencji technicznej i organizacyjnej. Podstawowe sposoby ograniczania ekspozycji to ekranowanie źródeł pól (lokalizujące) i miejsc przebywania ludzi (osłaniające), zwiększenie odległości miejsc przebywania ludzi od źródeł pól, skrócenie czasu ekspozycji ludzi.

Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej wiodącym celem jest zapewnienie właściwego stanu zasobów wodnych. Stan ilościowy i jakościowy zasobów wody jest jednym z kluczowych elementów określających rozwój cywilizacyjny regionu i może współdecydować o jego atrakcyjności inwestycyjnej.

Szacunkowe zasoby wód podziemnych województwa świętokrzyskiego wynoszą około 79 585 m³/h. Stan udokumentowanych zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosi 60 902,24 m³/h. Natomiast przyrost zasobów eksploatacyjnych w 2003 r. wynosi 12,33 m³/h. Ustalono w „Programie ochrony środowiska”, główne zagrożenia w gospodarce wodnej szczególnie zwracają uwagę na nierównomierne rozmieszczenie wód podziemnych oraz występowanie obszarów bezwodnych, a także podatność wód podziemnych na zanieczyszczenia. Ocena wyników badań monitoringowych wód podziemnych przeprowadzona przez WIOŚ w Kielcach wykazała, że jakość wody w punktach monitoringowych utrzymywała się na poziomie lat ubiegłych. Większość badanych punktów spełniała wymagania klas I-III, a więc wód bardzo dobrej i dobrej jakości w klasie I i II (ok. 50%) oraz zadowalającej jakości w klasie III (ok. 35%).

W dalszym ciągu głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności i przemysłu województwa stanowią wody podziemne. Większość gmin zaopatrywana jest w wodę dobrej jakości, odpowiadającą wszystkim normom sanitarnym, ujmowaną ze studni głębinowych.

W 2003 roku nastąpił minimalny spadek poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę z 56 418 tys. m³ w 2001 do 56 400 tys. m³ w roku 2003. (dane GUS). Największe zużycie wody na cele eksploatacji sieci wodociągowej miało miasto Kielce i powiaty: kielecki, starychowski, ostrowiecki i skarżyski. Z danych przesłanych przez gminy wynika, że na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonują 372 ujęcia wody o zasobach eksploatacyjnych 450 tys. m³/d, natomiast istnieje 68 stacji uzdatniania wody o wydajności ogólnej 82 tys. m³/d. Tereny zasobne w wodę znajdują się w zachodniej części województwa, jak również w okolicy Końskich, Iwanisk, gminy Ostrowiec, Bodzechów, Kunów, Brody, Mirzec, Ożarów, Ćmielów, Zawichost i Tarłów. Najtrudniejsze warunki hydrogeologiczne występują na obszarze Zapadliska Przedkarpackiego, w obrębie południowo-wschodniej części województwa.

Innymi, nie mniej ważnymi, wyartykułowanymi w „Programie ...” zagrożeniami w gospodarce wodnej jest zły stan jakościowy wód powierzchniowych oraz silna dysproporcja pomiędzy siecią kanalizacyjną a wodociągową, a także brak dostatecznej retencji zbiornikowej. Ocena wyników badań monitoringowych wód powierzchniowych odniesiona do znolizowanych, bardziej restrykcyjnych niż dotychczasowe, norm ustalonych dla 5 klas czystości wykazała zadowalającą jakość wód w większości badanych przekrojów. W roku 2004 w większości badanych przekrojów pomiarowych (60 %) stwierdzono zadowalającą jakość wód (klasa III) spełniających wymagania określone dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, w przypadku ich uzdatniania sposobem właściwym dla kategorii A2 (typowe uzdatnianie fizyczne i chemiczne). Wody o niezadowalającej jakości zakwalifikowane do IV klasy czystości stwierdzono w 31,25 % punktów. Wody złej jakości zaliczone do V klasy czystości wystąpiły tylko w 7 przekrojach pomiarowych (8,75 %).

Mapa nr 4 – Stan czystości rzek województwa świętokrzyskiego

Jednak w dalszym ciągu żadna rzeka nie posiada I klasy, czyli wód o bardzo dobrej jakości. Odnotowano natomiast pozytywne zmiany w klasyfikacji pojedynczych wskaźników. Stan czystości wód ulegał systematycznej poprawie. Niemniej jednak zwiększony zakres zwodociągowania obszarów wiejskich, przy równoczesnym braku kanalizacji, zahamował tę korzystną tendencję.

Wśród podstawowych przyczyn utrzymywania się niskiej jakości wód powierzchniowych wymienić należy m.in. odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków komunalnych, nieuszczelniona szamba oraz spływy obszarowe z pól oraz spływy nie podczyszczonych wód opadowych. O ile zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych kształtuje się na poziomie 65832 dam³, to ilość ścieków dopływających do oczyszczalni wynosi tylko 41500 dam³. Takie dane wskazują na wysoką dysproporcję pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, bowiem na 100 km wodociągu przypada zaledwie około 20,4 sieci kanalizacyjnej. Jest to o 3% więcej niż w roku 2002 i zbliża nas do średniej krajowej, która wynosi 25 km. Zebrane dane przez Departament Ochrony Środowiska UM i ich analiza, dotycząca wyposażenia gmin w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną wykazała, że na terenie województwa świętokrzyskiego mamy 11 358 km sieci wodociągowej, co daje średnio 71% zwodociągowania województwa, natomiast sieci kanalizacji sanitarnej tylko 2 320 km, co stanowi ok. 14% skanalizowania. Wśród 102 gmin w województwie aż 27 nie posiada kanalizacji sanitarnej. Natomiast najwyższym stopniem skanalizowania wyróżniają się gminy: Strawczyn (73,4%), Brody (60,8%) oraz miasta Kielce (53,8%), Ostrowiec Świętokrzyski (54,1%), Sandomierz (57,7%), Skarżysko Kamienna (57,9%).

Mapa nr 5 – Lokalizacja komunalnych oczyszczalni ścieków i procent skanalizowania

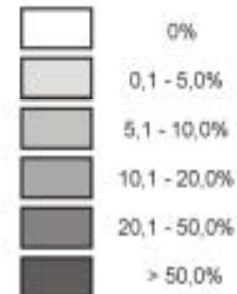
ZLEWNIA RZEKI:

- I Pilica
- II Nida
- III Kamienna
- IV Powiśle

OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
PRZEPUSTOWOŚĆ w m³/d

- powyżej 15 000
- 1000 - 15 000
- 100 - 1000
- poniżej 100

STOPIEŃ SKANALIZOWANIA

Największe zagrożenie powodują ścieki komunalne odprowadzane bez oczyszczenia bezpośrednio do wód, szczególnie w miejscowościach posiadających wodociąg, jak też wylewane z opróżnianych szamb. Rozwiązanie tego problemu będzie możliwe poprzez przyśpieszenie budowy zbiorczych systemów kanalizacji zakończonych oczyszczalniami ścieków odpowiadającymi normom europejskim. Na terenie naszego województwa zlokalizowanych jest 89 oczyszczalni ścieków w 70 gminach, których ogólna przepustowość wynosi 260 256 m³/d, natomiast stopień wykorzystania kształtuje się na poziomie 51%. Gminy, które nie posiadają oczyszczalni ścieków, jak również nie łączą się systemem kanalizacyjnym z innymi aglomeracjami to: Łopuszno, Nowy Korczyn, Wiślica, Imielno, Oksa, Sobków, Czarnocin, Gowarczów, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Smyków, Sadowie, Bałtów, Kije, Michałów, Dwikozy, Łoniów, Wilczyce, Bliżyn, Obrazów, Łubnice, Moskorzew, Secemin.

Są to niepokojące dane, gdyż zgodnie z ustawą Prawo wodne „wszystkie aglomeracje miejskie o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 powinny być wyposażone w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków w następujących okresach:

- do 2015 r. w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców od 2000 do 15 000;
- do 2010 r. w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców pow. 15 000”.

Na podstawie przeprowadzonych w naszym województwie analiz stwierdzono, że:

- wszystkie aglomeracje o wielkości $\geq 15\ 000$ RLM wyposażone są w systemy kanalizacji sanitarnej zakończone oczyszczalniami ścieków,
- na ogólną liczbę 71 aglomeracji o wielkości od 2000 RLM do 15 000 RLM:
  - w 26 brak jest systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków,
  - w 3 brak jest systemów kanalizacyjnych.

Analiza wykazała również, że w aglomeracjach istnieje 35 oczyszczalni ścieków, z których odpływy spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 roku, a tym samym dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie obowiązku wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków, 21 oczyszczalni wymaga modernizacji pod kątem redukcji ładunków zanieczyszczeń biodegradowalnych oraz gospodarki osadowej, a 28 wymaga rozbudowy.

Szczegółowe zestawienie aglomeracji, w których konieczne jest podjęcie przedsięwzięć modernizacji, rozbudowy i budowy oczyszczalni ścieków, a także terminy osiągnięcia efektów ekologicznych oraz wymagania w zakresie oczyszczania ścieków zawierają Załączniki do „Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych” zatwierdzonego przez radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r., gdzie znalazło się 24 gmin z terenu województwa świętokrzyskiego. Z uwagi na pominięcie wielu danych z terenu Polski, wynikła konieczność weryfikacji i aktualizacji tego programu. W przyjętej przez Radę Ministrów dnia 7 czerwca 2005 roku „Aktualizacji Załączników do „Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych” stanowiącego wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków komunalnych w latach 2005-2015” znalazło się już 44 gminy z terenu województwa świętokrzyskiego.

Odrębnym zagadnieniem są ścieki opadowe. Gminy województwa świętokrzyskiego dysponują systemem kanalizacji deszczowej w bardzo niewielkim stopniu. Ogólna długość kanalizacji deszczowej wynosi tylko 471 km. Najlepsza sytuacja jest w miastach powiatowych: Kielce (180 km i 13 podoczyszczalni wód opadowych), Końskie (30,3 km i 2 oczyszczalnie wód opadowych), Ostrowiec Św. (23 km), Sandomierz (23 km), Skarżysko

Kamienna (49 km), Starachowice (20 km), Staszów (36,5 km). W pozostałych miastach i gminach kanalizacja praktycznie nie występuje. Oddzielną kwestią jest przemysłowa sieć kanalizacji deszczowej. W większości dużych zakładów przemysłowych (w tym górniczych) oraz nowopowstających lub zmodernizowanych stacjach paliw jest ona prawidłowo rozbudowana, jako rozdzielcza. Natomiast w małych zakładach występują układy ogólnospławne, co stwarza zagrożenie odpływu wód deszczowych o podwyższonych składnikach zanieczyszczeń i pojawiania się przypadkowych zrzutów ścieków sanitarnych. Innym ważnym problemem wpływającym na zanieczyszczenie rzek, szczególnie w okresie wiosennym to składowanie, w okresie zimowym, śniegu na obszarach zabudowanych. Wody z topniejącego śniegu zawierają substancje ropopochodne oraz wykazują wysoką mineralizację, jednakże jakość tych wód nie była nigdy przedmiotem badań. W dalszym ciągu problem ścieków deszczowych jest traktowany marginalnie i konieczne jest zwrócenie uwagi na brak wystarczającej ilości sieci kanalizacji deszczowej wraz z podczyszczalniami ścieków, zły stan techniczny istniejących kolektorów deszczowych oraz brak szczegółowej inwentaryzacji i kontroli zrzutów wód deszczowych.

Mała retencja i ochrona przed powodzią

Pod względem wielkości zasobów wód powierzchniowych region należy do najuboższych w kraju. Zasoby wód powierzchniowych wyrażone odpływem rocznym wynoszą ok. 1 890 mln m³, a na ich zasobność wpływa retencja wód oraz gęstość sieci rzecznej. Podawana przez GUS ogólna szacunkowa ilość retencjonowanych wód w województwie wynosi ok. 67 mln m³, co stanowi ok. 3,6 % ogólnych zasobów wód powierzchniowych (w Polsce 6%).

Zasoby wód powierzchniowych województwa uzupełniają zbiorniki wodne, stawy rybne, ciekły, kanały i rowy. Naturalnymi zbiornikami magazynującymi wody są również jeziora. Na obszarze województwa występuje tylko jezioro Trzos (pow. 3,85 ha i pojemność ok. 100 tys. m³), które jest położone w miejscowości Żabiec, gmina Pacanów i Pleban na wschód od Szarbkowa gmina Pińczów. Na podstawie ankiet nadesłanych przez gminy wynika, że na terenie województwa świętokrzyskiego istnieje 150 zbiorników małej retencji oraz 890 stawów rybnych. Szacunkowe zasoby retencjonowanej wody w zbiornikach i stawach rybnych wynoszą ok. 82 mln m³, co stanowi 4,4 %. Dane te, choć wskazują na przyrost zasobów retencjonowanych, nie stanowią odzwierciedlenia stanu faktycznego i będą zweryfikowane po przeprowadzeniu rzetelnej inwentaryzacji do nowotworzonego programu małej retencji.

Niedostateczna retencja zbiornikowa nie pozwala na znaczące wyrównanie odpływów, jest także zbyt mała dla istotnego ograniczenia zagrożenia powodziowego województwa. Z istniejących zbiorników tylko „Chańcza”, „Rejów” oraz „Brody Ilżeckie” są zbiornikami przeciwpowodziowym, pozostałe pełnią funkcje retencyjne i rekreacyjne. Kolejnym, będącym w końcowej fazie realizacji jest zbiornik wodny „Wióry”. Jego główną funkcją będzie zabezpieczenie przed powodzią terenów położonych w dolinach rzek Świśliny i Kamiennej, a nade wszystko infrastruktury komunalnej (w tym domów mieszkalnych), transportowej i przemysłowej Ostrowca Świętokrzyskiego. Powierzchnia zbiornika będzie wynosić 415 ha, a pojemność całkowita – 35,0 mln m³, pojemność przeciwpowodziowa – 3,5 mln m³ z możliwością zwiększenia do 20 mln m³, a przeciętna głębokość 16,5 m. Całkowity koszt realizacji inwestycji wyniesie blisko 300 mln zł, przy wsparciu z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Realizacja tego największego w województwie zbiornika trwa od 1978 roku, a roboty cyklowe rozpoczęto od 1988 roku. Intensyfikacja prac nastąpiła z chwilą powołania przez Ministra Środowiska 9 kwietnia 2002 r. Zespołu do spraw budowy zbiornika wodnego „Wióry”. W Zespole tym, oprócz przedstawicieli Ministerstwa Środowiska i RZGW Warszawa, uczestniczą Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego Józef Kwiecień i Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Jan J. Lis.

Niektóre ze zbiorników służą do celów energetycznych. Na istniejących urządzeniach piętrzących budowane są małe elektrownie wodne. Takich elektrowni na terenie województwa świętokrzyskiego, zlokalizowanych na zbiornikach wodnych oraz rzekach jest 28 o ogólnej mocy 100 MW.

Ochrona ludzi i mienia przed powodzią realizowana jest w szczególności poprzez zachowanie i tworzenie opisanych powyżej systemów retencji wód, racjonalne użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, w tym m.in. utrzymanie wałów przeciwpowodziowych, odpowiednie kształtowanie zagospodarowania przestrzennego terenów zagrożonych oraz działania ostrzegawcze. Całkowita długość rzek regionu świętokrzyskiego wynosi 2739,4 km, z tego 1332 km zostało uregulowanych. Natomiast wały przeciwpowodziowe na terenie województwa posiadają łącznie długość 347,8 km i chronią obszar o powierzchni 50,057 tys. ha. Zabezpieczenia obwałowaniami posiadają rzeka Wisła w granicach województwa, najbardziej zagrożone tereny wzdłuż rzeki Kamiennej oraz tereny dolnych odcinków rzeki Nidy, Nidzicy, Koprzywianki i Opatówki. Wysokie stany wód, w lipcu 2004 roku, były niższe jedynie o 80 cm od tych z powodzi 2001 roku. Nie wywołały jednak tragicznych skutków i praktycznie nie zostały zauważone.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej zmieniły się zasady pomocy finansowej w zakresie zabezpieczenia przed powodzią. Jeszcze w tym roku nastąpi wykorzystanie wcześniej przyznanych środków z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na zakończenie zbiornika Krasna i remont ponad 7 km wałów przeciwpowodziowych, głównie na Wiśle. Ponadto przygotowywane są projekty techniczne, które zostaną zrealizowane w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego. Obejmują one roboty wałowe, podnoszące bezpieczeństwo przeciwpowodziowe i zmniejszające uciążliwość komunikacyjną, przy takich rzekach, jak: Iżanka, Czarna Staszowska, czy remont rzeki Kinety.

Gospodarka odpadami

Szczegółowe informacje nt. gospodarki odpadami w województwie świętokrzyskim zostały zawarte w opracowaniu dotyczącym realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego, które stanowi integralną część z powyższym opracowaniem.

Poważne awarie przemysłowe

W czasie, na który przypada analiza realizacji „Programu...” nie wystąpiły na terenie województwa świętokrzyskiego poważne awarie przemysłowe.

W 2003 r. były 2 zdarzenia losowe o znamionach awarii przemysłowych tj.

- wyciek trójpropylenu na stacji PKP w Sędziszowie,
- rozsypanie przez nieznaną sprawcę kwasu pikrynowego przy starej kotłowni przy Szpitalu Wojewódzkim w Kielcach.

Rok 2004 r. – brak zdarzeń losowych, a w I połowie 2005 r.:

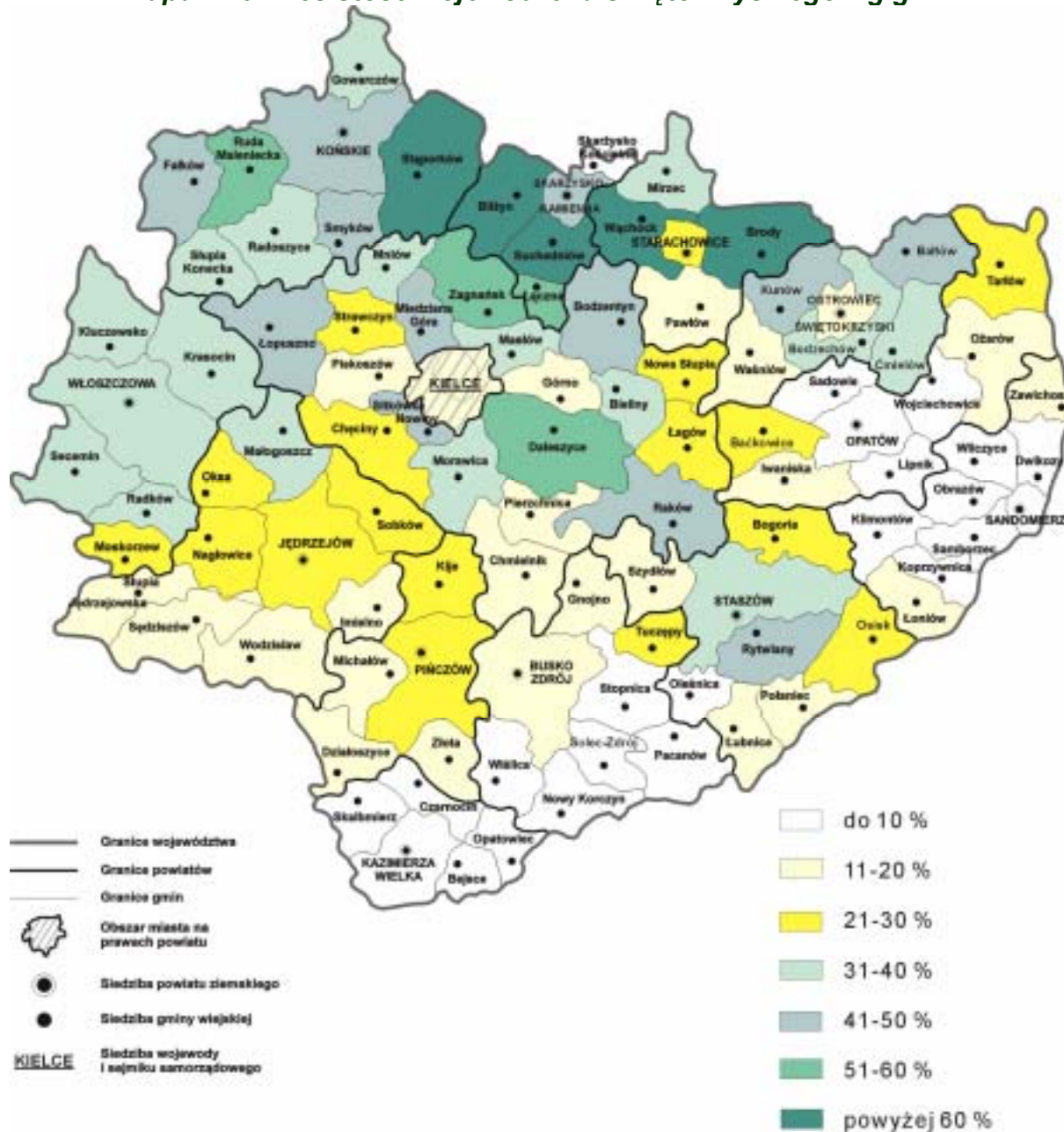
- 2 wycieki z cystern przewożących paliwo w okolicach Końskich, w msc. Modliszewice i Kliszowy,
- wyciek mazutu w Gospodarstwie Ogrodniczym Braci Kasprzak.

Przy usuwaniu wszystkich zdarzenia losowych brała udział straż pożarna, która dysponując odpowiednim sprzętem, usunęła szkodliwe substancje w maksymalnie krótkim czasie, który umożliwił ograniczenie skażenia środowiska do minimum.

Lasy

W województwie świętokrzyskim lasy zajmują 27,3% ogólnej powierzchni województwa. Wskaźnik ten zbliżony jest do przeciętnej lesistości kraju wynoszącej 28,5%, ale znacznie odbiega od średniej europejskiej, która wynosi 32%.

Mapa nr 6 - Lesistość województwa świętokrzyskiego wg gmin

Lasy odgrywają wiodącą rolę w strukturze przyrodniczej województwa. Są bowiem najważniejszym ogniwem wiążącym główne komponenty środowiska, tworząc węzły ekologiczne o wybitnych walorach przyrodniczych oraz leśne korytarze ekologiczne, umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków.

Niekorzystną cechą lasów regionu świętokrzyskiego jest ograniczona lokalnie ich odporność na czynniki chorobotwórcze. W województwie świętokrzyskim ponad 83% powierzchni znajduje się w I strefie tzw. uszkodzeń słabych, 17% w II strefie uszkodzeń średnich, a jedynie 112 ha w III strefie uszkodzeń silnych. Poza zagrożeniami, które związane są z zanieczyszczeniem środowiska poważne szkody w lasach wyrządzają powstające pożary. Głównymi przyczynami pożarów leśnych jest ludzka nieostrożność oraz podpalenia. W naszym regionie w 2003 roku wybuchło 374 pożarów i spłonęło 301,31 ha lasów, w 2004 roku wybuchło 321 pożarów i spłonęło 227,18 ha lasów, natomiast w 2005 r. (dane na dzień 31 sierpnia 2005 roku) 657 pożarów i spłonęło 532,30 ha lasów.

Ważnym elementem polityki leśnej Państwa i naszego regionu jest dążenie do dalszego zwiększania udziału lasów w przestrzeni przyrodniczej poprzez zalesienia.

Wojewódzki program zwiększenia lesistości opracowany został w oparciu o założenia „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, który zatwierdzony został przez Radę Ministrów w czerwcu 1995 roku, a następnie zmodyfikowany w maju 2003 roku. Zgodnie z założeniami tego programu w województwie świętokrzyskim, zalesieniami planowano objąć powierzchnię 54 tys. ha gruntów rolnych, przy czym 11 gmin posiadało szczególnie wysokie potrzeby zalesieniowe, a 32 gminy były preferowane do zalesień. Preferencje te ustalono m.in. wg następujących kryteriów: udział gleb najłabszych, rzeźba terenu, potrzeba ochrony wód podziemnych, zagrożenia erozją wodną, niska lesistości, deficyt wody, obszary chronione, zlewnie ochronne, obszary rekreacyjne, zagrożenie warunków życia ludności itp.

Lokalizacja zalesień zapewnia zmniejszenie rozdrobnienia i rozproszenia kompleksów leśnych. Dąży się do tego, żeby docelowa powierzchnia kompleksu leśnego nie była mniejsza niż 5 ha. Natomiast powierzchnia poniżej 0,5 ha powinna być wykorzystywana do tworzenia zbiorowisk drzewiasto-krzewiastych o funkcjach zadrzewień.

Zalesienia są główną formą zagospodarowania gruntów niskiej jakości, których rolnicze użytkowanie jest ekonomicznie nieuzasadnione, zwiększając tym samym rentowność całej gospodarki wiejskiej. Tworzenie gospodarstw rolno-leśnych sprzyja nowej, dwuzawodowości ich właścicieli i zmniejsza ryzyko utrzymania tych gospodarstw. Zalesienia korzystnie wpłynęły na strukturę użytkowania ziemi i warunki produkcji biologicznej oraz są integrowane z wdrażaniem rolnictwa ekologicznego.

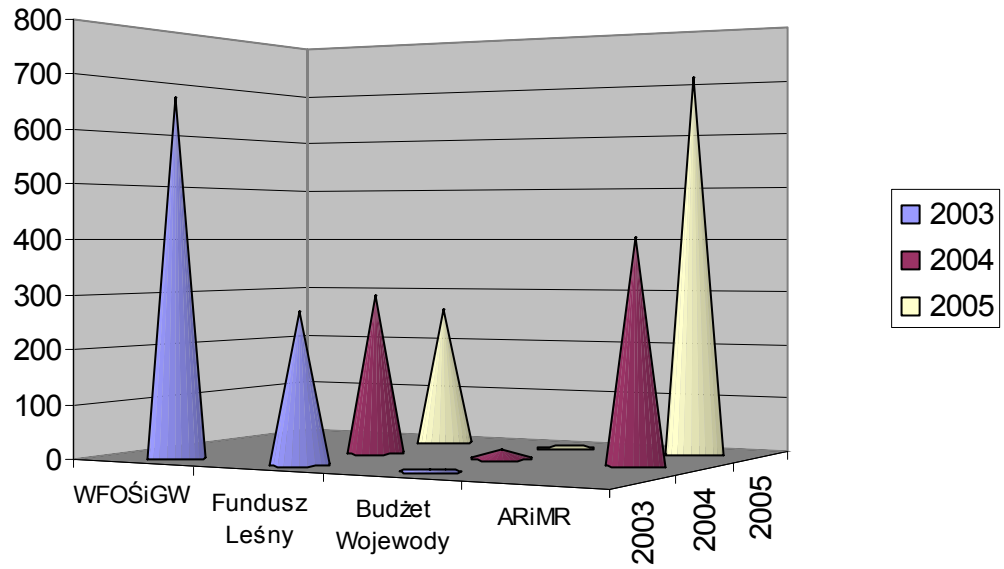
Roczny rozmiar prac zalesieniowych zależy wyłącznie od ilości środków finansowych pozyskanych na ten cel z różnych źródeł m.in. ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, Funduszu Leśnego, Budżetu Województwa oraz ARiMR. Na podstawie informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, na terenie województwa świętokrzyskiego w 2003 roku zalesiono 936,48 ha, a w 2004 roku 711,91 ha gruntów prywatnych. Jesienią 2005 roku planuje się zalesić 963 ha gruntów prywatnych – ostateczna liczba będzie znana w 2006 roku ze względu na okres sprawozdawczości.

Ilość zalesionych gruntów prywatnych według źródeł finansowania w 2003 - 2005 r.

Rok	Budżet Wojewody	Fundusz Leśny	WFOŚiGW	ARiMR	Razem
2003	5	272	660		937
2004	15,98	293,33	-	402,6	711,91
2005	brak da-	260	-	703	963

	nych				
--	------	--	--	--	--

Wykres nr 8 - Analiza graficzna źródeł finansowania lesistości w 2003 - 2005 r.

Zalesienia gruntów prywatnych wg powiatów za lata 2002-2004

L.p.	Powiat	2002	2003	2004
Powierzchnia w (ha)				
1.	Buski	144,54	170,29	90,89
2.	Jędrzejowski	63,96	81,02	83,79
3.	Kazimierski	17,43	13,14	7,05
4.	Kielecki	31,76	123,70	119,15
5.	Konecki	112,28	75,40	85,69
6.	Opatowski	45,74	81,55	25,13
7.	Ostrowiecki	51,90	34,95	5,38
8.	Pińczowski	37,01	82,59	43,13
9.	Sandomierski	0,00	25,62	8,08
10.	Skarżyski	0,00	9,89	0,00
11.	Starachowicki	0,00	28,74	106,49
12.	Staszowski	17,16	60,00	5,56
13.	Włoszczowski	136,82	144,69	131,57
14.	Grodzki-Kielce	4,00	4,90	0
Razem		662,60	936,48	711,91

Z powyższej tabeli wynika, że z roku na rok potrzeby zalesieniowe były coraz większe, natomiast spadek zalesień w 2004 roku spowodowany był zmianą przepisów do ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesień, która weszła w życie w dniu 2 kwietnia 2003 r., czyli po terminie określonym w zmienionych przepisach (31 marca każdego roku) i nie został ustalony limit zalesieniowy na rok 2004

Corocznie prowadzone były i są przez organy administracji rządowej i samorządowej działania edukacyjne, mające na celu propagowanie polityki zalesieniowej. Publikacje w środkach masowego przekazu oraz prowadzone szkolenia dla zainteresowanych właścicieli gruntów przyczyniły się do pobudzenia zainteresowania społeczeństwa tą problematyką.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna jest jednym z elementów ochrony środowiska, mającym na celu podnoszenie świadomości ekologicznej wszystkich grup społecznych oraz kształtowanie przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw. Edukacja środowiskowa jest również jedną z form procesu wychowawczego, a pozytywny i odpowiedzialny stosunek do przyrody staje się trwałym elementem systemu wartości każdego człowieka.

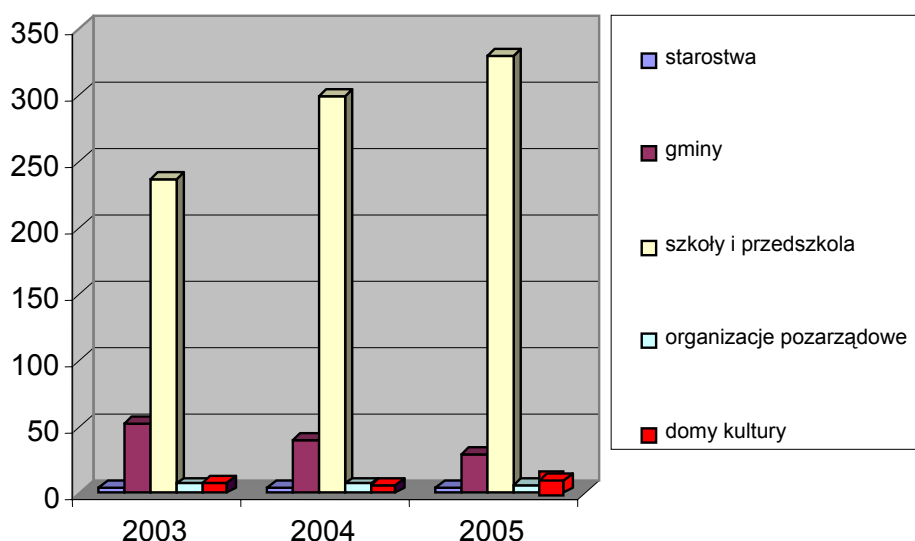
Zawarte w „Programie ...” cele i działania zainspiowały placówki dydaktyczne i kulturalne, organizacje pozarządowe, samorządy, szkoły wszystkich szczebli i przedszkola do stosowania różnorodnych form edukacji, które w znacznym stopniu przyczyniły się do wzrostu świadomości ekologicznej oraz poszerzenia zagadnień z zakresu ochrony środowiska w województwie.

Z analizy opracowań wydawanych, co roku przez Urząd Marszałkowski „Edukacja ekologiczna w województwie świętokrzyskim” wynika, że rośnie zainteresowanie edukacją ekologiczną wśród samorządów lokalnych, które coraz aktywniej włączają się w działania mające na celu kształtowanie postaw proekologicznych.

Szkoły wszystkich szczebli z roku na rok organizują coraz więcej różnego rodzaju konkursów, akcji, quizów, prelekcji, festynów, happeningów i apeli. Młodzież szkolna coraz liczniej bierze udział w wielu ogólnopolskich konkursach ekologicznych i olimpiadach tj. Olimpiada Ochrony Środowiska „Myśleć globalnie działać lokalnie”, Olimpiada Wiedzy Ekolo-

gicznej, Ogólnopolski Konkurs Literacki „Przyroda moja miłość” oraz ogólnodostępnych akcjach jak: „Światowy Dzień Ziemi”, „Światowy Dzień Wody”, „Światowy Dzień Ochrony Środowiska”, „Sprzątanie Świata”. Nieustającym zainteresowaniem cieszy się również konkurs „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego”, którego inicjatorem jest Sejmik Województwa, a organizatorem Marszałek, przy współpracy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Wykres nr 9 -Instytucje realizujące edukację ekologiczną w latach 2003 - 2005

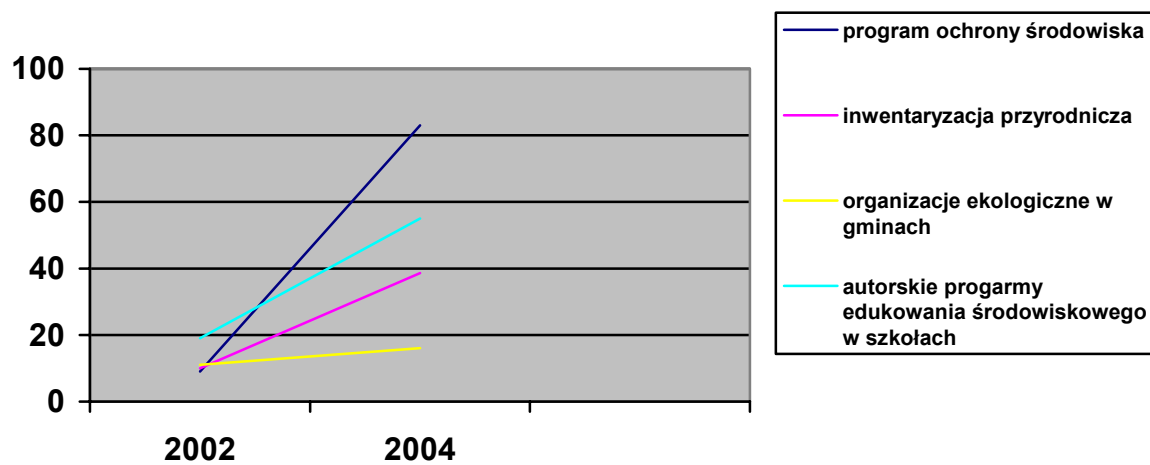

Z informacji uzyskanych z WFOŚiGW w Kielcach, który służy wsparciem finansowym przy realizacji wielu programów edukacyjnych wynika, że na wykonanie w 2003 r. 34 projektów z zakresu edukacji ekologicznej wydał w formie dotacji kwotę w wysokości 302 128 zł., a w 2004 roku 39 projektów na kwotę 461 416 zł. Dofinansowywane były olimpiady, rajdy, szkolenia, realizacja filmów i audycji radiowych, konkursy oraz publikacje. Głównym warunkiem dofinansowania były inicjatywy o zasięgu ponadgimnnym, realizowane w celu kształtowania proekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz upowszechniające ideę zrównoważonego rozwoju. Dotowane były również programy dotyczące selektywnej zbiórki surowców wtórnych i zagospodarowania odpadów oraz szkolenia z zakresu ochrony środowiska, organizowane na szczeblu wojewódzkim dla przedstawicieli administracji samorządowej.

Na podstawie danych zebranych przez Departament Ochrony Środowiska UM, mówiących o poziomie edukacji ekologicznej w gminach i wnikliwej analizie ankiet z lat 2002 do 2004 można stwierdzić znaczny wzrost:

- z 9 do 83 gmin posiadających program ochrony środowiska,
- z 10 do 24 gmin posiadających inwentaryzację przyrodniczą gminy,
- z 11 do 16 gmin, w których działają społeczne organizacje ekologiczne,
- z 19 do 55 gmin, na terenie których realizowane są w szkołach autorskie programy edukowania środowiskowego.

Wykres nr 10 - Poziom edukacji ekologicznej w gminach

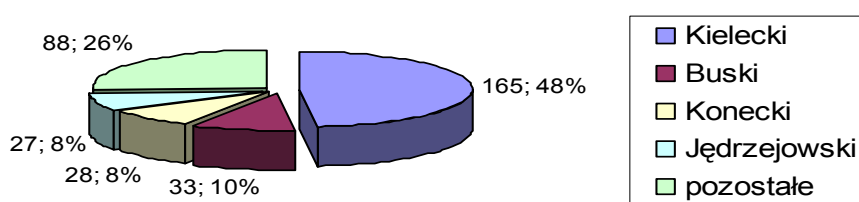

Większość gmin prowadzi działania promujące naturalne walory gminy, wydając foldery, albumy, publikacje, uczestnicząc w targach turystycznych oraz zamieszczając informacje na stronach internetowych.

W 2002 roku na terenie 45 gmin, a w 2004 - 90 gmin prowadzone były szkolenia i kursy dla potrzeb rolnictwa ekologicznego oraz agroturystyki. Na podstawie informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, w szkoleniach, seminariach, pogadankach zorganizowanych dla rolników w roku 2004 wzięło udział ponad 11.383 uczestników, co wskazuje na coraz większe zainteresowanie tą tematyką przez środowisko wiejskie.

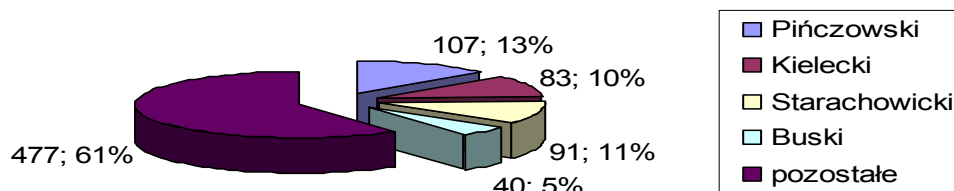
Według posiadanych informacji, na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonuje obecnie 341 gospodarstw agroturystycznych. Największym skupiskiem tego typu gospodarstw poszczycić się może powiat kielecki - 165 (co daje 48% ogólnej liczby gospodarstw agroturystycznych w województwie). Najwięcej gospodarstw znajduje się w gminach: Nowa Słupia – 18, Ruda Maleniecka - 21 Bodzentyn – 26, Chmielnik – 43.

Wykres nr 11 - Gospodarstwa agroturystyczne w województwie świętokrzyskim w 2005 r.

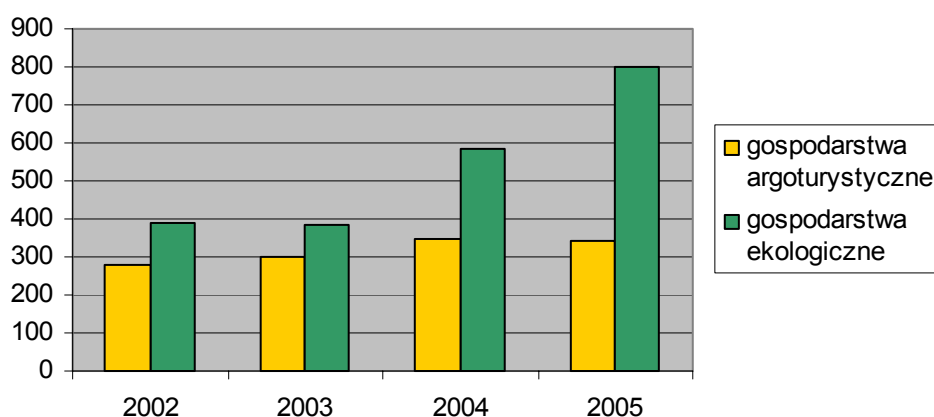

Powołując się na dane (na dzień 31 lipca 2005 roku) uzyskane z WODR-u, w województwie świętokrzyskim działa 798 gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi. Gospodarstwa ekologiczne funkcjonują obecnie w 55 gminach, a najwięcej takich gospodarstw posiadają gminy: Kije - 26, Pawłów – 29, Bałtów – 30, Mirzec - 60, Pińczów – 65. Z roku na rok powstaje coraz więcej gospodarstw, głównie w powiatach: pińczowskim, starachowickim, buskim i kieleckim.

Wykres nr 12- Gospodarstwa ekologiczne w województwie świętokrzyskim w 2005 r.

Wykres nr 13 - Gospodarstwa ekologiczne i agroturystyczne w województwie świętokrzyskim

W porównaniu do lat ubiegłych istotnie wzrosła ilość gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych (co przedstawia powyższy wykres). Wzrost ten jest spowodowany rosnącym zapotrzebowaniem na produkty rolnictwa ekologicznego, a także coraz większym zainteresowaniem wypoczynkiem na wsi. Agroturystyka staje się również istotnym źródłem dochodów dla ludności związanej z małymi gospodarstwami rolnymi, o małej skali produkcji i niskim poziomie jej towarowości, daje też możliwość rozwoju innych działalności typu handel, gastronomia, usługi transportowe.

Przeprowadzona analiza procesu wdrażania edukacji ekologicznej w naszym województwie pozwala stwierdzić, iż wskutek stosowania różnorodnych form edukacji, skierowanych do szerokiego kręgu społeczeństwa rośnie zainteresowanie ochroną środowiska, a tym samym wzrasta świadomość ekologiczna.

Realizacja najważniejszych zadań z zakresu ochrony środowiska wraz ze stopniem wykorzystania środków Unii Europejskiej

- ochrona przyrody i lesistość

- Ochrona i odtwarzanie zniszczonego ekosystemu gołoborza na Łyścu poprzez rekultywację oraz budowę ażurowej platformy widokowej;
- W ramach działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej wybudowano 3 nowe dostrzegalnie ppoż (wieże) oraz zakupiono 5 samochodów patrolowo-gaśniczych;
- Podjęto działania w zakresie turystycznego zagospodarowania lasu – wykonując 12 szlaków rowerowych o łącznej długości 83 km. oraz 9 szlaków konnych o łącznej długości 113 km.;
- W zakresie działań edukacji przyrodniczo-leśnej wykonano 12 ścieżek edukacyjnych oraz 7 punktów edukacyjnych
- Wykonano waloryzację przyrodniczą rezerwatów przyrody „Pieczyska” i „Wroni Dół”;
- Sporządzono plany ochrony rezerwatów przyrody: Zamczysko Turskie, Sufraganiec, Biesak-Białogon.

- gospodarka wodno-ściekowa

Postawione w „Programie...” cele i działania zapoczątkowały wiele istotnych przedsięwzięć, które przyczyniły się do poprawy stanu czystości wód w województwie. Samorządy podjęły się realizacji przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wykorzystując środki własne przy wsparciu krajowych i unijnych funduszy.

Jednym z założeń do „Programu...” było zainteresowanie samorządów lokalnych kompleksowym rozwiązaniem gospodarki wodno-ściekowej w obrębie zlewni rzek: Kamiennej, Nidy i Nidzicy, Wisły oraz Pilicy. Ograniczeniem realizacji tego celu jest konieczność poniesienia wysokich nakładów finansowych i tym samym szukanie nowych źródeł finansowania. Podstawowe źródła wsparcia samorządów w tym zakresie stanowiły: Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Budżet Państwa w tym Kontrakt Wojewódzki oraz fundusze przedakcesyjne.

Dzięki działaniom prowadzonym przez Departament Ochrony Środowiska w ramach **PHARE 2001** wyłoniono 4 zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. W wyniku realizacji ww. przedsięwzięć zostało wybudowane ok. 133 km kanalizacji sanitarnej, 2 oczyszczalnie ścieków, 3 zbiorniki wodne, stacja uzdatniania wody oraz 25 km systemu wodociągowego. Całkowita wartość projektów po przetargu wynosiła: **20 337 107,72 euro**, w tym **14 794 149,43 euro** to wkład PHARE. Ponadto w ramach programu PHARE 2003 w latach 2005-2006 zostanie zrealizowane 36,1 km sieci kanalizacji sanitarnej o ogólnej wartości 8 240 000 euro, z czego 3 810 000 euro będzie stanowić dotacja.

Powódź, jaka miała miejsce na terenie województwa świętokrzyskiego w 2001 roku, spowodowała znaczne szkody w urządzeniach melioracji podstawowych i infrastrukturze ochrony środowiska. Jej skutki były usuwane w latach 2002-2004 w ramach programu **Phare Odbudowa 2001**. W wyniku realizacji tego programu zostało odbudowane i wyremontowane 20 km wałów i ciągów komunikacyjnych na wałach, 431 km rzek, 17,5 km rowów melioracyjnych i odwadniających oraz 5,2 km sieci wodociągowej, na ogólną kwotę 4 283 758 euro, przy wsparciu w wysokości 4 190 528 euro.

W ramach **Sapardu** zostało zrealizowanych 125 zadań na łączną kwotę **134 880 394 zł** w tym **80 236 744 zł** wynosił wkład Sapardu. W tym 23 zadania są w trakcie realizacji, szacunkowa wartość realizowanych projektów wynosi **39 476 522 zł**. W ramach tych inwestycji zostało wybudowane 272 km kanalizacji sanitarnej, 6 komunalnych oczyszczalni ścieków i 108 przydomowych oczyszczalni ścieków, 488 km sieci wodociągowej, w tym 2 stacje wodociągowe 3864m³ i 912 m³ i jeden zbiornik małej retencji.

Ważnym źródłem wsparcia był i jest **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach**. W latach 2002-2004 przy wsparciu z Wojewódzkiego Funduszu zostało wykonanych 167 inwestycji z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód.

Wybudowano ok. 640 km kanalizacji sanitarnej oraz zmodernizowano lub wybudowano 18 oczyszczalni ścieków, ponadto wykonano 4 stacje uzdatnia wody oraz wybudowano bądź wyremontowano 6 zbiorników małej retencji. Łączna kwota inwestycji wynosiła **232 8 44 485 zł**, w tym udział Funduszu w formie dotacji wynosił **15 074 157 zł**.

Przy udziale Banku Światowego w 2005 roku zakończyła się w naszym regionie realizacja *Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich PAOW*. W ramach budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków powstało w województwie 12 inwestycji, w wyniku których oddano do eksploatacji 60,54 km sieci kanalizacyjnej oraz dwie oczyszczalnie ścieków w Piotrkowicach gm. Chmielnik i Brzezinach gm. Morawica. Ponadto w wyniku 17 inwestycji wybudowano 94,63 km sieci wodociągowej, do której zostało podłączonych 1788 użytkowników oraz wybudowano ujęcie wody w Broniszowicach gm. Bodzechów. Łączna wartość inwestycji wynosiła **19 839 721 zł**, w tym dotacja PAOW ponad **8 900 897 zł**.

W ramach „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego” *Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach* zrealizował:

- zbiornik Szymanowice gm. Klimontów, o objętości 0,98 mln m³ i powierzchni 50,6 ha, koszt zadania wynosił 7 771 000 zł, w tym kwota dofinansowania 6 882 400 zł z Budżetu Państwa i WFOŚiGW w Kielcach,

- zbiornik Borków gm. Daleszyce, o objętości 0,69 mln m³ i powierzchni 35,7 ha, koszt zadania wynosił 10 047 000 zł, w tym kwota dofinansowania 1 434 000 zł z WFOŚiGW w Kielcach,

- zbiornik Topiołki gm. Ćmielów, o objętości 0,1 mln m³ i powierzchni 4,45 ha, koszt zadania wynosił 670 610 zł, w tym kwota dofinansowania 670 610 zł z NFOŚiGW, WFOŚiGW w Kielcach, FOGR, samorządu.

Ponadto zbiornik Krasna gm. Stąporków jest w dalszym ciągu w realizacji, jego objętość będzie wynosić 0,15 mln m³, powierzchnia 8,9 ha, a koszt 1 505 000 zł. Zbiornik ten jest w całości finansowany przez Europejski Bank Inwestycyjny. Oprócz tego w ramach „Programu małej retencji..” gminy podjęły się realizacji we własnym zakresie przy wsparciu wojewódzkiego bądź powiatowych funduszy ochrony środowiska, PHARE i in. funduszy kolejnych 6 zbiorników małej retencji.

Reasumując w latach 2002-2004 zostało zrealizowane:

- w 58 gminach 816,26 km sieci wodociągowej, na ogólną kwotę 71 014 918,65 zł, wysokość dofinansowania 30 184 134,82 zł, gdzie źródłem dofinansowania były takie fundusze jak: PAOW, SAPARD, Budżet Państwa, EKOFUNDUSZ, Banku Światowego,

- w 59 gminach 887,68 km sieci kanalizacyjnej, na ogólną kwotę 217 027 192 zł, wysokość dofinansowania 105 628 594 zł, z Narodowego, Wojewódzkiego i Powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, SAPARD-u, PAOW-u, Budżetu Państwa, PHARE,

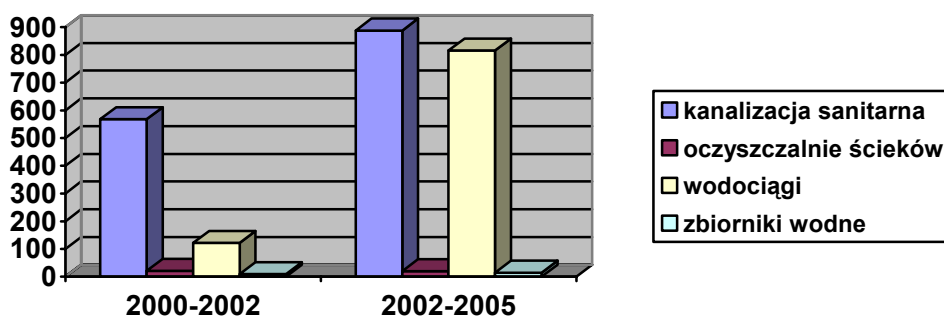
- budowę i rozbudowę 16 oczyszczalni ścieków o ogólnej przepustowości 7115 m³/d, na ogólną kwotę 36 598 037 zł, wysokość dofinansowania 13 509 805 zł, z WFOŚiGW w Kielcach, PHARE, Budżetu Państwa, PAOW-u oraz SIDA,

- modernizację 4 oczyszczalni, na ogólną kwotę 2 978 652 zł, wysokość dofinansowania 429 328 zł, z WFOŚiGW w Kielcach,

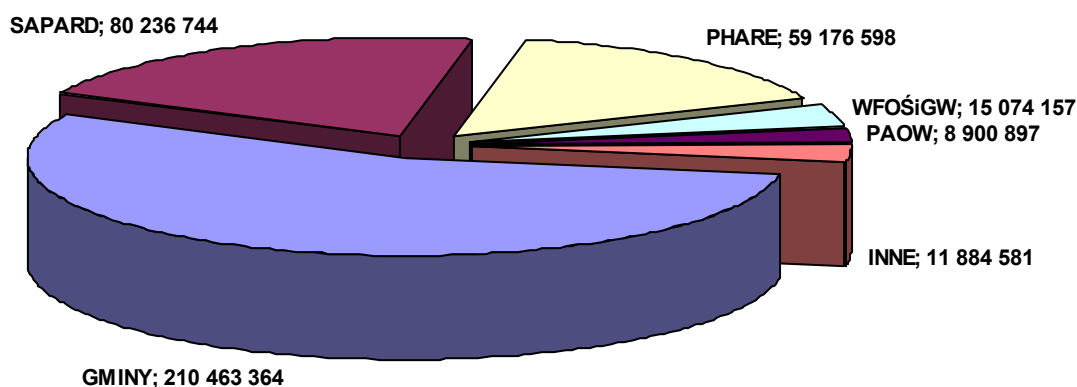
- w 6 gminach 8,4 km sieci kanalizacji deszczowej oraz 6 podczyszczalni wód opadowych, na ogólną kwotę 11 676 692 zł, wysokość dofinansowania 3 835 567 zł, z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, SAPARD-u, PHARE, Miejskich Zarządów Dróg,

- w 14 gminach budowa lub odbudowa i modernizacja zbiorników małej retencji, na ogólną kwotę 46 440 850 zł, wysokość dofinansowania 21 685 548 zł, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, SAPARD-u, FOGR-u, Budżetu Państwa, PHARE, EBI, SZMiUW w Kielcach.

Wykres nr 14 - Efekt ekologiczny inwestycji wod.-kan. w latach 2000-2005 r.

Wykres nr 15 - Nakłady na inwestycje wod-kan w latach 2002-2005 r. (zł)

W zakresie ochrony przed powodzią w 2004 roku, na terenie województwa świętokrzyskiego wyremontowane zostały wały rzek: Kamiennej, Koprzywianki, Trześniówki, Opatówki, Kanału Strumień oraz przeprowadzono remonty rzek: Mierzawy, Czarnej Starej i Czarnej Nowej. Środki przeznaczone na ww. prace pochodziły ze środków pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego – bis i rezerwy celowej budżetu państwa. Zrealizowano 27 zadań za kwotę 35 143 tys. zł., w tym 17 zadań przeszło jako zadania kontynuowane z 2003 roku, natomiast realizację 10 zadań rozpoczęto w 2004 roku. Na koniec roku zakończono 23 zadania. I tak, wyremontowano ponad 17 km rzek: Czarnej Nowej, Czarnej Starej i Mierzawy. Pracom remontowym poddano także ponad 24 km wałów przeciwpowodziowych wzdłuż: Wisły, Kamiennej, Koprzywianki, Kanału Strumień i Opatówki. Opracowano oceny stanu technicznego kolejnych 20 km wałów przeciwpowodziowych, które pozwolą na właściwe przygotowanie projektów technicznych z zakresu ich przebudowy i remontów. W zakresie konserwacji i utrzymania rzek i urządzeń melioracji podstawowych, wykonano roboty, które obejmowały udroźnienie i konserwację koryt rzek, zabudowę i zabezpieczenie wyrw, remont i konserwację wałów przeciwpowodziowych oraz budowli hydrotechnicznych, a także utrzymanie przepompowni i utrzymanie zbiorników. Na te prace przeznaczono ok. 3 mln złotych.

Po wstąpieniu Polski do UE pojawiły się fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności.

Z funduszy strukturalnych w naszym przypadku mamy do czynienia z **Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (ERDF)** wykorzystywanym w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Z tego funduszu zostanie wykonanych 40 przedsięwzięć służących uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej, z czego 8 inwestycji jest o znaczeniu ponadlokalnym. Przedsięwzięcia te realizowane są w układzie zlewniowym ze szczególnym uwzględnieniem Ponidzia. W wyniku realizacji tych inwestycji zostanie wykonane 272 km kanalizacji sanitarnej, budowa lub modernizacja 12 oczyszczalni ścieków oraz 205 km sieci wodociągowych. Całkowita wartość projektów wynosi ok. 184,5 mln zł.,

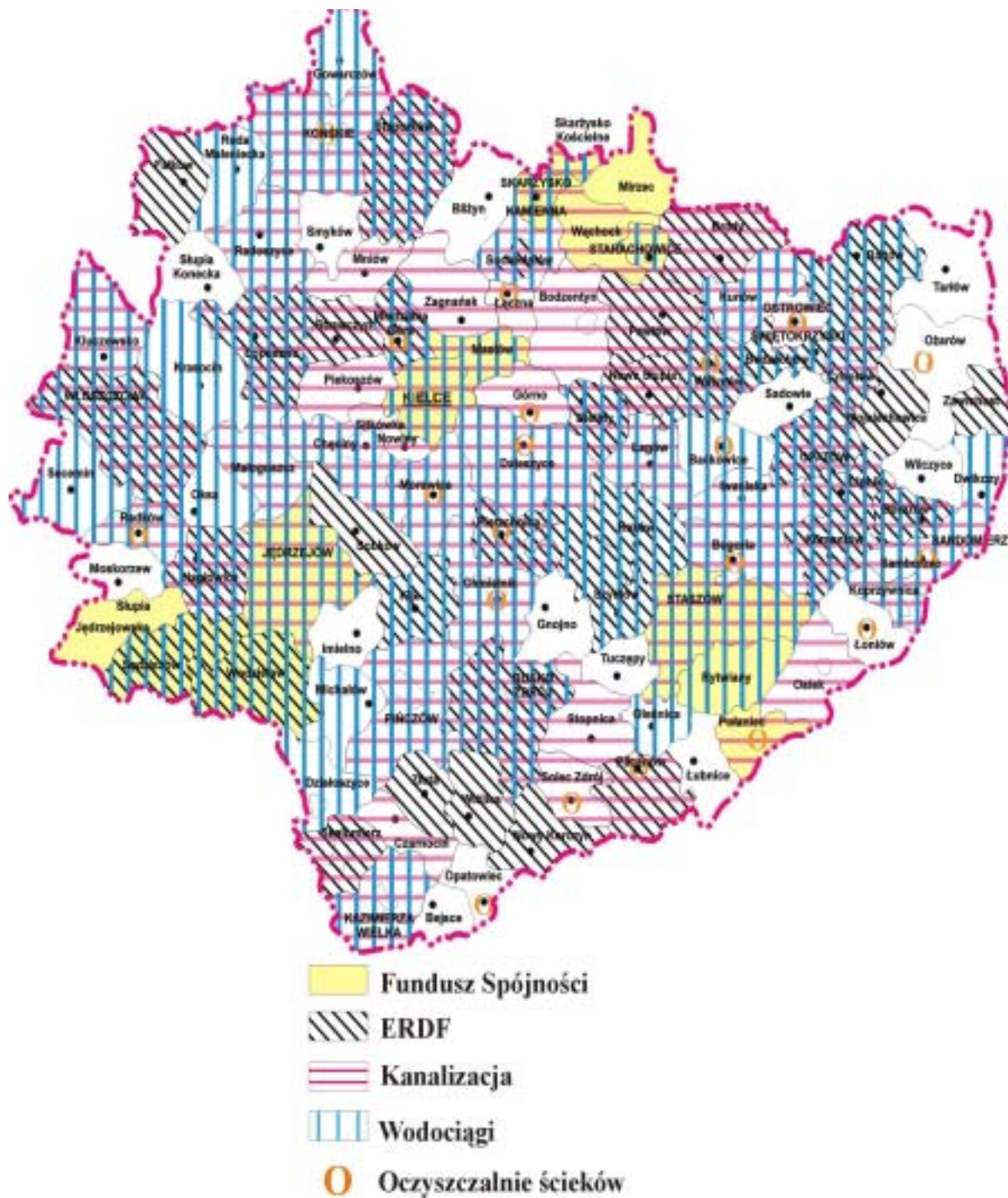
w tym wartość dofinansowania z ERDF to 123,6 mln zł. Należy podkreślić, iż Fundusz ten cieszył się dużym zainteresowaniem, ponieważ zostało zgłoszonych do realizacji ok. 120 projektów, niestety zmuszeni byliśmy do wyboru kilkudziesięciu projektów, ze względu na ograniczoną ilość środków finansowych.

Kolejnym źródłem finansowania jest **Fundusz Spójności**, który priorytetowo w zakresie gospodarki wodno-ściekowej traktuje przedsięwzięcia realizowane w dużych aglomeracjach tj. powyżej 100 tys. RLM, których w naszym województwie jest niewiele. Dlatego, też środki z tego Funduszu zostały skierowane na realizację zadań w mieście Kielce oraz w zlewni rzeki Kamiennej i Wisły. Projekt pn. „Budowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków dla MZWiK w Starachowicach” o wartości 93 mln zł. dostał decyzję z KE o uzyskaniu dofinansowania. Natomiast projekty „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków dla Kielc”(wartość inwestycji 114 mln zł.) oraz „Sanitacja rzeki Czarnej Staszowskiej” (wartość inwestycji 85,7 mln zł.) oczekują na decyzję z KE. Kolejne 3 projekty „Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej”, „Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej w Skarżysku – Kamiennej i Skarżysku-Kościelnym”, „Ochrona Zbiornika wód podziemnych na terenie gmin: Jędrzejów, Sędziszów, Słupia Jędrzejowska, Wodzisław” o łącznej wartości przedsięwzięć 559 mln zł. zostały wskazane przez Ministra Środowiska do przygotowania wniosku lub po rekomendacji NFOŚiGW do przygotowania dokumentacji w ramach pomocy technicznej ze środków UE.

Jeden z projektów z zakresu gospodarki odpadami został wskazany przez Ministra Środowiska do dofinansowania z FS jest to „Budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów dla Miasta Kielce i powiatu kieleckiego w pomniku k/Kielce” - wartość inwestycji 112 mln zł. Drugi projekt o wartości 79 mln. zł. „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie, Gm. Tuczępy” jest w trakcie oceny przez WFOŚiGW.

Ponadto w przygotowaniu są dwa projekty przez Związek Gmin Powiatu Kieleckiego Zlewni Górnej Nidy oraz Związek Międzygminny Nidzica, Kazimierza Wielka.

Mapa nr 7 – Zadania realizowane przez gminy w latach 2002-2004 oraz dofinansowanie i zgłoszone do dofinansowania z ERDF i Funduszu Spójności

- hałas

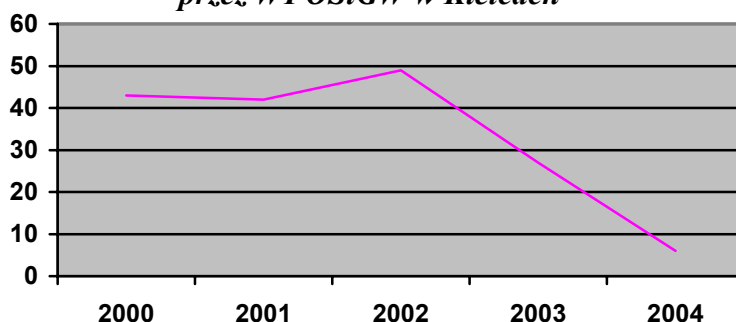
- Zmiana usytuowania stołów wibracyjnych oraz wymiana amortyzatorów, usprawnienie tłumików odprowadzania spalin w wózkach widłowych podnośnikowych: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „PRIMA-BUD”, Skalbmierz;
- Wyciszenie agregatów komór chłodniczych, poprzez obudowanie ich ściankami dźwiękochłonnymi: Sklep Nr 816, Kielce;
- Remont linii produkcyjnej do produkcji drobnowymiarowych elementów stropowych (Schloser), naprawa palet technologicznych: Zakład Produkcji Stropów „UNISTROP”, Oblęgorek, gm. Strawczyn;
- Podjęcie działań organizacyjnych - zwiększenie wydajności węzła betoniarskiego STETTER 1000 i zmniejszenie jego czasu pracy, ograniczenie transportu technologicznego: Zakład Produkcyjno-Transportowy „TRANS-BET”, Piotr Stopiński, Skarżysko-Kamienna;
- Obudowanie osłonami ciągów technologicznych w zakładzie nr 1 i 2, ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń na III zmianie: Kieleckie Kopalnie Surowców Mineralnych, Kopalnia „JAŻWICA”, Chęciny;
- Podjęcie działań organizacyjnych, mających na celu ograniczenie ilości pojazdów ciężarowych oczekujących na rozładunek na podjeździe od strony zabudowy mieszkaniowej przy ul. Kniewskiego: Kieleckie Centrum Handlowo-Rozrywkowe „ECHO” Sp. z o.o., Kielce.
- W ramach inwestycji związanych z ograniczeniem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska w 2005r. wybudowano ekran akustyczny w sąsiedztwie zalewu przy ul. Jesionowej w Kielcach.

- powietrze atmosferyczne

Mając na uwadze obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, głównie na terenach zabudowy mieszkaniowej zaliczonej między innymi do klasy „A” obszarów o najwyższym priorytecie na terenie województwa świętokrzyskiego, zrealizowano przedsięwzięcia z zakresu ciepłownictwa w 28 gminach, na ogólną kwotę **24 634 328 zł**, z czego **4 371 997 zł** stanowiła dotacja z powiatowych i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, a także z PAOW-u. W wyniku tych przedsięwzięć dokonano budowy nowych lub przebudowy 37 kotłowni opalanych paliwem stałym na opalane paliwem ciekłym bądź gazowym, o łącznej mocy kotłowni 34 MW, wybudowano 13,2 km sieci c.o. i 1,2 sieci gazowej. Inwestorami w tym zakresie były głównie gminy, zakłady energetyki ciepłej oraz indywidualni przedsiębiorcy. Dużą aktywność w tym zakresie wykazywały wspólnoty mieszkaniowe, które przymuszone złym stanem technicznym kotłowni oraz wysokimi cenami ciepła dostarczanego przez MPEC, podjęły decyzje budowy indywidualnych kotłowni gazowych.

Realizację tych przedsięwzięć wspierał głównie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, który w latach 2002-2004 dofinansowywał w formie dotacji 82 zadania na ogólną kwotę 3 030 352 zł. Należy podkreślić, że rokiem przełomowym był rok 2002 gdzie zrealizowano 49 zadań.

Wykres nr 16 - Ilość zadań realizowanych przez WFOŚiGW w Kielcach

- edukacja ekologiczna

- Coroczna organizacja przez Departament Ochrony Środowiska konferencji środowiskowej o charakterze wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym w związku z obchodami Światowych Dni Ochrony Środowiska,
- Organizacja cyklicznych konkursów i olimpiad: „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego”, „Ekologia, my i region, w którym żyjemy”, „Ratuj przyrodę, bo zginiesz razem z nią”, „Przyroda na szkle malowana”, „Przyroda moja miłość”, Wiedza o rolnictwie ekologicznym i ochronie środowiska”, „Moja Ziemia”, „Olimpiada Wiedzy Ekologicznej”, „Ziemia-planeta, na której żyjemy”,
- Realizacja „Programów edukacji ekologicznej w zakresie selektywnej zbiórki surowców wtórnych i zagospodarowanie odpadów komunalnych” na terenie gmin: Pierchnica, Zagnańsk, Morawica, Staszów, Chmielnik, Łągów, Skarżysko-Kamienna oraz gmin dorzecza Koprzywianki,
- Cykliczne wydawanie informatora pn. „Edukacja ekologiczna w województwie świętokrzyskim” oraz publikacji „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim”,
- Wydruk folderów „Poznajemy mało znane gatunki drzew występujące na terenie województwa świętokrzyskiego”, „Pomniki przyrody województwa świętokrzyskiego – Głazy narzutowe”,
- Wykonywanie wystaw ruchomych „Przyroda Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych” ekspozycje przedstawiają walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe parków,
- Wydruk informatorów tekstowo-zdjęciowych: „Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy”, „Nadnidziański Park Krajobrazowy”, „Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy”, „Flora Parków Krajobrazowych Ponięcia” oraz ścieżki dydaktyczne: „Bogucice-Grabowiec-Gacki”, „Berezów –Suchedniów”, „Miedziana Góra – Tumlin”, „Łągów – Jaskinia Zbójcka”, „W średniowiecznej Wiślicy”, „Chroberz-Wola Chroberska”,
- Szkolenia z zakresu ochrony środowiska dla administracji samorządowej,
- Wojewódzki konkurs plastyczno-fotograficzny pn. „Woda darem natury”.

PODSUMOWANIE

Realizacja „Programu ...” w dużej mierze uzależniona jest od zaangażowania samorządów lokalnych opracowujących i wdrażających własne programy ochrony środowiska na swoim terenie. Stopień zaangażowania tych samorządów jest zróżnicowany, co uwidacznia się w podejmowaniu inwestycji na rzecz ochrony środowiska. Zachodzi zatem potrzeba udzielenia pomocy merytorycznej tym samorządom w pozyskiwaniu środków na realizację inwestycji proekologicznych.

Podkreślić należy, że przeprowadzona analiza wdrażania „Programu ...” w latach 2003-I pół. 2005 przypadła na pierwszy okres programowania inwestycji dofinansowanych ze środków UE. Inwestycje te, mierzone ilością uzyskanych efektów rzeczowych oraz nieinwestycyjne działania proekologiczne, mimo krótkiego okresu czasu, niewątpliwie przyczyniły się do poprawy stanu środowiska w województwie, co zostało wykazane w tym dokumencie. Dlatego też, Departament Ochrony Środowiska cały czas prowadzi spotkania oraz konsultacje mające na celu wyłonienie nowych przedsięwzięć, które mogłyby zakwalifikować się do Funduszu Spójności, jak również być realizowane w następnym okresie programowania z funduszy strukturalnych w latach 2007-2013. Zatem bardziej wymierne efekty realizacji zadań sprzyjających poprawie stanu środowiska będą możliwe do oceny i ukazania na przełomie 2006 i 2007 roku, a więc w kolejnym raporcie z monitoringu „Programu...”.

Załącznik Nr 15

WNIOSEK DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Dotyczy:

Zmiany Uchwały Nr 1089/05 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie udzielenia Panu Wojciechowi Plazie – Dyrektorowi Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach pełnomocnictwa do realizacji zadań w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR)

OPIS STANU FAKTYCZNEGO

Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich złożył 4 wnioski o dofinansowanie ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego poniższych inwestycji:

1. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 753 na odcinku Wola Jachowa – Nowa Huta od km 0+044,5 do km 9+473
2. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 752 na odcinku Górno – Krajno Pierwsze od km 0+034 do km 6+325,57
3. Przebudowa układu komunikacyjnego w Rynku w Nowej Słupi w ciągu dróg wojewódzkich nr 756 i 751
4. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 766 na odcinku Morawica – Pińczów od km 0+000 do km 23+750

W trakcie weryfikacji wniosków przez Biuro Zarządzania Funduszami Europejskimi w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim stwierdzona została konieczność rozpisania wkładu własnego wyszczególnionego w załączniku do Uchwały nr 1089/05 z dnia 13.07.2005 r. na poszczególne lata realizacji.

Konieczna jest więc zmiana przedmiotowej uchwały polegająca na zmianie ww. załącznika polegająca na rozpisaniu kwoty wkładu własnego na poszczególne lata realizacji inwestycji zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie zmiany uchwały numer XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dotyczącej Programu zadań inwestycyjnych Samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz.U. nr 142 poz.1590 z 2001 r. wraz ze zmianami),

2. PROPOZYCJE I FORMA ZAŁATWIENIA

1. Podjęcie przedmiotowej uchwały
2. Przekazanie uchwały do Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich

3. Dołączenie przedmiotowej uchwały do wniosków aplikacyjnych złożonych przez ŚZDW

3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Uchwała nie rodzi dodatkowych zobowiązań dla budżetu województwa. Środki na pokrycie wkładu własnego do ww. zadań inwestycyjnych są zabezpieczone w budżecie ŚZDW na 2005 r. oraz w uchwale Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego numer XXVIII/275/05 z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie zmiany uchwały numer XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dotyczącej Programu zadań inwestycyjnych Samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006.

Sporządził:

Cezary Błach – Departament Infrastruktury

AKCEPTUJĘ:

- 1) Członek Zarządu -
- 2) Dyrektor Departamentu -
- 3) Radca Prawny -

Projekt

**Uchwała Nr
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 2005 r.**

w sprawie zmiany uchwały nr 1089/05 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie Udziela się Panu Wojciechowi Płazie – Dyrektorowi Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach pełnomocnictwa do realizacji zadań w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR)

Na podstawie art.41 ust 1 i ust 2 pkt 4, art 56 ust. 2 z dnia 5 czerwca 1998 wraz ze zmianami) oraz w związku z Uchwałą Nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie zmiany uchwały numer XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dotyczącej Programu zadań inwestycyjnych Samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006 uchwała się, co następuje:

§ 1

Załącznik do Uchwały Nr 1089/05 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13.07.2005r. otrzymuje nowe brzmienie i stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Pozostałe zapisy Uchwały Nr 1089/05 pozostają bez zmian.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

Załącznik
do Uchwały Nr
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia

Wykaz zadań na drogach wojewódzkich do realizacji w ramach ZPORR na lata 2004 – 2006 objętych pełnomocnictwem wyrażonym w uchwale

Nr według SI-MIK	Nazwa zadania	Wartość zadania – wydatki kwalifikowane	Wkład własny ogółem	ZPORR ogółem	w tym wkład własny w poszczególnych latach		
					Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Z/2.26/I/1.1.1/465/05	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 753 na odcinku Wola Jachowa – Nowa Huta od km 0+044,5 do km 9+473	36 369 545,84	9 092 386,47	27 277 159,38	2 201 587,03	4 090 378,42	2 800 421,02
Z/2.26/I/1.1.1/457/05	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 752 na odcinku Górno – Krajno Pierwsze od km 0+034 do km 6+325,57	21 438 457,40	5 359 614,36	16 078 843,05	1 440 597,10	987 501,36	2 931 515,89
Z/2.26/I/1.1.1/456/05	Przebudowa układu komunikacyjnego w Rynku w Nowej Słupi w ciągu dróg wojewódzkich nr 756 i 751	4 106 877,35	1 026 719,34	3 080 158,01	357 800,76	668 918,58	0
Z/2.26/I/1.1.1/464/05	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 766 na odcinku Morawica – Pińczów od km 0+000 do km 23+750	40 736 159,05	10 184 039,77	30 552 119,28	1 000 000,00	4 592 019,89	4 592 019,88

Uzasadnienie

Zgodnie z Uchwałą Nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie zmiany uchwały numer XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dotyczącej Programu zadań inwestycyjnych Samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju regionalnego na lata 2004 – 2006 Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich przygotował 4 wnioski o dofinansowanie zadań inwestycyjnych na drogach wojewódzkich. W trakcie weryfikacji wniosków przez Biuro Zarządzania Funduszami Europejskimi w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim stwierdzona została konieczność rozpisania wkładu własnego wyszczególnionego w załączniku do Uchwały nr 1089/05 z dnia 13.07.2005 r. na poszczególne lata realizacji.

Konieczna jest więc zmiana przedmiotowej uchwały polegająca na zmianie ww. załącznika polegająca na rozpisaniu kwoty wkładu własnego na poszczególne lata realizacji inwestycji

zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/275/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie zmiany uchwały numer XXI/202/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 września 2004 r. dotyczącej Programu zadań inwestycyjnych Samorządu Województwa planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 – 2006.

Załącznik Nr 16

Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego
Departament Budżetu i Finansów
Oddział Kontroli Finansowej
Samoocena kontroli finansowej

Kielce 2005 rok

Wymóg prowadzenia bieżącej oceny systemu kontroli został przewidziany w „Standardach kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych” opublikowanych przez Ministra Finansów (Dz. Urz. Ministra Finansów z 2003 r., Nr 3, poz. 13). Standardy te przyjęto do stosowania Uchwałą Nr 634/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28.07.2004 r., w sprawie ustalania zasad planowania, koordynowania i przeprowadzania kontroli finansowej w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych przez Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów.

Art. 35a ust. 2 pkt.1 w związku z art. 127 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014) nakłada obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania realizacji procedur kontroli oraz zasad wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków przez wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne na przykładzie 5% rocznych wydatków. Ustawa nakłada obowiązek przeprowadzania corocznej kontroli we wszystkich podległych i nadzorowanych przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego samorządowych jednostkach organizacyjnych.

Uchwała Nr 634/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28.07.2004 roku w sprawie ustalenia zasad planowania, koordynowania i przeprowadzania kontroli w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych przez Departament Budżetu i Finansów ustala Regulamin Kontroli, Instrukcję w sprawie zasad i trybu postępowania kontrolnego, wprowadza wzory upoważnienia, programu kontroli, protokołu kontroli wystąpienia pokontrolnego i reguluje podstawowe zasady, obowiązki i uprawnienia pracowników Oddziału Kontroli Finansowej w trakcie przeprowadzania kontroli.

Kontrola finansowa jest procesem zintegrowanym z bieżącą działalnością jednostki. Kontrola finansowa nie jest jednorazowym zdarzeniem o wyjątkowym charakterze, ale szeregiem czynności i działań wykonywanych przez kierownika, kierowników komórek organizacyjnych, głównego księgowego i poszczególnych pracowników w toku bieżącej działalności jednostki, które tworzą system kontroli finansowej. Elementy systemu kontroli finansowej wbudowane są w strukturę organizacyjną, procedury, praktykę przyjętą w danej jednostce. Czynności i mechanizmy kontrolne stanowią integralną część poszczególnych procesów i operacji prowadzonych w jednostce.

Czynności i mechanizmy kontrolne stanowią integralną część poszczególnych procesów i operacji prowadzonych w jednostce, np. wypłaty wynagrodzeń, dokonywania płatności za usługi i dostawy, pobierania dochodów, sporządzania sprawozdań, wydawania wyposażenia. System kontroli finansowej w powyższym znaczeniu należy więc odróżnić od obecnie funkcjonującego określenia kontroli wewnętrznej jako wydzielonej komórki organizacyjnej wykonującej czynności związane z tzw. kontrolą inspekcyjną lub systemu nadbudowanego nad operacyjną działalnością jednostki.

Kierownik jednostki ustanawia cele, wprowadza mechanizmy systemu kontroli finansowej, ustala procedury kontroli oraz monitoruje i ocenia system kontroli finansowej. Jednak cały system kontroli finansowej składa się z szeregu zadań wykonywanych przez poszczególnych pracowników jednostki (kierownicy komórek organizacyjnych, główny księgowy, inni pracownicy) na ich stanowiskach pracy na każdym poziomie struktury organizacyjnej. Dlatego pracownicy mają kluczowe znaczenie dla skuteczności tego systemu.

Bardzo istotne jest także podkreślenie zasady, że za pomocą systemu kontroli finansowej kierownik jednostki może uzyskać tylko **rozsądny stopień pewności** (zwany też racjonalną pewnością), a nie absolutną pewność, że cele jednostki są realizowane.

Wszystkie uwagi dotyczące samooceny kontroli finansowej skierowane są pod adresem wojewódzkich jednostek organizacyjnych w których prowadzone były kontrole. Nie była prowadzona kontrola finansowa w Urzędzie Marszałkowskim.

Oceny dokonano w oparciu o „standardy kontroli finansowej” na bazie czterech obszarów, tj.:

- środowisko systemu kontroli finansowej,
- zarządzanie ryzykiem,
- mechanizmy systemu kontroli finansowej,
- informacja i komunikacja,

W zakresie środowiska systemu kontroli finansowej – jednostki nie posiadają opracowanego dokumentu (np. kodeks etyki), który szczegółowo wskaże zachowania uważane za nieetyczne w danej jednostce. Wskazane jest, aby w każdej jednostce został opracowany dokument (np. kodeks etyki), który szczegółowo wskaże zachowania uważane za nieetyczne w danej jednostce, biorąc pod uwagę specyficzne zadania i warunki działania jednostki. Kierownicy jednostki powinni także zapewnić, aby pracownicy znali i poprawnie rozumieli wymagania dotyczące ich zadań oraz zasady postępowania zawarte w przepisach prawa, a także wytyczne kierownictwa. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego postępowania, złamania przepisów prawa lub procedur wewnętrznych kierownik jednostki powinien podejmować kroki dyscyplinarne w stosunku do osób odpowiedzialnych.

W zakresie zarządzanie ryzykiem - nie stwierdzono by w jednostkach opracowane były niezbędne wskazówki dotyczące identyfikacji i analizy ryzyka oraz określenia działań obniżających ryzyko. Warunkiem zarządzania ryzykiem jest zdefiniowanie jasnych i spójnych celów jednostki, co jest zadaniem kierownika jednostki. Kierownik jednostki definiuje ponadto szczegółowe cele operacyjne, które służą osiągnięciu celów statutowych i ustawowych jednostki. Nie stwierdzono by przeprowadzano analizę ryzyka to jest ocenę istotności ryzyka, oszacowanie prawdopodobieństwa jego wystąpienia, a także rozważenie, w jaki sposób ryzykiem tym można zarządzać, czyli określenie działań, które należy podjąć w celu ograniczenia ryzyka do akceptowanego poziomu.

W zakresie informacji i komunikacji - należy położyć nacisk na zapewnienie wszystkim pracownikom jednostki informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków, zapewnienie sprawnego systemu komunikacji zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej.

W zakresie mechanizmów systemu kontroli finansowej .

System kontroli finansowej powinien być elastyczny i dostosowany do specyficznych potrzeb jednostki.

Dokumentacja systemu kontroli finansowej powinna być prowadzona w formie pisemnej i obejmować wszystkie procedury, instrukcje, wytyczne kierownictwa, zakresy obowiązków i inne dokumenty związane z kontrolą finansową. Dokumentacja powinna być łatwo dostępna dla wszystkich upoważnionych pracowników, którym jest ona niezbędna do wykonywania obowiązków.

Dokumentacja operacji finansowych i gospodarczych, a także innych znaczących zdarzeń powinna być kompletna i rzetelna oraz powinna umożliwiać prześledzenie każdej operacji finansowej, gospodarczej lub zdarzenia od samego początku, w trakcie ich trwania i po zakończeniu. Operacje finansowe i gospodarcze powinny być bezzwłocznie rejestrowane, aby mogły być przydatne dla kierownictwa w zakresie czynności kontrolnych i podejmowania decyzji.

Zatwierdzenie (autoryzacja) operacji finansowych i gospodarczych przez kierownika jednostki lub osobę przez niego upoważnioną jest podstawowym środkiem zapewnienia, że przebieg operacji finansowych i gospodarczych oraz wykorzystanie zasobów będą zgodne z zamierzeniami kierownictwa. Dokonanie autoryzacji operacji finansowej lub gospodarczej oznacza wydanie polecenia realizacji tej operacji (np. wypłaty gotówki, dokonania przelewu, wydania środka trwałego). Upoważnienia do dokonywania autoryzacji udzielone przez kierownika jednostki powinny zawierać warunki i zakres upoważnienia oraz być sporządzone w formie pisemnej. Również poszczególne czynności związane z realizacją operacji finansowych lub gospodarczych powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione.

Podział obowiązków jest podstawowym narzędziem w systemie kontroli finansowej. W celu zmniejszenia ryzyka błędu, marnotrawstwa czy nieprawidłowego działania oraz ryzyka niewykrycia takich problemów każdą operację finansową lub gospodarczą powinny prowadzić co najmniej dwie osoby. Kierownik jednostki powinien sporządzić zestawienie obowiązków, które w danej jednostce muszą być rozdzielone pomiędzy różnych pracowników, z uwzględnieniem obowiązków głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych określonych w przepisach prawa. W przypadku małych jednostek, w których, ze względu na małą liczbę pracowników, nie jest możliwe pełne wprowadzenie tej zasady, kierownik powinien zapewnić inne mechanizmy kontrolne, np. rotację pracowników, ścisły nadzór, kontrolę ex post, lub ograniczyć delegowanie uprawnień do autoryzacji operacji.

Nadzór w zakresie realizacji zadań związanych z kontrolą finansową powinien polegać między innymi na:

- jasnym komunikowaniu podległym pracownikom zakresu obowiązków i odpowiedzialności (na piśmie),
- udzielaniu porad i wskazówek dotyczących wykonywanej przez nich pracy,
- systematycznym przeglądzie wyników pracy w koniecznym zakresie,
- akceptowaniu i zatwierdzaniu dokumentów w określonych przypadkach.

Odstąpienie od ustalonych procedur, instrukcji czy wytycznych, mogą być konieczne w nadzwyczajnych okolicznościach lub w przypadku zaistnienia wyjątkowych zdarzeń. W przypadku zaistnienia takich interwencji powinny być one poprawnie dokumentowane i przedstawione do zatwierdzenia kierownikowi jednostki lub osobie upoważnionej. Praktycznie w każdym systemie kontroli finansowej potrzebne są postanowienia dotyczące sytuacji wyjątkowych, ponieważ w żadnym systemie nie można przewidzieć wszystkich mogących wystąpić okoliczności.

Kierownik jednostki powinien zapewnić odpowiednie mechanizmy mające na celu zachowanie **ciągłości operacji** w każdym czasie i okolicznościach (np. w przypadku zmiany systemu informatycznego, wprowadzenia nowych procedur, przeprowadzki, nieobecności pracownika).

Ograniczenie dostępu do zasobów finansowych, materialnych i informacyjnych jednostki wpływa na zmniejszenie ryzyka ich nieupoważnionego użycia lub utraty. Zakres ograniczeń

oraz sposób zabezpieczenia powinien zależeć od szacowanego ryzyka nieprawidłowości. Na przykład ochrona dokumentów szczególnie narażonych na nadużycia może być realizowana.

Wnioski dotyczące Oddziału Kontroli Finansowej:

1. Zwiększony zakres kontroli finansowych (kontrola służby zdrowia, wykorzystanie Funduszy Europejskich, zwiększenie ilości kontroli kompleksowych itd.) wymusza potrzebę zwiększenia zatrudnienia w Oddziale Kontroli Finansowej proporcjonalnie do zwiększania zakresu prowadzonych kontroli finansowych (dokładnie opisano to zagadnienie w sprawozdaniu na stronach 11 do 14).
2. Kierowanie pracowników Oddziału Kontroli Finansowej na szkolenia sympozja z zakresu wykonywanych czynności co spowodowane jest bardzo częstymi zmianami przepisów krajowych i unijnych.

Pozostałe wnioski:

1. Ustalić zakres kontroli finansowej w Urzędzie Marszałkowskim.
2. Przeszkolić pracowników Oddziału Kontroli Finansowej w zakresie prowadzenia kontroli wykorzystania funduszy unijnych.
3. Spowodować by nadzorowane wojewódzkie jednostki organizacyjne dokonały u siebie samooceny w zakresie kontroli finansowej na bazie „standardów kontroli finansowej”.

Szczegółowy opis najważniejszych nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w czasie prowadzonych kontroli finansowych zamieszczono w załączonym sprawozdaniu z przeprowadzonych kontroli finansowych przez Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach za 2004 rok i pierwsze półrocze 2005 roku stanowiącym integralną część samooceny kontroli finansowej jednostki.

Kielce 26.09.2005 r.

Sprawozdanie

z przeprowadzonych kontroli finansowych przez Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach za 2004 rok i pierwsze półrocze 2005 roku

1. Miejsce kontroli finansowej w organizacji.

Oddział Kontroli Finansowej jest jednostką organizacyjną Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach. Podstawowy zakres jego zadań został zawarty w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach (Uchwała Nr 378/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 4 lutego 2004 r.) oraz w „Zasadach planowania, koordynowania i prowadzenia kontroli finansowej w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych przez Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów (Uchwała nr 634/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28.07.2004 r.).

2. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 26 listopada o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (j. t. Dz. U. z 2000 r. N 142, poz. 1590 z późniejszymi zmianami) ,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 767 poz. 329),

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i nad jednostkami transportu sanitarnego (Dz. U. z 1999 r. Nr 94 poz. 1097 z późn. zm.),
- „Zasady wykonywania kontroli zewnętrznej wojewódzkich jednostek organizacyjnych”, stanowiące załącznik do uchwały Nr 566/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 czerwca 2004 r.,
- „Zasady wykonywania kontroli wewnętrznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach., stanowiące załącznik do zarządzenia Nr 106/04 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 sierpnia 2004 r.,
- „Zasady planowania , koordynowania i prowadzenia kontroli finansowej w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych przez Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów (Uchwała nr 634/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28.07.2004 r.).

Do wdrożenia procedur, instrukcji i mechanizmów składających się na system kontroli finansowej zostały wzięte pod uwagę „Standardy kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych”, które określają podstawowe wymagania dotyczące systemów kontroli finansowej w jednostkach, a zarazem dają wskazówki pomocne przy tworzeniu nowych oraz ocenie już stosowanych systemów. Zgodnie z art. 35o ust. 1 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych koordynacja kontroli finansowej w jednostce sektora finansów publicznych obejmuje między innymi określenie i upowszechnienie standardów kontroli finansowej, zgodnych z powszechnie uznanymi standardami. Standardy kontroli zostały ustalone przez Ministra Finansów i opublikowane w Komunikacie Nr 1 z dnia 30 stycznia 2003 r w sprawie ogłoszenia „Standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych” (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 3, poz.13).

3. Przedmiot kontroli finansowej.

Przedmiotem kontroli finansowej jest ustalenie stanu faktycznego i jego ocena z punktu widzenia określonych kryteriów, a jej podstawowym celem jest zapewnienie pełnej i terminowej realizacji zadań, a także oszczędne i celowe wydawanie środków publicznych oraz właściwe gospodarowanie mieniem. Zgodnie z art. 35a ust u ustawy o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2003r. Nr 15, poz. 148 z późniejszymi zmianami) kontrola finansowa obejmuje :

- Zapewnienie przestrzegania procedur kontroli oraz przeprowadzenie wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków.
- Badanie i porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym w zakresie pobierania i gromadzenia środków publicznych, zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków ze środków publicznych oraz zwrotu środków publicznych.
- Prowadzenie gospodarki finansowej oraz stosowanie obowiązujących procedur kontroli.

Kontrola finansowa sprawowana jest przez kierownika jednostki, a jej zadaniem jest prawidłowe zaprojektowanie przebiegu operacji finansowych, oraz sposobu rejestracji zdarzeń występujących w jednostce w taki sposób by możliwe było śledzenie kolejnych etapów związanych z realizacją poszczególnych zjawisk finansowych, a także prawidłowe ewidencjonowanie majątku i jego zabezpieczenie przed utratą. Istotą kontroli jest zatem konfrontacja, czyli porównanie dwóch szeregów ustalonych zjawisk i stanów, a jej celem doprowadzenie do zgodności między stanem faktycznym a obowiązującym. Kontrola składa się z badania, ustalania, porównania, formułowania wniosków i ocen, pozbawionego jednak jakiegokolwiek zabarwienia władczego w znaczeniu uprawnień do decydowania o dalszym przebiegu kontrolowanych procesów i zjawisk.

4. Wewnętrzne unormowania i procedury kontroli finansowej.

W 2004 roku Uchwałą Nr 634/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28.07.2004 roku w sprawie ustalenia zasad planowania, koordynowania i przeprowadzania kontroli finansowych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych przez Oddział Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów zostały unormowane zasady dokonywania kontroli finansowych.

Uchwała powstała w oparciu o przepisy prawne nakładające na Zarząd Województwa Świętokrzyskiego obowiązek kontroli wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych. Zatem zgodnie z art. 35a ust. 2 pkt.1 w związku z art. 127 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014) został nałożony obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania realizacji procedur kontroli oraz zasad wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków przez wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne na przykładzie 5% rocznych wydatków. Ustawa nakłada obowiązek przeprowadzania corocznej kontroli we wszystkich podległych i nadzorowanych przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego samorządowych jednostkach organizacyjnych, oraz zgodnie z art. 41 ust. 1 i 2 pkt. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) i art. 67 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o Zakładach Opieki Zdrowotnej (Dz. U. z 1991 roku Nr 91, poz. 408 z późn. zm.) Zarząd Województwa kieruje, koordynuje i kontroluje działalność wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.) i § 7 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i nad jednostkami transportu sanitarnego (Dz. U. Nr 94, poz. 1097) podmiot sprawujący nadzór nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej przeprowadza kontrole okresowe i sprawdzające. Kontrole okresowe przeprowadzane muszą być co najmniej raz w roku celem dokonania okresowej oceny działalności jednostki organizacyjnej.

Uchwała Nr 634/04 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28.07.2004 roku w sprawie ustalenia zasad planowania, koordynowania i przeprowadzania kontroli w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych przez Departament Budżetu i Finansów ustala Regulamin Kontroli, Instrukcję w sprawie zasad i trybu postępowania kontrolnego, wprowadza wzory upoważnienia, program kontroli, protokół kontroli i wystąpienia pokontrolnego.

Uchwała reguluje ponadto podstawowe zasady, obowiązki i uprawnienia pracowników Oddziału Kontroli Finansowej w trakcie przeprowadzania kontroli.

5. Działania informacyjne i sprawozdawcze dotyczące kontroli finansowej składane Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego.

Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego przedkładane są sprawozdania roczne z przeprowadzonych kontroli w terminie do 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym oraz informacje półroczne o stanie realizacji planu kontroli za dane półrocze do końca miesiąca następującego po każdym półroczu.

Sprawozdanie za 2004 rok zostało przyjęte przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego na posiedzeniu w dniu 7 kwietnia 2005 roku (Protokół Nr 165/05), natomiast informacja w tej sprawie za pierwsze półrocze 2005 roku została przyjęta w dniu 3 sierpnia 2005 roku (Protokół Nr 192/05)

6. Wyniki przeprowadzonych kontroli finansowych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych Województwa Świętokrzyskiego.

**Wykaz
pobytu kontrolujących w wojewódzkich jednostkach samorządowych Województwa
Świętokrzyskiego w 2004 roku.**

Tabela nr 1.

Lp	Miejsce przeprowadzonej kontroli (nazwa jednostki)	Czas pobytu w jednostce w dniach od - do	Ilość Inspektorów biorących udział w kontroli	Uwagi: Zalecenia, sprawozdanie
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach	15.01.04 – 17.02.04	1	Zalecenia
2	Świętokrz. Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach	30.01.04 – 30.03.04	2	j.w.
3	Medyczne Studium Zawodowe w Morawicy	03.03.04 – 23.03.04 i 15.04.04	1	j.w.
4	Wojewódzki Specjalistyczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Morawicy	22.04.04 – 28.04.04 i 17.05.04	2	j.w.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
5	Departament Budżetu i Finansów w/m	20.05.04 – 25.05.04	1	Sprawozdanie
6	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach	15.06.04 – 29.06.04 i 23.07.04	1	Zalecenia
7	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach	15.06.04 – 0-7.07.04	1	j.w.
8	Filharmonia Świętokrzyska w Kielcach	05.07.04 – 20.07.04	1	j.w.
9	Muzeum Narodowe w Kielcach	24.08.04 – 03.09.04	1	j.w.
10	Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kam.	31.08.04 – 10.09.04	1	j.w.
11	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach	31.08.04 – 15.09.04	1	j.w.
12	Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kam.	20.09.04	2	j.w.

13	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach	27.09.04 – 08.10.04	1	j.w.
14	Muzeum Wsi Kieleckiej	04.10.04 – 20.10.04	1	j.w.
15	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	05.10.04 – 15.10.04	1	j.w.
16	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach	02.11.04 – 30.11.04	1	j.w.
17	Muzeum Wsi Kieleckiej	23.11.04 – 24.11.04	2	j.w.
18	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	13.12.04 – 17.12.04 i 14.02.05	2	j.w.
19	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach	09.12.04 – 27.12.04 i 20.01.05	1	j.w.
20	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach	29.12.04 – 18.01.05 i 31.01.05	1	Sprawozdanie

W tabeli wykazane są dni pobytu inspektorów bezpośrednio w kontrolowanych jednostkach, które w 2004 roku wyniosły 312 dni, a w kolumnie piątej podana jest informacja jakim dokumentem została zakończona kontrola.

Tylko w jednym przypadku kontroli wojewódzkich jednostek organizacyjnych kontrola zakończyła się sprawozdaniem tj. w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Kielcach w pozostałych zakończyły się protokołami i zaleceniami pokontrolnymi.

Wykaz nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli przedstawia układ tabelaryczny

(Tabela nr 2 stanowiąca załącznik do sprawozdania nr 1).

Informacja dotycząca kontroli przeprowadzonych w I półroczu 2005 r.

Ogółem w I półroczu 2005 roku przeprowadzono 10 kontroli problemowych i 7 kontroli sprawdzających.

Kontrolą objęto 5 % wydatków wykonanych w podległych jednostkach.

Przeprowadzono następujące kontrole.

Kontrole problemowe w:

1. Muzeum Narodowym w Kielcach,
2. Medycznym Studium Zawodowym w Morawicy,
3. Medycznym Studium Zawodowym w Starachowicach,
4. Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach,
5. Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu,
6. Policealnej Szkole Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej,
7. Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Kielcach,
8. Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach,
9. Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach,
10. Zakład Obsługi Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach,

Kontrole sprawdzające w:

1. Muzeum Narodowe w Kielcach,
2. Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach,
3. Medyczne Studium Zawodowe w Morawicy ,
4. Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach,
5. Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach,
6. Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach
7. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach.

Przedmiotem kontroli problemowej przeprowadzonej w w/w jednostkach były głównie następujące zagadnienia:

1. prawidłowość pobierania i gromadzenia środków publicznych,
2. prawidłowość realizacji należności i zaciągania zobowiązań finansowych,
3. prawidłowość dokonywania wydatków ze środków publicznych,
4. prawidłowość udzielania zamówień publicznych,
5. pozostałe nieprawidłowości

Natomiast dokonując kontroli sprawdzających ustalono czy zalecenia wynikające z poprzednich kontroli problemowych i doraźnych są realizowane.

Ad.1. W zakresie pobierania i gromadzenia środków publicznych stwierdzono:

- brak umowy na prowadzenie rachunku bankowego (w 1 jednostce),
- program komputerowy finansowo księgowy w wydrukach raportu kasowego wykazuje inną datę niezgodną z datą faktycznego ich sporządzenia (w 1 jednostce),
- brak pełnego szczegółowego opisu zabezpieczenia, przechowywania i ochrony wartości pieniężnych (w 1 jednostce),
- brak przestrzegania ustalonej częstotliwości sporządzania raportów kasowych,
- brak adnotacji na raportach kasowych faktu zaksięgowania raportu (dzień, strona, pozycja księgowa, podpis) (w 1 jednostce),
- brak określenia na piśmie stanu pogotowia kasowego (w 1 jednostce),
- brak zapisu daty przekazania raportów kasowych do księgowania (w 1 jednostce),
- brak zapisu na raportach kasowych dekretacji (oznaczenia sposobu księgowania)
(w 2 jednostkach),
- brak dokumentacji przyjętych zasad (polityki rachunkowości) (w 1 jednostce),
- brak zakładowego planu kont (w 1 jednostce),
- brak pełnej instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych (w 1 jednostce),
- nieprawidłowo prowadzona ewidencja w księgach inwentarzowych (w 1 jednostce),
- przekraczanie stanu „pogotowia kasowego” (w 2 jednostkach)
- niedostateczne zabezpieczenie pomieszczenia kasy (w 1 jednostce),

Ad. 2 W zakresie realizacji należności i zaciągania zobowiązań stwierdzono:

- dopuszczenie do opóźnień w windykacji należności, nie podjęcie właściwych działań mających na celu wyegzekwowanie od dłużników terminowej płatności, oraz mała skuteczność w egzekucji istniejących należności (w 2 jednostkach),
- nieprawidłowa numeracja dowodów kasowych „KP” (w 1 jednostce),
- nieprawidłowe wydatkowanie środków pieniężnych na opłaty parkingowe (w 1 jednost.),
- nieprawidłowe rozliczanie zaliczek pobranych przez pracowników (różnica w datach faktycznego pobrania a zapisem księgowym) (w 1 jednostce),
- przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających budżet (w 1 jednostce),
- brak wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych (w 1 jednostce),

- nieterminowa, niezgodne z umową windykacja należności (opóźnione zapłaty) (w 1 jednostce),
- zaniechanie naliczania odsetek (w 1 jednostce),
- nie stosowanie ustaleń wynikających z treści zawartej umowy na najem lokalu (ustne ustalenia kierownika jednostki z najemcą niższej stawki za najem lokalu niż przewiduje umowa), spowodowało to zaniżenie przychodów jednostki, co świadczy o niegospodarności i braku legalności w tym zakresie działania (w 1 jednostce),
- zawieranie umów o dzieło lub umów zlecenia na prowadzenie szkoleń bez podania ilości godzin i ceny za 1godzinę (w 1 jednostce),
- nie stosowanie pisemnej dokumentacji przy zamawianiu usług obcych na rzecz jednostki i nie dokonywanie opisywania dowodów księgowych będących podstawą do zapłaty (dotyczących legalności celowości i gospodarności) (w 1 jednostce),

Ad. 3 W zakresie prawidłowości dokonywania wydatków ze środków publicznych stwierdzono:

- nieprawidłowe rozliczanie delegacji służbowych (w 1 jednostce),
- brak dokumentacji (wyliczenia w formie pisemnej) czasu faktycznego (efektywnego) wykonania pracy w ciągu roku kalendarzowego stanowiącej podstawę do przyznania dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników zatrudnionych w jednostce, (w 4 jednostkach),
- brak zapisu na dokumentach dotyczących wyliczenia wartości dodatkowego wynagrodzenia rocznego nazwiska i imienia osoby która je sporządza (w 1 jednostce),
- brak zapisu faktu sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno rachunkowym na fakturach zewnętrznych przyjmowanych przez jednostkę (w 1 jednostce),
- brak regulaminów regulujących sposób i procedury wyliczenia i wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego, w 9 jednostkach,
- błędne wyliczenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego (fakty nadpłacenia pracownikom oraz zaniżonej wypłaty), w 2 jednostkach,
- dokumenty nie spełniają wymogów dokumentu księgowego określonych w ustawie o rachunkowości (w 1 jednostce),

Ad. 4 W zakresie prawidłowości udzielania zamówień publicznych stwierdzono:

- nieprawidłowości i uchybienia w zakresie stosowania przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych (w 2 jednostkach),
- nie dokonywanie szacowania kosztów obsługi rachunku bankowego w celu ustalenia sposobu i trybu w jakim należało otworzyć w/w rachunek (w 1 jednostce),

Ad. 5 W zakresie spraw organizacyjnych, planowania, sprawozdawczości i innych stwierdzono:

- błędne sporządzanie umów (np. brak podpisów na umowach stron zawierających umowę, brak zapisu kwoty do zapłaty netto czy brutto (w 2 jednostkach),
- zatrudnianie na stanowisku głównego księgowego osoby nie spełniającej wymogów art. 35 ust. 2 pkt. 4 ustawy o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2003 roku Nr 15. poz. 148 z późn. zm.) (w 2 jednostkach),
- brak precyzyjności w treści zawieranych umów (w 1 jednostce),
- brak pełnych opisów na dowodach księgowych dotyczących wydatków stwierdzających ich legalność , celowość i gospodarność (w 1 jednostce),
- brak daty wykonania przedmiotu umowy na dokumentach stwierdzających ich wykonanie (w 1 jednostce),
- nieprawidłowo wystawione faktury VAT (w 1 jednostce),

- nie wprowadzenie do dokumentacji wewnętrznej polityki rachunkowości zasad ujętych w art. 4, 5, 6, 7, 8 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2002 Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) (w 1 jednostce),
- nieprawidłowe opracowane kalkulacje kosztów lub ich brak przy organizowaniu imprez i szkoleń (w 1 jednostce),
- nieprawidłowe rozliczenie zaliczki poprzez podstawienie niewłaściwych dokumentów na kwotę 540,00 zł.,

Z zamierzonego planu nie wykonano kontroli kompleksowej w Teatrze im. Stefana Żeromskiego w Kielcach i dwóch kontroli sprawdzających w Świętokrzyskim Centrum Ratownictwa Medycznego w Kielcach i Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

Powodem takiej realizacji planu było późne wykonanie przez jednostki organizacyjne wydatków w wysokości 5%. Dopiero w końcu miesiąca lutego 2005 roku jednostki osiągnęły wydatki na poziomie 5% po dokonaniu wypłaty „dodatkowego wynagrodzenia rocznego” co pozwoliło na rozpoczęcie kontroli w tym zakresie.

Tylko w Policealnej Szkole Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku Kamiennej nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości i na tą okoliczność zostało sporządzone sprawozdanie z kontroli.

Do wszystkich wymienionych jednostek wysłano zalecenia pokontrolne, w których zwrócono uwagę na ujawnione nieprawidłowości i uchybienia, oraz zobowiązano Dyrektorów do ich wyeliminowania w dalszej działalności.

Kompetencje zawodowe pracowników Oddziału Kontroli Finansowej.

Pracownicy Oddziału Kontroli Finansowej powinni posiadać taki poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, który pozwala im na skuteczne i efektywne wypełnianie powierzonych zadań i obowiązków a także rozumieć znaczenie systemu kontroli finansowej. W tym celu pracownicy Oddziału na bieżąco winni uzupełniać wiedzę poprzez uczestniczenie w odpowiednich szkoleniach, oraz móc korzystać z odpowiednich porad i wskazówek dotyczących wykonywanej przez nich pracy.

W 2004 i 2005 roku pracownicy Oddziału nie uczestniczyli w żadnych szkoleniach i sympozjach związanych z wykonywaną pracą.

Potencjał kontrolny według stanu na dzień 30.06. 2005 r.

Potencjał Oddziału Kontroli Finansowej Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego na dzień 30.06.2005 roku przeznaczony do wykonywania kontroli wynosi w przeliczeniu 2 i 3/5 pracownika (2/5 czasu jednego pracownika przeznaczane jest na likwidację Wojewódzkiego Biuro Geodezji i Modernizacji Terenów Wiejskich Spółka z o. o. w likwidacji w Kielcach).

Wyliczenie czasu w inspektorodniach jaki przy obecnej obsadzie oddziału może być wykorzystany do prowadzenia kontroli w wojewódzkich jednostkach organizacyjnych.

Tabela nr 3.

Czas pracy	podstawowy	Pomniejszenia czasu pracy				Uwagi.
		urlo- py	szkolenia	choroby	inne	
1	2	3	4	5	6	7

K. Majcher- czyk	252	-37	12	4	60	60 dni przeznaczone na kierowanie oddziałem tj. 5 dni w miesiącu
J.Binkowski	252	-36	12	4	96	96 dni poświęcone na likwidację spółki
R. Lis	252	-38	12	4	-	
Razem	756	-111	-36	-12	-156	Po pomniejszeniu czasu pracy (kolumna 2) o sumę (kolumn3,4,5,6) czas potrzebnych do wykonywania kontroli bezpośrednio w jednostkach organizacyjnych wynosi 441 inspektorodni

Ustalenie potencjału kontrolnego Oddziału Kontroli Finansowej w Departamencie Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach (PK)

1) Możliwości kontrolne oddziału

Obliczono na podstawie liczby dni pracy w danym roku i planowanej liczby zatrudnionych inspektorów. Liczbę dni pracy inspektora w roku otrzymujemy przez pomniejszenie dni kalendarzowych o dni ustawowo wolne od pracy. Liczba ta pomniejszona o dni urlopu wypoczynkowego, szkoleniowego, dni szkoleń organizowanych przez urząd oraz rezerwy na nieobecności z tytułu choroby stanowi potencjalny czas pracy inspektora (około 200 dni pracy zarówno w terenie jak i w siedzibie urzędu). Mnożąc tę wielkość przez planowaną liczbę zatrudnionych inspektorów otrzymamy wielkość potencjału kontrolnego (PK) wyrażonego w inspektorodniach.

2) Średni czas kontroli kompleksowej i problemowej.

Średni czas pracy przeznaczony na przeprowadzenie kontroli kompleksowej (Stk) i kontroli problemowej (Stp) ustalono w inspektorodniach w oparciu o dotychczasowe doświadczenia Urzędu i literaturę fachową w tym zakresie. Czas ten winien również uwzględniać obciążenia z tytułu badania spraw wynikających z ustawy prawo o zamówieniach publicznych.

3) Czas kontroli kompleksowych.

W celu ustalenia niezbędnego czasu na wykonanie zadania ustawowego, to jest kontroli kompleksowych (Tkk), należy pomnożyć liczbę kontroli kompleksowych zaplanowanych do wykonania w danym roku (Rpk) przez przyjętą w danym urzędzie średnią liczbę dni (Stk) przypadających na jedną kontrolę (np. 60 inspektorodni).

$$\mathbf{Tkk = Rpk \times Stk}$$

Łączny planowany czas kontroli kompleksowych można ustalić także poprzez zsumowanie wcześniej ustalonego czasu jednostkowego poszczególnych kontroli. Jest to zasadne zwłaszcza wtedy, gdy w rocznym planie ujęto kontrole w wielkich jednostkach samorządowych (w których jednostkowy czas kontroli wielokrotnie przekracza średni czas trwania kontroli).

4) Czas kontroli doraźnych i sprawdzających.

Liczbę inspektorodni przeznaczonych na przeprowadzenie kontroli doraźnych i sprawdzających można ustalić na podstawie dotychczasowych doświadczeń i przyjętej praktyki (np. zaplanowanej liczby kontroli sprawdzających - Rps równej ilości planowanych kontroli kompleksowych- Rpk). Można także zaplanować i przeznaczyć 5% potencjału kontrolnego na kontrole doraźne (Tkd) i po 5 dni na kontrole sprawdzające (Tks).

Liczba kontroli doraźnych (Rpd) determinowana jest wnioskami wynikającymi z bieżącej pracy urzędu i możliwościami ich realizacji.

5) Czas kontroli problemowych

Ilość dni możliwych na wykonanie kontroli problemowych stanowi różnicę między potencjałem kontrolnym, a liczbą dni przeznaczonych na kontrole kompleksowe, doraźne i sprawdzające. Natomiast liczbę kontroli problemowych (Rpp) stanowi iloraz tego czasu kontroli i przyjętego średniego czasu kontroli problemowej (Stp), co wyraża poniższy wzór:

$$Rpp = \frac{PK - (Tkk + Tkd + Tks)}{Stp}$$

6) Zestawienie rocznego planu kontroli

W Województwie Świętokrzyskim kontrole przypadają na 28 jednostkach organizacyjnych. Zakładając że kontrole kompleksowe w każdej podległej jednostce winny odbywać się raz na cztery lata to rocznie powinno się przeprowadzać 7 kontroli kompleksowych. Z tego wynika że w 21 jednostkach powinny być przeprowadzone kontrole problemowe doraźne i sprawdzające.

Zestawienie rocznego planu kontroli wynikający z w/w założeń (Tabela nr 3).

Tabela nr 3

Wyszczególnienie kontroli	Symbol	liczba	Ilość dni	Struktura %
Kompleksowa K	Rpk	7	Tkk = 7 x 60 = 420	43
Problemowa P	Rpp		Tkp = 21 x 22 = 462	43
Doraźna D	Rpd	x	Tkd = 600 x 0,05 = 30	3
Sprawdzająca S	Rps	x	Tks = 21 x 5 = 105	11
Razem			Pk = 1059	100

Przy takich założeniach licząc na jednego inspektora 200 inspektorodni przeznaczonych na kontrolę w ciągu roku potencjał kontrolny winien wynosić 5 osób.

Wyliczenie inspektorodni w oparciu o przyjęty plan kontroli wojewódzkich jednostek organizacyjnych na 2005 rok (bez szpitali) przyjęto 19 jednostek.

Wyszczególnienie kontroli	Symbol	liczba	Ilość dni	Struktura %
Kompleksowa K	Rpk	2	Tkk = 2 x 60 = 120	21
Problemowa P	Rpp	17	Tkp = 17 x 22 = 374	56
Doraźna D	Rpd	x	Tkd = 600 x 0,05 = 30	5

Sprawdzająca S	Rps	x	Tks = 20 x 5	= 100	18
Razem		19		Pk = 624	100

W jednostkach służby zdrowia przy założeniu, że będą to tylko kontrole problemowe potrzeba 30 dni x 9 jednostek = 270 inspektorodni. Przyjęcie 30 dni na kontrolę wiąże się z tym, że są to jednostki o dużych obrotach finansowych. Łączna ilość inspektorodni w 2005 roku wyniosłaby 894 co stanowi 4,5 pracownika do kontroli.

Załącznik Nr 1 do sprawozdania
z przeprowadzonych kontroli
finansowych w 2004 r

Zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości w wojewódzkich jednostkach samorządowych Województwa Świętokrzyskiego kontrolowanych w 2004 roku

Tabela nr 2

L. p	Nazwa nieprawidłowości lub uchybienia	Nazwa jednostki organizacyjnej w której wystąpiła nieprawidłowość lub uchybienie								Ilość jednostek w których wystąpiła ta nieprawidłowość
1	2	3								4
1	Brak pełnej dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości	Medyczne Studium Zawodowe w Morawicy	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	Muzeum Narodowe w Kielcach	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach	Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku – Kam.	8
2	Księgowość prowadzona w syst. komputerowym nie odpowiada w pełni wymogom ustawy o rachunkowości	Filharmonia Świętokrzyska w Kielcach	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach		7
3	Nieaktualne zakładowe plany kont, niedostosowane do potrzeb i specyfiki jednostki lub ich	Medyczne Studium Zawodowe w Mo-	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń	Nauczycielskie Kolegium Języków	Muzeum Narodowe w Kielcach	Filharmonia Świętokrzyska w Kielcach	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka			6

	brak	rawicy	Wodnych w Kielcach	Obcych w Sandomierzu			w Kielcach			
4	Nieprawidłowe księgowania – niezgodne z planem kont	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kam.	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach				5
1	2	3						4		
5	Nieaktualna instrukcja kasowa	Filharmonia Świętokrzyska w Kielcach	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach					4
6	Dopuszczenie do opóźnień w windykacji należności, nie podjęcie właściwych działań mających na celu skuteczną ich egzekucję	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach					4
7	Brak aktualnej instrukcji obiegu dokumentów księgowych	Filharmonia Świętokrzyska w Kielcach	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach						3
8	Brak regulaminu kontroli wewnętrznej	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach						3
9	Brak regulaminu udzielania zamówień	Nauczycielskie	Świętokrzyski Zarząd	Świętokrzyskie	Filharmonia Święto-					4

	publicznych	Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	Dróg Wojewódzkich w Kielcach	Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach	krzyska w Kielcach						
10	Różne nieprawidłowości i uchybienia w zakresie stosowania przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach	Muzeum Narodowe w Kielcach	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach						4
11	Dokumenty księgowo nie są właściwie opisane pod względem formalnym i rachunkowym, brak daty wystawienia, podpisu, przedłożenia do realizacji, kwoty wyrażonej liczbowo i słownie oraz brak pełnej i dokładnej dekretacji dowodów księgowych	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	Muzeum Narodowe w Kielcach								2
12	Brak odpowiedniego i terminowego dokumentowania operacji zakupu i sprzedaży	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach								2
1	2	3							4		
13	Wydatkowanie środków budżetowych za wynajem pomieszczeń biurowych bez właściwych i aktualnych umów	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli								2

			cieli w Kiel- cach							
1 4	Brak dostatecznego nadzoru ze strony osób odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach							2
1 5	Brak instrukcji określającej sposób zarządzania systemem informacyjnym	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach							2
1 6	Brak aktualizacji planów finansowych	Medyczne Studium Zawodowe w Morawicy	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach						3
1 7	Brak odrębnego raportu dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Pracowniczych	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu							2
1 8	Księgi inwentarzowe majątkowe prowadzone nieczytelnie i niedbale	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu								1
1 9	Brak wyodrębnionego rachunku bankowego dla środka specjalnego	Medyczne Studium Zawo-								1

		dowe w Mo- rawicy								
2 0	Brak stosow- nych zarządzeń wewnętrznych regulujących gospodarkę majątkiem trwałym, in- wentaryzację majątku i zasad odpowiedzial- ności za powie- rzone mienie	Filhar- monia Święto- krzyska w Kiel- cach								1
2 1	Brak określenia na piśmie stanu pogotowia kasowego	Nauczy cielskie Kole- gium Języ- ków Obcych w San- domie- rzu								1
2 2	Brak oświad- czenia kasjerki o przyjęciu odpowiedzial- ności material- nej za powie- rzoną gotówkę w kasie	Nauczy cielskie Kole- gium Języ- ków Obcych w San- domie- rzu								1
1	2		3							4
2 3	Powierzenie przyjmowania gotówki oso- bom nieupo- ważnionym i bez sporządze- nia stosownego protokołu zdawczo- odbiorczego	Nauczy cielskie Kole- gium Języ- ków Obcych w San- domie- rzu								1
2 4	Nie traktowanie kwitariuszy przychodowych „kasa przyj- mie” jako dru- ków ścisłego zarachowania	Nauczy cielskie Kole- gium Języ- ków Obcych w San- domie- rzu								1

2 5	Niewłaściwa ewidencja „kwitariuszy przychodowych”	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach								1
2 6	Przekroczenie ustalonego pogotowia kasowego	Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach								1
2 7	Nieterminowe rozliczanie udzielonych zaliczek dla pracowników	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach								1
2 8	Dokonywanie wypłat gotówkowych i przelewów środków na podstawie dokumentów nie zatwierdzonych przez osoby do tego upoważnione	Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Sandomierzu								1
2 9	Brak egzekucji należnych ustawowych odsetek za zwłokę w płatnościach	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach								1
3 0	Brak kalkulacji finansowych dot. ustalenia cen ofert do przetargów	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach								1
3 1	Niedotrzymanie terminów wykonania umów	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego								1

		w Kielcach								
3 2	Dokonanie zakupu sprzętu komputerowego z naruszeniem ustawy o zamówieniach publicznych	Wojewódzki Specjalistyczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Morawicy								1
1	2	3							4	
3 3	Nieprawidłowe rozliczanie delegacji służbowych	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach								1
3 4	Nieprawidłowe rozliczanie ryczałtu za używanie samochodu własnego do celów służbowych	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach								1
3 5	Wydatkowanie środków budżetowych na zakup materiałów niewiadomego pochodzenia	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach								1
3 6	Dokonywanie zaliczkowych wpłat za usługi (centralne ogrzewanie) w miesiącu grudniu na poczet I półrocza następnego roku budżetowego	Medyczne Studium Zawodowe w Starachowicach								1

UCHWAŁA Nr /05
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia **października 2005 r.**
w sprawie **zmian w planie wydatków budżetu województwa na 2005 rok**

Na podstawie § 10 uchwały Nr XXIII/219/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004r. w sprawie *uchwalenia budżetu województwa na 2005 rok* - **uchwała się, co następuje:**

§ 1

W planie wydatków budżetu województwa na 2005 rok dokonuje się przeniesień między paragrafami w ramach działu i rozdziału na kwotę **7.500 zł.**, zgodnie z załącznikiem Nr 1 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego, Dyrektorowi Kancelarii Sejmiku oraz Skarbnikowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

UZASADNIENIE

Podstawę zmian wprowadzanych przedmiotową uchwałą stanowi upoważnienie zawarte w § 10 uchwały Nr XXIII/219/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004r. w sprawie *uchwalenia budżetu województwa na 2005 rok*.

Zmiany zostały dokonane na wniosek Dyrektora Kancelarii Sejmiku i dotyczą przeniesienia wydatków między paragrafami w ramach działu i rozdziału na kwotę **7.500 zł.**, z tego:

- **dział 750 – Administracja publiczna** **7.500 zł.,**
- rozdział 75017 – Samorządowe sejmiki województw** **7.500 zł.,**
- przesunięcie z:**
- § 3030 – różne wydatki na rzecz osób fizycznych** **7.500 zł.,**
- do:**
- § 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych** **7.500 zł.,**

Powyższe zmiany podyktowane są *koniecznością wyposażenia zakupionych komputerów dla członków prezydium sejmiku w niezbędne oprogramowanie.*

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia .2005r.

Dział 750 ADMINISTRACJA PUBLICZNA*kwota w zł.*

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE			7.500
IV	Pozostałe wydatki bieżące			7.500
	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	3030		7.500
VII	WYDATKI MAJĄTKOWE		7.500	
	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6060	7.500	
	OGÓŁEM		7.500	7.500

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia .2005r.

Kancelaria Sejmiku

Dział 750 - Administracja publiczna

Rozdział 75017 - Samorządowe sejmiki województw

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE			7.500
IV	Pozostałe wydatki bieżące			7.500
	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	3030		7.500
VII	WYDATKI MAJĄTKOWE		7.500	
	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6060	7.500	
	OGÓŁEM		7.500	7.500

**UCHWAŁA Nr /05
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 2005 r.**

w sprawie zmian w planie wydatków budżetu województwa na 2005 rok

Na podstawie § 10 uchwały Nr XXIII/219/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie *uchwalenia budżetu województwa na 2005 rok* - **uchwala się, co następuje:**

§ 1

W planie wydatków budżetu województwa na 2005 rok dokonuje się przeniesień między paragrafami w ramach działu i rozdziału na kwotę **66.000 zł.**, zgodnie z załącznikiem Nr 1 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego, Dyrektorowi Departamentu Organizacyjno – Administracyjnego i Kadr oraz Skarbnikowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

UZASADNIENIE

Podstawę zmian wprowadzanych przedmiotową uchwałą stanowi upoważnienie zawarte w § 10 uchwały Nr XXIII/219/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004r. w sprawie uchwalenia budżetu województwa na 2005 rok. Zmiany zostały dokonane na wniosek Dyrektora Departamentu Organizacyjno – Administracyjnego i Kadr i dotyczą przeniesienia wydatków między paragrafami w ramach działu i rozdziału, na kwotę **66.000 zł.**,

z tego:

dział 750 – Administracja publiczna	66.000 zł.,
rozdział 75018 – Urzędy marszałkowskie	66.000 zł.,
przesunięcie z:	
§ 4420 – Podróże służbowe zagraniczne	66.000 zł.,
do:	
§ 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia	66.000 zł.,

z przeznaczeniem na zakup materiałów eksploatacyjnych i wyposażenia.

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia r.

Dział 750 ADMINISTRACJA PUBLICZNA*kwota w zł.*

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE		66.000	66.000
IV	Pozostałe wydatki bieżące		66.000	66.000
	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	66.000	
	Podróże służbowe zagraniczne	4420		66.000
	OGÓŁEM		66.000	66.000

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia r.

Departament Organizacyjno-Administracyjny i Kadr
Dział 750 - Administracja publiczna
Rozdział 75018 - Urzędy marszałkowskie

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE		66.000	66.000
IV	Pozostałe wydatki bieżące		66.000	66.000
	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	66.000	
	Podróże służbowe zagraniczne	4420		66.000
	OGÓŁEM		66.000	66.000

Załącznik Nr 18

„Projekt”

UCHWAŁA Nr /05
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia **października 2005 roku**
w sprawie **zmian w budżecie województwa na 2005 rok**

Na podstawie art.124, ust.1, pkt 1 i 2, art.128, ust.1, pkt 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2003r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611, Nr 189, poz. 1851; z 2004r. Nr 19, poz. 177, Nr 93, poz. 890, Nr 121, poz. 1264, Nr 123, poz. 1291, Nr 210, poz. 2135, Nr 273, poz. 2703; z 2005r. Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565) oraz Decyzji Wojewody Świętokrzyskiego Nr 3011/110/2005 z dnia 27 września 2005r - **uchwała się, co następuje:**

§ 1

Zwiększa się plan dochodów budżetu województwa na 2005 rok o kwotę **16.127 zł.**, stanowiącą dotację pochodzącą z rezerwy celowej (ujętej w części 83, poz. 10), otrzymaną z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych samorządu województwa, zgodnie z załącznikiem Nr 1.

§ 2

Zwiększa się plan wydatków budżetu województwa na 2005 rok o kwotę **16.127 zł.**, z tego w:

- dziale **853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej** **16.127 zł.**
- rozdziale **85332 – Wojewódzkie urzędy pracy** **16.127 zł.**
- § **4017** – wynagrodzenia osobowe pracowników 10.718 zł.,
- § **4117** – składki na ubezpieczenia społeczne 1.847 zł.,
- § **4127** – składki na Fundusz Pracy 262 zł.,
- § **4217** – zakup materiałów i wyposażenia 500 zł.,
- § **4307** – zakup usług pozostałych 2.800 zł.,

z przeznaczeniem na *pokrycie kosztów realizacji programu: Phare Spójność Społeczna i Gospodarcza 2001 Rozwój Zasobów Ludzkich Projekt PL01.06.09.01-02-13 „Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich” dla jednostki realizującej, tj. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach, zgodnie z załącznikiem Nr 2.*

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego, Dyrektorowi Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej oraz Skarbnikowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Franciszek Wołodźko

DOCHODY PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia 10.2005r.

Dział 853 POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
III	Dot.cel.otrz.z budż.pań.na realiz.zadań własnych samorz.wojew.		16.127	
	Dot.cel.otrz.z budż.pań.na realizację bieżących zadań własnych samorządu województwa (pozostałe)	2237	16.127	
	OGÓŁEM		16.127	

DOCHODY PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia 10.2005r.

DEPARTAMENT BUDŻETU I FINANSÓW

Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Rozdział 85332 - Wojewódzkie urzędy pracy

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
III	Dot.cel.otrz.z budż.pań.na realiz.zadań własnych samorz.wojew.		16.127	
	Dot.cel.otrzym.z budż.pań.na realizację bieżących zadań własnych samorządu województwa (pozostałe)	2237	16.127	
	OGÓŁEM		16.127	

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 2
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia 10.2005r.

Dział 853 POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ*kwota w zł.*

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE		16.127	
	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4017	10.718	
II	Wydatki pochodne od wynagrodzeń		2.109	
	Składki na ubezpieczenia społeczne	4117	1.847	
	Składki na Fundusz Pracy (pozostałe)	4127	262	
IV	Pozostałe wydatki bieżące		3.300	
	Zakup materiałów i wyposażenia	4217	500	
	Zakup usług pozostałych (pozostałe)	4307	2.800	
	OGÓŁEM		16.127	

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 2
do uchwały Nr /05
Zarządu Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia 10.2005r.

Departament Zdrowia i Polityki Społecznej
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
Rozdział 85332 - Wojewódzkie urzędy pracy

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE		16.127	
	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4017	10.718	
II	Wydatki pochodne od wynagrodzeń		2.109	
	Składki na ubezpieczenia społeczne	4117	1.847	
	Składki na Fundusz Pracy (pozostałe)	4127	262	
IV	Pozostałe wydatki bieżące		3.300	
	Zakup materiałów i wyposażenia	4217	500	
	Zakup usług pozostałych (pozostałe)	4307	2.800	
	OGÓŁEM		16.127	

Załącznik Nr 19
„Projekt”

UCHWAŁA Nr /05
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 2005 roku
w sprawie zmian w budżecie województwa na 2005 rok

Na podstawie art.18, pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1590; z 2002r. Nr 23, poz.220, Nr 62, poz.558, Nr 153, poz.1271, Nr 214, poz.1806; z 2003r. Nr 162, poz.1568; z 2004r. Nr 102, poz.1055, Nr 116, poz.1206), w związku z art.93, ust.5 oraz art.124, ust.1, pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2003r. Nr 15, poz.148, Nr 45, poz.391, Nr 65, poz.594, Nr 96, poz.874, Nr 166, poz.1611, Nr 189, poz.1851; z 2004r. Nr 19, poz.177, Nr 93, poz.890, Nr 121, poz.1264, Nr 123, poz.1291, Nr 210, poz.2135, Nr 273, poz.2703; z 2005r. Nr 14, poz.114, Nr 64, poz.565) - **uchwała się, co następuje:**

§ 1

Zwiększa się plan dochodów budżetu województwa na 2005 rok o kwotę **1.387 zł.**, pochodzącą ze zwrotu do budżetu województwa nadmiernie pobranych dotacji i odsetek od tych dotacji przez Wojewódzki Specjalistyczny ZOZ Gruzlicy i Chorób Płuc w Kielcach, z siedzibą w Czerwonej Górze,
z tego w dziale:

- **851 – Ochrona zdrowia** **1.387 zł.,**
- rozdziale **85157 – Staże i specjalizacje medyczne** **1.387 zł.,**

z tego:

- § **2910** – Wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości 1.190 zł.,

§ 0900 – Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości 197 zł.,
zgodnie z załącznikiem Nr 1.

§ 2

Zwiększa się plan wydatków budżetu województwa na 2005 rok o kwotę **1.387 zł.**, z tego w dziale:

• **851 – Ochrona zdrowia** 1.387 zł.,
rozdziale **85157 – Staże i specjalizacje medyczne** 1.387 zł.,

z tego:

§ 2910 – Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości 1.190 zł.,

§ 4560 - Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości 197 zł.,

z przeznaczeniem na zwrot do budżetu Wojewody nadmiernie pobranych dotacji celowych z budżetu państwa wraz z odsetkami, zgodnie z załącznikiem Nr 2.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Sejmiku

Stefan Józef Pastuszka

DOCHODY PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1
do uchwały Nr /05
Sejmiku Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia 2005r.

Dział 851 OCHRONA ZDROWIA

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
VIII	Pozostałe dochody		1.387	
	Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	0900	197	
	Wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	2910	1.190	
	OGÓLEM		1.387	

DOCHODY PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 1 d uchwały Nr /05
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 2005r.

DEPARTAMENT BUDŻETU I FINANSÓW

Dział 851 - Ochrona zdrowia

Rozdział 85157 - Staże i specjalizacje medyczne

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
VIII	Pozostałe dochody		1.387	
	Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	0900	197	
	Wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	2910	1.190	
	OGÓŁEM		1.387	

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 2 d uchwały Nr /05
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 2005r.

Dział 851 OCHRONA ZDROWIA

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE		1.387	
III	Dotacje		1.190	
	Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	2910	1.190	
IV	Pozostałe wydatki bieżące		197	
	Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	4560	197	
	OGÓŁEM		1.387	

WYDATKI PAŹDZIERNIK/2005

Załącznik nr 2
do uchwały Nr /05
Sejmiku Województwa
Świętokrzyskiego
z dnia 2005r.

Departament Zdrowia i Polityki Społecznej

Dział 851 - Ochrona zdrowia

Rozdział 85157 - Staże i specjalizacje medyczne

kwota w zł.

Grupa	Wyszczególnienie	§	Plan	
			Zwiększenie	Zmniejszenie
	WYDATKI BIEŻĄCE		1.387	
III	Dotacje		1.190	
	Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	2910	1.190	
IV	Pozostałe wydatki bieżące		197	
	Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	4560	197	
	OGÓŁEM		1.387	

NOTATKA SŁUŻBOWA

dotyczy:

wniesienia drugiej formy zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy nr Z/2.26/II/2.2/2/04/U/1/04 o dofinansowanie projektu pn. „Stypendia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Województwie Świętokrzyskim” nr Z/2.26/II/2.2/2/04 oraz umowy nr Z/2.26/II/2.2/3/04/U/2/04 o dofinansowanie projektu pn. „Stypendia dla studentów w Województwie Świętokrzyskim” nr Z/2.26/II/2.2/3/04.

Zgodnie z zapisami § 6 Umowy o dofinansowanie projektu w ramach Priorytetu II – Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach (z wyłączeniem Działania 2.5 – Promocja Przedsiębiorczości) będącej załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia

14 października 2004 r. *w sprawie wzorów umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach ZPORR 2004- 2006 (Dz.U. Nr 225, poz. 2285)* Beneficjent wnosi zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy w terminie określonym przez Instytucję Wdrażającą w dwóch wybranych formach spośród wyszczególnionych w w/w umowie.

Mając na uwadze gospodarność środków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego oraz specyfikę działania 2.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” postanawia się co następuje:

- 1) w § 6 niniejszej umowy przyjmuje się jako zabezpieczenie środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa weksel in blanco złożony przez powiat kielecki
w dniu 20 stycznia 2004r.
- 2) jako drugą formę zabezpieczenia przyjmuje się rozwiązanie zaproponowane przez Beneficjenta – Powiat Kielecki, to jest: notarialne dobrowolne akty poddania się egzekucji złożone przez wszystkich partnerów porozumienia zawartego w dniu 28 października 2004 r. na rzecz Instytucji Wdrażającej (Województwa Świętokrzyskiego).

.....
/Wicemarszałek Województwa
Świętokrzyskiego/

Kielce, dnia 22 września 2005r.

Opinia prawna

w sprawie : zabezpieczeń umów o dofinansowanie projektu dotyczącego stypendiów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów w Województwie Świętokrzyskim.

Na podstawie umów z dnia 1.12. 2004r. Województwo Świętokrzyskie - jako instytucja wdrażająca zawarła z Powiatem Kieleckim - jako beneficjentem umowy o dofinansowanie projektów dotyczących stypendiów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów w Województwie Świętokrzyskim. W umowach - w par.6 - został nałożony na Powiat Kielecki jako beneficjenta, obowiązek zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy w terminie określonym przez instytucję wdrażającą w formie weksla in blanco oraz poświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.

W dniu 28 października 2004r. Powiat Kielecki podpisał porozumienia :

- z 13 innymi powiatami w sprawie projektu stypendialnego dla studentów
  - z 24 powiatami i gminami w sprawie projektów stypendialnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- w których ustalono, że jednostki samorządu terytorialnego przygotowują wspólny projekt stypendialny (par.2 porozumienia). Powiatowi Kieleckiemu uczestnicy porozumienia powierzyli rolę koordynatora prac związanych z przygotowaniem i realizacją projektu (par.3 porozumienia) przy czym zobowiązali koordynatora (par. 4 porozumienia) do :
- złożenia wniosku o dofinansowanie,
  - reprezentowania uczestników porozumienia podczas procesu weryfikacji i rozpatrywania projektu przez instytucję wdrażającą,
  - podpisania w imieniu powiatów umowy finansowania projektu.

Z porozumień , a także z treści złożonych wniosków o dofinansowanie wynikało więc, iż Powiat Kielecki umowy o dofinansowanie projektów programów stypendialnych z instytucją wdrażającą podpisywał nie tylko w imieniu własnym ale także w imieniu innych j.s.t.. Zawarte w porozumieniu upoważnienie do podpisania umowy finansowania projektu stanowiło zatem pełnomocnictwo do podjęcia szczególnej czynności prawnej w imieniu i na rzecz wszystkich j.s.t.

Nie można zatem twierdzić , iż wyłącznym beneficjentem z umów o dofinansowanie projektów stypendialnych jest Powiat Kielecki. Beneficjentami tymi są także j.s.t. w imieniu których Powiat Kielecki umowę podpisał. To zaś oznacza , iż obowiązki beneficjenta są zobowiązane realizować wszystkie j.s.t., których umowa dotyczy.

W oparciu o zawartą przez Powiat Kielecki umowę obowiązki z tytułu zabezpieczenia winny realizować względem instytucji wdrażającej wszyscy beneficjenci, tj. j.s.t., które były stroną porozumienia, w granicach określonych w par. 6 porozumień tj. proporcjonalnie do liczby złożonych przez studentów lub uczniów wniosków. Oczywiście uprawnionym z weksla i z oświadczenia notarialnego do dobrowolnego poddania się egzekucji powinna być instytucja wdrażająca.

W umowach o dofinansowanie projektów stypendialnych winno być zatem wyraźnie wskazane, iż Powiat Kielecki występuje w imieniu własnym i w imieniu pozostałych j.s.t. uczestników porozumienia, gdyż tak określony podmiot jest w istocie beneficjentem. Taki zapis wystarczałby dla uznania, że obowiązki wskazane w par. 6 umów o dofinansowanie projektów stypendialnych mają obowiązek realizować wszystkie j.s.t..

Niestety takiego określenia **strony** w umowach o dofinansowanie projektów stypendialnych nie ma , co może sugerować , że umowę tę Powiat Kielecki podpisał w imieniu własnym . W związku z tym , proponuję zmianę umów o dofinansowanie projektów stypendialnych poprzez wyraźnie wskazanie , iż Powiat Kielecki występuje w

niej nie tylko w imieniu własnym ale także w imieniu pozostałych powiatów. To wystarczyłoby do uznania za skuteczne dokonywanie zabezpieczeń na rzecz instytucji wdrażającej przez pozostałe j.s.t.

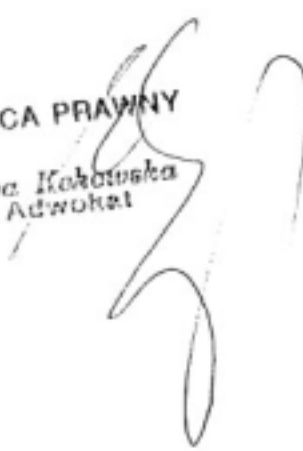
Problem jest rozwiązywalny także w sytuacji gdy proponowana wyżej korekta umowy o dofinansowanie projektów stypendialnych nie będzie możliwa.

Gdyby bowiem przyjąć, iż Powiat Kielecki umowę o dofinansowanie projektów stypendialnych podpisał w imieniu własnym to jest przecież oczywiste, iż umowy te zostały zawarte w celu należytego wykonania obowiązków Powiatu Kieleckiego wynikających z zawartych z innymi j.s.t. porozumień. W porozumieniach - w par. 9 - znajduje się wyraźne odesłanie do kodeksu cywilnego co oznacza, iż porozumienie stanowi cywilnoprawną umowę zlecenia w rozumieniu art. 734 - 749 k. c. W porozumieniach Powiat Kielecki jest przyjmującym zlecenie dokonania określonych czynności prawnych, a pozostałe powiaty dającymi zlecenie dokonania tych czynności.

Zgodnie z art. 742 k. c. (zdanie drugie) dający zlecenie jest zobowiązany zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które zaciągnął we własnym imieniu w celu należytego wykonania zlecenia. Owo zwolnienie przyjmującego zlecenie od zobowiązań oznacza, iż Powiat Kielecki ma prawo być zwolnionym przez pozostałe j.s.t. z obowiązku świadczenia zabezpieczeń na rzecz instytucji wdrażającej. Przy czym prawo do zwolnienia przysługuje już od chwili zaciągnięcia zobowiązań czyli od dnia zawarcia umów o dofinansowanie projektów stypendialnych. Przejęcie przez j.s.t. tych obowiązków wymaga jedynie zgody instytucji wdrażającej wyrażonej na piśmie. W efekcie takiego przejęcia zobowiązań zabezpieczenia mogą być realizowane na rzecz instytucji wdrażającej bezpośrednio przez wszystkie j.s.t..

RADCA PRAWNY

Ewa Kobuska
Adwokat

WNIOSEK
DO ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**Dotyczy:**

Przyjęcia protokołu Nr 7/05 z dnia 19 sierpnia 2005 r. z posiedzenia Komisji Oceny Projektów w ramach Działania 2.6 *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR)*.

OPIS STANU FAKTYCZNEGO

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego pełni rolę Instytucji Wdrażającej m.in. Działanie 2.6 *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy* w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) i jest odpowiedzialny za przeprowadzenie procedury wyboru wniosków przewidzianych do finansowania ze środków publicznych.

Procedura wyboru projektów dla Działania 2.6 *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy* oparta jest na zasadach konkursu otwartego, co oznacza, że wnioski są oceniane sukcesywnie w miarę ich napływania. Za ocenę merytoryczno-techniczną wniosków odpowiedzialna jest Komisja Oceny Projektów, pracująca w oparciu o Regulamin Komisji Oceny Projektów zatwierdzony przez Zarząd Województwa Uchwałą Nr 1010/05 z dnia 13 maja 2005 r.

Efektym końcowym prac Komisji Oceny Projektów jest sporządzenie listy rankingowej wniosków rekomendowanych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Protokół z posiedzenia Komisji wraz listą rankingową zatwierdza Marszałek Województwa po uprzedniej akceptacji Zarządu Województwa.

W dniu 19 sierpnia 2005 roku na posiedzeniu Komisji Oceny Projektów, ocenie został poddany jeden wniosek w ramach Działania 2.6, wniosek pn.: „*SCENO – Świętokrzyskie Centrum Edukacji na Odległość*”, złożony przez Wyższą Szkołę Handlową im. B. Markowskiego

w Kielcach, z siedzibą przy ul. Peryferyjnej 15 w Kielcach, reprezentowaną przez Kanclerza Zbigniewa Morawieckiego, który uzyskał rekomendację Komisji Oceny Projektów do dofinansowania.

PODSTAWA PRAWNA ROZTRZYGIĘCIA

Art. 41. ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001r. nr 142 poz. 1590 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006 (Dz.U. z 2004 r. Nr 200, poz. 2051 z późn. zm.) oraz §2 ust 1 pkt 6 „Porozumienia w sprawie podziału kompetencji w procesie wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-

PROPOZYCJA ZAŁATWIENIA

Proponuje się podpisanie protokołu Nr 7/05 z dnia 19 sierpnia 2005 r. z posiedzenia Komisji Oceny Projektów w ramach Działania 2.6 *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy* Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz listy rankingowej wniosku rekomendowanego do podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Akceptuje:**Dyrektor Departamentu**

Członek Zarządu Województwa

PROTOKÓŁ Nr 7 / 05 z dnia 19 sierpnia 2005 r.

Dotyczący posiedzenia Komisji Oceny Projektów (KOP) w ramach Działania 2.6 „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

W dniu 19 sierpnia 2005 r., w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w sali konferencyjnej nr 304 odbyło się posiedzenie Komisji Oceny Projektów. W skład Komisji wchodził przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy (lista obecności – załącznik nr 1).

Przed przystąpieniem do losowania składu eksperckiego, członkowie KOP podpisali deklarację bezstronności i poufności (załącznik nr 2)

Przewodnicząca poinformowała zebranych o ilości projektów podlegających ocenie na posiedzeniu,

a następnie dokonała wyboru składu eksperckiego w drodze losowania (załącznik nr 3)

Członkowie Komisji Oceny Projektów pracowali w oparciu o Regulamin Komisji Oceny Projektów przyjęty Uchwałą Nr 1010/05 z dnia 13 maja 2005 r. Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Zgodnie z zapisami § 6 pkt. 5 Regulaminu Komisji Oceny Projektów, Przewodnicząca zgłosiła konieczność wypracowania jednolitego systemu maksymalnej punktacji poszczególnych podpunktów karty merytoryczno-technicznej. Jednocześnie zebrani Członkowie Komisji zostali

zaproznani z propozycją powyższego podziału, wypracowaną uprzednio przez Instytucję Wdrażającą. Po dokładnym przeanalizowaniu zaproponowanego podziału maksymalnych wartości, członkowie Komisji jednomyślnie przyjęli przedłożony dokument jako obowiązujący (załącznik nr 4)

Zgodnie z Regulaminem Komisji Oceny Projektów do Działania 2.6 „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy”, aby wniosek został rekomendowany do dofinansowania powinien uzyskać, co najmniej 60% ogólnej liczby punktów wynoszącej 100 oraz jednocześnie w poszczególnych punktach oceny merytorycznej uzyskać przynajmniej 40%.

Do oceny merytorycznej został zakwalifikowany jeden wniosek aplikacyjny o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa, projekt nr Z/2.26/II/2.6/17/05, pn.: „SCENO – Świętokrzyskie Centrum Edukacji na Odległość”, złożony przez Wyższą Szkołę Handlową im. B. Markowskiego w Kielcach, z siedzibą przy ul. Peryferyjnej 15 w Kielcach, reprezentowaną przez Kanclerza Zbigniewa Morawieckiego. Projekt wpłynął w odpowiedzi na ogłoszony konkurs nr: 01/2.6/ZPORR/EFSS/05. Wniosek został oceniony przez dwie losowo wybrane osoby.

Przed przystąpieniem do oceny wniosku, każdy oceniający podpisał deklarację bezstronności. Członkowie oceniając wniosek aplikacyjny przyznawali punkty w poszczególnych punktach karty oceny merytorycznej.

Wniosek nr Z/2.26/II/2.6/17/05, złożony przez Wyższą Szkołę Handlową im. B. Markowskiego w Kielcach, z siedzibą przy ul. Peryferyjnej 15 w Kielcach, reprezentowaną przez Kanclerza Zbigniewa Morawieckiego.

Świętokrzyskie Centrum Edukacji na Odległość (SCENO) to innowacyjny projekt regionalny mający na celu stworzenie portalu edukacyjno-naukowego skierowanego do szkół wyższych, placówek oświatowych, jednostek naukowych, przedsiębiorstw i innych instytucji wspierających rozwój innowacyjny regionu. Wyższa Szkoła Handlowa im. B. Markowskiego w Kielcach opracowała przedsięwzięcie, które byłoby pierwszym i jedynym tego typu rozwiązaniem w Województwie Świętokrzyskim, propagującym ideę społeczeństwa informacyjnego i rozwiązania nowej gospodarki opartej na wiedzy, związanej z działalnością przedsiębiorstw wirtualnych (funkcjonujących przez Internet), e-biznesem, e-marketingiem, nauczaniem przez Internet (e-learning), e-pracą, bankowością internetową oraz społeczeństwem informacyjnym czy e-consultingiem. Głównym celem projektu jest demokratyzacja procesu uczenia, dostępu do informacji i zasobów wiedzy, a także kooperacja z sektorem naukowo - badawczym w postaci organizowanych konferencji naukowych, spotkań roboczych, rozmów panelowych w systemie tradycyjnym i on-line, prowadzenia kursów e-learningowych i szkoleń w formie elektronicznej, zamieszczania publikacji na łamach portalu SCENO.

Po przeprowadzeniu wnikliwej analizy przez zespół oceniający projekt nr Z/2.26/II/2.6/17/05, pn.: „SCENO – Świętokrzyskie Centrum Edukacji na Odległość” wniosek został rekomendowany do dofinansowania. Projekt przygotowany został poprawnie. Zdaniem Członków Komisji oceniających wniosek, stworzenie portalu edukacyjnego jest ważnym elementem w rozwoju regionu, projekt jest zgodny z założeniami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego i zasadami udzielania wsparcia w ramach Priorytetu 2, Działania 2.6 ZPORR, ponadlokalny charakter projektu, dający duże szanse na możliwość jego upowszechnienia i możliwość kontynuowania po zakończeniu okresu finansowania z EFS. Członkowie zwrócili również uwagę na zaangażowanie w projekt wysoko wykwalifikowanej kadry.

Komisja Oceny Projektów zwróciła uwagę na następujące uchybienia:

1. Nieprawidłowo określona jedna z grup Beneficjentów Ostatecznych, niezgodna z zapisami znajdującymi się w Uzupełnieniu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego,
2. W strukturze zarządzania projektem nie zostały określone jednoznacznie zakresy odpowiedzialności,
3. W projekcie zostało wykazane zaplecze techniczne, jakim dysponuje Beneficjent, natomiast wszelki sprzęt potrzebny do realizacji projektu, zostaje zakupiony w ramach przyznanych środków,
4. Nie zostały wykazane wartości projektów zrealizowanych, których tematyka jest podobna do założeń projektu SCENO.

Ponadto w projekcie znalazły się koszty niekwalifikowane oraz nieuzasadnione:

Lp.	Pozycja w budżecie	Wnioskowana kwota	Proponowana kwota dofinansowania	Kwota obniże-
<i>Wydatki związane z personelem</i>				
1.	Specjalista ds. funkcjonowania portalu	46.206,72	Kwota nieuzasadniona ze względu na pokrywanie się obowiązków ze specjalistą ds. technicznych oraz ds. aktualizacji i weryfikacji treści portalu.	-46.206.72
2.	Wynagrodzenie osób nadsyłających newsy do portalu	2.160,00	Kwota nieuzasadniona.	-2.160,00

3.	Stworzenie internetowej galerii z pracami studentów kierunku „Wzornictwo”*	1.500,00	Pozycja nie dotyczy realizowanego projektu i nie wpływa na jego zadania	-1.500,00
<i>Inne koszty</i>				
1.	Koszty łączności telefonicznej	12.000,00	Wydatek zawyżony. Proponuje się 6.000,00	-6.000,00
2.	Pozycja 9 Innych kosztów, Wydatki poniesione na zakup lub przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących projektu: Konferencje prasowe	4.500,00	Wydatek nieuzasadniony - należy doprecyzować, czy jest to koszt zakupu, czy przygotowania. Jednocześnie brak możliwości zidentyfikowania, co wchodzi w zakres kosztów konferencji.	-4.500,00
3.	Poz. 10 Innych kosztów. Wydatki poniesione na zakup lub przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących projektu: reklama w prasie,	36.000,00	Należy doprecyzować, czy jest to koszt zakupu takich usług, czy koszt przygotowania we własnym zakresie.	- 36.000,00
4.	Poz. 11 Innych kosztów. Wydatki poniesione na zakup lub przygotowanie materiałów inf. i pro. dotyczących projektu: gadżety	12.000,00	Należy doprecyzować, czy jest to koszt zakupu takich usług, czy koszt przygotowania we własnym zakresie	- 12.000,00
5.	Poz. 12 Innych kosztów, Wydatki poniesione na zakup lub przygotowanie materiałów inf i pro. dotyczących projektu: koszty związane z	36.000,00	Koszt nieuzasadniony i jednocześnie brak możliwości zidentyfikowania kategorii wydatków w nim zawartych.	- 36.000,00
6.	Zakup drukarki laserowej	2.200,00	Beneficjent przewiduje zakup drukarki laserowej kolorowej, której może używać również do druku	-2.200,00
7.	Zakup aparatu cyfrowego	2.000,00	Koszt nieuzasadniony.	-2.000,00
8.	Zakup czterech szaf	4.800,00	Koszt zawyżony. Proponuje się 2.400,00	-2.400,00
9.	Koszty związane z wydaniem zeszytu naukowego	24.000,00	Koszt zawyżony. Proponuje się 18.000,00	-6.000,00
10.	Recenzje artykułów naukowych	28.800,00	Koszt zawyżony, jeżeli recenzja książki (poz. 48) kosztuje 40 zł, to proponuje się jednostkowy koszt recenzji artykułu 40 zł * 3 artykuły * 24 miesiące, tj. 2.880,00	- 25.920,00

11.	Redakcja naukowa zeszytu naukowego	3.900,00	Wydatek nieuzasadniony. Zeszyty naukowe będą zawierały artykuły publikowane wcześniej na stronie internetowej, a zatem wydaje się koniecznym ich redakcja na wcześniejszym	-3.900,00
12.	Korekta artykułów naukowych	1.440,00	Wydatek nieuzasadniony. W poz. 46 Innych kosztów zawarto już wydatki dot. korekty artykułów	-1.440,00
13.	Koszty związane z wydaniem publikacji pokonferencyjnej	22.000,00	Wydatek zawyżony. Proponuje się 16.000,00	-6.000,00
14.	Wydatki związane z audytem, audyt wewnętrzny, audyt końcowy	8.000,00	Wydatek niekwalifikowalny.	-8.000,00
Razem wartość obniżenia dofinansowania:				-

Z tego względu Członkowie Komisji Oceny Projektów podjęli decyzję o obniżeniu dofinansowania projektu o koszty wyszczególnione w powyższej tabeli. Proponowana kwota dofinansowania wynosi **745 140,63 zł**.

Projekt uzyskał 64,5 punktów na 100 punktów możliwych do uzyskania. Zgodnie z wytycznymi 64,5 % z ogólnej liczby punktów, kwalifikuje projekt do uzyskania dofinansowania.

Zgodnie z Regulaminem Komisji Oceny Projektów dla Działania 2.6 „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy”, aby wniosek został rekomendowany do dofinansowania powinien uzyskać, co najmniej 60 % ogólnej liczby punktów wynoszącej 100, oraz w poszczególnych punktach oceny merytorycznej powinien uzyskać przynajmniej 40%.

Decyzja zespołu oceniającego wnioski została przyjęta przez Przewodniczącego Komisji. Efektem końcowym pracy Komisji Oceny Projektów jest sporządzenie listy rankingowej (załącznik nr 5) wniosków rekomendowanych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. c Regulaminu Komisji Oceny Projektów niniejszy protokół wraz z załącznikami przedkładam Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego celem zatwierdzenia.

.....
Dyrektor Departamentu
Zastępca KOP

.....
Przewodniczący /

Po zapoznaniu się z treścią Protokołu i dodatkowymi załącznikami, zatwierdzam przedłożony dokument.

.....
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Załączniki:

1. Lista obecności wraz z pismem dotyczącym nieobecności jednego członka KOP.
2. Deklaracje bezstronności i poufności podpisane przez wszystkie osoby biorące udział w posiedzeniu.
3. Zestawienie wniosku aplikacyjnego.
4. Propozycja podziału punktów na poszczególne podpunkty w Karcie Oceny Merytorycznej.
5. Lista rankingowa wniosku rekomendowanego do podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Sporządziła:

Aneta Ćwiek

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

Departament Rozwoju Regionalnego i Współpracy z Zagranicą

Oddział Rozwoju Przedsiębiorczości i Inwestycji

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
DEPARTAMENT ROZWOJU REGIONALNEGO I WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ
Oddział Rozwoju Przedsiębiorczości i Inwestycji – jako INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA

informuje, iż w ramach Działania 2.6., „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego do realizacji został zatwierdzony projekt

LISTA RANKINGOWA WNIOSKÓW
O DOFINANSOWANIE REALIZACJI PROJEKTÓW ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO I BUDŻETU PAŃSTWA

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Numer wniosku	Liczba przyznanych punktów
1	<i>„SCENO – Świętokrzyskie Centrum Edukacji na Odległość” Z/2.26/II/2.6/17/05</i>	Wyższa Szkoła Handlowa im. B. Markowskiego w Kielcach	Z/2.26/II/2.6/17/05	64,5

.....
Marszałek Województwa